INDICE

A

a → al

a/1: (1551/3 ES): prep.: „zu, nach": „a"
(58 X):
Fac. (15 x), Ieș. (44 x), Lv. (17 x), Nm. (46 x)

a → a/1

abate: (1564 CORESI CAZ.): v. III: „1. ablenken, 2. hingehen, 3.abweichen, 4. einkehren": „1. dévier, 2. aller faire qch., 3. dériver, 4. s'arrêter qque part en passant"
(9 X):
veț abate: *ind. viit. I.2.pl.* 31,29;
vor abate: *ind. viit. I.3.pl.* 16,18;
abați: *subj. pr. 2. sg.* 24,17;
te abați: *subj. pr. 2. sg. refl.* 17,11;
vă abateți: *subj. pr. 2. pl. refl.* 5,32;
s-au abătut: *ind. pf. c. 3. sg. refl.* 29,18;
voiu abate: *ind. viit. I. 1. sg.* 2,27;
va abate: *ind. viit. I. 3. sg.* 27,19;
vă abateț: *imperat. pl. neg. refl.* 20,03;
Fac. (4 x), Ieș. (2x), Nm. (7 x)

acasă: (1560 CORESI): adv.: „zu Hause": „chez soi"
(1X):
acasă: *adv.* 6,07;

aceasta → acest

acel: (1521 NEACȘU): adj./pron. dem.: „jener": „ce, celui-là"
(355 X)
acela: *adj. m. sg. nom./ac.* 1,19; 1,44; 3,12; 7,24; 12,03; 12,22; 13,03; 13,05; 14,28; 17,05; 17,12; 18,19; 18,20; 18,22, 22,18; 24,07; 29,20; 29,27;
aceluia: *adj. m. sg. gen./dat.* 29,22;
celora: *adj. m. pl. gen./dat.* 31,25;
acêea: *adj. f. sg. nom./ac.* 1,09; 1,16; 1,18; 2,34; 3,04; 3,08; 3,12; 3,18; 3,21; 3,23; 4,14; 5,05; 5,15; 9,19; 9,20; 10,01; 10,08; 13,15; 17,05; 21,23; 27,11; 31,10; 31,17; 31,17; 31,18; 31,22; 32,45;
cea: *adj. f. sg. nom./ac.* 1,40; 21,03;
cêea: *adj. f. sg. nom./ac.* 16,11; 16,14;
acei: *adj. f. sg. gen./dat.* 21,15;
aceiia: *adj. f. sg. gen./dat.* 21,03; 21,04; 21,06; 22,17; 22,18; 24,08;
acêlea: *adj. f. pl. nom./ac.* 7,19; 7,19; 17,09; 17,12; 19,17; 26,03; 28,65; 29,03;
acelora: *adj. f. pl. gen./dat.* 18,09; 29,18;
cêle: *adj.f.pl. nom/ac.* (5x);
cela: adj. m. sg. nom./ac. (3x);
cel: *adj. m. sg. nom./ac.* (7x);
acêlea: pron. f. pl. nom./ac. 14,10;
cêle: *pron. f. pl. nom./ac.* (24x);
aceea: *pron. f. sg. nom./ac.* 19,07;
acêea: *pron. f. sg. nom./ac.* 10,09; 15,1; 15,15; 21,13;
ceêa: *pron. f. sg. nom./ac.* 28,57;
celora: *pron. m. pl. gen./dat.* (12x);
celor: *pron. m. pl. gen./dat.* (6x);
acei: *pron. m. pl. nom./ac.* 19,17;
ceii: *pron. m. pl. nom./ac.* 21,06;
ceia: *pron. m. pl. nom./ac.* (15x);
cei: *pron. m. pl. nom./ac.* (6x);
celui: *pron. m.sg. gen./dat.* (2x);
celuia: *pron. m. sg. gen./dat.* (7x);
acela: *pron. m. sg. nom/ac.* 3,13; 8,15; 13,05, 20,20; 31,03;
cel: *pron. m. sg. nom./ac.* (12x);
cela: *pron. m. sg. nom./ac.* (43x);
Fac. (126 x), Ieș. (164 x), Lv. (216 x), Nm. (123)

același: (XVI sec. CV): adj./pron. dem.: „derselbe": „le même"
(1 X):
acêeași: *adj. f. sg. nom./ac.* 24,15;

acest: (1521 NEACȘU): adj./pron. dem.: „dieser": „ce... -ci, celui-ci"
(440 X):
acest: *adj. m. sg. nom./ac.* 3,25; 4,32; 9,04; 15,10; 17,05; 18,16; 19,20; 31,16;

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

acestuia: *adj. m. sg. gen./dat.* 2,04; 3,28; 5,28; 9,27; 10,11; 13,03; 22,16; 29,19; 29,24; 31,07;
aceşti: *adj. m. pl. nom./ac.* 3,21;
această: *adj. f. sg. nom./ac.* 29,24;
aceştiia: *adj. f. sg. gen./dat.* 6,25; 27,03; 27,26; 28,58; 28,61; 29,09; 29,20; 29,20; 29,21; 29,27; 30,10; 31,09; 31,12; 31,19; 31,24; 31,26; 31,30; 32,46; 32,48;
acêste: *adj. f. pl. nom/ac.* 5,22; 14,04; 19,09; 25,03;
acestora: *adj. f. pl. gen./dat.* 9,04; 9,05; 20,15;
acêstea: *adj. f. pl. nom./ac.* (38x);
aceasta: *adj. f. sg. nom./ac.* (45x);
aceştea: *adj. m. pl. nom./dat.* 1,35;
acesta: *adj. m. sg. nom./ac.* (47 x);
acêstea: *pron. f. pl. nom./ac.* (27x);
aceasta: *pron. f. sg. nom./ac.* (15x);
aceştea: *pron. m. pl. nom./ac.* 1,39; 2,11; 3,20; 18,14; 27,12; 27,13; 33,03;
acestuia: *pron. m. sg. gen./dat.* 1,36; 19,06;
acesta: *pron. m. sg. nom./ac.* (23x);
Fac. (314 x), Ieş. (184 x), Lv. (276 x), Nm. (214 x)

aci(i) → aici

acolo: (1551/3 ES): adv.: „dort (hin)“: „là-bas“
(90 X):
acolo: *adv.* (90x);
Fac. (96 x), Ieş. (24 x), Lv. (4 x), Nm. (35 x)

acoperământ: (1551/3 ES): s.n.: „1. Dach, 2. Decke, 3. Zelt, 4. Schutz“: „1. toit, 2. couverture, 3. tente, 4. abri“
(1 X):
acoperemîntul: *sg. nom./ac.* 22,30;
Fac. (5 x), Ieş. (40 x), Lv. (10 x), Nm. (25 x)

acoperi: (1551/3 ES): v. IV: „1. (be) decken, 2. verbergen“: „1. couvrir, 2. cacher“
(4 X):
acoperi: *subj. pr. 2. sg.* 13,08;
ar acoperi: *cond. pr, 3. sg.* 32,11;
vei acoperi: *ind. viit. I. 2. sg.* 23,13;
va acoperi: *ind. viit. I. 3. sg.* 33,27;
Fac. (4x), Ieş. (29 x), Lv. (10 x), Nm. (16 x)

acoperire: (1678 CHEIA ÎNŢ.): s.f.: „1. Bedeckung, Hülle, 2. Schild“: „1. couverture, 2. bouclier“
(1 X):
acoperirea: *sg. nom./ac.* 27,20;
Fac. (3 x), Ieş. (2 x)

acoperitură: (1688 BIBLIA): „Deckung, Schutz“: „couverture, protection“
(1 X):
acoperituri: *pl. nom./ac.* 32,38;

acum: (XVI sec. CV): adv.: „1. jetzt, 2. bald...bald, 3. vor, 4 nun also“: „1. maintenant, 2. tantôt, 3. il y a, 4. donc, alors“
(18 X):
acuma: 31,19;
acum: (9 x);
Fac. (55 x), Ieş. (18 x), Nm. (19 x)

adăpa: (1551/3 ES): v. I: „1. tränken, 2. trinken“: „1. abreuver, 2. boire“
(1 X):
adapă: *ind. pr. 3. sg.* 11,10;
Fac. (20 x), Ieş. (4 x), Nm. (3 x)

adăuga: (1544 BGL): v. I: „1. hinzufügen, 2. vergrößern, vermehren, 3. fortfahren“: „1. ajouter, 2. agrandir, augmenter, 3. continuer à“
(19 X):
vom adaoge: *ind. viit. I. 1. pl.* 5,25; 18,16;
veţi adaoge: *ind. viit. I. 2. pl.* 28,68;
vor adaoge: *ind. viit. I. 3. pl.* 13,11; 19,20; 20,08; 25,03; 25,03;
adaogi: *subj. pr. 2 sg.* 3,26; 12,32;
adaogă: *subj. pr. 3. sg.* 1,11;
adaogeţi: *subj. pr. 2. pl.* 4,02;
vă adaogeţi: *subj. pr. 2. pl. refl.* 13,04; 17,16;
adaose: *ind. pf. s. 3. sg.* 5,22;
s-au adaos: *ind. pf. c. 3. sg. refl.* 32,52;
vei adaoge: *ind. viit. I. 2. sg.* 19,09;
te vei adaoge: *ind. viit. I. 2. sg. refl.* 32,52;
să va adaoge: *ind. viit. I. 3. sg. refl.* 23,15;
Fac. (16 x), Ieş. (11 x), Lv. (13 x), Nm. (14 x)

adevăr: (1551/3 ES): s.n./adj.: „1. Wahrheit, 2. wahr, 3. wahrlich“: „1. vérité, 2. vrai, 3. vraiment“
(1 x):
adevărul: *sg. nom./ac.* 33,08;
Fac. (4 x), Ieş. (1 x), Lv. (1 x)

adevărat: (1561 CORESI): adj./adv.: „wahr, wirklich, echt“: „vrai, vraiment, en vérité“
(6 X):
adevărat: *adj. m. sg. nom./ac.* 25,15;
adevărată: *adj. f. sg. nom./ac.* 25,15;
adevărate: *adj. f. pl. nom./ac.* 32,04;
adevărat: *adv.* 13,14; 17,04; 22,20;
Fac. (7 x), Ieş. (4 x), Lv. (1 x), Nm. (5 x)

aducător: (1570 CORESI): „bringend, Überbringer“: portant, porteur“
4 X:
aducătoriu: *sg. nom./ac.* 16,18;

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

aducători: *pl. nom./ac.* 1,15; 31,28;
aducătorii: *pl. nom./ac.* 29,10;
Ieş (2 x)

aduce: (XVI sec. CV): v. III: „bringen, holen, herbeiführen": „(r)apporter"
(39 X):
veţ aduce: *ind. viit. I. 2. pl.* 12,06; 12,11;
veţi aduce: *ind. viit. I. 2. pl.* 1,17;
aduci: *subj. pr. 2. sg.* 7,26; 12,13; 17,01; 23,19;
-ţi aduci: *subj. pr. 2. sg. refl.* (+ aminte) 24,18;
aducă: *subj. pr. 3. sg.* 6,23; 29,27; 30,12;
vă aduceţi: *subj. pr. 2. pl. refl.* (+ aminte) 1 16,03;
adu-ţi/ţ: *imperat. sg. refl.* (+ aminte) 9,07; 9,27; 24,09; 25,17;
aduceţi-vă: *imperat. pl. refl.* 32,07;
aduce: *inf.* (<a) 31,21;
aduseră: *ind. pf. s. 3. pl.* 1,25;
am adus: *ind. pf. c. 1. sg.* 26,10;
au adus: *ind. pf. c. 3. sg.* 8,02; 8,15; 29,05; 32,12;
vei aduce: *ind. viit. I. 2. sg.* 12,14; 12,27; 14,23; 28,38;
-ţ vei aduce: *ind. viit. I. 2. sg. refl.* (+ aminte) 5,15; 8,02; 15,15; 16,12; 21,11; 24,22;
îţ vei aduce: *ind. viit. I. 2. sg. refl.* (+ aminte) 7,18;
va aduce: *ind. viit. I. 3. sg.* 22,14; 28,49; 28,61; 30,13;
Fac. (74 x), Ieş. (62 x), Lv. (174 x), Nm. (58 x)

aducere: (XVI sec. PS. SCH.): s.f.: „Darbringung": „offrande"
(2 X):
aduceri: *pl. nom./ac.* 7,18;
aducerile: *pl. nom./ac.* 18,01;
Lv. (17 x), Nm. (16 x)

aduna: (XVI sec. PS. SCH.): v. I: „(ver) sammeln": „rassembler"
(17 X):
adune: *subj. pr. 3. sg.* 19,05;
adună: *imperat. sg.* 4,10;
adunaţ: *imperat. pl.* 31,28;
adunaţi: *imperat. pl.* 31,12;
aduna: *inf.* (<a) 24,20;
adunaţi: *adj. m. pl. nom./ac.* 33,21;
s-au adunat: *ind. pf. c. 3. pl. refl.* 32,34;
aduna-voiu: *ind. viit. I. 1. sg.* 32,23;
vei aduna: *ind. viit. I. 2. sg.* 13,16; 16,13; 22,02; 23,25;
-ţ vei aduna: *ind. viit. I. 2. sg. refl.* 11,14;
va aduna: *ind. viit. I. 3. sg.* 30,03; 30,04;
adunîndu-vă: *ger. refl.* 2. pl. 1,41;
adunîndu-să: *ger. refl.* 3. pl. 33,05;
Fac. (18 x), Ieş. (19 x), Lv. (5 x), Nm. (15 x)

adunare: (1581/2 PO): s. f.: „Sammlung, Ansammlung": „rassemblement"
(11 X):
adunarea: *sg. nom./ac.* 5,22; 23,01; 23,02; 23,03; 23,03; 23,08; 31,30;
adunării: *sg. gen./dat.* 4,10; 9,10; 18,16; 33,04;
Fac. (7 x), Ieş. (17 x), Lv. (21 x), Nm. (86 x)

afară: (XVI sec. CV): adv./conj./prep./s.: „draussen, ausser, Äusseres": „dehors, sauf, extérieur"
(19 X):
afară: *adv.*;
Fac. (35 x), Ieş. (7 x), Lv. (25 x), Nm. (31 x)

afla: (XVI sec. PS. SCH:): v. I: „1. (auf-, vor) finden, 2. widerfahren, 3. entdecken, 4. erfahren, 5. vorhandensein": „1. trouver, 2. arriver à qn., 3. découvrir, 4. apprendre, 5. se trouver"
(23 X):
veţi afla: *ind. viit. I. 2. pl.* 4,29;
vor afla: *ind. viit. I. 3. pl.* 4,30; 28,02; 31,17; 31,21;
se vor afla: *ind. viit. I. 3. pl. refl.* 21,17;
să afle: *subj. pr. 3. sg. refl.* 18,10;
aflîndu: ger. 22,23;
am aflat: *ind. pf. c. 1. sg.* 22,14; 22,17;
au aflat: *ind. pf. c. 3. sg.* 22,27; 24,01; 31,17;
s-au aflat: *ind. pf. c. 3. pl. refl.* 20,11;
vei afla: *ind. viit. I. 2. sg.* 22,03;
va afla: *ind. viit. I. 3. sg.* 22,25; 22,28; 24,01;
se va afla: *ind. viit. I. 3. sg. refl.* 17,02; 21,01;
să va afla: *ind. viit. I. 3. sg. refl.* 22,20; 22,22; 22,29;
Fac. (59 x), Ieş. (19 x), Lv. (14 x), Nm. (8 x)

agonisi: (XVI sec. CV): v. IV: „erwerben, gewinnen": „acquérir, gagner"
(2 X):
agonisască: *subj. pr. 3. sg.* 28,68;
au agonisit: *ind. pf. c. 3. sg.* 32,06;
Fac. (7 x), Ieş. (1 x), Lv. (2 x)

aici: (XVI sec. CV): adv.: „hier": „ici"
(6 X):
aici: 9,12;
aicea: (5 x);
Fac. (17 x), Ieş. () x), Nm. (9 x)

ajunge: (XVI sec. CV): v. III: „1. erreichen, einholen, 2. ankommen, gelangen": „1. (re) joindre, 2. arriver"
(1 X):
va ajunge: *ind. viit. I. 3. sg.* 19,06;
Fac. (2 x), Lv. (1 x), Nm. (3 x)

ajuta: (XVI sec. CV): v. I: „helfen": „aider"
(3 X):

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

ajute: *subj. pr. 3. sg.* 28,29; 28,31;
ajuta: *inf.* (<a) 22,27;
Fac. (1 x), Lv. (1 x)

ajutor: (1521 NEACȘU): s.n.: „Hilfe, Beistand“: „aide, assistance“
(3 X):
ajutoriu: *sg. nom./ac.* 33,07; 33,26;
ajutoriul: *sg. nom./ac.* 33,29;
Fac. (2 x), Ieș. (3 x)

ajutori: (1640 URECHE): v. IV: „beistehen“: „soutenir“
(1 X):
ajutorească: *subj. pr. 3. sg.* 32,38;
Nm. (1 x)

al: (1425 DERS): art. gen.: „des“: „de“
(106 X):
a: *art. gen. f. sg.* (62 x);
ai: *art. gen. m. pl.* 31,28; 31,28;
al: *art. gen. m. sg.* (19 x);
ale: *f. pl.* (23 x);
Fac. (166 x), Ieș. (181 x), Lv. (153 x), Nm. (221 x)
alaltă → **alt**

alaltăieri: (1645 VARL.): adv.: „vorgestern“: „avant-hier“
(3 X):
alaltaieri: *adv.* (3 x);
Fac. (2 x), Ieș. (5 x)

albină: (XVI sec. PS. SCH.): s.f.: „Biene“: „abeille“
(1 X):
albinele: *pl. nom./ac.* 1,44;

ale → **al**

alege: (XVI sec. CV): v. III: „1. aussondern, -wählen, 2. unterscheiden, 3. entscheiden, 4. enden als...“: „1. choisir, séparer, trier, 2. distinguer, 3. décider, 4. finir comme...“
(34 X):
alêge: *imperat. sg.* 30,19;
ai ales: *ind. pf. c. 2. sg.* 26,17;
au ales: *ind. pf. c. 3. sg.* 7,06; 7,07; 10,15; 10,15; 14,02; 18,05; 21,05; 26,18; *ind. pf. c.* 3. pl. 4,37;
alêge: *ind. pr. 3. sg.* 10,17;
va alêge: *ind. viit. I. 3. sg.* 12,05; 12,11; 12,14; 12,18; 12,21; 12,26; 14,23; 14,24; 14,25; 15,20; 16,02; 16,06; 16,07; 16,11; 16,15; 16,16; 17,08; 17,10; 17,15; 18,06; 26,02; 31,11;
Fac. (3 x), Ieș. (3 x), Nm. (7 x)

ales: (1437 BGL): *adj./adv./s.*: „1. ausgesucht, erlesen, 2. bestimmt, vornehmlich, besonders, 3. Auserwählter, 4. Auswahl“: „1. élu, 2. certainement, évidemment, surtout, 3. élu, 4. triage“
(2 X):
ales: *adj. m. sg. nom./ac.* 12,11; 13,14;
Fac. (12 x), Ieș. (9 x), Lv. (1 x), Nm. (9 x)

alt: (XVI sec. CV): adj./pron.: „(ein) anderer“: „autre“
(22 X):
altul: *sg. nom./ac.* 32,39;
alți: *pl. nom./ac.* 4,28; 11,16; 11,28; 13,02; 13,06; 13,13; 17,03; 28,64;
alții: *pl. nom./ac.* 5,07;
altor: *pl. gen./dat.* 6,14; 8,19; 18,20; 31,16;
alt: *adj. m. sg. nom./ac.* 20,05; 20,06; 20,07; 24,02; 28,30; 29,28;
alta: *adj. f. sg. nom./ac.* 28,32; *pron. f. sg. nom./ac.* 21,15;
Fac. (22 x), Ieș. (35 x), Lv. (8 x), Nm. (8 x)

aluat: (1551/3 ES): s.n.; „(Sauer-) Teig“: „levain“
(1 X):
aluat: *s.n. sg. nom./ac.* 16,04;
(Ieș. (10 x), Lv. (1 x)

amănunt: (1581 PRL): s.n.: „Einzelheit“: „détail“
(1 X)
amăruntul: *adv.* (<*pre*) 19,18;

amărăciune: (1563 CORESI): s.f.: „Bitterkeit“: „amertume“
(2 X):
amărăciune: *s.f. sg. nom./ac.* 29,18; 32,32;
Nm. (2 x)
amiazăzi → **amiază**

aminte: (1551/3 ES): adv.: a aduce, a fi, a lua, a pica, a veni –, „sich erinnern, achtgeben, merken, sich in acht nehmen“: „se souvenir, faire attention à, apercevoir, prendre garde“
(24 X):
aminte: *adv.* (< aduce) (14 x); *adv.* (< lua) (9 x);
amente: (< ia) (11,15)
Fac. (13 x), Ieș. (11 x), Lv. (4 x), Nm. (6 x)

amîndoi: (1551/3 ES): *num.*: „beide“: „les deux“
(5 X):
amîndoao: *num. f. pl. nom./ac.* 9,15; 10,03; 23,19;
amîndoi: *num. m. pl. nom./ac.* 22,22; 22,24;
Fac. (25 x), Ieș. (42 x), Lv. (13 x), Nm. (14 x)

an: (XVI sec. CV): s.m.: „Jahr“: „an“
(31 X):

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

anul: *sg. nom./ac.* 14,28; 15,09; 15,09; 26,12;
anului: *sg. gen./dat.* 11,12; 11,12; 16,16; 31,10;
ani: *pl. nom./ac.* 2,07; 2,14; 5,16; 8,04; 14,28; 15,01; 15,12; 15,18; 17,20; 29,05; 31,02; 31,10; 34,07;
anii: *pl. nom./ac.* 32,07; 32,27;
an: *s.m. sg. nom./ac.* 1,03; 14,22; 14,22; 15,18; 15,20; 15,20; 24,05; 32,29;
Fac. (122 x), Ieș. (28 x), Lv. (62 x), Nm. (5 x)

anatemă: (1564 CORESI): s.f.: „Bannfluch“: „anathème“
(5 X):
anathema: *sg. nom./ac.* 7,26; 7,26; 13,15; 13,17; 20,17;
Nm. (1 x)

andrea: (1688 BIBLIA): s.f.: „Stricknadel“: „aiguille à tricoter“
(1 X):
undreaua: *sg. nom./ac.* 15,17;
apă: (1213 SUCIU): s.f.: „Wasser“: „eau“
(22 X):
apa: *sg. nom./ac.* 2,06; 11,04; 12,16; 15,23; 32,53; 33,08;
ape: *pl. nom./ac.* 5,08; 14,09;
apelor: *pl. gen./dat.* 10,07;
apă: *s.f. sg. nom./ac.* 2,28; 4,18; 8,07; 8,15; 8,15; 9,09; 9,18; 11,11; 12,24; 23,04; 23,11; 29,11; 32,10;
Fac. (67 x), Ieș. (49 x), Lv. (47 x), Nm. (38 x)

apăra: (XVI sec. CV): v. I.: „verteidigen, abwehren“: „défendre“
(1 X):
apere: *subj. pr. 3. sg.* 28,26;

apoi: (XVI sec. CV): adv.: „dann, danach“: „alors, puis, ensuite“
(10 X):
apoi: *adv.;*
Fac. (2 x), Lv. (1 x), Nm. (1 x)

aproape: (XVI sec. PS. SCH.): adv./s.m.: „nahe, Mitmensch“: „près de, proche, le prochain“
(32 X):
aproapelui: *sg. gen./dat.* 5,20; 5,21; 5,21; 19,14; 19,21; 22,24; 23,25; 23,25; 23,26; 27,17;
aproape: adv. (13 x);
aproapele: *s.m. sg. nom./ac.* 4,42; 5,21; 15,02; 19,04; 19,05; 19,05; 19,11; 22,26; 24,10;
Fac. (7 x), Ieș. (14 x), Lv. (11 x), Nm. (3 x)

apropia: (XVI sec. PS. SCH.): v. I: „nahen, nähern“: „approcher“
(17 X):
veți apropia: *ind. viit. I. pl.* 2,19;
să vor apropiia: *ind. viit. I. 3. pl. refl.* 21,05;
să apropie: *ind. pr. 3. pl. refl.* 2,37; 13,07; 21,06;
apropii-te: *imperat. sg. refl.* 5,27;
ne-am apropiat: *ind. pf. c. 1. pl. refl.* 2,37;
s-au apropiat: *ind. pg. c. 3. pf. refl.* 31,14;
apropii-se: *ind. pr. 3. sg. refl.* 15,09;
să apropie: *ind. pr. 3. sg. refl.* 21,03; 25,05;
te vei apropiia: *ind. viit. I.2. sg. refl.* 20,02; 20,10;
se va apropiia: *ind. viit. I. 3. sg. refl.* 22,02;
apropiindu-mă: *ger. refl. 1.sg.* 22,14;
apropiindu-se: *ger. refl. 3. sg.* 4,07; 20,02;
Fac. (22 x), Ieș., (13 x); Lv. (11 x), Nm. (11 x)

apropiat: (XVI sec. PS. SCH.): adj.: „nahe“: „proche“
(1 X):
apropiatu: *adj. m. sg. nom/ac.* 1,36;
Ieș. (1 x)

apuca: (XVI sec. PS. SCH.): v. I: „1. (an) fassen, ergreifen, 2. erreichen, 3. gelingen, dazu kommen…“: „1. prendre, saisir, 2. obtenir, attraper, 3. réussir à faire qch.“
(2 X):
vor apuca: *ind. viit. I. 3. pl.* 28,15;
va apuca: *ind. viit. I. 3. sg.* 25,11;
Fac. (8 x), Ieș. (3 x), Lv. (2 x), Nm. (2 x)

apune: (1561 CORESI): v. III: „untergehen, erlöschen“: „se coucher, s'éteindre“
(2 X):
apuie: *subj. pr. 3. sg.* 24,15;
apuindu: *ger.* 23,11;
Fac. (1 x), Lv. (1 X)

apus: (XVI sec. PS. SCH.): adj./s.n.: „1. untergegangen, (Sonnen) Untergang, 2. Abendland“: „1. couché, coucher (des astres), 2. occident, ouest“
(6 X):
apus: *sg. nom./ac.* 1,01; 11,24; 11,30;
apusul: *sg. nom./ac.* 16,06; 24,13;
apusului: *sg. gen./dat.* 11,30;
Fac. (2 x), Ieș. (2 x), Nm. (5 x)

ara: (1561 CORESI): v. I: „pflügen, ackern“: „labourer“
(1 X):
ari: *subj. pr. 2. sg.* 22,10;

aramă: (1440 DIR): s.f.: „Kupfer“: „cuivre“
(3 X):
aramă: *sg. nom./ac.* 8,09; 28,23; 33,25;
Fac. (1 x), Ieș. (37 x), Lv. (2 x), Nm. (5 x)

arăpime: (1688 BIBLIA): „Mohrenvolk“: „maures“
(1 X);

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

arăpimea: *sg. nom./ac.* 4,49;

arăta: (XVI sec. CV): v.I: „1. zeigen, weisen, 2. anzeigen, 3. berichten", 4. erfinden: „1. montrer, 2. déclarer, dénoncer, 3. rapporter, 4. inventer"
(10 X):
vor arăta: *ind. viit. I. 3. pl.* 33,10;
arătînd: *ger.* 1,33;
arăta: *inf.* (<a) 1,05; 3,24;
am arătat: *ind. pf. c. 1. sg.* 34,04;
arătat-am: *ind. pf. c. 1. sg.* 4,05;
au arătat: *ind. pf. c. 3. sg.* 4,36; 5,24; 34,01;
voiu arăta: *ind. viit. I. 1. sg.* 32,20;
Fac. (17 x), Ieș. (23 x), Lv. (6 x), Nm. (12 x)

arătare: (1581 CORESI): s.f.: „1. Angabe, Anzeige, 2. Erscheinung, 3. Gespenst": „1. annonce, donnée, 2. apparition, 3. fantôme"
(1 X):
arătările: *pl. nom./ac.* 33,08;
Fac. (1 x), Ieș. (1 x), Lv. (1 x), Nm. (1 x)

arde: (XVI sec. PS. SCH.): v. III: (ver-, ab-, nieder-) brennen": „brûler"
(11 X):
ardeț: *subj. pr. 2. pl.* 12,03;
ardeți: *subj. pr. 2. pl.* 7,05; 7,25;
ard: *ind. pr. 3. pl.* 12,31;
ardea: *ind. impf. 3. sg.* 4,11; 5,23; 9,15;
am ars: *ind. pf. c. 1. sg.* 9,21;
vei arde: *ind. viit. I. 2. sg.* 13,16;
va arde: *ind. viit. I. 3. sg.* 32,22; 32,22;
Fac. (3 x), Ieș. (12 x), Lv. (28 x), Nm. (5 x)

ardere: (XVI sec. PS. SCH.): s.f.: „1. Brennen, Verbrennen, 2. Opfergabe": „1. action de brûler, 2. sacrifice"
(8 X):
arderea: *sg. nom./ac.* 9,22;
arderii: *sg. gen./dat.* 32,10;
arderile: *pl. nom./ac.* 12,06; 12,11; 12,13; 12,14; 12,27; 27,06;
Fac. (1 x), Ieș. (12 x), Lv. (67 x), Nm. (54 x)

are → avea

argint: (XVI sec. PS. SCH.): s.n.: „Silber": „argent"
(13 X):
argint: *sg. nom/ac.* 2,06; 2,06; 2,28; 7,25; 14,25; 17,17; 21,14; 22,29; 23,20; 29,17;
argintul: *sg. nom./ac.* 8,13; 14,25; 14,26;
Fac. (38 x), Ieș. (41 x), Lv. (14 x), Nm. (35 x)

arici: (1529 DERS): s.m.: „1. Igel, 2. Kaninchen": „1. érisson, 2. daman"
(1 X):
ariciul: *sg. nom./ac.* 14,07;

arie: (1561 CORESI): s.f.: „Tenne": „aire"
(1 X):
ariia: *sg. nom./ac.* 16,13;
Fac. (2 x), Ieș. (2 x), Nm. (3 x)

aripă: (XVI sec. PS. SCH.): s.f.: „1. Flügel, 2. Flosse": „1. aile, 2. nageoire"
(4 X):
aripi: *pl. nom./ac.* 14,09; 14,10; 22,12;
aripile: *pl. nom./ac.* 32,11;
Fac. (9 x), Lv. (4 x), Nm. (2 x)

ars: (1514 DERS): adj./s.n.: „1. verbrannt, 2. geopfert, 3. Brandopfer": „1. brûlé, 2. sacrifié, 3. sacrifice"
(1 X):
arsă: *adj. f. sg. nom./ac.* 29,23;
Nm. (4 x)

arunca: (XVI sec. CV): v.I: „werfen": „jeter"
(1 X):
am aruncat: *ind. pf. c. 1. sg.* 9,21;
Fac. (2 x), Ieș. (12 x)

asculta: (XVI sec. CV): v.I: „1. (an) hören, 2. lauschen, 3. gehorchen": „1./2. écouter, 3. obéir"
(56 X):
veț asculta: *ind. viit. I. 2. pl.* 11,13; 11,28; 13,18;
veți asculta: *ind. viit. I. 2. pl.* 15,05; 28,58;
vor asculta: *ind. viit. I. 3. pl.* 20,12;
ascultă: *subj. pr. 2 sg.* 13,08; 30,20;
asculte: *subj. pr. 3. sg.* 4,10; 17,12; 23,05;
ascultați: *subj. pr. 2. pl.* 13,03; 13,04; 18,15;
ascultă: *imperat. sg.* 4,01; 5,01; 6,03; 6,04; 9,01; 12,28; 20,03; 27,10; 33,07;
ascultați: *imperat. pl.* 1,16;
neascultînd: *ger.* 9,07; 9,24; 21,18;
asculta: *inf.* (<a) 26,17;
ascultă: *ind. pf. s. 3. sg.* 9,19;
am ascultat: *ind. pf. c. 1. sg.* 26,14;
ai ascultat: *ind. pf. c. 2. sg.* 28,45;
au ascultat: *ind. pf. c. 3. sg.* 1,45; 3,26; 10,10; 26,07;
aț ascultat: *ind. pf. c. 2. pl.* 9,23; 32,53;
ați ascultat: *ind. pf. c. 2. pl.* 1,43; 8,20; 28,62;
au ascultat: *ind. pf. c. 3. pl.* 34,09;
ascultă: *ind. pr. 3. sg.* 21,18; 21,20; 21,20;
vei asculta: *ind. viit.* I. 2. sg. 4,30; 19,09; 27,10; 28,09; 28,13; 28,15; 30,02; 30,08; 30,10; 30,16; 30,17;
va asculta: *ind. viit. I. 3. sg.* 18,19;
Fac. (30 x), Ieș. (32 x), Lv. (5 x), Nm. (6 x)

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

ascuns: (XVI sec. PS. SCH.): adv./s.n.: „1. verborgen, heimlich, insgeheim, Geheimnis, 2. versteckt, heimlich, Versteck": „1. occulte, secrètement, énigme, 2. caché, en cachette, cachette"
(6 X):
ascunsu: *adj. m. sg. nom./ac.* 15,09;
ascunși: *adj. m. pl. nom./ac.* 7,20;
ascunse: *adj. f. pl. nom./ac.* 29,29;
ascuns: *adv.* (< întru) 27,15;
ascunsu: *adv.* (< pre) 13,06; 28,57;
Fac. (1 x), Ieș. (2 x)

ascuți: (XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „schärfen, spitzen": „aiguiser"
(1 X):
voiu ascuți: *ind. viit. I. 1. sg.* 32,41;

asemăna: (XVI sec. PS. SCH.): v. I: „1. vergleichen, 2. gleichen, ähneln, 3. deuten": „1. comparer, 2. ressembler, 3. interpréter"
(1 X):
să asamănă: *ind. pr. 3. pl. refl.* 14,13;
Fac. (5 x)

asemănare: (1683 SICR. DE AUR): s.f.: „1. Vergleich, 2. Ähnlichkeit": „1. comparaison, 2. ressemblence"
(11 X):
asămănare: *sg. nom./ac.* 4,12; 4,16; 4,16; 4,23; 4,25; 5,08;
asămănarea: *sg. nom./ac.* 4,15; 4,17; 4,18; 4,18;
semănarea: *sg. nom/ac.* 4,17;
Fac. (3 x), Ieș. (2 x), Nm. (10 x)

asemenea: (XVI sec. PS. SCH.): adj./adv.: „gleich, gleichfalls": „pareil, de la même façon"
(2 X):
asêmene: *adj.* 14,15; 33,29;
Fac. (1 x), Ieș. (2 x), Lv. (6 x)

aspidă: (XVI sec. PS. SCH.): s.f.: „Otter, Natter": „serpent venireux"
(1 X):
aspidelor: *pl. gen./dat.* 32,33;

astăzi: (XVI sec. PS. SCH.): adv.: „heute": „Aujourd'hui"
(69 X):
astăzi: *adv.*;
Fac. (26 x), Ieș. (11 x), Lv. (3 x), Nm. (1 x)

asupra: (XVI sec. PS. SCH.): prep./adv.: „1. gegen, 2.über, 3. oberhalb": „1. vers, 2. sur, 3. au dessus"
(20 X):
asupra: *prep.*;
Fac. (39 x), Ieș. (23 x), Lv. (3 x), Nm. (38 x)

• **așa**: (XVI sec. CV): adv.: „so": „ainsi, de la sorte"
(23 X):
așa: *adv.*;
Fac. (34 x), Ieș. (43 x), Lv. (12 x), Nm. (35 x)

așeza: (XVI sec. CV): v. I: „1. setzen, stellen, 2. einsetzen, 3. einrichten, stiften": „1. mettre, poser, 2. investir de, 3. établir, instituer"
(1 X):
să va așăza: *ind. viit. I. 3. sg. refl.* 25,06;
Fac. (3 x), Ieș. (4 x), LV. (1 x), Nm. (2 x)

așezat: (XVI sec. CV): adj.: „gesetzt, feststehend": „établi, institué"
(1 X):
așăzat: *m. sg. nom./ac.* 32,25;
Ieș (1 x)

atinge (XVI sec. PS. SCH.): v. III: „1. berühren, 2. treffen": „toucher"
(1 X):
vă atingeț: *subj. pr. 2. pl. refl.* 14,08;
Fac. (5 x), Ieș. (5 x), Lv. (28 x), Nm. (10 x)

atunci: (XVI sec.CV): ad.: „dann, damals": „alors, lors"
(4 x):
atunce: *adv.* (2 x);
atuncea: *adv.* (2 x);
Fac. (4 x), Ieș. (5 x), Lv. (6 x), Nm. (1 x)

ațința: (1581/2 PO): v. I: „1. Feuer anfachen, 2. erregen": „enflammer"
(1 X):
să va ațința: *ind. viit. I. 3. sg. refl.* 29,20;
Nm. (2 x)

au: (XVI sec. CV): adv./conj: „1. oder, 2. denn": „1. ou, 2. est-ce que"
(32 X):
au: *adv.* (1 x); *conj.* (31 x);
Fac. (20 x), Ieș. (21 x), Lv. (127 x), Nm. (52 x)

aur: (XVI sec. PS. SCH.): s.n.: „Gold": „or"
(5 X):
aur: *sg. nom./ac.* 1,01; 7,25; 17,17; 29,17;
aurul: *sg. nom./ac.* 8,13;
Fac. (10 x), Ieș. (6 x), Lv. (1 x), Nm. (26 x)

auzi: (1521 NEACȘU): v. IV: „hören": „ouïr, entendre"
(44 X):
vom auzi: *ind. viit. I. 1. pl.* 5,27;
veți auzi: *ind. viit. I. 2. pl.* 7,12; 11,22; 11,27; 28,01;
vor auzi: *ind. viit. I. 3. pl.* 4,06; 4,28; 18,14; 31,12; 31,13;
auză: *subj. pr. 3 sg.* 32,01;

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

auziț: *subj. pr.* 2. pl. 29,04;
auzind: *ger.* 17,13; 19,20; 21,21; 30,12;
auzindu: *ger.* 2,25; 13,11;
auzîndu: *ger.* 30,13;
auzi: *inf.* (<a) 5,25; 18,16;
auzul: *sg. nom./ac.* 11,13; 11,22; 15,05; 28,01; 28,02;
auzi: *ind. pf. s. 3. sg.* 1,34; 5,28;
auzit fu: *ind. pf. s. 3. sg.* pas. 4,36; 4,36;
am auzit: *ind. pf. c. 1. sg.* 5,24;
auzit-am: *ind. pf. c. 1 sg.* 5,28;
ai auzit: *ind. pf. c. 2. sg.* 4,33; 4,36; 9,02;
au auzit: *ind. pf. c. 3 sg.* 4,33; 5,26;
ați auzit: *ind. pf. c. 2. pl.* 4,12; 5,23;
voiu auzi: *ind. viit. I. 1. sg.* 1,17;
vei auzi: *ind. viit. I. 2. sg.* 13,12; 28,02; 28,49;
va auzi: *ind. viit. I. 3. sg.* 29,19;
Fac. (37 x), Ieș. (15 x), Lv. (3 x), Nm. (23 x)

avea: (1521 NEACȘU): v. II (și aux.): „haben“: „avoir“
(4 X):
ai: *ind. pr. 2. sg.* 4,37;
are: *ind. pr. 3 sg.* 24,15;
va avea: *ind. viit. I. 3 sg.* 28,30;
vor avea: *ind. viit. I. 3. pl.* 2,25;
Fac. (25 x), Ieș. (9 x), Lv. (16 x), Nm. (3 x)

avere: (1581 CORESI): s.f.: „Vermögen“: „fortune“
(1 X):
avêre: *sg. nom./ac.* 11,06;
Fac. (5 x), Lv. (1 x)

avut: (XVI sec. CV): adj./s.: „begütert, vermögend, Vermögen, Reichtum“: „fortuné, riche, richesse“
(3 X):
avut: *adj.m.sg. nom./ac.* 7,06; 14,02; 26,18;
Fac. (3 x)

avuție: (XVI sec. PS. SCH.): s.f.: „Vermögen, Reichtum“: „fortune, richesse“
(1 X):
avuțiia: *sg. nom./ac.* 33,19;

azimă: (XVI sec. CV): s.f.: „ungesäuertes Brot““: „pain azyme“
(3 X):
azime: *pl. nom./ac.* 16,03; 16,08;
azimelor: *pl. gen./dat.* 16,16;
Fac. (2 x), Ieș. (13 x), Lv. (6 x), Nm. (5 x)

azvîrli: (1688 BIBLIA): v. IV: „schleudern, werfen“: „lancer, jeter“
(1 X):
zvîrli: *ind. pf. s. 3. sg.* 32,15;

B

ba: (XVI sec. CV): adv.: „1. doch, nein, 2. bald...bald“: „1. si, non, 2. tantôt... tantôt“
(1 X):
ba: 8,02;
Fac. (7 x), Ieș. (3 x), Nm. (2 x)

babiță: (1688 BIBLIA): s.f.: „Pelikan“: „pélican“
(1 X):
babița: *sg. nom./ac.* 14,15;
Lv. (1 x)

balaur: (1480 DRHA): *s.m.*: „Drache“: „dragon“
(1 X):
bălaurilor: *pl. gen./dat.* 32,33;
ban: (1413 DLRV): *s.m.*: „Münze“, „monnaie“
(1 X):
bani: *pl. nom./ac.* 2,28;
Ieș. (1 x), Lv. (1 x), Nm. (2 x)

barză: (1502 DERS): s.f.: „Storch“, „cigogne“
(1 X):
barza: *sg. nom/ac.* 14,18;
Lv. (1 x)

bate: (XVI sec. PS.SCH): v. III: „1. schlagen, 2. kämpfen, 3. abschweifen“: „1. battre, 2. combattre, 3. divaguer, s'écarter“
(19 X):
ne vom bate: *ind. viit. I.1. pl. refl.* 1,41;
vor bate: *ind. viit. I. 3. pl.* 25,02; 25,03;
bați: *subj. pr. 2. sg.* 20,19;
bată: *subj. pr. 3 sg.* 28,22; 28,27; 28,28; 28,35;
bateți: *subj. pr. 2. pl. refl.* 1,42;
bate: *imperat. sg. 33,11; inf.* (<a) 25,03;
am bătut: *ind. pf. c. 1. sg.* 29,08;
s-au bătut: *ind. pf. c. 3. pl. refl.* 8,04;
bate: *ind. pr. 3. sg.* 25,11; 27,24;
va bate: *ind. viit. I. sg.* 20,04;
să va bate: *ind. viit. I. 3. sg. refl.* 3,22;
Fac. (3 x). Ieș. (13 x), Lv. (1 x), Nm. (5 x)

batjocori: (1560 BRATU): v. IV: „1. verspotten, verhöhnen, 2. beschimpfen“: „1. se moquer de, tourner en dérision, 2. insulter“
(1 X):
au batjocorit: *ind. pf. c. 3. sg.* 33,08;
Fac. (2 x), Ieș. (1 x), Nm. (1 x)

băga: (1521 NEACȘU): v. I: „hineintun, -stecken, -schieben“: „mettre dans, introduire“
(13 X):
bage: *subj. pr. 3. sg.* 4,37; 9,28;

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza“
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

au băgat: *ind. pf. c. 3. sg.* 9,04; 26,09;
voiu băga: *ind. viit. I. 1. sg.* 31,20;
vei băga: *ind. viit. I. sg.* 21,12; 31,23:
va băga: *ind. viit. I.3.sg.* 4,27; 6,10; 7,01; 8,07; 11,29; 30,05;
Fac. (9 x), Ieș. (20 x), Lv. (4 x), Nm. (10 x)

bărbat: (1262 DRĂGANU): s.m.: „Mann“: „homme“
(18 X):
bărbat: *sg. nom./ac.* 17,02; 22,22; 22,23; 24,02; 28,30; 29,18;
bărbatul: *sg. nom./ac.* 22,05; 24,03; 24,03; 24,04; 25,11; 28,56;
bărbatului: *sg. gen./dat.* 22,05; 25,05; 25,07; 25,07;
bărbații: *pl. nom./ac.* 2,16; 31,12;
Fac. (25 x), Ieș. (10 x), Lv. (16 x), Nm. (38 x)

bărbătesc: (XVI sec. CV): adj.: „männlich“: „masculin“
(4 X):
bărbătească: *f. sg. nom./ac.* 4,16; 15,19; 16,16; 20,13;
Fac. (14 x). Ieș. (12 x), Lv. (10 x), Nm. (10 x)

bătaie: (1563 CORESI): s.f.: „Schläge, Prügel“: „voléee, raclée“
(1 X):
bătaie: *sg. nom./ac.* 25,02;

bătrîn: (1399 DOR): adj./s.: „1. alt, 2. Erb-, Stammgut“: „1. vieux, 2. patrimoine“
(5 X):
cei mai bătrîni: *adj. m. pl. nom./ac. superl.* 31,28; 32,07;
bătrîni: *s.m.pl. nom./ac.* 31,09;
bătrînului: *s.m.sg. gen./dat.* 28,50;
bătrîn: *s.m. sg. nom./ac.* 32,25;
Fac. (19 x), Ieș. (8 x), Lv. (3 x), Nm. (7 x)

berbec: (1443 DLRV): s.m.: „Widder“: „bélier“
(1 X):
berbecilor: *pl. gen./dat.* 32,14;
Fac. (5 x), Ieș. (21 x), Lv. (26 x), Nm. (65 x)

beți: (1688 BIBLIA): v. IV: „sich betrinken, saufen“: „s'enivrer, se soûler“
(1 X):
beți: *ind. pr. 3. sg.* 21,20;

bine: (1458 DRĂGANU): adv./s: „1. gut, Gutes, 2. Wohl, Heil“: „bien“
(19 X):
bine: *adv.* (16 x);
binele: *s.n. sg. nom./ac.* 12,28; 21,09; 30,15;
Fac. (28 x), Ieș. (5 x), Lv. (4 x), Nm. (9 x)

birnic: (1535 DERS): s.m.: „Steuer-, Tributpflichtiger“: „contribuable, tributaire“
(1 X):
birnici: *pl. nom/ac.* 20,11;

bivol: (1568 DERS): s.m.: „Büffel“: „buffle“
(1 X):
bivol: *sg. nom./ac.* 14,05;

bîntui: (1564 CORESI): v. IV: „1. plagen, heimsuchen, 2. in Versuchung führen“: „1. affliger, 2. tenter“
(1 X):
bîntuiești: *subj. pr. 2. sg.* 23,16;
Nm. (1 x)

bîntuială: (1600 DIR): „Anfechtung, Heimsuchung“: „contestation, tentation“
(1 X):
bîntuialele: *pl. nom./ac.* 7,19;

blagoslovenie: (XVI sec. PS.SCH): s.f.: „bénédiction“
(13 X):
blagoslovenie: *sg. nom./ac.* 23,05; 33,23;
blagosloveniia: *sg. nom./ac.* 11,29; 12,15; 16,17; 28,08; 30,01; 30,19; 33,01; 33,13;
blagoslovenii: *pl. nom./ac.* 11,26;
blagosloveniile: *pl. nom./ac.* 11,27; 28,02;
Fac. (16 x), Ieș. (1 X), Lv. (1 x)

blagoslovi: (XVI sec. PS. SCH): v. IV: „segnen“: „bénir“
(35 X):
să blagoslovească: *subj. pr. 3. sg.* 1,11; 14,29; 18,05; 21,05; 23,21; 24,19; 28,12;
blagoslovește: *imperat. sg.* 26,15; 33,11;
blagoslovindu: *ger.* 15,04;
blagoslovi: *inf.* (<a) 10,08; 27,12;
blagoslovit: *adj. m. sg. nom./ac.* 7,14; 28,03; 28,03; 28,06; 28,06; 33,20; 33,24;
au blagoslovit: *ind. pf. c., 3 sg.* 2,07; 12,07; 14,24; 15,06; 15,14; 16,10; 33,01;
vei blagoslovi: *ind. viit. I. 2. sg.* 8,10;
va blagoslovi: *ind. viit. I. 3 sg.* 7,13; 7,13; 15,04; 15,10; 15,18; 16,15; 24,13; 30,16;
Fac. (72 x), Ieș. (16 x), Lv. (3 x), Nm. (14 x)

blestem: (XVI sec. CV): s.n.: „Fluch, Verwünschung“: „malédiction“
(15 X):
blestem: *sg. nom./ac.* 27,13;
blestemul: *sg. nom./ac.* 29,14; 30,01; 30,19;
blestămul: *sg. nom./ac.* 11,29;
blestemului: *sg. gen./dat.* 29,19;
blestemele: *pl. nom./ac.* 28,15; 28,45; 29,20; 29,21; 29,27; 30,07;

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

blestemurile: *pl. nom./ac.* 23,05;
blestămuri: *pl. nom./ac.* 11,26;
blestămurile: *pl. nom./ac.* 11,28;
Nm. (2 x)

blestema: (XVI sec. CV): v. I. „verfluchen, verwünschen": „maudire"
(1 X):
blêsteme: *subj. pr. 3. sg.* 23,04;
Fac. (11 x), Lv. (4 x), Nm. (16 x)

blînd: (1519 BGL): adj./adv.: „sanft, mild": „doux, tendre, tendrement"
(1 X):
blîndu: *adj. m. sg. nom./ac.* 29,20;
Fac. (1 x), Ieș. (1 x), Nm. (3 x)
boașă → **boș**
boiarin → **boier**

boier: (1432 DOR): s.m.: „Bojar, Adliger": „boiard, noble"
(6 X):
boiaren: *sg. nom./ac.* 17,14; 33,05;
boiari: *pl. nom./ac.* 33,05;
boiarii: *pl. nom./ac.* 20,09; 28,36;
boiarilor: *pl. gen./dat.* 32,42;
Fac. (6 x), Ieș. (6 x), Lv. (6 x), Nm. (70 x)

boș: (1683 DOS.): s.f.: „Hode": „testicule"
(1 X):
boașă: *f. sg. nom./ac.* 25,11;

bou: (1235 DRĂGANU): s.m.: „Ochse": „boeuf"
(15 X):
boul: *sg. nom./ac.* 5,14; 5,21;
boului: *sg. gen/dat.* 25,04;
boi: *pl. nom./ac.* 14,04; 14,26; 16,02; 21,03;
boii: *pl. nom./ac.* 8,13; 12,06; 12,21;
boilor: *pl. gen./dat.* 12,17; 14,23; 28,04; 28,18; 28,51;
Fac. (12 x), Ieș. (11 x); Lv. (8 x), Nm. (33 x)

boz: (1581/2 PO): s.m.: „Götze": „idole"
(5 X):
bozilor: *pl. gen.*(dat. 7,05; 7,16; 12,02; 12,31; 29,18;
Fac. (7 x), Lv. (1 x)

brat: (XVI sec. PS. SCH): s.n.: „Arm": „bras"
(14 X):
brat: *sg. nom./ac.* 4,34; 7,08; 33,20;
bratu: *sg. nom./ac.* 5,15; 6,21;
bratul: *sg. nom./ac.* 3,24; 7,19; 9,26; 9,29; 11,02; 18,03; 26,08; 29,03;
brațurilor: *pl. gen/dat.* 33,27;
Fac. (5 x), Ieș. (6 x), Lv. (8 x), Nm. (3 x)

brîu: (XVI sec. PS. SCH.): s.n.: „Gürtel": „ceinture"
(1 X):
brîul: *sg. nom./ac.* 23,13;
Ieș. (6 x), Lv. (3 x)

bucată: (1425 BGL): s.f.: „1. bissen, 2. Speise, 3. Habe, Gut, 4. Feldfrüchte, Getreide": „1. bouchée, 2. aliments, 3. biens, 4. céréales"
(3 X):
bucate: *pl. nom./ac.* 2,06; 2,28; 23,20;
Fac. (19 x), Lv. (5 x)

bucura: (XVI sec. CV): v. I: „(er) freuen": „réjouir"
(9 X):
vă veț bucura: *ind. viit. I. 2. pl. refl.* 12,07; 12,12;
s-au bucurat: *ind. pf. c. 3. sg. refl.* 20,06;
te vei bucura: *ind. viit. I. 2. sg. refl.* 16,11; 16,14; 26,11; 27,07;
va bucura: *ind. viit. I. 3. sg.* 24,05;
se va bucura: *ind. viit. I. 3. sg. refl.* 20,06;
Fac. (2 x), Ieș. (2 x)

bucurie: (XVI sec. PS. SCH): s.f.: „Freude": „joie"
(1 X):
bucurie: *sg. nom./ac.* 28,47;
Fac. (1 x), Ieș. (1 x)

bun: (1211 DRĂGANU): adj.: „gut": „bon"
(25 X)
bun: *adj. m. sg. nom./ac.* 1,14; 1,25; 1,35; 3,25, 3,25; 4,22, 6,18; 6,18; 8,01; 8,07; 8,10; 9,04; 9,06; 11,17; 31,20; 31,21;
bună: *adj. f. sg. nom./ac.* 28,12; 28,47;
bune: *adj. f. pl. nom./ac.* 6,10; 8,12; s.f. pl. nom./ac. 28,11; 30,09;
bun: *s.n. sg. nom./ac.* 1,39; 13,18;
bunul: *s.n. sg. nom./ac.* 12,25;
Fac. (27 x), Ieș. (7 x), Lv. (25 x), Nm. (6 x)

bunătate: (XVI sec. PS. SCH): s.f.: „Güte": „bonté"
(2 X):
bunătățile: *pl. nom./ac.* 6,11; 26,11;
Fac. (5 x), Ieș. (1 x), Nm. (1 x)

buruiană: (1440 DRHD): s.f.: „(Un) Kraut": „herbe"
(1 X):
buruian: *m.sg. nom./ac.* 32,02;
Fac. (2 x)

buză: (1475 DOR): s.f.: 1. Lippe, 2. Rand": „1. lèvre, 2. bord"
(2 X):

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

buzele: *pl. nom./ac.* 23,24; 34,07;
Lv. (1 x), Nm. (2 x)

C

ca: (1521 NEACȘU): adv./conj.: „wie, 2. damit, 3. ungefähr": „1. comme, 2. afin que, 3. à-peu-près"
(173 X):
ca: *adv.* (48 x); *conj.* (125 x);
Fac. (162 x), Ieș. (164 x), Lv. (86 x), Nm. (90 x)

caie → gaie

cal: (XVI sec. PS. SCH): s.m.: „Pferd": „cheval"
(3 X):
cal: *sg. nom./ac.* 20,01;
caii: *pl. nom./ac.* 17,16; 17,16;
Fac. (5 x), Ieș. (6 x)

cale: (1528 DERS): s.f.: „1. Weg, 2. Mittel, Weise": „1. chemin, 2. moyen"
(46 X):
cale: *sg. nom./ac.* 1,02; 1,33; 2,27; 6,07; 11,19; 22,01; 22,04; 22,06; 23,04; 25,17; 25,18; 27,18; 28,07; 28,25;
calea: *sg. nom./ac.* 1,19; 1,22; 1,31; 1,33; 1,40; 2,01; 2,08;2,08; 3,01; 5,33; 8,02; 9,12; 9,16; 11,28; 13,05; 17,16; 19,03; 19,06; 28,68; 31,29;
căii: *sg. gen./dat.* 11,30;

căi: *pl. nom./ac.* 28,07; 28,25;
căile: *pl. nom./ac.* 8,06; 10,12; 11,22; 19,09; 26,17; 28,09; 28,29; 30,16; 32,04;
Fac. (33 x), Ieș. (13 x), Lv. (1 x), Nm. (22 x)

camătă: (1561 CORESI): s.f.: „Pl. Zinsen": „usure"
(3 X):
camătă: *sg. nom./ac.* 23,20; 23,20; 23,20;
Ieș. (1 x), Lv. (2 x)

cap: (1512 DOR): s.n.m.: „1. Kopf, Haupt, 2. Anfang, 3. Kapitel, 4. Oberhaupt": „1. tête, 2. commencement, 3. chapitre, 4. chef"
(42 X):
capul: *n. sg. nom./ac.* 21,06; 21,12; 28,23; 32,11; 32,42; 33,16;
cap: *sg. nom./ac.* (36 x);
Fac. (14 x), Ieș. (9 x), Lv. (38 x), Nm. (27 x)

capiște: (1620 MOXA): s.f.: „Tempel": „temple"
(2 X):
capiștile: 12,03; *pl. nom./ac.* 7,05;
Ieș. (2 x)

capră: (1425 BGL): s.f.: „Ziege": „chèvre"
(1 X):
capre: *pl. nom./ac.* 14,04;
Fac. (11 x), Ieș. (3 x), Lv. (12 x), (31 x)

car: (XVI sec. PS. SCH): s.n.: „Karren, Wagen": „charrette"
(1 X):
carăle: *pl. nom./ac.* 11,05;
Fac. (6 x), Ieș. (10 x), Nm. (5 x)

care: (XVI sec. CV): pron. rel./inter.: „wer,welcher": „qui, lequuel"
(361 X):
care: *pron. interog.* 4,07;
carea: *pron. interog.* 29,24;
carele: *pron. interog.* 6,20; 30,13;
care: *pron. rel.* (130 x)
carele: *pron. rel.* (164 x);
carea: *pron. rel.* (24 x);
carii: *pron. rel.* (27 x);
căriia: *pron. rel.* (2 x);
carei: *pron. rel.* (4 x);
cărora: *pron. rel.* (6 x);
Fac. (227 x), Ieș. (87 x), Lv. (241 x), Nm. (166 x)

carne: (XVI sec. PS. SCH): s.f.: „Fleisch": „viande"
(11 X):
carne: *sg. nom./ac.* 12,15; 12,20; 12,29; 12,20; 32,42;
carnea: *sg. nom./ac.* 28,53;
cărnurile: *pl. nom./ac.* 12,23; 12,27; 12,27; 14,08; 16,04;
Fac. (2 x), Ieș. (13 x), Lv. (16 x), Nm. (8 x)

carte: (XVI sec. PS. SCH): s.f.: „1. Buch, 2. Schriftstück": „1. livre, 2. document,lettre"
(16 X):
carte: *sg. nom./ac.* 17,18; 24,01; 24,03; 31,09; 31,24;
cartea: *sg. nom./ac.* 28,58; 28,61; 29,20; 29,21; 29,27; 30,10; 31,26;
cărți: *pl. nom./ac.* 1,15; 16,18; 31,28;
cărți: *pl. nom./ac.* 1,15; 16,18; 31,28;
cărțile: *pl. nom./ac.* 29,10;
Fac. (2 x), Ieș. (6 x), Nm. (2 x)

casă: (1469 BGL): s.f.: „Haus": „maison"
(49 X):
casa: *sg. nom./ac.* 3,39; 4,46; 5,06; 5,21; 6,12; 6,22; 7,08; 7,26; 8,14; 13,10; 14,26; 15,16; 15,20; 20,05; 20,06; 20,07; 20,08; 21,12; 21,13; 22,02; 22,08, 22,21; 23,19;: 24,01; 24,03; 24,05; 24,10; 25,09; 25,10; 25,14; 26,13; 26,15; 34,06;
casă: *sg. nom./ac.* 11,19; 20,05; 22,08; 28,30;

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

casii: *sg. gen./dat.* 22,08; 22,21; 26,11;
case: *pl. nom./ac.* 6,11; 8,12;
casele: *pl. nom./ac.* 5,30; 11,06; 12,07; 16,07; 19,01;
caselor: *pl. gen./dat.* 6,09; 11,20;
Fac. (19 x), Ieș. (46 x), Lv. (52 x), Nm. (63 x)

că: (1521 NEACȘU): conj.: „dass“: „que“
(69 X)
Fac. (224 x), Ieș. (141 x), Lv. (74 x), Nm. (31 x)

căci: (1551/3 ES): conj.: „denn“: „car“
(126 X):
căce: *conj.* (59 x);
căci: *conj.* (67 x);
Fac. (51 x), Ieș. (17 x), Lv. (17 x), Nm. (78 x)

cădea: (XVI sec. PS. SCH): v. II: „1. fallen, stürzen, 2. münden“: „1. tomber, 2. se jeter dans“
(7 X):
căzînd: *ger.* 21,01;
căzîndu: *ger.* 19,05;
căzură: *ind. pf. s. 3. pl.* 2,16;
au căzut: *ind. pf. c. 3. sg.* 2,14; 2,15; 22,08;
va cădea: *ind. viit. I. 3. sg.* 22,08;
Fac. (14 x), Ieș. (6 x), Lv.)13 x), Nm. (13 x)

călăreț: (1645 HERODOT): s.m: „reiter“ “cavalier“
(1 X):
călăreț: *sg. nom./ac.* 20,01;
Fac. (2 x), Ieș. (8 x)

călărime: (1640 URECHE): s.f.: „Reiterei“: „cavalerie“
(1 X):
călărimea: *sg. nom./ac.* 11,04;
Fac. (2 x), Ieș. (3 x)

călca: (XVI sec. PS. SCH.): v. I: „1. treten, 2. zertreten“: „1. marcher, 2. piétiner“
(9 X):
veț călca: *ind. viit. I. 2. pl.* 11,15; 11,25;
călca: *inf.* (<a) 28,56;
am călcat: *ind. pf. c. 1. sg.* 26,13;
ați călcat: *ind. pf. c. 2. pl.* 9,23;
ați călcat: *ind. pf. c. 2. pl.* 1,26 1,43;
vei călca: *ind. viit. I. 2. sg.* 33,29;
va călca: *ind. viit. I. 3. sg.* 11,24;
Nm. (3 x)

cămară: (1431 LDSR): s.f.: „1. Kammer, 2. Schatzkammer“: 1. chambre, 2. trésoreric“
(2 X):
cămări: *pl. nom./ac.* 32,25;
cămările: *pl. nom./ac.* 28,08;
Fac. (2 x), Ieș. (1 x)

cămătui: (1640 PRAV.): IV: „wuchern“: „pratiquer l'usure“
(3 X):
cămetezi: *subj. pr. 2. sg.* 23,20;
cămătuiești: *subj. pr. 2. sg.* 23,21; 23,21;

cămilă: (1437 DRHA): s.f.: „Kamel, 2. Schiffstau“: „1. chameau, 2. cordage, câble“
(1 X):
cămila: *sg. nom./ac.* 14,07;
Fac. (24 x), Ieș. (1 x), LV. (1 x)

cămilopardos: (1688 BIBLIA): s.m.: „Giraffe“: „girafe“
(1 X):
cămilopardos: *sg. nom./ac.* 14,05;

căpetenie: (1675 MIR. Costin): s.f.: „Oberhaupt, Anführer“: „chef, commandant“
(1 X):
căpeteniile: *pl. nom./ac.* 33,21;
Nm. (8 x)

căprioară: (1337 SUCIU): s.f.: „Reh“: „biche“
(4 X):
căprioara: *sg. nom./ac.* 12,22;
căprioară: *sg. nom./ac.* 12,15; 14,05; 15,22;

cărturar: (BIBLIA 1688): s.m.: „Schriftgelehrter“: „savant, érudit“
(3 X):
cărturarii: *pl. nom./ac.* 20,05; 20,08; 20,09;

către: (XVI sec. CV): prep.: „gegen“: „vers“
118 X):
către:
Fac. (215 x), Ieș. (248 x), Lv. (120 x), Nm. (245 x)

căuta: (XVI sec. PS. SCH): v. I: „1. suchen, 2. blicken, sehen, 3. trachten, streben“:
„1. chercher, 2. regarder, 3. tâcher“
(3 X):
cauți: *subj. pr. 2. sg.* 4,19; 9,27;
căutînd: *ger.* 18,11;
Fac. (20 x), Ieș. (812 x), Lv. (2 x), Nm. (3 x)

căzut: (1570 CORESI): adj.: „gefallen, verfallen“: „tombé, délabré“
(1 X):
căzut: *adj. m. sg. nom./ac.* 22,04;
Ieș. (1 x), Nm. (1 x)

ce: (1521 NEACȘU): pron. rel./interog.: „was, welches“: „que, quoi, qui“
(199 X):

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

ce: *pron. interog.* 10,12; *pron. rel.* (198 x);
Fac. (261 x>), Ieș. (193 x), Lv. (232 x), Nm. (181 x)

ceas: (XVI sec. CV): s.n.: „Stunde“: „heure“
(3 X):
ceasul: *sg. nom./ac.* 33,14; 33,16;
ceasurile: *pl. nom./ac.* 33,13;
Fac. (3 x), Ieș. (5 x(, LV. (1 x), Nm. (1 x)

ceață: (1640 CEASLOV): s.f. „Nebel“: „brouillard, brume“
(2 X):
ceață: *sg. nom./ac.* 4,11; 5,22;
Ieș. (1 x)

cel: (1521 NEACȘU). art. dem./adj.: „der“: „ce“
(208 X):
cêle: *art. f. pl. nom./ac.* (47 x);
ceii: *art. f. sg. gen/dat.* 21,17;
cea: *art. f. sg. nom./ac.* (34 x);
celor: *art. m. pl. gen./dat.* (4 x);
cei:*art. m. pl. nopm./ac.* (11 x);
celui: *art. m. sg.gen./dat.* (12 x);
cel: *art. m. sg. nom./ac.* (85 x);
Fac. (154 x), Ieș. (134 x), Lv. (134 x), Nm. (175 x)

celalt → celălalt

celălalt: (XVI sec. PS. SCH): pron. adj./dem.: „der andere“: „l'autre“
(4 X):
cêealaltă: *adj. f. sg. nom./ac.* 29,22;
cêlealte: *adj. f. pl. nom./ac.* 17,14;
cêlêlalte: *adj. f. pl. nom/ac.* 8,20;
ceialalți: *pron. m. pl. nom-/ac.* 21,21;
Fac. (2 x), Ieș. (11 x), Lv. (1 x)

cer: (XVI sec. PS. SCH): s.n.: „Himmel“: „ciel“
(46 X):
ceriu: *sg. nom/ac.* 1,28; 2,25; 3,24; 4,11; 4,17; 4,19; 4,19; 4,26; 4,36; 4,38; 5,08; 8,19; 9,01; 25,19; 26,15; 28,24; 29,20; 30,12; 30,12; 30,19; 32,40; 33,26;
ceriul: *sg. nom./ac.* 10,14; 10,14; 11,17; 8,12; 28,23; 31,28; 33,28;
ceriului: *sg. gen./dat.* 1,10; 4,19; 4,32; 4,32; 9,14; 10,14; 10,22; 11,11; 11,21; 17,03; 28,26; 28,62; 30,04; 30,04; 33,13;
ceriule: *sg. voc.* 32,01;
ceriuri: *pl. voc.* 32,43;
Fac. (44 x). Ieș. (16 x), Lv. (1 x)

cerb: (1506 G. LEX): s.m.: „Hirsch“: „cerf“
(4 X9:
cerb: *sg nom./ac.* 12,15;
cerbu: *sg. nom./ac.* 14,05; 15,22;
cerbul: *sg. nom./ac.* 12,22;

cerbice: (XVI sec. PS. SCH.): s.f. „Nacken“: „nuque“
(3 X):
cerbicea: *sg. nom./ac.* 10,16; 31,27; 33,29;

cerca: (1581 PRL): v. I: „1. suchen, 2. untersuchen, 3. versuzchen“: „1. chercher, 2. examiner, 3. essayer“
(11 X):
veț cerca: *ind. viit. I. 2. pl.* 4,29; 12,05;
veți cerca: *ind. viit. I. 2. pl.* 4,29;
cerci: *subj. pr. 2 sg.* 12,30; 12,30;
cercînd: *ger.* 17,09;
au cercat: *ind. pf. c. 3. sg.* 13,10;
au cercatu: *ind. pf. c. 3. pl.* 1,24;
vei cerca: *ind. viit. UI. 2. sg.* 13,14; 17,04;
va cerca: *ind. viit. I. 3. sg.* 22,02;
Fac. (9 x), Ieș. (6 x), Lv. (4 x), Nm. (1 x)

cerceta: (XVI sec. PS. SCH.): v. I.: „prüfen“: „examiner“
(3 X):
vor cerceta: *ind, viit. I. 3. pl.* 19,18;
cercetêze: *subj. pr. 3. pl.* 1,22;
vei cerceta: *ind. viit. I. 2. sg.* 13,14;
Lv. (1 x)

cere: (1577 CORESI): v. III: „bitten, verlangen“: „demander“
(6 X):
ceri: *subj. pr. 2. sg.* 15,02; 15,03;
cerșind: *ger.* 23,22;
ai cerșut: *ind. pf. c. 2. sg.* 18,16;
cêre: *ind. viit. I. 3. sq.* 23,22;
Fac. (3 x), Ieș. (4 x)

certa: (XVI sec. CV): v. I: „1. schelten, 2. strafen“: „1. gronder, 2. punir“
(5 X):
vor certa: *ind. viit. I. 3. pl.* 22,18;
cêrte: *subj. pr. 3. sg.* 4,36;
au certat: *ind. pf. c. 3. pl.* 32,10;
va certa: *ind. viit. I. 3. sg.* 8,05; 8,05;
Fac. (2 x), Ieș. (2 x), Lv. (2 x)

certare: (1581 PRL): s.f.: „1. Schelte, 2. Bestrafung“: „1. admonestation, 2. punition“
(1 X):
certarea: *sg. nom./ac.* 11,02;

cetate: (1391 DRHB): s.f.: „Stadt“: „cité“
(85 X):

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

cetate: *sg. nom./ac.* 2,36; 3,04; 20,10; 20,11; 20,14; 20,19; 22,23; 22,24; 28,03; 28,16;
cetatea: *sg. nom./ac.* 2,34; 2,36; 3,06; 12,15; 13,13; 13,15; 13,16; 21,03; 34,03;
cetății: *sg. gen./dat.* 19,12; 20,20; 21,03; 21,04; 21,06; 21,19; 21,20; 21,21; 22,17; 22,18; 22,24; 25,08;
cetăț: *pl. nom./ac.* 19,02;
cetăți: *pl. nom./ac.* 1,28; 3,04; 4,41; 6,10; 9,01; 13,12; 15,07; 19,07; 19,09;
cetăților: *pl. gen./dat.* 2,35; 3,07; 12,05;
cetățile: *pl. nom./ac.* (41 x);
Fac. (57 x), ieș. (2 x), Lv. (14 x), Nm. (23 x)

chema: (XVI sec. PS. SCH): v. I: „rufen": „appeler"
(24 X):
vom chema: *ind. viit. I. 1. pl.* 4,07;
vă veț chema: *ind. viit. I. 2. pl. refl.* 33,19;
vor chema: *ind. viit. I. 3. pl.* 25,08;
chemi: *subj. pr. 2. sg.* 20,10;
chême: *subj. pr. 3. sg.* 26,02;
să chême: *subj. pr. 3. sg. refl.* 12,05; 12,11; 12,21; 12,26; 14,23; 14,24; 16,02; 16,06; 16,11; 17,08; 17,10;
cheamă: *imperat. sg.* 31,14;
chemă: *ind. pf. s. 3. sg.* 5,01; 29,02; 31,07;
am chemat: *ind. pf. c. 1. sg.* 32,03;
s-au chemat: *ind. pf. c. 3. sg. refl.* 15,02;
să va chema: *ind. viit. I. 3. sg. refl.* 25,10;
a să chema: *inf. refl.* (<a) 16,15;
Fac. (40 x), Ieș. (31 x), Lv. (7 x), Nm. (11 x)

chin: (XVI sec. PS. SCH): s.n.: „1. Qual, Pein, Plage, 2. Folter": „1. torture, misère, 2. supplice, tourment"
(1 X):
chinuri: *pl. nom./ac.* 2,25;
Fac. (1 x), Ieș, (1 X), Lv. (1 x)

chinui: (XVI sec. PS. SCH): v. IV: „quälen, peinigen, plagen, 2. leiden": „1. tourmenter, torturer, 2. souffrir"
(8 X):
vor chinui: *ind. viit. I. 3. pl.* 28,55;
chinuiască: *subj. pr. 3. sg.* 8,02; 8,16;
au chinuit: *ind. pf. c. 3. sg.* 8,03; *ind. pf. c. 3. pl.* 26,06;
va chinui: *ind. viit. I. 3. sg.* 28,52; 28,53; 28,57;
Fac. (2 x), Ieș. (7 x), Nm. (5 x)

chinuire: (1570 CORESI): s.f.: „Peinigung": „supplice"
(2 X):
chinuire: *sg. nom./ac.* 16,03;
chinuirea: *sg. nom/ac.* 26,07;
Ieș. (2 x), Lv. (1 x), Nm. (1 x)

chip: (1480 BGL): s.n.: „1. Bild(nis), 2. Gestalt, aussehen, 3. Person, 4. Art, Weise, 5. Mittel, Weg": „1. image, 2. figure, 3. personne, 4. manière, 5 moyen"
(60 X):
chipul: *sg. nom./ac.* 4,16;
chipurile: *pl. nom/ac.* 29,17; 32,21;
chip: *sg. nom./ac.* (57 x);
Fac. (21 x), Ieș. (29 x), Lv. (19 x), Nm. (18 x)

chivot: (1476 DRHA): s.n.: „1. Schrein, 2. Arche Noahs": „1. coffre, taberbacle, 2. arche de Noé"
(6 X):
chivot: *sg. nom./ac.* 10,01; 10,02; 10,03;
chivotul: *sg. nom./ac.* 10,05; 10,08;
chivotului: *sg. gen./dat.* 31,26;
Fac. (21 x), Ieș. (26 x), Lv. (1 x), Nm. (6 x)

ci: (XVI sec. CV): conj.: „sondern": „mais, cependant"
(13 X):
ce: (13 x);
Fac. (22 x), Ieș. (15 x), Nm. (8 x)

cinci: (XVI sec. CV): num.: „fünf": „cinq"
(1 X):
cinci: *num. card.* 10,22;
Fac. (8 x), Ieș. (10 x), Lv. (10 x), Nm. (47 x)

cincizeci: (XVI sec. Cv): num. „fünfzig": „cinquante"
(1 X):
cincizeci: *num. card.* 1,15;
Ieș. (4 x), Lv. (2 x), Nm. (12 x)

cine: (XVI sec. CV): pron. rel./interog.: „der, wer": „qui"
(6 X):
cine: *pron. interog.* 5,26; 5,29; 9,02; 30,12; 33,29; *pron. rel.* 19,05;
Fac. (13 x), Ieș. (18 x), Lv. (4 x), Nm. (11 x)

cineva: (XVI sec. PS. SCH): pron. nehot.: „jemand, einer": „quelqu'un"
(3 X9:
cineva: *pron. nehot.* 1,35; 29,18;
cuiva: *pron. nehot. gen./dat.* 21,18;
Fac. (2 x), Ieș. 86 x), Lv. (4 x)

cinsti: (XVI sec. CV): v. IV: „ehren": „honorer"
(2 X9:
cinstește: *imperat. sg.* 5,16; *ind. pr. 3. sg.* 27,16;
Ieș. (1 x), Lv. (1 x), Nm. (3 x)

cinstit: (XVI sec. CV): adj.: „1. geehrt, verehrt, 2. rechtschaffen, ehrlich": „1. honorable, estimé, 2. honnête"
(1 X):

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

cinstit: *adj. m. sg. nom./ac.* 28,58;
Nm. (1 x)

ciopli: (1581/2 PO): v. IV: „behauen"": „tailler, façonner"
(3 X):
cioplêște: *imperat. sg.* 10,01;
am cioplit: *ind. pf. c. 1. sg.* 10,03;
ai cioplit: *ind. pf. c. 2. sg.* 6,11;
Ieș. (4 x(, Nm. (1 x)

cioplit: (1581/2 Po): adj.: „behauen": „sculpté"
(11 X):
cioplit: *adj. m. sg. nom./ac.* 3,27;
cioplită: *adj. f. sg. nom./ac.* 4,49;
cioplite: *adj. f. pl. nom./ac.* 6,11; *s.n. pl. nom/ac,* 7,05; 7,25;
cioplitele: *s.n. pl. nom./ac.* 12,03;
cioplit: *s.n. sg. nom./ac.* 4,16; 4,25; 5,08; 27,15;
cioplitu: *s.n. sg. nom./ac.* 4,23;
Ieș. (4 x), Lv. (2 x), Nm. (1 x)

cireadă: (1645 HERODOT): s.f.: „Herde": „troupeau"
(4 X9:
cerezile: *pl. nom./ac.* 28,18;
cirezile: *pl. nom./ac.* 7,13; 28,04; 28,51;
Ieș. (1 x), Lv. (3 x)

citi: (XVI sec. CV): v. IV: „lesen": „lire"
(2 X):
să citească: *subj. pr. 3. sg. refl.* 31,11;
va ceti: *ind. viit. I. 3. sg.* 17,19;
Ieș (1 x)

ciuh → ciuf

ciuf: (1688 BIBLIA): s.m.: „Sumpfohreule, Ulm": „hibou"
(1 X):
ciuhul: *sg. nom./ac.* 14,15;

cizmă: (1508 DLRV): s.f.: „Stiefel": „botte"
(2 X):
cizma: *sg. nom./ac.* 25,10;
cizmă: *sg. nom./ac.* 25,09;

cîine: (1535 DRHB): s.m.: „Hund": „chien"
(1 X):
cîinelui: *sg. gen./dat.* 23,19;
Ieș. (2 x)

cîmp: (ca. 1300 MDGR): s.m.: „1. Feld, Flur, 2. Ebene": „1. champs, 2. plaine"
(6 X):
cîmp: *sg. nom./ac.* 21,01;
cîmpu: *sg. nom./ac.* 1,07; 11,11; 22,25; 28,38;
cîmpuri: *pl. nom./ac.* 8,07;
Fac. (24 x), Ieș (11 x), (Lv. 5 x), Nm. (3 x)

cînd: (1551/3 ES): adv./conj.: „wann, als": „quand, lorsque"
(32 X):
cînd: *adv./conj.* (22 x);
cîndai: *adv./conj.* (2 x);
cîndu: *adv./conj.* (8 x);
Fac. /62 x), Ieș. (49 x), Lv. (18 x), Nm. (36 x)

cînta: (XVI sec. CV): v. I: „singen": „chanter"
(1 X9:
cîntîndu: *ger.* 18,01;
Iel. (3 x), *Nm.* (1 x)

cîntar: (1446 DERS): s.n.: „Waage": „balance"
(3 X):
cantariu: *sg. nom./ac.* 25,13; 25,13; 25,15;
Lv. (2 x)

cîntare: (XVI sec. PS. SCH.) s.f.: „Gesang": „chant"
(6 X):
cîntarea: sg. nom./ac. 31,19; 31,21; 31,22; 32,45;
cîntării: *sg. gen./dat.* 31,19; 31,30;
Ieș. (1 x), *Nm.* (1 x)

cîrti: (XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „murren": „murmurer, bougonner"
(1 X):
ați cîrtitu: *ind. pf. c. 2. pl.* 1,26;
Nm. (9 x)

cît: (XVI sec. CV): adj./adv./conj./pron.: „1. wieviel, 2. kaum, 3. insofern, 4. das...was": „1. combien, 2. à peine, 3. tant que, 4. ce que"
(98 X):
cît: *adv.* 12,19; 15,08; conj. 4,18; 23,26;
cîte: *pron. f. pl.* (92 x);
cîț: *pron. m. pl.* 11,02;
cîți: *pron. m. pl.* 4,06;
Fac. (13 x), Ieș. (54 x), Lv. (40 x), Nm. (60)

cîteodată: (XVI sec. CV): adv.: „bisweilen": „parfois"
(1 X):
cîteodată: 1,46;

cloci: (1654 NEAGOE): v. IV: „(aus) brüten": „(ac) couver"
(1 X):
clocêște: *ind. pr. 3.sg.* 22,06;

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

coadă: (1505 DERS): s.f.: „Schwanz“: „queue“
(3 X):
coada: *sg. nom./ac.* 25,18;
coadă: *sg. nom./ac.* 28,13; 28,44;
Ieș. (2 x), Lv. (1 x)

coapsă: (XVI sec. PS. SCH.): s.f. „Schenkel, Hüfte“: „cuisse, hanche“
(1 X):
coapsele: *pl. nom./ac.* 28,57;
Fac. (9 x), Ieș. (2 x), Lv. (5 x), Nm. (3 x)

coborî: (1551/3 ES): v. IV: „herab-, hinabsteigen“: „descendre“
(11 X):
vor pogorî: *ind. viit. I. 3. pl.* 21,04;
să pogoare: *subj. pr. 3. pl. refl.* 32,02;
te pogoară: *imperat. sg. refl.* 9,12;
pogorîta: *ind. impf. 3. sg.* 9,21;
să pogorî: *ind. pf. s. 3. sg. refl.* 31,15;
m-am pogorît: *ind. pf. c. 1. sg. refl.* 9,15; 10,05;
s-au pogorît: *ind. pf. c. 3. sg. refl.* 26,05; *ind. pf. c. 3. pl. refl.* 10,22;
te vei pogorî: *ind. viit. I. 2. sg. refl.* 28,43;
să va pogorî: *ind. viit. I. 3. sg. refl.* 28,24;
Fac (30 x), Ieș. (19 x), Lv. (1 x), Nm. (13 x)

codru: (1495 DRHA): s.m.: „1. Berg, 2. Hochwald“: „1. montagne, 2. haute futaie“
(1 X):
codru: *sg. nom./ac.* 19,05;

colibă: (ca. 1538 DERS): s.f.: „Hütte“: „cabane“
(3 X):
colibilor: *pl. gen./dat.* 16,13; 16,16; 31,10;
Fac. (3 x), Nm. (1 x)

colțurat: (1688 BIBLIA): adj.: „zackig, eckig“: „denté, anguleux“
(1 X):
colțurată: *f. sg. nom./ac.* 8,15;

comoară: (XVI sec. PS. SCH.): s.f.: „1. Schatz, 2. Vorratskammer“: „1. trésor, 2. grenier“
(2 X):
comoara: *sg. nom./ac.* 28,12;
comoarăle: *pl. nom./ac.* 32,34;
Fac. (1 x)

copac: (1264 DRĂGANU): s.m.: „Baum“: „arbre“
(3 X):
copaciu: *sg. nom./ac.* 22,06;
copacii: *pl. nom./ac.* 20,19;
copaci: *sg. nom/ac.* 12,02;
Fac. (3 x), Nm. (1 x)

coperi → **acoperi**

coperit → **acoperit**

copil: (1318 DLRV): s.m.: „1. Kind, 2. Diener“: „1. enfant, 2. serviteur“
(8 X):
copilul: *sg. nom./ac.* 1,39; 25,06;
copiii: *pl. nom./ac.* 1,39; 3,06; 3,19; 11,02; 22,07; 31,12;
Fac. (46 x), Ieș. (14 x), Lv. (82), Nm. (4 x)
copilaș → **copil**

copită: (1649 MARD.): s.f.: „Huf“: „sabot“
(5 X):
copita: *sg. nom./ac.* 14,06; 14,07; 14,07; 14,08;
copită: *sg. nom./ac.* 14,08;
Lv. (8 x)

copuz → **cobuz**

corb: (1444 SUCIU): s.m.: „Rabe“: „corbeau“
(1 X):
corbul: *sg. nom./ac.* 14,14;
Fac. (1 x), Lv. (1 x)

corn: (1436 LDSR): s.n.: „1. Horn, 2. Ecke“: „1. corne, 2. coin“
(2 X):
coarne: *pl. nom./ac.* 33,17;
coarnele: *pl. nom./ac.* 33,17;
Fac. /1 x), Ieș. (16 x), Lv. (8 x), Nm. (2 x)

coroi: (1462 STEFANELLI): s.m.: „Habicht“: „épervier“
(1 X):
coruiul: *sg. nom./ac.* 14,15;
Lv. (1 x)

cort: (1563 CORESI): s.n.: „Zelt“: „tente“
(7 X):
cortul: *sg. nom./ac.* 31,14;
cortului: *sg. gen./dat.* 31,14; 31,14; 31,15; 31,15;
corturile: *pl. nom./ac.* 1,26; 11,06;
Fac. (17 x), Ieș. (105 x), Lv. (50 x), Nm. (114 x)

corui → **coroi**

coșniță: (1581/2 PO): s.f.: „Handkorb“: „panier“
(2 X):
coșnița: *sg. nom./ac.* 26,04;
coșniță: *sg. nom./ac.* 26,02;
Fac. (1 x), Ieș. (4 x), Lv. (3 x)

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza“
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

cot: (1332 DRĂGANU): s.m.: „1. Elle, 2. Ellenbogen“: „1. aune, 2. conde“
(3 X):
cotul: *sg. nom./ac.* 3,11;
coți: *pl. nom./ac.* 3,11; 3,11;
Fac. (5 x), Ieș. /55 x),Nm. (1 x)

crede: (XVI sec. CV): v. III: „glauben“: „croire“
(2 X):
aț crezut: *ind. pf. c. 2. pl.* 9,23;
vei crêde: *ind. viit. I. 2. sg.* 28,66;
Fac. (3 x), Ieș. (8 x), Nm. (2 x)

credincios: (XVI sec. CV): adj.: „1. treu, 2. gläubig“: „1. fidèle, dévoué, 2. pieux“
(3 X):
credincios: *adj. m. sg. nom./ac.* 7,09; 32,04;
credincioase: *adj. f. pl. nom./ac.* 28,59;
Nm. (1 x)

credință: (XVI sec. CV): s.f.: „Treue, Glauben“: „fidelité, foi“
(1 X):
credință: *sg. nom./ac.* 32,20;

creștet: (XVI sec. PS. SCH.): s.n.: „Scheitel“: „sommet“
(2 X9:
crêștet: *sg. nom./ac.* 33,16;
crêștetul: *sg. nom./ac.* 28,35;

crîng: (1495 DLRV): s.n.: „Busch, Wäldchen“: „bocaye“
(1 X):
crîngu: *sg. nom./ac.* 3,29;

cruța: (XVI sec. CV): v. I: „(ver) schonen“: „ménager“
(3 X):
au cruțat: *ind. pf. c. 3. sg.* 33,03;
vei cruța: *ind. viit. I.2. sg.* 4,40; 23,24;
Fac. (1 x), Ieș. (4 x), Nm. 82 x)

cu: (1521 NEACȘU): prep.: „mit“: „avec“
(272 X)
Fac. (230 x), Ieș, (276 x), Lv. (204 x), Nm. (206 x)

cuget: (XVI sec. CV): s.n.: „1. Gedanke, Sinn, 2. Gewissen“: „1. pensée, 2. raison, esprit“
(3 X):
cuget: *sg. nom./ac.* 29,18;
cugetul: *sg. nom./ac.* 4,38; 7,17;
Fac. (8 x), Ieș. (10 x), Lv. (1 x), Nm. (3 x)

cui → cine

cuib: (XVI sec. PS. SCH.): s.n.: „1. Nest, 2. Säulenfuß“: 1. nid, 2. mortaise“
(2 X):
cuiub: *sg. nom./ac.* 22,06;
cuiubul: *sg. nom./ac.* 32,11;
Fac. (1 x), Ieș. (33 x), Nm. (2 x)

culca: (XVI sec. PS. SCH.): v. I: „(sich) niederlegen“: „(se) coucher“
(1 X):
culcîndu-să: *ger. refl.* 11,19;
Fac. (10 x), Ieș. (2 x), Lv. (3 x), Nm. (3 x)

culege: (XVI sec. PS. SCH.): v. III: „(auf-) lesen“: „cueillir“
(1 X):
culegi: *subj. pr. 2. sg.* 24,21;
Lv. (3 x), Nm. (1 x)

cum: (1521 NEACȘU): adv./conj.: „wie“: „comme(nt)“
(35 X):
adv. (18 x); conj. (< după) (17 x);
Fac. (93 x), Ieș. (70 x), Lv. (18 x), Nm. (37 x)

cumpăra: (1551/3 ES): v. I: „kaufen“: „acheter“
(1 X):

veți cumpăra: *ind. viit. I. 2. pl.* 2,06;
Fac. (12 x), Lv. (4 x)

cunoaște; (XVI sec. PS. SCH.): v. III: „(er) kennen“: „(re)connaître“
(16 X):
vom cunoaște: *ind. viit. I. 1. pl.* 18,21;
veți cunoaște: *ind. viit. I. 2. pl.* 11,02;
vor cunoaște: *ind. viit. I. 3. pl.* 16,19;
cunoști: *subj. pr. 2. sg.* 1,17;
cunoașteți: *subj. pr. 2. pl.* 29,06;
cunoaște: *imperat. sg.* 2,07;
ai cunoscut: *ind. pf. c. 2. sg.* 7,15;
au cunoscut: *ind. pf. c. 3. sg.* 33,09; 34,10;
s-au cunoscut: *ind. pf. c. 3. sg. refl.* 9,24;
vei cunoaște: *ind. viit. I. 2. sg.* 4,38; 7,09; 8,05; 9,03; 9,06;
va cunoaște: *ind. viit. I. 3. sg.* 21,17;
Fac. (37 x), Ieș. (17 x), Lv. (7 x), Nm. (12 x)

cuptor: (1501 SUCIU): s.n.: „Ofen“: „four“
(1 X):
cuptoriul: *sg. nom./ac.* 4,20;
Fac. (2 x), Ieș. (34 x), Lv. (4 x), Nm. (6 x)

curat: (XVI sec. PS. SCH.): adj.: „1. gereinigt, 2. rein“: „1. nettoyé, 2. pur“
(6 X):

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

curată: *f. sg. nom./ac.* 14,11; 14,20;
curat: m. sg. nom. nom./ac. 12,15; 12,22; 15,22; 23,10;
Fac. (12 x), Ieș. (38 x), Lv. (66 x), Nm. (57 x)

curăți: (XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „reinigen": „nettoyer, purifier"
(7 X):
vă curățiț: *subj. pr. 2. pl. refl.* 14,01;
curățindu: *ger.* 18,10;
am curățit: *ind. pf. c. 1. sg.* 26,13;
vei curăți: *ind. viit. I. 2. sg.* 19,13;
va curăți: *ind. viit. I. 3. sg.* 5,11; 30,06; 32,44;
Fac. (1 x), Ieș. (6 x), Lv. (39 x), Nm. (22 x)

curățíe: (XVI sec. PS. SCH.): s.f.: „Reinheit, Unbefleckтheit": „pureté"
(1 X):
curățiia: *sg. nom./ac.* 9,05;
Nm. (3 x)

curge: (sec. CV): v. III: „fließen": „couler"
(8 X):
cură: *ind. pr. 3. pl.* 33,27; *ind. pr.* 3. *sg.* 6,03; 11,09; 26,09; 26,10; 27,03; 31,20;
va cură: *ind. viit. I. 3. sg.* 28,40;
Ieș. (5 x), Lv. (15 x), Nm. (3 x)

curînd: (XVI sec. CV): adv.: „eben, bald": „depuis peu, bientôt"
(3 X):
Fac. (1 x), Ieș. (1 x), Nm. (1 x)

curvă: (XVI sec. CV): s.f.: „Hure": „prostituée"
(3 X):
curvă: *sg. nom./ac.* 23,02; 23,17;
curvei: *sg. gen./dat.* 23,19;
Fac. (5 x), Lv. (2 x)

curvi: (1563 CORESI): v. IV: „huren": „forniquer"
(3 X):
curvind: *ger.* 23,17;
a curvi: *inf.* (<a) 22,21;
va curvi: *ind. viit. I.3. sg.* 31,16;
Fac. (1 x), Ieș. (3 x), Lv. (6 x), Nm. (2 x)

cutremur: (XVI sec. PS. SCH.): s.n. „Beben": „tremblement"
(2 X):
cutremurul: *sg. nom./ac.* 2,25; 11,25;
Fac. (1 x), Ieș. (2 x)

cuveni: (XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „sich ziemen": „seoir"
(1 X):
să cuvine: *ind. pr. 3. sg. refl.* 21,17;
Ieș. (7 x), Lv. (2 x)

cuvios: (XVI sec. PS. SCH.): adj.: „1. schicklich, passend, 2. anmutig, 3. fromm": „1. juste, 2. gracieux, 3. pieux"
(1 X):
preacuvios: *m. sg. nom./ac.* (< cel) 33,26;

cuvînt: (XVI sec. PS. SCH.): s.n.: „Wort": „mot, parole"
(90 X):
cuvînt: *sg. nom./ac.* 2,07; 15,09; 15,10; 17,08; 32,49;
cuvîntu: *sg. nom./ac.* 18,20;
cuvinte: *pl. nom./ac.* 2,26; 4,12; 4,13; 5,22; 10,04; 17,08; 22,14; 22,16;
cuvintelor: *pl. gen.7dat.* 1,34; 5,28; 5,28; 13,03;
cuvintele: *pl. mnom./ac.* (37 x);
cuvîntul: *sg. nom./ac.* (37 x);
Fac. (50 x), Ieș. (43 x), Lv. (6 x), Nm. (28 x)

D

da: (1521 NEACȘU): v. I. „geben": „donner"
(217 X):
veț da: *ind. viit. I. 2. pl.* 19,21;
vor da: *ind. viit. I.3. pl.* 19,12; 22,19;
dau: *subj. pr. 1. sg.* 1,08; 10,11;
dai: *subj. pr. 2. sg.* 7,03; 15,10; 23,15; 24,13; 24,15; 26,15;
dea: *subj. pr. 3. sg.* 1,26; 4,37; 6,03; 6,10; 6,23; 6,23; 7,13; 10,18; 11,09; 11,21; 19,08; 21,17; 23,14; 26,03; 28,07; 28,11; 28,12; 28,24; 28,55; 30,20; 31,07;
să dea: *subj. pr. 3. sg. refl.* 2,30;
dați: *imperat. pl.* 1,13; 32,03; 33,08;
dau: *ind. pr. I. sg.* 4,08; 5,31; 9,23; 11,26; 11,32; 32,51;
dînd: *ger.* 15,10;
dîndu: *ger.* 7,10; 15,10;
date: *part.* 28,31; 28,32;
da: *inf.* (<a) 2.25; 2,31; 23,22;
dête: *ind. pf. s. 3. sg.* 28,25;
am dat: *ind. pf. c. 1. sg.* 1,08; 2,05; 2,09; 2,19; 2,24; 3,02;3,12; 3,13; 3,15; 3,16; 3,19; 3,20; 22,16; 26,13; 26,14; 29,08; 30,01; 30,15; 30,19;
ai dat: *ind. pf. c. 2. sg.* 26,10; 26,15;
au dat: *ind. pf. c. 3. sg.* 1,21; 2,12; 2,33; 2,36; 3,03; 3,18; 5,22; 6,22; 8,10; 9,10; 9,11; 10,04; 11,17; 12,15; 16,17; 18,14; 26,09; 26,11; 28,52; 28,53; 29,04; 31,05; 31,09, 32,30;
voiu da: *ind. viit. I. 1. sg.* 1,36; 1,39; 2,05; 2,09; 2,19; 34,04;
vei da: *ind. viit. I.2. sg.* 2,28; 2,28; 11,15; 11,29; 14,26; 15,09; 18,03; 18,04; 22,02, 26,12;

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

va da: *ind. viit. I. 3. sg.* 5,29; 7,02; 7,10; 7,23; 7,24; 11,14; 11,17; 12,21; 13,01; 13,17; 16,10; 19,08; 19,21; 20,13; 21,10; 21,16; 22,29; 24,01; 24,03; 28,01; 28,65; 30,07;
se va da: *ind. viit. I. 3. sg. refl.* 28,31;
să va da: *ind. viit. I. 3. sg. refl.* 14,21;
dă: *ind. pr. 3. sg.* (41 x);
Fac. (141 x), Ieș. (70 x), Lv. (60 x), Nm. (87 x)

dacă: (XVI sec. PS. SCH.): conj.: „wenn“: „si“
(2 X):
deaca;
Fac. (12 x), Ieș. (3 x), Nm. (1 x)

dar/1: (XVI sec. PS. SCH.): s.n. : „Geschenk, Gabe“: „cadeau, don“
(5 X):
dar: *sg. nom./ac.* 10,17;
daruri: *pl. nom./ac.* 16,19; 27,25;
darurile: *pl. nom./ac.* 12,11; 16,19;
Fac. (15 x), Ieș. (6 x), Lv. (44 x), Nm. (37 x)

dar/2: (1551/3 ES): conj. : „aber“: „mais“
(6 X):
dară;
Fac. (41 x), Ieș. (11 x), Nm. (4 x)

dare: (XVI sec. PS. SCH.): s.f.: „Gabe“: „don“
(2 X):
dare: *sg. nom./ac.* 23,24; 24,13;
Fac. (3 x), Ieș. (1 x), Lv. (2 x), Nm. 12 x)

dator: (XVI sec. PS. SCH.): adj.: „schuldig“: „débiteur“
(1 X):
datoriu: *m. sg. nom./ac.* 15,02;

datorie: (1527 BGL): s.f.: „. Schuld, 2. Pflicht“: „1. dette, 2. devoir“
(5 X):
datorie: *sg. nom/ac.* 24,10; 24,10;
datoriia: *sg. nom./ac.* 15,02; 24,11;
datoriei: *sg. gen.dat.* 15,03;

de/1: (1521 NEACȘU): prep.: „von, seit“: „de, depuis“
(410 XC):
de: *prep.*;
Fac. (530 x), Ieș. (764 x), Lv. (488 x), Nm. (452 x)

de/2: (1521 NEACȘU): conj.: „1 um. zu, 2. wenn“: „1. que, 2. si“
(94 X): conj.;
Fac. (111 x), Ieș.)101 x), Lv. (136 x), Nm. (65 x)

deaca → dacă

deajuns → ajuns

deal : (1392 DERS): s.n.: „Hügel“: „colline“
(1 X):
dealuri: *pl. nom./ac.* 33,15;
Nm. (1 x)

deasupra → asupra

deca → dacă

decindea: (1551/3 ES): adv.: „jenseits“: „au-delà de, par-delà“
(13 X):
decinde: *adv.* (12 x);
dicindea: *prep.* 1,01;
Fac. (4 x), Nm. (8 x)

decît: (XVI sec. PS. SCH.): adv./conj.: „als“: „que“
(20 X):
decît: *conj.;*
Fac. (23 x), Ieș. (8 x), Lv. (7 x), Nm. (10 x)

decusară → seară

decuseară → seară

dedeparte → departe

dedesubt: (XVI sec. Ps. SCH.): adv.: „unten, darunter“: „au dessous de, en dessous“
(5 X):
dedesupt: *adv.* 28,13;
dedesuptul: *prep.* (4 x);
Fac. (1 x)

deget: (XVI sec. PS. SCH.): s.n.: „Finger, Zehe“: „doigt“
(1 X):
dêgetul: *sg. nom./ac.* 9,10;
Ieș. (3 x)

degrabă → grabă

delungare: (1581 PRL): s.f.: 1. Entfernung, 2. Verlängerung“: „1. éloignement, 2. prolongation“
(1 X):
delungarea: *sg. nom./ac.* 30,20

delungat → îndelungat

demineață → dimineață

den → din

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

denapoi → dinapoi

dencătroo → încotro

dendărăt → îndărăt

denlăuntru → înăuntru

dennafară → adară

denpreună → împreună

dentîi(u) → întîi

dentr(u) → în

dentre → între

dente → dinte

deochea: (1681 DOS.): v. II: „mit dem bösen Blick treffen, behexen“: „jeter le mauvais oeil“
(2 X):
va deochea: *ind. viit. I. 3. sg.* 28,54; 28,56;

deosebi: (XVI sec. CV): adv.: „1. besonders, einzeln, 2. für sich“: „en particulier“
(11 X):
osibești: *subj. pr. 2. sg.* 19,07;
osebească: *subj. pr. 3. sg.* 13,10;
osebi: *ind. pf. s. 3. sg.* 4,41;
să osibi: *ind. pf. s. 3. sg. refl.* 32,15;
au osebit: *ind. pf. c. 3. sg.* 7,07; 10,08; 13,13; ind. pf. c. 3. pl. 1,28;
vei osebi: *viit. I. 2. sg.* 19,02;
vor osebi: *viit. I. 3. pl.* 33,07;
va osebi: *viit. I. sg.* 29,21;
Fac. (2 x)

departe: (XVI sec. PS. SCH.): adv.: „fern, weit“: „loin“
(7 X);
Fac. (5 x), Ieș. (6 x), Nm. (1 x)

dereapta → drept

derept → drept

dereptate → dreptate

des: (1581/2 PO): adj./adv.: „dicht, häufig“: „épais, dense, souvent“
(1 X):
desu: *m. sg. nom./ac.* 12,02;
Ieș.)1 x), Lv. (1 x)

desăvîrșit: (XVI sec. PS. H.): adj./adv.: „vollkommen, vollständing“: „parfait(ement), entièr(ement“
(1 X):
desăvîrșit: *m. sg. nom./ac.* 18,13;
Fac. (2 x)

deschide: (XVI sec. PS. SCH.): v. III: „offnen“: „ouvrir“
(8 X):
vor deșchide: *ind. viit. I. 3. pl.* 20,11; 22,17;
deșchizi: *subj. pr. 2. sg.* 15,08; 15,11;
deșchiză: *subj. pr. 3. sg.* 28,12;
deșchizînd: *ger.* 15,08; 15,11;
deșchizîndu: *ger.* 11,06;
Fac. (10 x), Ieș.)9 x), Nm. (7 x)

descînta: (1581 CORESI): v. I: „(ver) zaubern, pratiquer la magie“
(1 X):
descîntînd: *ger.* 18,10;

descîntec: (1581/2 Po): s.n.: „Zauberspruch“: „incantation“
(1 X):
descîntece: *pl. nom/ac.* 18,14;

descoperi: (XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „enthüllen, aufdecken“: „dévoiler, découvrir“
(2 X):
au descoperit: *ind. pf. c. 3. sg.* 27,20;
va descoperi: *ind. viit. I. 3. sg.* 22,30;
Fac. (2 x), Ieș. (1 x), Lv. (30 x), Nm. (1 x)

desfeciori: (1688 BIBLIA): v. IV: „der Kinder berauben“: „priver qqn. des enfants“
(1 X):
va desfeciori: *ind. viit. I. 3. sg.* 32,25;

desiș: (1649 MARD.): s.n.: „Dickicht“: „hallier“
(2 X):
desiș: *sg. nom./ac.* 16,21;
desișurile: *pl. nom./ac.* 12,03;
Ieș. (1 x), Nm. (1 x)

desîrg: (XVI sec. PS. H.): adv.: „eilig, schnell“: „en hate“
(1 X):
desîrg: *adv.* 9,03;

despărțeală: (1646 PRAV, MOLD.): s.f.: 1. Unterschied, 2. Scheidung“: „1. différence, 2. séparation“
(2 X):

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

despărțeală: *sg. nom/ac.* 24,01; 24,03;

despărți: (1551/3 es): v. IV: „trennen, scheiden“: „séparer, disjpoindre“
(1 X):
vei despărți: *ind. viit. I. 2. sg.* 7,04;
Fac. (2 x), Ieș. (1 x), Lv. (1 x)

despre: (XVI sec. CV): prep.: „nach, vor, bezüglich“: „vers, au sujet de“
(8 X);
Fac. (3 x), Ieș. (14 x), Lv. (2 x), Nm. (25 x)

destrămat: (1683 DOS.): „1. ausgefasert, 2. liederlich“: „1. effiloché, 2. licencieux“
(1 X):
destrămat: *m. sg. nom./ac.* 32,05;

destul: (XVI sec. CV): adv.: „genug“: „assez“
(3 X);
Fac. (3 x), Ieș, (2 x), Nm. (2 x)

destuli → îndestula

desupra → asupra

deșchide → deschide

deșert: (XVI sec. CV): adj./s.n.: „1. leer, Wüste, 2. vergeblich“: „1. vide, désert, 2. (en) vain“
(5 X):
deșărt: *adj. m. sg. nom./ac.* 32,49; *adv.* 15,13;
deșert: *adv.* (< în) 16,16;
dețărt: *adv.* (< în) 5,11; *adv.* (< pre) 5,11;
Fac. (2 x), Ieș. (7 x), Lv. (2 x), Nm. (1 x)

dezlega: (XVI sec. CV): v. I: „auf-, losbinden, lösen“: „délier“
(2 X):
ș-au dezlegat: *ind. pf. c. 3. sg. refl.* 25,10;
va dezlega: *ind. viit. I. 3. sg.* 25,09;
Fac. (3 x), Ieș. (1 x)

didrahmă → drahmă

dimineață: (XVI sec. CV): s.f./adv.: „Morgen, morgens“: „matin, le matin“
(4 X):
dimineața: *sg. nom./ac.* 16,04; 16,07; 28,67;
dimineață: *sg. nom./ac.* 28,67;
Fac. (21 x), Ieș. (18 x), Lv. (10 x), Nm. (10 x)

din: (1521 NEACȘU): prep.: „aus, von“: „de“
(264 X):
dentre: *prep.* 4,03;
dentr-: *prep.* (11 x);
den: *prep.* (189 x);
dentru: *prep.* (66 x);
Fac. (22 x), Ieș. (274 x), Lv. (339 x), Nm. (323 x)

dinainte: (1540 DERS): adv./prep.: „vorher, vor“: „plus tôt, à l'avance, devant“
(8 X):
mai denainte: *adv. comp.* 4,32;
dennaintea: *prep.* 7,01; 9,05; 31,03; 33,27;
denaintea: *prep.* (3 x);
Fac. (3 x), Ieș. (3 x), Lv. (4 x), Nm. (1 x)

dinapoi → înapoi

dincoace → încoace

dincolo → încolo

dincotro → încotro

dinte: (XVI sec. PS. SCH.): s.m.: „Zahn“: „dent“
(3 X):
dinte: *sg. nom./ac.* 19,21; 19,21;
dinți: *pl. nom./ac.* 32,24;
Fac. (1 x), Ieș. (4 X), Lv. (2 x), Nm. (1 x)

dintîi → întîi

dintre → între

dîns: (XVI sec. CV): pron. pers./dem.: „1. er, 2. selbst“: „1. il, 2. -même“
(204 X):
dînsele: *f. pl. nom./ac.* 3,14; 4,19; 9,10; 27,02;
-însele: *f. pl. nom./ac.* 21,15; 21,15;

dînsa: *f. sq. nom./ac.* 1,22; 1,24; 5,33; 13,05; 17,01; 20,05; 20,07; 20,07; 20,12; 21,11; 21,13; 21,14; 21,14; 22,14; 24,01; 24,04; 24,15; 25,05; 25,08;
-însa: *f. sg. nom./ac.* 13,15; 20,06; 20,06; 20,13; 28,30;
dînșii: *m. pl. nom./ac.* 1,03; 1,13;
-înșii: *m. pl. nom./ac.* 20,16; 25,05; 25,11;
dînșii: *m. pl. nom./ac.* (31 x);
dinsul: *m. sg. nom./ac.* 1,17;
-însul: *m. sg. nom./ac.* 2,30; 4,35; 4,38; 11,31;
dînsul: *m. sg. nom./ac.* (37 x);
Fac. (316 x), Ieș. (49 x), Lv. (197 x), Nm. (159 x)

doa → doi

doaî → doi

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

dobitoc: (1561 CORESI): s.n.: „1. Tier, 2. Herde, 3. Vermögen“: „1. animal, 2. troupeau, 3. fortune, bien“
(17 X):
dobitocul: *sg. nom./ac.* 4,17; 5,14; 5,21; 14,06; 27,21;
dobitoace: *pl. nom./ac.* 3,19; 14,04; 14,06;
dobitoacele: *pl. nom./ac.* 2,35; 3,07; 3,19; 7,14; 20,14;
dobitoacelor: *pl. gen./dat.* 11,15; 28,11; 28,51; 30,09;
Fac. (49 x), Ieș. (34 x), Lv. (29 x), Nm. (27 x)

dodeială: 1564 CORESI): s.f.: „Behelligung, Bedrängnis, Anfechtung“: „molestation, embarras“
(2 X):
dodeiala: *sg. nom./ac.* 28,53;
dodeiêle: *pl. nom./ac.* 32,36;

doi: (XVI sec. CV): num.: „zwei“: „deux“
(25 X):

doao: *card. f. pl. nom./ac.* 4,13; 5,22; 9,10; 9,11; 9,13; 9,15;9,17; 10,01; 10,03; 10,03; 14,06; 17,06; 21,15; 22,09;
doi: *card. m. pl. nom./ac.* 3,08; 3,21; 4,47; 19,17; 25,11; 31,04; 32,30;
dooa: *ord. f. sg. nom./ac.* (< a) 17,18; 19,15;
doao: *ord. f. sg. nom./ac.* (< a) 26,12;
doilea: *ord. m. sg. nom./ac.* (< a1) 9,18;
Fac. (55 x), Ieș. (99 x), Lv. (44 x), Nm. (64 x)

doisprezece: (XVI sec. Cv): num.: „zwölf“: „douze“
(1 X):
doisprezêce: *card. m. pl. nom./ac.* 1,23;
Fac. (1 x), Ieș. (3 x), Nm. (8 x)

domn: (XVI sec. CV): s.m.: „Herr, Gott“: „Seigneur, Dieu“
(573 X):
Doamne: *sg. voc.* 3,24; 3,24; 9,26; 9,26; 21,08; 26,10; 33,07; 33,11;
domnilor: *pl. gen./dat.* 10,17;
Domnului: *sg. gen./dat.* (147 x);
Domnul: *sg. nom./ac.* (417 x);
Fac. (177 x), Ieș. (389 x), Lv. (343 x), Nm. (385 x)

domnie: (1521 NEACȘU): s.f.: „Herrschaft, Regierung“: „seigneurerie, règne“
(2 X):
domniia: *sg. nom./ac.* 17,20;
domniei: *sg. gen./dat.* 17,18;
Fac. (1 x)

dormi: (XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „schlafen“: „dormir“
(17 X):
dormi: *subj. pr. 2. sg.* 24,12;
doarmă: *subj. pr. 3. sg.* 16,04; 21,23;
dormind: *ger.* 22,22;
dormindu: *ger*, 6,07;
dormi: *ind. pr. 2. sg.* 31,16;
doarme: *ind. pr. 3. sg.* 22,22; 27,20; 27,21; 27,22; 27,23;
va dormi: *ind. viit. I. 3. sg.* 22,23; 22,25; 22,25; 22,28; 22,29; 24,13;
Fac. (24 x), Ieș. (3 x), Lv. (14 x), Nm. (1 x)

dospit: (1581 CORESI): adj.: „gesäuert“: „levé“
(1 X):
dospit: *m. sg. nom./ac.* 16,03;
Ieș. (2 x), Lv. (8 x), Nm. (2 x)

dovedi: (1688 BIBLIA): v. IV: „1. beweisen, 2. herausbringen, in Erfahrung bringen, 3. bewältigen“: „1. prouver, 2. trouver, découvrir, 3. venir à bout de...“
(1 x):
va dovedi: *ind. viit. I. 3. sg.* 28,59;
Fac. (1 x), Lv. (1 x)

drac: (1440 DRHD): s.m.: „Teufel“: „diable“
(1 X):
dracilor: *pl. gen./dat.* 32,17;

drahmă: (1561 CORESI): s.f.: „Drachme, Silberstück“: „drachme“
(1 X):
didrahme: *pl. nom./ac.* 22,29;
Fac. (5 x), Ieș. (7 x), Lv. (10 x), Nm. (1 x)

drept: (1437 DERS): adj./adv./s.: „1. gerade, 2. recht, richtig, 3. rechts, 4. Recht, 5. Gerechter“: „1. droit, 2. juste (-ment), 3. à droite, 4. droit, 5. juste“
(19 X):
direpț: *adj. m. sg. nom./ac.* 25,01; 25,15; 32,04;
direaptă: *adj. f. sg. nom./ac.* 16,18; 25,15;
direapte: *adj. f. pl. nom./ac.* 4,08;
direpț: *adv.* /3 x);
direapta: *adv.* (< den) 33,02; adv. (< în) (5 x);
dreptul: *adv.* (< pre) 29,19;
direapta: *s.f. sg. nom/ac.* 32,40;
direpților: *s.m. pl. gen./dat.* 16,19;
direptul: *s.m. sg. nom./ac.* 16,20;
Fac. (27 x), Ieș. (18 x), Lv. (30 x), Nm. (7 x)

dreptate: (XVI sec. PS. SCh.): s.f.: „1. Gerechtigkeit, 2. Recht“: 1. justice, 2. droit“
(35 X):
direptate: *sg. nom./ac.* 5,28; 33,21;
direptatea: *sg. nom./ac.* 9,05; 16,20;

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

direptății: *sg. gen./dat.* 33,19;
dereptăți: *pl. nom./ac.* 4,05;
direptăți: *pl. nom./ac.* 4,08; 4,14;
direptățile: *pl. nom./ac.* 4,01; 4,06; 4,40; 4,45; 5,01;5,31; 6,02; 6,03; 6,17; 6,20; 7,11; 7,12; 8,11; 9,04; 9,06; 10,13; 11,01; 17,19; 26,16; 26,17; 27,10; 28,45; 30,10; 30,16; 33,10;
dreptățile: *pl. nom./ac.* 6,01; 6,24;
Fac. (11 x), Ieș. (8 x), Lv. (3 x), Nm. (2 x)

drum: (1446 DERS): s.n.: „Weg": „chemin"
(1 X):
drumul: *sg. nom./ac.* 14,24;
Nm. (1 x)

duce: (1521 NEACȘU): v. III: „1. tragen, 2. (fort-, davon) gehen": „1. emmener, 2. (s'en) aller"
(4 X):
duci: *subj. pr. 2. sg.* 14,24;
ducă: *subj. pr. 3. sg.* 28,36;
vă duceți: *imperat. pl. refl.* 2,24;
va duce: *ind. viit. I. 3. sg.* 28,37;
Fac. (46 x), Ieș. (12 x), Lv. (3 x), Nm. (8 x)

duh: (XVI sec. CV): s.n.: „1. Atem, Hauch, 2. Geist": „1. souffle, 2. esprit"
(2 X):
duh: *sg. nom./ac.* 34,09;
duhul: *sg. nom./ac.* 2,30;
Fac. (6 x), Ieș. (5 x), Nm. (12 x)

Dumnezeu: (XVI sec. CV): s.m.: „Gott": „Dieu"
(454 X):
Dumnezeu: *sg. nom./ac.* 3,24; 5,09; 6,15; 6,21; 6,22; 7,09; 7,09; 7,21; 11,04; 26,17; 26,17; 29,04; 29,13; 29,20; 33,12;
Dumnăzăul: *sg. nom./ac.* 2,07; 8,19; 31,13;
dumnezeu: sg. nom./ac. 32,12;
Dumnezău: sg. gen./dat. (< a lui) 33,27;
dumnezeu: *sg. gen./dat.* (< a lui) 1,17;
Dumnezau: *sg. gen./dat.* (< lui) 8,03; 9,10; 32,08; 32,17; 32,43; 32,44; 33,01;
dumnezei: *pl. nom./ac.* 5,07; 6,14; 7,04; 11,16; 11,28; 13,06; 13,13; 29,26;
dumnezeii: *pl. nom./ac.* 6,14; 13,07; 32,31; 32,37;
dumnezăi: *pl. nom./ac.* 4,28; 13,02; 17,03; 28,14; 28,36; 28,64; 30,17; 31,18; 31,20; 32,17;
dumnezăii: *pl. nom./ac.* 12,30;
dumnăzăi: *pl. nom./ac.* 8,19;
dumnezei: *pl. gen./dat.* 18,20;
dumnezeilor: *pl. gen./dat.* 7,25; 9,26; 12,03; 20,18;
dumnezăi: *pl. gen. dat.* 31,16;
dumnezăilor: *pl. gen./dat.* 10,17; 12,30; 12,31;
Dumnezeului: *sg. gen./dat.* (34 x);
Dumnezăului: *sg. gen./dat.* (83 x);
Dumnezăul: *sg. nom./ac.* (162 x);
Dumnezău: *sg. nom./ac.* (30 x);
Dumnezeul: *sg. nom./ac.* (82 x);
Fac. (295 x), Ieș. (197 x), Lv. (62 x), Nm. (53 x)

după: (XVI sec. CV): prep.: „nach": „après, selon"
(75 X):
dupe: (2 x);
după: (73 x);
Fac. (183 x), Ieș. (111 x), Lv. (80 x), Nm. (280 x)

durere: (XVI sec. PS. SCH.): s.f.: „Schmerz": „douleur, peine"
(2 X):
durêrea: *sg. nom.(ac.* 26,14; 28,60;
Fac. (3 x), Ieș. (1 x)

E

ea → el

eſă → iſă

ei → el

el: (1480 LDSR): *pron. pers.*: „er": „il, lui"
(1023 X):
li: *pl. dat.* 21,08;
le-: *f. pl. ac.* 2,36; 3,07; 3,19; 4,13; 4,36; 6,10; 6,11; 6,11; 7,15; 9,09; 9,17; 9,18; 10,02; 12,31; 19,14; 26,13; 29,22;
le: *f. pl. ac.* (42 x)
êle: *f. pl. nom./ac.* (36 x);
-i: *f. sg. dat.* 22,26; 22,27; 25,12; 28,49;
ei: *d. sg. gen./dat.* 13,16; 13,16, 13,16; 20, 19; 20,19; 21,12; 21,12; 22,14; 22,14; 22,16; 24,01; 24,03; 24,03; 24,03; 25,05; 25,11; 25,11; 25,12; 28,56; 28,56; 28,56; 28,57; 28,57;
ea: f. sg. nom./ac. (43 x);
îi: *m. pl. ac.* 7,23; 9,03; 28,48;
-i: *m. pl. ac.* 2,15; 7,05; 7,22; 9,03; 9,03; 9,14; 9,28; 9,28; 10,15; 11,28; 13,02; 19,06; 19,11; 20,10; 22,07; 22,22; 31,21; 32,24; 32,25;
-i-: *m. pl. ac.* 32,26;
i-: *m. pl. ac.* (24 x);
le: *m. pl. dat.* 1,08; 11,09; 31,28;
le-: *m. pl. dat.* 29,08;
-le: *m. pl. dat.* 32,27;
lor: *m. pl. dat.* (48 x);
ei: *m. pl. nom./ac.* (97 x);
îl: *m. sg. ac.* 1,17; 11,12; 15,16; 21,23; 22,02; 24,07; 25,11;

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

l-: *m. sg. ac.* 2,33; 3,02; 3,03; 3,03; 3,12; 4,03; 6,16; 9,21; 9,21; 9,21; 9,21; 21,01; 32,10; 32,10; 32,10; 32,15; 33,08, 34,06;
-l-: *m. sg. ac.* 32,10;
-l: *m. sg. ac.* /58 x);
i: *m. sg. dat.* 21,17;
îi: *m. sg. dat.* 15,08;
i-: *m. sg. dat.* 2,30; 34,01;
luiș: *m. sg. dat.* 4,34; 12,26; 17,16; 17,17; 24,04; 25,05; 28,09; 29,13;
-i: *m. sg. dat.* 6,13; 10,18; 11,13; 12,08; 14,06; 14,18; 15,10; 15,10; 15,10; 19,06; 21,17; 24,13; 24,15; 28,45; 28,55;
el: *m. sg. nom./ac.* (156 x);
lor: *pos. pl.* (112 x);
-o: *pron. pers. f. sg. ac.* 1,24; 20,07; 22,16; 22,23; 22,25; 22,28; 30,13; 31,16; 32,45; 33,09;
o: *pron. pers. f. sg. ac.* (47 x);
lui: *pron. pers. m. sg. dat.* (63 x); *pron. pers. m. sg. gen.* (< a) 20,08; *pron. pos. m. sg.* (255 x);
Fac. (1635 x), Ieș. (1149 x), Lv. (1104 x), Nm (1232 x)

ele → el

eu: (1521 NEACȘU): pron. pers.: „ich": „je, moi"
(237 X):
mă: *sg. ac.* 5,09; 5,10; 9,19; 31,16; 31,17; 31,20; 32,16; 32,40;
-mă: *sg. ac.* 9,09; 9,14; 9,15; 10,05; 22,14;
îm: *sg. dat.* 2,28; 2,28; 31,17;
mi: *sg. dat.* 29,19; 31,19;
mie: *sg. dat.* 2,29; 5,22; 8,17; 9,11; 10,04; 26,10; 26,13; 26,14;29,19; 31,19;
mi-: *sg. dat.* 1,14; 1,41; 2,29; 4,05; 4,14; 5,22; 8,17; 9,10; 10,05; 26,10; 26,14;
ne: *pl. ac.* 1,22; 1,22; 1,25; 1,26; 1,26; 1,28; 1,41; 2,29; 2,36; 5,25; 6,23; 6,23; 6,24; 6,25; 26,15;
ne-: *pl. ac.* 1,26; 1,26; 2,01; 2,37; 3,01; 6,21; 6,23; 26,06; 26,06; 26,08; 26,09;
-ne: *pl. ac.* 1,19; 1,41; 2,01; 2,08; 3,01;
ne-: *pl. dat.* 26,09;
noao: *pl. dat.* (29 x);
noi: *pl. nom./ac.* (24 x);
mine: *sg. ac.* (45 x);
eu: *sg. nom.* (68 x);
Fac. (607 x), Ieș. (218 x), Lv. (112 x), Nm. (220 x)

F

face: (XVI sec. PS. SCH.): v. III: „1. machen, fertigen, 2. werden, 3. gründen": „1. faire, 2. devenir, 3. fonder"
(204 X):
vom face: *ind. viit. I. 1. pl.* 5,27; 30,12; 30,13;
veț face: *ind. viit. I. 2. pl.* 1,18; 31,29;
veți face: *ind. viit. I. 2. pl.* 4,06; 4,25; 4,25; 4,25; 7,12; 21,09; 26,16; 31,05;
se vor face: *ind. viit. I. 3. pl. refl.* 12,26;
să vor face: *ind. viit. I. 3. pl. refl.* 16,08; 21,15; 23,08;
te faci: *subj. pr. 2. sg. refl.* 25,15;
facem: *subj. pr. 1. pl.* 6,24;
faceț: *subj. pr. 2. pl.* 12,01; 12,04;
vă faceți: *subj. pr. 2. pl. refl.* 4,16; 4,40;
faceți: *ind. pr. 2. pl.* 12,08;
fă: *imperat. sg.* 2,24;
făcînd: *ger.* 21,20; 22,05;
făcîndu: *ger.* 5,10;
face: *inf.* (< a) 5,32; 6,25; 8,01; 11,32; 18,09; 19,19; 19,20;28,13; 28,58; 31,12;
făcêți: *ind. impf.* 2. pl. 9,07;
să făcu: *ind. pf. s. 3. sg. refl.* 32,09;
am făcut: *ind. pf. c. 1. sg.* 3,06; 9,09; 9,21; 10,03; 10,05; 26,14;
ai făcut: *ind. pf. c. 2. sg.* 3,02; 3,24;
te-ai făcut: *ind. pf. c. 2. sg. refl.* 27,10;
s-au făcut: *ind. pf. c. 3. sg. refl.* 9,21; 17,04; 17,04;
aț făcut: *ind. pf. c. 2. pl.* 9,16; 9,21; 29,09;
au făcut: *ind. pf. c. 3. pl.* 2,29; 8,17; 9,12; 20,18; 31,18; 34,09;
s-au făcut: *ind. pf. c. 3. pl. refl.* 4,32; 4,32; 26,05;
face: *ind. pr. 3. sg.* 10,18; 18,12; 20,20; 25,16; 25,16;
să face: *ind. pr. 3. sg. refl.* 13,14;
voiu face: *ind. viit. I. 1. sg.* 9,14; 12,30; 32,39;
vă face: ind. viit. I. 3. sg. 3,21; 3,24; 7,19; 17,02; 17,12; 27,15; 30,05; 30,05; 31,04;
se va face: *ind. viit. I. 3. sg. refl.* 18,22;
să va face: *ind. viit. I. 3. sg. refl.* 15,07; 21,15; 21,22; 22,20; 22,23; 24,02; 25,01; 28,65;
s-ar face: *cond. 3. sg. refl.* 28,67; 28,67;
au făcut: *ind. pf. c. 3. sg.* (29 x);
vei face: *ind. viit. i. 2. sg.* (25 xx);
faceți: *subj. pr. 2. pl.* (22 x);
faci: *subj. pr. 2. sg.* (26 x);
Fac. (283 x), Ieș. (380 x), Lv. (125 x), Nm. (167 x)

facere: (XVI sec. PS. SCH.): s.f.: „1. Entstehung, Genesis, 2. Herstellung": „1. origine, naissance, genèse, 2. élaboration"
(1 X):
facerii: *sg. gen./dat.* 31,10;
Fac. (2 x), Ieș. (3 x), Lv. (1 x), Nm. (1 x)

fală: (1620 MOXA): s.f.: „Ruhm, Stolz": „gloire, prestige"
(2 X):

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

fala: *sg. nom./ac.* 10,21; 33,29;
Lv. (1 x)

falcă: (XVI sec. PS. SCH.): „Kinn (lade): „menton“
(1 X):
fălcile: *pl. nom./ac.* 18,03;

famen: (1561 CORESI): s.m.: „Eunuch“: „eunuque“
(1 X):
famăn: *sg. nom./ac.* 23,01;

fapt: (XVI sec. PS. SCH.): s.n.: „1. Tat, Handlung, 2. Schöpfung“: „1. action, 2. création“
(2 X):
faptul: *sg. nom./ac.* 2,07; 16,15;
Fac. (1 x)

faptă: (XVI sec. PS. SCH.): s.f.: „1. Tat, 2. Werk, Geschöpf“: „1. action, 2. oeuvre“
(10 X):
fapta: *sg. nom./ac.* 30,09;
fapte: *pl. nom./ac.* 4,28;
faptele: *pl. nom./ac.* 11,07; 14,29; 15,10; 24,19; 28,12; 31,29; 32,04; 33,11;
Fac. (5 x), Ieș. (7 x), Nm. (1 x)

faraon: (XVI sec. PS. SCH.): s.m.: „Pharao“: „Pharaon“
(7 X):
faraon: *sg. nom./ac.* 6,22;
farao: *sg. gen./dat.* 7,08; 7,18; 34,11;
faraon: *sg. gen./dat.* 6,21; 11,03; 29,02;
Fac. (94 x), ieș. (177 x)

fată: (1219 DRĂGANU): s.f.: „Tochter, Mädchen“: „fille“
(29 X):
fata: *sg. nom./ac.* 5,14; 7,03; 7,03; 12,18; 13,06; 16,11; 16,14; 18,10; 22,16; 22,17; 22,27; 22,28; 28,56
fată: *sg. nom./ac.* 22,23;
fetișoara: *sg. nom./ac.* 28,57;
fêtii: *sg. gen./dat.* 22,15; 22,15; 22,16; 22,17; 22,26; 22,29;
fête: *pl. nom./ac.* 28,41;
fêtele: *pl. nom./ac.* 12,12; 12,31; 23,17; 23,18; 28,32;
fêtelor: *pl. gen. dat.* 28,53; 32,19;
Fac. (105 x), Ieș. (16 x), Lv. (19 x), nm. (15 x)

față: (1519 DERS): s.f.: „Gesicht, Angesicht, Antlitz“: „face, visage“
(70 X):
față: *sg. nom./ac.* 5,04; 5,04; 10,17; 16,19; 20,19; 21,11; 32,35; 34,10; 34,10;
fețiî: *sg. gen./dat.* (29 x);
fața: *sg. nom./ac.* (32 x);
Fac. (66 x), Ieș. (32 x), Lv. (17 x), Nm. (28 x)

făcut: (1581 CORESI): agj.: „gestaltet, errichtet“: „effectué, exécuté“
(1 X):
făcutului: *sg. gen./dat.* 16,16;
făgădui: (XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „versprechen“: „promettre“
(7 X):
veț făgădui: *ind. viit. I. 2. pl.* 12,11;
te făgăduiești: *subj. pr. 2. sg. refl.* 23,23;
ț-ai făgăduit: *ind. pf. c. 2. sg. refl.* 23,24;
au făgăduit: *ind. pf. c. 3. sg.* 4,23; 9,09; 29,01;
te vei făgădui: *ind. viit. I. 2. sg. refl.* 23,22;
Fac. (1 x), Ieș. (3 x)

făgăduință: (1640 URECHE): s.f.: „Versprechen“: „promesse“
(29 X):
făgăduința: *sg. nom./ac.* 4,13; 4,23; 4,31; 5,03; 7,09; 7,12; 8,18; 9,05, 17,02; 29,01; 29,12; 29,14; 29,25; 31,16; 31,20; 33,09;
făgăduință: *sg. nom./ac.* 5,02; 7,02; 9,09;
făgăduinței: *sg. gen./dat.* 29,01; 29,20; 29,21;
făgăduinții: *sg. gen./dat.* 9,11; 10,08; 29,09; 29,27; 31,09; 31,25; 31,26;
Fac. (22 x), Ieș, (14 x), Lv. (10 x), Nm. (4 x)

fără: (XVI sec. PS. SCH.): prep./conj.: „ohne“: „sans“
(29 X):
fără: *prep.;*
Fac. (11 x), Ieș. (12 x), Lv. (12 x), Nm. (20 x)

fărădelege: (XVI sec. PS. SCH.): s.f.: „Frevel“: „infamie“
(7 X):
fărădelêge: *sg. nom./ac.* 4,16; 4,25; 9,12; 15,09; 31,29;
fărădelêgea: *sg. nom./ac.* 9,05;
Ieș. (4 x), Lv.)9 x), Nm. (2 x)

fărădelegiui: (XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „freveln“: „comettre un sacrilége“
(1 X):
veț fărădelegiui: *ind. viit. I. 2. pl.* 31,29;

fărîma: (XVI sec. PS. SCH.): v. I: „zerbrechen, zerschlagen“: „casser, briser, abattre“
(3 X):
fărîmați: *subj. pr. 2. sg.* 7,05;
sfărîmînd: *ger.* 33,20;
va sfărîma: *ind. viit. I. 3. sg.* 28,52;
Fac. (5 x), Ieș. (10 x), Lv. (3 x), Nm. (1 x)

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

fecioară: (1551/3 ES): s.f.: „Jungfrau“: „vierge, jeune fille“
(10 X):
fecioara: *sg. nom./ac.* 32,25;
fecioară: *sg. nom./ac.* 22,19; 22,20; 22,21; 22,23; 22,24; 22,25; 22,28;
fecioarii: *sg. gen./dat.* 22,19; 22,26;
Fac. (6 x), Ieș. (81 x), Lv. (3 x)

fecior: (1348 DLRV): s.m.: „1. Kind, 2. Sohn, 3. Jüngling“: „1. enfant, 2. fils, 3. jeune homme“
(37 X):
fecior: *sg. nom./ac.* 21,15; 21,17; 21,18; 28,56;
feciorul: *sg. nom./ac.* 1,36; 1,38; 3,14; 5,214; 7,04; 11,06; 12,18; 13,06; 16,11; 16,214; 21,16; 23,04; 34,09;
ficiorul: *sg. nom./ac.* 6,20;
feciorului: *sg. gen./dat.* 7,03;
feciori: *pl. nom./ac.* 2,33; 2,34; 9,02; 11,19; 12,31; 24,16; 28,54; 29,11; 33,09;

feciorilor: *pl. gen./dat.* 3,11; 9,02; 11,06; 11,21; 29,29;
Fac. (270 x), Ieș. (27 x), Lv. (12 x), Nm. (200 x)

feciorie: (1581 PRL): s.f.: „Jungfernschaft“: „virginité“
(5 X):
feciorie: *sg. nom./ac.* 22,14; 22,17; 22,20;
fecioriele: *pl. nom./ac.* 22,17;
fecioriile: *pl. nom./ac.* 22,15;
fel: (1581/2 PO) : *s.n.*: „Art“: „genre, sorte“
(8 X):
fêliu: *sg. nom./ac.* 1,23; 29,18;
fêliul: *sg. nom./ac.* 10,08; 18,01;
fêliului: *sg. gen./dat.* 31,28;
feliuri: *pl. nom/ac.* 22,09;
fêliuri: *pl. nom./ac.* 16,18;
fêliurile: *pl. nom./ac.* 18,05;
Fac. (25 x), Ieș. (1 x), Lv. (2 x), Nm. (30 x9

femeie: (1561 CORESI): s.f.: „1. Familie, 2. Frau“: „1. famille, 2. femme“
(8 X):
fămeaia: *sg. nom./ac.* 13,06;
fămêie: *sg. nom./ac.* 17,02; 22,16; 22,19; 29,18;
fămei: *pl. nom. ac.* 17,17;
fămeile: *pl. nom./ac.* 3,19; 31,12;
Fac. (92 x), Ieș. (16 x), Lv. (12 x), Nm. (7 x)

femeiesc: (1632 EUSTR. PRAV.): adj: „weiblich“: „féminin“
(2 X9:
fămeiască: *f. sg. nom./ac.* 4,16; 22,05;
Fac. (8 x), Ieș. (2 x), Lv. (8 x), Nm. (1 x)

feri: (XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „(be)hüten, (be)schützen“: „prendre garde, protéger“
(4 X):
ferêște-te: *imperat. sg. refl.* 4,09; 12,13;
feriți-vă: *imperat. pl. refl.* 4,23;
te feriiai: *ind. impf. 2. sg. refl.* 28,60;
Fac. (1 x), ieș. (4 x), Lv. (2 x(, Nm. (5 x)

fericit: (1581 CORESI): adj.: „1. glücklich, 2. selig“: „1. heureux, 2. béat, bienheureux“
(1 X):
fericit: *m. sq. nom./ac.* 33,29;

fermecător: (1581/2 PO): s.m.: „Zauberer“: „sorcier“
(1 X):
fermăcători: *s.m. pl. nom./ac.* 18,10;

fi: (1521 NEACȘU): v. IV: „sein“: „être“
(374 X):
veți fi: *ind. viit. I. 2. pl.* 30,16;
vor fi: *ind. viit. i. 3. pl.* 5,07; 6,06; 6,08; 11,18; 14,10; 15,03; 19,17; 20,11; 20,14; 22,05; 24,20; 28,26; 28,40; 28,41; 28,46;
fii: *subj. pr. 2. sg.* 7,06; 7,14; 14,02; 18,13; 22,07; 26,18; 26,19; 26,19;
fiți: *subj. pr. 2. pl.* 1,11;
sînteț: *ind. pr. 2. pl.* 14,01;
sînteți: *ind. pr. 2. pl.* 1,10; 7,07; 7,07;
ar fi: *cond. pr. 3 sg.* 1,31;
sînt: *ind. pr. 3. pl.* 2,25; 4,17; 4,19; 5,21; 10,14; 14,07; 14,19; 20,15; 23,19; 29,01; 29,17; 33,03; 33,17; 33,17;
fii: *imperat. sg.* 21,08; 31,06; 31,07;
sînt: *ind. pr. 1. sg.* 1,42; 5,06; 9,19; 31,02; 32,39;
sîntu: ind. pr. 1. sg. 5,09;
fiind: *ger.* 22,04; 31,27; 33,21;
fi: *inf.* (< a) 26,17;
era: *ind. impf. 3 sg.* 2,15; 2,36; 2,36; 3,04; 4,47; 8,15; 10,05; 11,06; 22,27; 32,12; 34,07;
eram: *ind. impf. 1. pl.* 6,21;
erați: *ind. impf. 2. pl.* 28,62;
era: *ind. impf. 3. pl.* 3,08; 31,04;
fu: *ind. pf. s. 3. sg.* 1,03; 2,16; 5,23; 9,11;
ești: *ind. pr. 2. sg.* 7,06; 9,06; 14,02; 14,21; 33,29;
ai fost: *ind. pf. c. 2. sg.* 5,15; 15,15; 16,12; 24,18; 24,22;
ai fostu: *ind. pf. c. 2. sg.* 23,07;
au fostu: *ind. pf. c. 3. sg.* 1,26;
aț fost: *ind. pf. c. 2. pl.* 9,24; 31,27;
ați fost: *ind. pf. c. 2. pl.* 10,19;
au fost. *ind. pf. c. 3. pl.* 2,10; 10,02;
vei fi: *ind. viit. I. 2. sg.* 7,26; 16,05; 28,13; 28,25; 28,29; 28,33; 28,34; 28,37; 33,07;
-s: *ind. pr. 3. pl.* (27 x);

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

e: *ind. pr. 3. sg.* (33 x);
iaste: *ind. pr. 3. sg.* (82 x);
va fi: *ind. viit. i. 3. sg.* (95 x);
fie: *subj. pr. 3. sg.* (35 x);
Fac. (729 x), Ieș. (293 x), Lv. (501 x), Nm. (375 x)

fiară: (XVI sec. CV): s.f.: „wildes Tier, Bestie": „animal sauvage, bête"
(1 X):
hiare: *pl. nom./ac.* 32,32;
Fac. (16 x), Ieș. (4 x), Lv. (5 x)

fie → fiică

fiecare: (1570 CORESI): pron./adj.: „jeder": „chaque, chacun"
(6 X):
fiștecăruia: *pron. m. sg. gen./dat.* 4,25;
fiecarele: *pron. m. sg. nom./ac.* 16,17;
fiștecarele: *pron. m. sg. nom./ac.* 1,41; 3,20; 12,08; 24,16;
Fac. (13 x), Ieș. (23 x), Lv. (8 x), Nm. (21 x)

fiece: /1551/3 ES):: „jedes": „chaque"
(1 X):
fiștece: *pron. nehot.* 24,10;

fier: (XVI sec. PS. SCH.): s.n.: „Eisen": „fer"
(9 X):
fier: *sg. nom./ac.* 20,19; 27,05; 33,25;
fierul: *sg. nom./ac.* 19,05;
hier: *sg. nom./ac.* 3,11; 4,20; 8,09; 28,23; 28,48;
Fac. (1 x), Lv. (1 x), Nm. (1 x)

fierbe: (XVI sec. PS. SCH.): v. III: „kocher sieden": „cuire, bouillir"
(2 X):
fierbi: *subj. pr. 2. sg.* 14,21;
vei fîerbe: *ind. viit. I. 2. sg.* 16,07;
Fac. 82 x), Ieș. (7 x), Lv. (3 x), Nm. (1 x)

fiere: (XVI sec. PS. SCH.): s.f.: „Galle": „fiel, bile"
(1 X):
fiare: *sg. nom./ac.* 29,18;

fiștecare → fiecare

finic: (XVI sec. PS. SCH.): s.m.: „(Dattel-) Palme": „palmier"
(2 X):
finicii: *pl. nom./ac.* 3,09;
finicilor: *pl. gen./dat.* 34,03;
Fac. Ieș. (1 x), Lv. (1 x), Nm. (1 x)

fiu: (XVI sec. PS. SCH.): s.m.: „Sohn": „fils"
(93 X):
fiiu: *sg. nom./ac.* 4,25;
fiiul: *sg. nom./ac.* 1,31; 8,05; 10,06; 18,10; 21,16; 21,20; 28,57; 31,22;
fiilui: *sg. gen. /dat.* 6,21;
fiiului: *sg. gen./dat.* 7,03;
fii: *pl. nom.*(ac. 4,25; 14,01; 23,08; 28,41; 32,05; 32,20;
pl. gen./dqt. (< a) 32,14;
fiilor: *pl. gen./dat.* (34 x);
fiii: *pl. nom./ac.* (41 x);
Fac. (101 x), Ieș. (212 x), Lv. (126 x), Nm. (260 x)

fîrși → sfîrși

flămînzi: (XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „Hunger leiden, hungern": „avoir faim, être affamé"
(2 X):
flămînziiai: *ind. impf.* 2. sg. 25,18;
au flămînzit: *ind. pf. c. 3. sg.* 8,03;

fluturatic: (1683 DOS.): adj.: „flatterhaft": „léger, inconstant"
(1 X):
fluturatec: *m. sg. nom./ac.* 28,34;

foame: (1519 DRHB): s.f.: „Hunger": „faim"
(3 X):
foame: *sg. nom./ac.* 28,48; 32,24;
foamea: *sg. nom./ac.* 28,20;

foarte: (XVI sec. PS. SCH.): adv.: „sehr": „très"
(17 X):
foarte: 2,04; 3,05; 4,15; 6,03; 9,20; 9,21; 13,14; 17,04; 17,10; 17,17; 20,15; 24,08; 27,08; 28,54; 28,56; 29,28; 30,14;
Fac. (37 x), Ieș. (12 x), Nm. (13 x)
foc: (XVI sec. PS. SCH.): s.n.: „Feuer": „feu"
(29 X):
foc: *sg. nom/ac.* 1,33; 4,11; 4,24; 5,23; 7,05; 7,25; 9,03; 9,15; 9,21; 12,03; 12,31; 13,16; 18,10; 32,22;
focul: *sg. nom./ac.* 4,36; 5,25; 18,16;
focului: *sg. gen./dat.* 4,12; 4,15; 4,33; 4,36; 5,04; 5,05; 5,22; 5,23; 5,24; 5,26; 9,10; 10,04;
Fac. (6 x), Ieș. (22 x), Lv. (32 x), Nm. (3 x)

foi → foale

folos: (1480 DERS): s.n.: „Nutzen, Sinn": „avantage, utilité"
(1 X):
folos: *sg. nom./ac.* (< de) 23,06;
Fac. (1 x), Ieș. (1 x)

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

frate: (1355 DRHC): s.m.: „Bruder“: „frère“
(53 X):
frate: *sg. nom./ac.* 15,07; 17,15;
fratele: *sg. nom./ac.* 13,06; 15,07; 15,09; 15,12; 22,02; 22,02; 23,07; 25,03; 25,05; 25,07; 25,07; 25,11; 28,54; 32,52;
fratelui: *sg. gen./dat.* 1,16; 15,02; 15,03; 15,11; 19,18; 19,19; 20,08; 22,01; 22,01; 22,03; 22,04; 23,20; 23,21; 25,07; 25,07; 25,09;25,09;
frați: *pl. nom./ac.* 25,05; 33,16;
frații: *pl. nom./ac.* 1,28; 2,08; 3,20; 10,09; 15,07; 17,15; 17,20; 18,02; 18,07; 18,15; 24,07; 24,14; 33,09;
fraților: *pl. gen./dat.* 1,16; 2,04; 3,18; 18,18; 33,24;
Fac. (178 x), Ieș. (19 x), Lv. (26 x), Nm. (19 x)

frică: (XVI sec. CV): s.f.: „Angst, Furcht“: „peur, crainte“
(4 X):
frica: *sg. nom./ac.* 2,25; 11,25; 28,67; 32,25;
Fac. (5 x), Ieș. 83 x)

fricos: (XVI sec. PS. SCH.): adj.: „furchtsam, ängstlich“: „peureux, craintif“
(1 X):
fricos: *m. sg. nom./ac.* 20,08;

frig: (XVI sec. CV): s.n.: „Kälte“: „froid“
(1 X):
friguri: *pl. nom./ac.* 28,22;
Fac. (1 x)

frumos: (1411 DERS): adj.: „schön“: „beau“
(1 X):
frumoasă: *f. sg. nom./ac.* 21,11;
Fac. (12 x), Lv. (1 x)

frumusețe: (XVI sec. CV): s.f.: „Schönheit“: „beauté“
(1 X):
frumusețea: *sg. nom./ac.* 33,17;
Fac. (1 x)

fugi: (XVI sec. CV): v. IV: „flüchten, fliehen“: „fuir, prendre la fuite“
(7 X):
vor fugi: *ind. viit. I. 3. pl.* 28,07;
fugi: *subj. pr. 2. sg.* 28,25;
fugă: *subj. pr. 3. sg.* 4,42;
va fugi: *ind. viit. I. 3. sg.* 4,42; 19,04; 19,05; 19,11;
Fac. (16 x), Ieș. (6 x), Lv. (4 x), Nm. (3 x)

fulger: (1489 DOR): s.n.: „Blitz“: „éclaire“
(1 X):
fulgerul: *sg. nom./ac.* 32,41;
Ieș. (1 x)

fund: (1428 DERS): s.n.: „Grund, Boden“: „fond, profondeur“
(3 X):
fundul: *sg. nom./ac.* 12,27; 33,13;
fundurilor: *sg. gen./dat.* 8,08;
Fac. (2 x), Ieș. (16 x), Lv. (11 x), Nm. (7 x)

fur: (1448 DERS): s.m.: „Dieb“: „voleur“
(1 X):
furul: *sg. nom./ac.* 24,07;
Ieș. (1 x)

fura: (XVI sec. CV): v. I: „stehlen, entwenden“: „voler, dérober“
(2 X):
furi: *subj. pr. 2. sg.* 5,19;
furînd: *ger.* 24,07;
Fac. (7 x), Ieș. (7 x9, Lv. (1 x)

G

gadină: (XVI sec. PS. SCH.): s.f.: „wildes Tier“: „bête, fauve“
(1 X):
gadinilor: *pl. gen./dat.* 28,26;
Lv. (3 x)

gata: (XVI sec. PS. SCH.): *adj./adv.:* „bereit, fertig“: „prêt, fini“
(1 X)
adj. 32,35

gălbinare: (1649 MARD.): s.f.: „Delbsucht“: „ictere“
(1 X)
gălbenarea *s. nom./ac.* 28,22

găuri: (1670 ANON. CAR.): v. IV: „löchern“: „trouer“
(1 X)
ind viit. I. 2. sg. 15,17

gemănare: (1587 DERS): *s.f.*: „gespaltene Klaue“: „onglon fendu“
(1 X)
gemănări *pl. nom./ac.* 14,6

genunchi: (XVI sec. PS. SCH.): *s.n.*: „Knie“: „genou“
(1 X)
genunchi *pl. nom./ac.* 28,35

ghipă: (1688 BIBLIA): *s.f.*: „Krähe“: „corneille“
(1 X)
ghipa: *sg. nom./ac.* 14,13

gingaș: (1640 URECHE): *adj.*: „zart, empfindlich“: „délicat, fragile“
(2 X)

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

gingaș: *m.sg. nom./ac.* (< cel) 28,54
gingașă: *f. sg. nom./ac.* (< cea) 28,56
gingășie: (1656 CATEH. CALV.): *s.f.*: „Zartheit, Empfindlichkeit“: „grâce, fragilité“
(1 X)
sg. nom./ac. 28,56

gîlcevitor: (1688 BIBLIA) *adj./s.* „streitsüchtig“: „querelleur“
(1 X)
gîlcivitoriu: *m. sg. nom./ac.* 21,18
gîndi: (1530 DERS): v. IV: „denken“: „penser“
(1 X)
au gândit: *ind. pg. c. 3. pl.* 32,28

gît: (1555 DERS): *s.n.*: „Hals“: „cou“
(1 X)
gîtul: *sg. nom./ac.* 28,48

glas: (XVI sec. PS. SCH.): *s.n.*: „Stimme“: „voix“
(46 X)
glas: (XVI sec. PS. SCH.): *s.n.*: „Stimme“ „voix“
(46 X)
glas: *sg. nom./ac.* 4,12; 4,12; 4,33; 5,22; 27,14
glasul: *sg. nom./ac.* (35 X)
glasului: *sg. gen./dat.* 9,23

golaș: (1526 DERS): *adj.*: „nackt, kahl“: „nu, déplume, chauve“
(1 X)
golași: *m.pl. nom./ac.* 22,6

goliciune: (1643 VARL.): *s.f.*: „1. Nacktheit, 2. Leere“: „1. nudité, 2. vide“
(1 X)
sg. nom./ac. 28,48

goni: (XVI sec. CV): v. IV: „jagen“: „chasser“
(14 X)
gonească: *subj. pr. 2. sg.* 19,6; 21,19; 22,29;
gonească: *subj. pr. 3. pl.* 28,22
gonești: *subj. pr. 2. sg.* 6,19; 16,20
va goni: *ind. viit. I. 3. sg.* 24,1; 32,30; 33,27
vor goni: *ind. viit. I. 3. pl.* 28,45
gonind: *ger.* 11,4
au gonit: *ind. pf. c. 3. pl.* 1,44; 30,7

grabă: (1563 CORESI): *s.f.*: „Eile“: „hâte“
(1 X)
sg. nom./ac. 7,4

grădină: (1554 DERS): *s.f.*: „Garten“: „jardin“
(1 X) *sg. nom./ac.* 11,10

grăi: (XVI sec. CV): *v. IV*: „sagen, sprechen, reden“: „dire, parler“
(74 X)
grăi: *ind.* (< a) 3,26; 20,8
grăi: *ind. pf. s. 3. sg.* 1,3; 2,17; 32,50
vor grăi: *ind. viit. I. 3. pl.* 4,6; 20,5; 25,8; 27,18; 27,19; 27,22; 29,22; 29,42
va grăi: *ind. viit. I. 3. sg.* (10 X)
vei grăi: *ind. viit. I. 2. sg.* 6,7; 6,21; 26,3; 26,13
voiu grăi: *ind. viit. I. 1. sg.* 5,31; 32,1; 32,40;
grăiască: *subj. pr. 3. sg.* 18,20; 18,20
grăiescu: *subj. pr. 1. sg.* 31,28
grăind: *ger.* 5,28; 18,11; 20,9; 31,1; 32,47
grăindu: *ger.* 4,33; 5,26
grăit-am: *ind. pf. c. 1. sg.* 9,13
am grăit: *ind. pf. c. 1. sg.* 1,43
ai grăit: *ind. pf. c. 2. sg.* 1,14; 23,24
au grăit: *ind. pf. c. 3. sg.* (30 X)

grăsime: (1581/2 PO): *s.f.*: „1. Fett, 2. Fruchtbarkeit“: „1. graisse, 2. fertilité“
(1 X)
grăsimea: *sg. nom/ac.* 32,14

grea → greu

greșeală: (XVI sec. CV): *s.f.*: „Fehler, Irrtum, Schuld“: „faute, tort“
(6 X)
greșală: *sg. nom./ac.* 15,9; 21,22; 22,26; 29,19
greșalele: *pl. nom./ac.* 9,18; 9,27

greși: (XVI sec. CV): v. IV: „(ver) fehlen, sich irren, sich versündigen“: „(se) tromper, manquer, pécher“
(7 X)
greșești: *subj. pr. 2. sg.* 7,25
veț greși: *ind. viit. I. 2. pl.* 20,18
va greși: *ind. viit. I. 3. sg.* 32,35
greșit-am: *ind. pf. c. 1. sg.* 1,41
greșit-au: *ind. pf. c. 3. pl.* 32,5
aț greșit: *ind. pf. c. 2. pl.* 9,16; 9,18

grêle → greu

greu: (1448 DLRV): *adj./adv.*: *adj./adv.*: „1. schwer, 2. f. schwanger“; „1. lourd, 2. f. enceinte“
(2 X)
grea: *f. sg. nom./ac.* 30,11
grêle: *f. pl. nom./ac.* 26,6

gripsor → zgripțor

grîu: (XVI sec. CV): *s.n.*: „Weizen, Getreide“: „blé, céréales“
(10 X)
grîu: *sg. nom./ac.* 28,51; 33,28

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

grîul: *sg. nom./ac.* 7,13; 11,14; 15,13
grîului: *sg. gen./dat.* 8,8; 12,17; 14,23; 18,4; 32,14

groapă: (1520 DERS): *s.f.*: „Grube"; „fosse"
(1 X)
gropi: *pl. nom./ac.* 6,11

gropniță: (1581/2 PO): *s.f.*: „Grabstätte, Gruft": „caveau, tombe"
(1 X)
gropnița: *sg. nom./ac.* 34,6

grozav: (1498 DERS): *adj./adv.*: „schrecklich, fürchterlich": „terrible, effroyable"
(1 X)
m. sg. nom./ac. 24,1

grumaz : (1499 DERS): *s.m.*: „Nacken, Hals": „nuque, cou"
(2 X)
sg. nom./ac. 9,6; 9,13

gură: (1306 DRĂGANU) *s.f.*: „1. Mund, 2. Öffnung": „1. bouche, 2. ouverture"
(5 X)
gura: *sg. nom./ac.* 11,6; 25,4; 30,14; 21,21; 31,21

H

hainã: (1581/2 PO): s.f.: „Kleid, Gewand": „vêtement"
(9 X):
haina: *sg. nom.*(ac. 22,03; 22,17; 24,13; 24,13; 24,17;
hainã: *sg. nom./ac.* 10,18;
hainile: *pl. nom./ac.* 8,04; 21,13; 29,05;
Fac. (25 x), Ieș. (22 x), Lv. (52 x), Nm. (10 x)

hamelion → cameleon

har: (1477 LDSR): s.n.: „Gunst, Gnade": „faveur, grâce"
(1 X):
har: *sg. nom./ac.* 24,01;
Fac. (14 x), Ieș. (8 x), Nm. (2 x)

harapcă → arap

hăreț → herete

herete: (1600 H.): s.m.: „Habicht": „épervier"
(1 X):
hăreți: *pl. nom./ac.* 14,17;
Lv. (1 x)

hiară → fiară

hier → fier

hicleșug → vicleșug

hotar: (1392 DERS): s.n.: „Grenze, Grenzgebiet": „frontière, confins"
(15 X):

hotar: *sg. nom./ac.* 3,16; 3,16; 3,17;
hotarăle: *pl. nom.(ac.* 2,04; 2,18; 3,14; 11,24; 12,20; 16,04; 19,03; 19,08; 19,14; 27,17; 28,40; 32,08;
Fac. (3 x), Ieș. (7 x), Nm. (32 x)

hrăni: (XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „ernähren": „nourrir"
(5 X):
au hrănit: *ind. pf. c. 3. sg.* 1,31; 8,03; 8,16; 32,13;
hrănește: *Nm.* (3 x)
Fac. (13 x), Nm. (3 x)

hrăpi → răpi

hrăpitor → răpitor

hulă: (1561 CORESI): s.f.: „SCHmähung, Lästerung": „calomnie, blasphème"
(3 X):
hula: *sg. nom./ac.* 15,21;
hulă: *sg. nom./ac.* 17,01; 19,21;
Fac. (1 x), Ieș. (2 x), Lv. (9 x)

hulit: (XVI sec. CV): adj.: „geschmäht": „blamé"
(1 X):
huliți: *m. pl. nom./ac.* 32,05;

I

iad: (XVI PS: SCH.): s.n.: „Hölle": „enfer"
(1 X):
iadul: *sg. nom./ac.* 32,22;
Fac. (4 x), Nm. (2 x)

iar: (XVI sec. CV): conj./adv.: „aber, und": mais, cependant, et" (94 x) iară;
Fac. (108 x), Ieș. (123 x),
Lv. (119 x), Nm (45 x)

iarăși: (XVI sec. CV): adv.: „wiederum, abermals": „de nouveau, encore"
(1 X):
iarăș: 30,03;
Fac. (14 x), Ieș. (4 x)

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

iarbă: (XVI sec. CV): s.f.: „Gras, Kraut": „herbe"
(1 X):
iarbă: *sg. nom./ac.* 29,03;
Fac. (8 x)

iată: (1561 CORESI): interj.: „siehe da": „voici, voilà"
(21 X);
Fac. (93 x), Ieș. (37 x), Lv. (22 x), Nm. (20 x)

iepure: (1502 DERS): s.m.: „Hase": „lièvre"
(1 X):
iepurile: *sg. nom./ac.* 14,07;
Lv. (1 x)

ieri: (XVI sec. PS. SCH.): adv.: „gestern": „hier"
(3 X):
ieri: 4,42; 19,04; 19,06;
Fac. (6 x), Ieș. (6 x)

ierta: (XVI sec. Ps. V.): c. I: „verzeihen": „pardonner"
(1 X):
se va ierta: *ind. viit. I. 3. sg. refl.* 21,08;
Fac. (1 X), Lv. (1 x)

iertare: (1560 BRATU): s.f.: „Vergebung": „pardon"
(3 X):

iertare: *sg. nom./ac.* 15,02; 15,03;
iertării: *sg. gen./dat.* 15,09;
Ieș. (1 x), Lv. (2 x)

ieși: (1521 NEACȘU): v. IV: „heraus-, hinausgehen": „sortir"
(38 X):
vor ieși: *ind. viit. I. 3. pl.* 28,07;
ies: *subj. pr. 1. sg.* 31,02;
ieși: *subj. pr. 2. sg.* 28,14; 28,25;
iasă: *subj. pr. 3. sg.* 24,05; subj. pr. 3. pl. 17,20;
ies: *ind. pr. 3. pl.* 23,24; 28,42;
ieșind: *ger.* 4,45; 4,47; 8,08; 25,17;
ieșindu: *ger.* 6,03; 23,04;
ieși: *ind. pf. s. 3. sg.* 1,44; 2,32; ind. pr. 2. sg. 28,06;
ai ieșit: *ind. pf. c. 2. sg.* 16,01; 16,06;
au ieșit: *ind. pf. c. 3. sg.* 3,01; 28,57; 29,07;
ați ieșit: *ind. pf. c. 2. pl.* 9,07; 9,16; 11,10;
ați ieșit: *ind. pf. c. 2. pl.* 16,03;
au ieșit: *ind. pf. c. 3. pl.* 2,23; 9,12;
ieșit-au: *ind. pf. c. 3. pl.* 13,13;
iase: *ind. pr. 3. sg.* 8,03;
voiu ieși: *ind. viit. I. 1. sg.* 15,16;
vei ieși: *ind. viit. I. 2. sg.* 20,01; 21,10; 23,09; 23,12; 28,19;
va ieși: *ind. viit. I. 3. sg.* 21,02; 23,10;
Fac. (61 x), Ieș. (54 x), Lv. (20 x), Nm. (49 x)

ieșire: (XVI sec. PS: SCH.): s.f.: „Ausgang, Exodus": „sortie, issue, exode"
(6 X):
ieșire: *sg. nom./ac.* 24,09; 28,28;
ieșirea: *sg. nom./ac.* 16,08; 33,18;
ieșirei: *sg. gen.(dat.* 16,03;
ieșirile: *pl. nom./ac.* 13,16;
Ieș. (2 X9, Lv. (1 x), Nm. (5 x)

in: (1551/3 ES): s.n.: „Lein": „lin"
(1 X):
in: *sg. nom./ac.* 22,11;
Ieș. 3 x), Lv. (9 x)

inimă: (XVI sec. PS. SCH): s.f.: „Herz, Seele": „coeur, âme"
(46 X):
inema: *sg. nom./ac.* 1,28; 6,05; 6,06; 6,12; 11,13; 19,06; 26,16; 29,19; 30,01; 30,02; 30,06; 30,06; 30,06; 30,14;
inemă: *sg. nom./ac.* 29,04;
inimă: *sg. nom./ac.* 20,08; 28,47; 28,65;
inemii: *sg. gen./dat.* 29,19;
inimii: *sg. gen./dat.* 9,05; 10,16; 28,67;
inima: *sg. nom./ac.* (24 x);
Fac. (3 x), Ieș. (18 x), Nm. (1 x)

intra: (XVI sec. Ps. SCH.): v. I.: „hinein-, hereintreten": „entrer"
(50 X):
vom întra: *ind. viit. I. 1. pl.* 1,22;
veț întra: *ind. viit. I. 2. pl.* 12,05;
vor întra: *ind. viit. I. 3. pl.* 1,39; 23,08; 30,01;
întru: *subj. pr. 1. sg.* 31,02;
întri: *subj. pr. 2. sg.* 9,01; 24,10; 31,07;
între: *subj. pr. 3. sg.* 10,11; 20,19; 33,71;
întrați: *subj. pr. 2. pl.* 8,01; 11,08; ind. pr. 2. pl. 4,14;
întrînd: *ger.* 11,31; 16,20;
întrîndu: *ger.* 1,08; 4,01; 4,34; 6,18;
întră: *ind. pf. s. 3. sg.* 32,46;
întri: *ind. pr. 2. sg.* 9,05; 23,21; 28,06; 28,21; 30,16;
am întrat: *ind. pf. c. 1. sg.* 26,03;
întră: *ind. pr. 3. sg.* 31,16;
vei întra: *ind. viit. I. 2. sg.* 1,37; 7,01; 17,04; 18,09; 21,13; 23,25; 23,26; 26,01; 27,03; 28,19; 32,54; 34,04;
va întra: *ind. viit. I. 3. sg.* 14,29; 19,05; 23,01; 23,02; 23,03; 23,03; 23,10; 23,11; 25,05;
Fac. (52 x), Ieș. (43 x), Lv. (20 x), Nm. (35 x)

ispită: (XVI sec. CV): s.f.: „1. Versuchung, Verführung, 2. Prüfung": „1. tentation, 2. épreuve"
(4 X):
ispită: *sg. nom./ac.* 6,16; 28,56; 33,08;

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

ispitele: *pl. nom./ac.* 29,03;
Fac. (1 x), Ieș. (1 x)

ispiti: (XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „1. in Versuchung führen, 2. prüfen“: „1. tenter, séduire, 2. mettre à l'épreuve“
(7 X):
ispitești: *subj. pr. 2. sg.* 6,16;
ispitească: *subj. pr. 3. pl.* 8,02; 8,16;
au ispitit: *ind. pf. c. 3. sg.* 4,34; 33,08;
ați ispitit: *ind. pf. c. 2. pl.* 6,16;
ispitește: *ind. pr. 3. sg.* 13,03;
Fac. (3 x), Ieș. (5 x)

ispitire: (XVI sec. CV): s.f.: „1. Prüfung, 2. Versuchung“: „épreuve, 2. tentation“
(2 X):
ispitire: *sg. nom./ac.* 4,34;
ispitirea: *sg. nom./ac.* 9,22;
ispovedui → **spovedi**

iubi: (sec. PS. SCH.): v. IV: „lieben“: „aimer“
(21 X):
iubești: *subj. pr. 3. sg.* 6,05; 10,12; 11,01; 11,13; 19,09; 30,06; 30,16; 30,20;
iubiț: *subj. pr. 2. pl.* 11,22;
iubiți: *subj. pr. 2. pl.* 10,19; *ind. pr. 2. pl.* 13,03;
iubescu: *ind. pr. 3. pl.* 5,10;
iubăscu: *ind. pr. 3. pl.* 7,09;
iubit: *part.* 33,12;
iubi: *inf.* (< a) 10,15;
au iubit: *ind. pf. c. 3. sg.* 15,16; 23,05; *ind. pf. c. 3. pl.* 4,37;
iubește: *ind. pr. 3. sg.* 7,08; 10,18;
va iubi: *ind. viit. I. 3. sg.* 7,13;
Fac. (12 x), Ieș. (1 x), Lv. (2 x)

iubit: (1418 DRHB): adj.: „geliebt, beliebt“: „aimé“
(6 X):
iubite: *f. sg. gen./dat.* (< cei) 21,16;
iubită: *f. sg. nom./ac.* 21,15; *f. sg. nom./ac.* (< cea) 21,15;
iubit: *m. sg. nom./ac.* (< celui) 33,26; *m. sg. nom./ac.* (< cel) 32,15; 33,05;

ivi: (XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „erscheinen“: „paraître“
(7 X):
te ivești: *subj. pr. 2. sg. refl.* 16,16;
să ivească: *subj. pr. 3. sg. refl.* 16,04; 31,11;
s-au ivit: *ind. pf. c. 3. sg. refl.* 33,02; 33,16;
să va ivi: *ind. viit. I. 3. sg. refl.* 16.16; 23,14;
Fac. (16 x), Ieș. (9 x), Lv. (3 x), Nm. (3 x)

izbăvi: (XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „erretten“: „sauver“
(1 X):
au izbăvit: *ind. pf. c. 3. sg.* 13,05;
Ieș. (3 x)

izbîndi: (XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „1. besiegen, 2. sich rächen“: „1. vaincre, 2. se venger“
(3 X):
izbîndește: *ind. pr. 3. sg.* 32,44;
voiu izbîndi: *ind. viit. I. 1. sg.* 18,19;
va izbîndi: *ind. viit. I. 3. sg.* 32,44;
Fac. (1 x), Ieș. (2 x), Lv. (2 x), Nm. (1 x)

izbîndire: (1560 BRATU): s.f.: „1. Sieg, 2. Rache, 3. Erfolg“: „1. victorie, 2. vengeance, 3. succès“
(1 X):
izbîndirii: *sg. gen./dat.* 32,35;
Fac. (1 x), Ieș. 1 x)

iznoavă: (1551/3 ES): s.f.: „Neuerung“: „nouveau“
(2 X):
iznoavă: *sg. nom./ac.* 13,16; 24,21;
Lv. (1 x)

izvor: (1486 DERS): *s.n.*: „Quelle, Brunnen“: „source, fontaine“
(1 X9:
izvoară: *pl. nom./ac.* 8,07;
Fac. (12 x), Ieș. (1 x), Lv. (2 x), Nm. (2 x)

Î

îmbăta: (XVI sec. PS. SCH.): v. I: „(sich) berauschen, betrinken“: „(s') enivrer“
(1 X):
voiu îmbăta: *ind. viit. I. 1. sg.* 32,42;

îmblînzi: (XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „1. besänftigen, 2. zähmen“: „1. adoucir, calmer, 2. apprivoiser“
(1 X):
să va îmblînzi: *ind. viit. I. 3. sg. refl.* 32,36;
Fac. (1 x), Ieș. (1 x)

îmbrăca: (1551/3 ES): v. I: „anziehen, bekleiden“: „(se) vêtir“
(3 X):
să îmbrace: *subj. pr. 3. sg. refl.* 22,05;
te vei îmbrăca: *ind. viit. I. 2. sg. refl.* 22,12;
te îmbraci: *subj. pr. 2, sg, refl.* 22,11;
Fac. (6 x), Ieș. (6 x), Lv. (12 x), Nm. (2 x)

îmbrăcăminte: (1551/3 ES): s.f.: „Kleidung“: „vêtements“
(2 X):
îmbrăcăminților: *pl. gen./dat.* 22,12;
îmbrăcăminte: *sg. nom. ac.* 22,15;
Fac. (5 X), Ieș. (10 x9, Nm. (2 x)

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

împărat: (1521 NEACȘU): s.m.: „Kaiser“: „empereur“
(20 X):
împaratul: *sg. nom./ac.* 1,04; 1,04; 2,24; 2,26; 2,30; 2,31; 2,32; 3,01; 3,02; 3,03; 3,04; 3,06; 3,11; 4,46; 4,47; 7,08; 11,03; 29,07; 29,07;
împarații: *pl. nom./ac.* 7,24;
Fac. (45 x), Ieș. (18 x), Nm. (18 x)

împărăție: (XVI sec. CV): s.f.: „Reich“: „royaume“
(4 X):
împărăției: *sg. gen./dat.* 3,10; 3,13;
împărățiile: *pl. nom./ac.* 3,21; 28,25;
Fac. (3 x), Ieș. (1 x), Nm. (5 x)

împărți: (XVI sec. CV): v. IV: „aufteilen, zertellen, verteilen“: „partager“
(5 X):
împărțiia: *ind. impf. 3. sg.* 32,08;
au împărțit: *ind. pf. c. 3. sg.* 4,19; 29,26;
s-au împărțit: *ind. pf. c. 3. sg. refl.* 33,21;
împarte : *ind. pr. 3. sg.* 19,03;
Fac. (15 x), Ieș. (4 x), Lv. (7 x), Nm. (6 x)

împle → umple

împlinire: (1688 BIBLIA): s.f.: „Erfüllung“: „achèvement“
(2 X):
plinirea: *sg. nom./ac.* 20,14;
plinirii: *sg. gen./ac.* 33,16;
Ieș. (1 x), Nm. (1 x)

împotrivă: (XVI sec. CV): adv./prep.: „gegen (über), entgegen“: „au contraire, contre“
(7 X):
împotrivă: *adv.* 7,24; 25,18; 28,08;
împotriva: *prep.* 9,02; 11,25; 19,18; 31,21;
Fac. (7 x), Ieș. (13 x), Lv. (1 x), Nm. (16 x)

împotrivnic → potrivnic

împrejur: (XVI sec. PS. SCH.): prep./adv.: „um...herum, in der Gegend“: „autour de, aux alentours de“
(13 X):
împrejur: *adv.* 12,10; 25,19;
împrejurul: *prep.* 1,07; 3,14; 13,07; 21,02;
prejur: *prep.* 20,12; 20,19; 31,14;
premprejur: *prep.* 6,14;
pemprejurile: *s. pl. nom./ac.* 3,04;
pemprejurul: *s. sg. nom./ac.* 3,13; 17,14;
Fac. (11 x), Ieș. (35 x), Lv.)19 x), Nm. (14 x)

împreunare: (XVI sec. COD. TOD.): s.f.: „Vereinigung“: „union“
(1 X):
dempreunările: *pl. nom./ac.* 33,14;
Ieș. (14 x)

împreună: (XVI sec. PS. SCH.): adv.: „zusammen, gemeinsam“: „ensemble“
(33 X);
Fac. (22 x), Ieș. (21 x), Lv. (12 x), Nm. (24 x)

împrumuta: (XVI sec. PS. SCH.): v. I.: „leihen, borgen“: „prêter, emprunter“
(11 X):
împrumutezi: *subj. pr. 2. sg.* 15,10; 28,12;
împrumuți: *subj. pr. 2. sg.* 15,08;
te împrumutezi: *subj. pr. 2. sg. refl.* 28,12;
împrumutînd: *ger.* 15,08;
împrumutîndu: *ger.* 15,10;
vei împrumuta: *ind. viit. I. 2. sg.* 15,06; 23,20; 28,44;
te vei împrumuta: *ind. viit. I. 2. sg. refl.* 15,06;
va împrumuta: *ind. viit. I. 3. sg.* 28,44;
Ieș. (3 x), Lv. (1 x)

împunge: (XVI sec. PS. SCH.): v. III: „stoßen, stechen“: „pousser, piquer“
(1 X):
va împunge: *ind. viit. I. 3. sg.* 33,17;
Ieș. (4 x)

în: (1499 DERS): prep.: „1. in, an, um, 2. bei, 3. zwischen“: „1. en, dans, à, 2. par, 3. parmi“
(582 X):
în: 299 x);
-n: 15,12;
Fac. (737 x), Ieș. (590 x), Lv. (427 x), Nm. (579 x)

înainte: (XVI sec. CV): adv./prep.: „1. früher, zuerst, 2. von, (be) vor“:
„1. auparavant, 2. avant“
(122 X):
înainte: *adv.* 1,33; 2,10; 2,12; 6,07; 20,09; 31,06;
nainte: *adv. comp.* (< mai) 1,33; 4,32; 4,42; 19,04; 19,04; 19,06; 31,21; 33,01;
înaintea: *prep.* (104 x);
dennaintea: *prep.* (4 x);
Fac. (131 x), Ieș. (29 x), Lv. (88 x), Nm. (114 x)

înalt: (XVI sec. Ps. SCH.): adj./s.: „hoch, Höhe“: „haut, hauteur“
(18 X):
înalt: *sg. nom./ac.* (< cel) 32,08;
nalte: *f. pl. nom./ac.* 3,05;
înalte: *f. pl. nom./ac.* (< cêle) 28,52;
înaltă: *f. sg. nom./ac.* 32,27;
nalți: *m. pl. nom./ac.* (< cei) 12,02;

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza“
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

înalt: *m. sg. nom./ac.* 9,02;
nalt: *m. sg. nom./ac.* 6,21;
naltu: *m. sg. nom./ac.* 4,34; 5,15; 7,08;
nalt: *m. sg. nom./ac.* (< cel) 9,29; 11,02; 11,30; 26,08; 29,03;
naltu: *m. sg. nom./ac.* (< cel) 3,24; 7,19; 9,26;
Fac. (9 x), ieș. (12 x), Nm. (2 x)

înapoi: (XVI sec. CV): adv.: „hinten, rück-": „arrière, en arrière"
(9 X):
înapoi: 28,31;
dęnapoi: *adv.* 32,24;
denapoia. *prep.* (7 x);
Fac. (3 x), Lv. (2 x), Nm. (4 x)

înarma: (XVI sec. CV): v. I: „(sich) bewaffnen": „(s')armer"
(1 X):
înarmîndu-vă: *ger, refl.* 3,18;

înălța: (XVI sec. CV): v. I. „erhöhen, erheben": „lever, (s')élever"
(1 X):
te vei înalța: *ind. viit. I. 2. sg. refl.* 8,14;
Fac. (10 x), Ieș. (3 x), Nm. (3 x)

înăuntru: (XVI sec. PS. SCH.): adv.: „innen, drinnen, hinein": „à l'intérieur, en"
(21 X):
înlăuntru: *adv.* (20 x);
înlăuntru: *prep.* 5,14;
Fac. (16 x), Ieș. (17 x), Nm. (8 x)

încă: (XVI sec. CV): adv.: „1. noch, 2. auch, ebenfalls": „1. encore, 2. aussi, de même"
(10 X):
încă: 3,26; 4,35; 4,38; 5,25; 19,09; 28,68; 29,20; 31,02; 31,27; 34,10;
Fac. (34 x), Ieș. (17 x), Lv. (2 x), Nm. (8 x)

începător: (XVI sec. CV): adj. „beginnend, anleitend": „commençant, dirigent"
(1 X):
începătorii: *pl. nom./ac.* 29,10;

începătură: (XVI sec. PS. SCH.): s.f.: „1. Anfang, Ursprung, 2. Herrschaft, 3. Flußarm": „1. commencement, début, 2. pouvoir, 3. bras (d'un fleuve)"
(11 X):
începătura: *sg. nom./ac.* 18,04; 26,02; 26,10; 33,21;
începătură: *sg. nom./ac.* 21,17; 33,27;
începăturii: *sg. gen./dat.* 33,15;
începăturile: *pl. nom./ac.* 12,06; 12,11; 12,17; 18,04;
Fac. (3 x), Ieș. (11 x), Lv. (2 x), Nm. (18 x)

începe: (XVI sec. CV): v. III: „anfangen, beginnen": „commencer"
(8 X):
încêpe: *imperat. sg.* 2,24; 2,25; 2,31;
începînd: *ger.* 16,09;
am început: *ind. pf. c. 1. sg.* 2,31;
ai început: *ind. pf. c. 2. sg.* 3,24;
au început: *ind. pf. c. 3. sg.* 1,05;
vei încêpe: *ind. viit. I. 2. sg.* 16,09;
Fac. (8 x), Ieș. (3 x), Nm. (3 x)

început: (XVI sec. CV): s.n.: „Beginn, Anfang": „début, commencement"
(1 X):
-nceputul: *sg. nom./ac.* 11,12;
Fac. (1 x), Lv. (1 x)

înceta: (1551/3 ES): v. I: „aufhören, einstellen, beruhigen": „arrêter, (se) calmer"
(1 X):
vor înceta: *ind. viit. I. 3. pl.* 20,09;
Fac. (11 x), Ieș. (1 x)

închina: (XVI sec. CV): v. I: „neigen, sich verneigen": „s'incliner"
(12 X):
vă veți închina: *ind. viit. I. 2. pl. refl.* 4,28; 11,16;
să vor închina: *ind. viit. I. 3. pl. refl.* 17,03;
te închini: *subj. pr. 2. sg. refl.* 4,19; 5,09; 23,06;
să închine: *subj. pr. 3. pl. refl.* 32,46;
s-au închinat: *ind. pf. c. 3. pl. refl.* 29,26;
te vei închina: *ind. viit. I. 2. sg. refl.* 8,19; 26,10; 30,11;
se va închina: *ind. viit. i. 3. sg. refl.* 20,20;
Fac. (22 x), Ieș. (14 x). Lv. (1 x), Nm. (2 x)

înconjura: (XVI sec. CV): v. I: „umkreisen": „encercler"
(3 X):
încunjura: *inf.* (< a) 2,03;
am încunjurat: *ind. pf. c. 1. sg.* 2,01;
încunjuratu-au: *ind. pf. c.3. sg.* 32,10;
Fac. (3 x), ieș. (1 x), Nm. (3 x)

încrede: (XVI sec. DENS. IST.): v. III: „auf jdn. vertrauen, jdm. vertrauen":
„se fier, avoir confiance"
(1 X):
v-ați încrezut: *ind. pf. c. 2. pl. refl.* 1,32;

încuscri: (1673 DOS.): v. IV: „verschwägern": „s'apparenter"
(1 X):

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

vă încuscriț: *subj. pr. 2. pl. refl.* 7,03;
îndelunga → delunga

îndelungat: (1563 CORESI): adj.: „lang dauernd": „de longue durée"
(5X):
îndelungată: *f. sg. nom./ac.* (< mai) 19,06;
îndelungați: *m. pl. nom./ac.* 4,40;
îndelungat: *m. sg. nom./ac.* 5,16; 17,20; 25,15;
Ieș. (1 x)

îndesară → seară

îndestula: (1675 MIR COSTIN): v. I: „hinreichend versorgen": „contenter, satisfaire"
(1 X):
au destulat: *ind. pf. c. 3. sg.* 32,10;
îndeșert → deșert

îndoit: (1581 PRL): adj./adv.: „1. (ver) doppelt, 2. gebogen, gefaltet, 3. schwankend": „1. doublé, 2. courbé, plié, 3. incertain"
(1 X):
îndoit: *adv.* 21,17;
Fac. (9 x), Ieș. (7 x)

îndrepta: (XVI sec. CV): v. I: „gerade richten": „redresser"
(2 X):
vor îndirepta: *ind. viit. I. 3. pl.* 25,01;
vei înderepta: *ind. viit. I. 2. sg.* 28,29;
Fac. (10 x9, Ieș. (3 x), Lv. (1 x), Nm. (1 x)

îndurător: (1563 CORESI): adj.: „barmherzig": „miséricordieux"
(1 X):
îndurătoriu: *m. sg. nom./ac.* 4,31;
Ieș. (1 X)

îneca: (XVI sec. PS. SCH.): 1. jdn. zum Ersticken bringen, erwürgen, 2. ertränken": „1. étouffer, 2. noyer"
(1 X):
au înecat: *ind. pf. c. 3. sg.* 11,14;
înfierbînteală → fierbințeală

înfricoșa: (1561 CORESI): v. I: „Furcht, Angst einjagen": „effayer"
(2 X):
te înfricoșezi: *subj. pr. 2. sg. refl.* 31,06;
înfricoșaze: *subj. pr. sg.* 20,08;

înfricoșat: (1561 CORESI): adj.: „furchterregend, furchtbar": „effroyable"
(5 X):
înfricoșat: *m. sg. nom./ac.* 9,19; 10,17;
înfricoșatul: *m. sg. nom./ac.* 1,19; 2,07; 8,15;

înfrînge: (1577 CORESI): v. III: „1. brechen, knicken, schlagen, 2. abbrechen, beenden": „1. vaincre, 2. venir à bout"
(1 X):
vă înfrîngeți: *imperat. neg. sg.* 20,03;
Lv. /4 x(, Nm. (1 x)

înfrînt: (1581 CORESI): adj.: „besiegt": „vaincu, défait"
(1 X):
înfrînți: *m. pl. nom./ac.* 28,07;
Nm. (1 x)

îngemăna: (1688 BIBLIA): v. I.: „zusammenfügen, verbinden": „réunir, assembler"
(3 X):
îngemenează: *ind. pr. 3. pl.* 14,07;
îngemenează: *ind. pr. 3. sg.* 14,07; 14,08;

înger: (XVI sec. PS. SCH.): s.m.: „Engel": „ange"
(4 X):
îngeri: *pl. nom./ac.* 33,02; 33,02;
îngerii: *pl. nom./ac.* 32,43;
îngerilor: *pl. gen./dat.* 32,08;
Fac. (17 x), Ieș. (7 x), Nm. (11 x)

îngrășa: (XVI sec. PS. SCH.): v. I: „1. mästen, 2. fett werden": „(s')engraisser"
(1 X):
să îngrășă: *ind. pf. s. 3. sg. refl.* 32,15;

îngropa: (XVI sec. PS. H.): v. I: „ein-, be-, vergraben": „enterrer, enfouir, ensevelir"
(3 X):
veți îngropa: *ind. viit. I. 2. pl.* 21,23;
au îngropat: *ind. pf. c. 3. sg.* 34,06;
s-au îngropat: *ind. pf. c. 3. sg. pas.* 10,06;
Nm. (3 x)

îngropare: (1551/3 ES): s.f.: „Begräbnis": „enterrement"
(1 X):
îngropare: sg. nom./ac. 21,23;

înlăuntru → înăuntru

înmulți: (XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „vermehren": „accroître, multiplier"
(18 X):
să vor înmulți: *ind. viit. I. 3. pl. refl.* 7,22;

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

înmulțască: *subj. pr. 3. sg.* 28,63;
înmulțească: *subj. pr. 3. sg.* 17,16; 17,16; 17,17; 17,17;
vă înmulți: *subj. pr. 2. pl. refl.* 6,03; 11,08;
vă înmulțiți: *subj. pr. 2. pl. refl.* 8,01;
să înmulțească: *subj. pr. 3. pl. refl.* 11,21;
au înmulțit: *ind. pf. c. 3. sg.* 1,10;
va înmulți: *ind. viit. I. 3. sg.* 7,13; 13,17; 28,11; 30,09;
înmulțîndu-se: *ger. refl.* 8,13; 8,13; 8,13;
Fac. (28 x), Ieș. 86 x), Lv. (2 x), Nm. (2 x)

înnoi: (XVI sec. PS. SCH.): v. IV: erneuern": „renouveler"
(2 X):
au înnoit: *ind. pf. c. 3. sg.* 20,05;
va înnoi: *ind. viit. I. 3. sg.* 20,05;

înșela: (XVI sec. PS. SCH.): v. I: „netrügen, hintergehen, täuschen": „tromper, duper, tricher"
(2 X):
înșălîndu-te: *ver. refl.* 4,19; 30,17;
Fac. (1 x), Ieș. (2 x)

întări: (XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „(ver)stärken, kräftigen, befestigen": „forttifier, renforcer"
(12 X):
întărești: *subj. pr. 2. sg.* 16,22;
întărească: *subj. pr. 3. sg.* 8,18; 9,05; 29,01; 29,13;
să întărească: *subj. pr. 3. pl. refl.* 32,44;
întărește: *imperat. sg.* 1,31; 3,28;
te întărește: *imperat. sg. refl.* 31,06; 31,07; 31,23;
au întărit: *ind. pf. c. 3. sg.* 2,30;
Fac. (19 x), Ieș. (16 x), Lv. (7 x), Nm. (3 x)

întempinare → întîmpinare

întimpina → întîmpina

întimpinare → întîmpinare

întinde: (XVI sec. PS.SCH.): v. III: „ausstrecken, sich erstrecken": „(s')étendre, tendre"
(1 X):
întinzînd: *ger.* 25,11;
Fac. (13 x), Ieș. (26 x). Lv. (4 x), Nm. (6 x)

întinge: (1551/3 ES): v. III: „(ein-) tunken, -tauchen": „tremper"
(1 X):
va întinge: *ind. viit. I. 3. sg.* 33,24;
Ieș. (1 x), Lv. (4 x)

întîi: (XVI sec. PS. SCH.): adv./adj./num.: „zuerst, erste(r)": „premièrement, premier"
(3 X):
întîiu: *adv.* 9,18;
dentîiu: *adv.* (2 x); num. ord. (18 x);
Fac. (28 x), Ieș. (40 x), Lv. (16 x), Nm. (36 x)

întîmpina: (XVI sec. PS. SCH.): v. I. „entgegengehen, -kommen, -treten": „aller à la rencontre de"
(4 X):
vor timpina: *ind. viit. I. 3. pl.* 31,29;
au întimpinat: *ind. pf. c. 3. pl.* 23,04;
vei întimpina: *ind. viit. I. 2. sg.* 22,06;
se va întîmpina: *ind. viit. I. 3. sg. refl.* 31,21;
Fac. (2 x), Ieș. (5 x)

întîmpinare: (XVI sec. PS. SCH.): s.f.: „Empfang, Entgegenkommen": „réception, bienveillance"
(4 X):
întimpinarea: *sg. nom./ac.* 2,32; 3,01;
timpinarea: *sg. nom./ac.* 1,44; 29,07;
Fac. (11 x), Ieș. (6 x), Nm. (2 x)

întîmpla: (XVI sec. CV): v. I: „sich ereignen": ...arriver, survenir"
(1 X):
să va tîmpla: *ind. viit. I. 3. sg. refl.* 18,22;
Fac. (4 x), Ieș. (4 x), Lv. (1 x)

întîrzia: (1688 BIBLIA): v. I: „1. verzögern, 2. sich verspäten": „1. retarder, 2. s'attarder"
(2 X):
veți întîrzia: *ind. viit. i. 2. pl.* 4,26;
întîrziezi: *subj. pr. 2. sg.* 23,22;
Nm. (1 x)

întoarce: (XVI sec. PS. SCH.): v. III: „kehren, wenden, drehen": „tourner, retourner, ramener"
(38 X):
se vor întoarce: *ind. viit. I. 3. pl. refl.* 31,20;
întorci: *subj. pr. 2. sg.* 15,07; 22,01;
te întorci: *subj. pr. 2. sg. refl.* 24,19; 24,20;
întoarcă: *subj. pr. 3. sg.* 17,16;
întoarcă-se: *subj. pr. 3. sg. refl.* 20,05;
se întoarcă: *subj. pr. 3. sg. refl.* 13,17; 20,06; 20,07; 20,08;
vă întoarceți: subj. pr. 2. pl. refl. 17,16;
întoarceți-vă: *imperat. pl. refl.* 1,07; 2,03; 5,30;
întorcînd: *ger.* 23,13;
s-au întors: *ind. pf. c. 3. sg. refl.* 31,18;
întoarce-voiu: *ind. viit. I. 1. sg.* 32,20;
voiu întoarce: *ind. viit. I. 1. sg.* 31,17; 31,18;
te vei întoarce: *ind. viit. I. 2. sg. refl.* 4,30; 4,38; 30,02; 30,08; 30,10;
va întoarce: *ind. viit. i. 3. sg.* 9,03; 28,60; 28,68; 30,09;
să va întoarce: *ind. viit. I. 3. sg. refl.* 23,14;

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

întorcîndu-ne: *ger. refl.* 2,01; 2,08; 3,01;
întorcîndu-se: *ger. refl.* 1,24;
întocîndu-să: *ger. refl.* 24,04;
întorcîndu-vă: *ger. refl.* 1,40;
torcîndu-mă:*ger. refl.* 9,15; 10,05;
Fac. (48 x), Ieș. (23 x), Lv. (4 x), Nm. (21 x)

întoarcere. (XVI sec. CV): s.f.: „Rück-, Wieder-, Heimkehr": „action de tourner, retourner, renverser" (3 X):
întoarcere: *sg. nom./ac.* 22,01; 31,18;
întoarcerilor: *pl. gen./dat.* 33,14;

întocma → tocmai

întort: (XVI sec. PS. SCH.): adj.: „verdreht, verkehrt": „confus, à l'envers" (1 X):
întortu: *m. sg. nom./ac.* 32,20;

întra → intra

întrare → intrare

între: (1451 DERS): prep.: „zwischen, unter": „entre, parmi" (2 X):
între: 10,09; 17,08;
Fac. (28 x), Ieș. (16 x), Lv. (30 x), Nm. (8 x)

întreba.: (XVI sec. PS. SCH.): v. I: „fragen": „demander" (5 X):
întreabă: *imperat. sg.* 32,07;
întrebați: *imperat. pl.* 4,32;
întrebînd: *ger.* 18,11;
vei întreba: *ind. viit. I. 2. sg.* 13,14;
va întreba: *ind. viit. I. 3. sg.* 6,20;
Fac. (15 x), Ieș. (2 X), Nm. (2 x)

întreg: (XVI sec. CV): adj.: „ganz, gesamt": „entier" (2 X):
întregi: *adj. pl. nom./ac.* 16,09; 27,06;
Lv. (1 x)

întrestăciune → întristăciune

întru: (1499 DERS): prep.: „1. in, an, un, 2, bei, 3. zwisehen": „1. en, dans, à, 2. par, 3. par mi" (582 x)

într-: 4,32; 11,31; 12,15; 12,22; 13,15; 15,17; 15,22; 22,10; 24,15; 25,05; 25,11; 28,30; 29,28; 31,09;

întru: (266 x)

întuneric: (XVI sec. PS. SCH.): s.n.: „Finsternis, Dunkel": „ténèbres, obscurité" (3 X):
întunêrec: *sg. nom./ac.* 4,11;
întunêric: *sg. nom./ac.* 5,22;
-tunêrec: *sg. nom/ac.* 28,29;
Fac. (3 x), Ieș. (4 x)

întunicios → întunecos

înțelege: (1521 NEACȘU): v. III: „verstehen": „comprendre" (2 X):
înțeleagă: *subj. pr. 3. sg.* 4,10;
s-au înțeles: *ind. pf. c. 3. pl. refl.* 4,32;

înțelepciune: (XVI sec. PS. SCH.): s.f.: „Weisheit": „sagesse" (1 X):
înțelepciunea: *sg. nom./ac.* 4,06;
Ieș. (8 x)

înțelept: (1521 NEACȘU): adj./s.: „Weise, Weiser": „sage" (5 X):
înțelepților: *pl. gen./dat.* 16,19;
înțelepți: *m. pl. nom./ac.* 1,13; 1,15;
înțelept: *m. sg. nom./ac.* 4,06; 32,06;
Fac. (4 x), Ieș. (7 x)

învăța: (XVI sec. PS. SCH.): v. I: „1. lehren, 2. lernen": „apprendre" (17 X):
veți învăța: *ind. viit. i. 2. pl.* 5,01; 11,19;
vor învăța: *ind. viit. i. 3. pl.* 4,10;
să vor învăța: *ind. vi]it. I. 3. pl. refl.* 31,13;
învățu: *subj. pr. 1. sg.* 4,14; 6,01;
te înveți: *subj. pr. 2. sg. refl.* 14,23; 18,09;
învețe: *subj. pr. 3. sg.* 20,18;
să învețe: *subj. pr. 3. sg. refl.* 17,19; 31,12;
învățaț: *imperat. pl.* 31,19;
învățu: *ind. pr. 1. sg.* 4,01;
au învățat: *ind. pf. c. 3. sg.* 31,22;
au învățatu- *ind. pf. c. 3. sg.* 32,45;
vei învăța. *ind. viit. i. 2. sg.* 4,09; 5,31;
Fac. (2 x), Lv. (1 x)

învechi: (XVI sec. PS. SCH.): „alt werden, veralten": „vieillir" (1 X):
s-au vechit: *ind. pf. c. 3. pl. refl.* 29,05;

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

învinui: (1640 URECHE): v. IV: „beschuldigen“: „inculper“
(1 X):
vinuit: *sup.* (< de) 22,14;

învinuire: (1688 BIBLIA): s.f.: „Beschuldigung“: „accusation“
(1 X):
vinuire: *sg. nom./ac.* 22,16;

învîrteji: (1620 MOXA): v. IV: „zurückkehren, umkehren, wenden“: „(re)tourner“
(2 X):
vă veți învîrteji: *ind. viit. I. 2. pl. refl.* 3,20;
au învîrtejit: *ind. pf. c. 3. sg.* 23,05;
Fac. (1 x), Lv. (3 x)

învrăjbi: (XVI sec. CV): v. IV: „anfeinden“: „devenir ennemi“
(1 X):
vă învrăjbiți: *imperat, neg. pl. refl.* 2,09;
Ieș. (1 x), Nm. (2 x)

îs → fi

îț(i) → tu

J

jaf: (1587 DERS): s.n.: „Plünderung“: „pillage“
(1 X):
jaf: *sg. nom./ac* 1,39;
Lv. (2 x), Nm. (4 x)

jah → jaf

jale: (XVI sec. PS: h.): s.f.: „Klage, Wehmut, Betrübnis“: „lamentation, douleur, affliction“
(1 X):
jălii: *sg. gen./dat.* 34,08;

jăhui → jefui

jărtăvnic → jertfelnic

jefui: (1600 DA): v. IV: „plündern, rauben“: „ravir, piller“
(1 X):
jăfuindu-: *ger.* 28,29;
Fac. (3 x), Ieș. (1 x), Lv. (2 x)

jărtăvnic → jertfelnic

jertfă: (1561 CORESI): s.f.: „Opfer“: „offrande, sacrifice“
(7 X):
jîrtvă: *sg. nom./ac.* 27,07; 33,19;
jîrtvele: *pl. nom./ac.* 12,06; 12,11; 18,03;
jîrtvelor: *pl. gen./dat.* 12,27; 32,38;
Fac. (10 x), Ieș. (21 x), Lv. (71 x), Nm. (83 x)

jertfelnic: (1570 CORESI): s.n.: „Altar“: „autel“
(8 X):
jîrtăvnic: *sg. nom./ac.* 27,05; 27,05;
jîrtăvnicul: *sg. nom./ac.* 12,27; 16,21; 27,06; 33,10;
jîrtăvnicului: *sg. gen./dat.* 12,27; 26,04;
Fac. (13 x), Ieș. (67 x), Lv. (93 x), Nm. (22 x)

jidov: (XVI sec. CV): adj./s.: „jüdisch, Jude“: „juif“
(2 X):
jîdovcă: *sg. nom./ac.* 15,12;
jîdovul: *sg. nom./ac.* 15,12;
Fac. (4 x), Ieș. (1 x)

jiganie: (1570 CORESI): s.f.: „Tier“: „animal“
(1 X):
jîganii: *pl. nom./ac.* 32,24;
Fac. (6 x), Lv. (1 x)

jîrtăvnic → jertfelnic

jirtvă → jertfă

jitniță: (1551/3 ES): s.f.: „Speicher“: „grenier“
(2 X):
jîtnițele: *pl. nom./ac.* 28,05;
jîtnițile: *pl. nom./ac.* 28,17;

jîdov → jidov

jîdovesc → jidovesc

jîrtăvnic → jertfelnic

jîrtvă → jertfă

jos: (XVI sec. CV): adv.: „unten, hinunter“: „en bas, bas“
(6 X):
jos: 4,38; 5,08; 28,43; 33,13; *superl.* 32,22;
Fac. (1 x), Ieș. (11 x), Lv. (1 x)

judeca: (XVI sec. CV): v. I: „richten, urteilen“: „juger“
(6 X):
vor judeca: *ind. viit. I. 3. pl.* 16,18; 25,01;
judeci: *subj. pr. 2. sg.* 1,17;

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

judecați. *imperat. pl.* 1,16;
judecat: *sup.* (< de) 17,08;
va judeca: *ind. viit. I. 3. sg.* 32,36;
Fac. (7 x), Ieș. (6 x), Lv. (1 x)

judecată: (XVI sec. PS. SCH.): s.f.: „1. Gericht, 2. Urteil": „1. jugement, 2. réflexion"
(39 X):
judecata: *sg. nom./ac.* 1,17; 16,18; 17,09; 17,11; 18,03; 24,17; 27,19; 33,21;
judecată: *sg. nom./ac.* 1,17; 10,18; 16,18; 17,08; 19,06;21,22; 25,01; 32,44;
judecății: *sg. gen/dat.* 17,08; 17,08;
judecăți: *pl. nom./ac.* 4,05; 4,08; 4,14; 32,04; 32,04;
judecățile: *pl. nom./ac.* 4,01; 4,45; 5,01; 5,31; 6,01; 6,03; 6,20; 7,11; 8,11; 11,01; 11,32; 12,01; 26,16; 26,17; 30,10; 30, 16;
Fac. (4 x), Ieș. (17 x), Lv. (9 x), nm. (3 x)

judica → judeca

jug: (XVI sec. PS. H.): s.n.: „Joch": „joug"
(4 X):
jug: sg. nom./ac. 21,03;
jugul: *sg. nom./ac.* 5,14; 5,14; 5,21;
Fac. (1 x), Ieș. (1 x), Lv. (2 x), Nm. (1 x)

jumătate: (1403 DERS): s.f. „Hälfte": „moitié"
(3 X):
jumătate: *sg. nom./ac.* 3,12; 3,13; 29,08;
Ieș. (19 x), Lv. (2 x), Nm. (10 x)

juncă: (XVI sec. PS. SCH.): s.f.: „Kälbin": „génisse"
(4 X):
junca: *sg. nom./ac.* 21,04;
juncă: *sg. nom./ac.* 21,03;
juncăi: *sg. gen./dat.* 21,04; 21,06;
Nm. (17 x)

junghia: (XVI sec. PS. H.): v. I: „abstechen, schlachten": „juguler, abattre"
(6 X):
veți junghea: *ind. viit. I. 2. pl.* 16,04;
junghi: *subj. pr. 2. sg.* 16,05;
vei junghea: *ind. viit. I. 2. sg.* 12,15; 12,21; 16,02; 16,06;
Fac. (4 x), Ieș. (7 x), Lv. (33 x), nm. (5 x)

junghiat: (1581/2 PO): adj.: „geopfert": „sacrifié"
(1 X):
junghiat: *m. sg. nom./ac.* 28,31;

jura: (XVI sec. CV): v. I: „schwören": „jurer"
(35 X):
juri: *subj. pr. 2. sg.* 10,20;
te juri: *subj. pr. 2. sg. refl.* 6,13;
să jură: *ind. pf. s. 3. sg. refl.* 1,34;
am jurat: *ind. pf. c. 1. sg.* 1,08; 1,35; 10,11; 31,20; 34,04;
m-am jurat: *ind. pf. c. 1. sg. refl.* 31,21;
te-ai jurat: *ind. pf. c. 2. sg. refl.* 9,27; 26,15;
au jurat: *ind. pf. c. 3. sg.* 4,31; 6,10; 6,18; 6,23; 7,08; 7,12; 7,13; 8,01; 8,18; 9,05; 11,09; 11,21; 13,17; 26,03; 28,11; 29,13; 30,20; 31,07; 31,23;
s-au jurat: *ind. pf. c. 3. sg. refl.* 2,14; 4,21; 19,08; 28,09;
mă voiu jura: *ind. viit. I. 1. sg. refl.* 32,40;
Fac. (20 x), Ieș. (7 x), Lv. (3 x), nm. (6 x)

jurământ: (XVI sec. CV): s.n.: „Schwur, Eid": „serment"
(1 X):
jurământul: *sg. nom./ac.* 7,08;
Fac. (15 x), Ieș. (2 x), Lv. (2 x), Nm. (3 x)

L

-l → el

l → el

la: (1471 DERS): prep.: „an, zu, bei, in, nach": „à, en, près de, vers"
(363 X);
Fac. (425 x), Ieș. (359 x), Lv. (195 x), Nm. (437 x)

lanț: (XVI sec. CV): s.n.: „Kette": „chaîne"
(1 X):
lanțu: *sg. nom./ac.* 28,48;
Fac. (1 x), Ieș. (4 x)

lapte: (1517 DERS): s.n.: „Milch": „lait"
(9 X):
lapte: sg. nom./ac. 6,03; 11,09; 26,09; 26,10; 26,15; 27,03; 31,20; 32,14;
laptele: *sg. nom./ac.* 14,21;
Fac. (3 x), Ieș. (4 x), Lv. (1 x), nm. (4 x)

latură: (XVI sec. PS. SCH.): s.f.: „Seite": „côté"
(1 X):
laturea: *sg. nom./ac.* 31,26;
Fac. (2 x), Ieș. (5 x)

lăcaș → locaș

lăcui → locui

lăcuință → locuință

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

lăcuitor → locuitor

lăcustă: (XVI sec. PS. SCH.): „s.f.: „Heuschrecke": „sauterelle"
(1 X):
lăcustele: *pl. nom./ac.* 28,38;
Ieș. (6 x), Lv. (1 x), Nm. (1 x)

lărgi: (XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „erweitern, ausdehnen, ausbreiten": „élargir, étendre"
(3 X):
va lărgi: *ind. viit. I. 3. sg.* 12,20; 19,08;
lărgindu-se: *ger. refl.* 33.20;
Fac. (2 x), Ieș. (2 x)

lăsa: (XVI sec. PS. SCH.): v. I: „lassen, verlassen": „laisser, quitter, abandonner"
(11 X):
vor lăsa: *ind. viit. I. 3. pl.* 31,16;
lași: *subj. pr. 2. sg.* 12,19;
lase: *subj. pr. 3. sg.* 28,51;
lasă: *imperat. sg.* 9,14; 13,09;
am lăsat. *ind. pf. c. 1. sg.* 2,34;
au lăsat: *ind. pf. c. 3. sg.* 29,25;
lăsa-vei: *ind. viit. I. 2. sg.* 15,02;
vei lăsa: *ind. viit. I. 2. sg.* 26,10;
va lăsa: *ind. viit. i. 3. sg.* 31,06; 31,08;
Fac. (22 x), Ieș. (20 x), Lv. (15 x), Nm. (8 x)

lăți: (1640 URECHE): v. IV: „breitmachen, aus-, verbreiten": „étendre, élargir"
(3 X):
se lățească: *subj. pr. 3. sg. refl.* 6,12; 11,15;
să lăți: *ind. pf. s. 3. sg. refl.* 32,15;

lățime: (1563 CORESI): s.f.: „Breite": „largeur, étendue, ampleur"
(1 X9:
lățimea: *sg. nom./ac.* 3,11;
Fac. (4 X), Ieș. (4 X)

lăuda: (XVI sec. PS. SCH.): v. I: „loben, rühmen, lobpreisen": „louer, célébrer, glorifier"
(1 X):
va lăuda: *ind. viit. I. 3. sg.* 28,50;
Fac. (2 x), Lv. (1 x)

le → el

-le → el

le- → el

lebădă. (1670 ANON. CAR.): s.f.: „Schwan": „cygne"
(1 X):
lebădă; *sg. nom./ac.* 14,16;
Lv. (1 x)

lega: (XVI sec. PS: SCH.): v. I: „1. zusammen-, an-, festbinden, -knüpfen, 2. fesseln": „1. lier, faire nouer, 2. ligoter"
(3 X):
veți lega: *ind. viit. I. 2. pl.* 11,18;
legi: *subj. pr. 2. sg.* 25,04;
vei lega: *ind. viit. I. 2. sg.* 6,08;
Fac. (5 x)

lege: (XVI sec. PS. SCH.): s.f.: „1. Gesetz, Gebot, 2. Glaube": „1. loi, commendement, 2. religion"
(32 X):
lêge: *sg. nom./ac.* 13,13; 17,11; 17,18; 33,03;
lêgea: *sg. nom./ac.* 1,05; 4,08; 4,44; 24,08; 27,08; 31,11; 33,10;
legii: *sg. gen./dat.* 6,25; 27,03; 27,26; 28,58; 28,61; 29,20; 29,21; 29,27; 29,29; 30,10; 31,09; 31,12; 31,24; 31,26; 32,46; 32,48;
lêmne: *pl. nom./ac.* 4,28; 19,05; 28,36; 28,64; 29,11;
Fac. (1 x), Ieș. (18 x), Lv. (34 x), nm. (23 x)

legumă: (1588 DERS): s.f.: „Gemüse": „légume"
(1 X9:
legumi: *pl. nom./ac.* 11,10;

lemn: (XVI sec. CV): s.n.: „1. Baum, 2. Holz": „1. arbre, 2. bois"
(13 X):
lemnu: *sg. nom./ac.* 10,01; 10,03; 19,05; 21,22; 21,23; 21,23; 28,42; 29,17;
lemnul: *sg. nom./ac.* 7,13; 16,21; 19,05; 20,19; 20,20;
Fac. (25 x), Ieș. (32 x), Lv. (22 x). Nm. (3 x)

lepăda: (XVI sec. CV): v. I: „1. (von sich) abweisen, verwerfen, 2. sich lossagen": „1. repousser, refuser, rejetter, 2. rénier"
(2 X):
te lêpezi: *subj. pr. 2. sg. refl.* 21,14;
am lepădat: *ind. pf. c. 1. sg.* 9,17;
Fac. (2 x), Lv. (1 x)

lespede: (1532 DERS): s.f.: „(Stein-) Platte, Tafel": „dalle, tablette"
(16 X):
lêspezi. *pl. nom./ac.* 4,13; 5,22; 9,09; 9,10; 9,11; 9,15; 9,17; 10,01; 10,02; 10,03; 10,03; 10,04;
lêspezile. pl. nom./ac. 9,09; 9,11; 10,02; 10,05;
Ieș. (13 x)

leu: (1519 DERS): s.m.: „Löwe": „lion"
(2 X):

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

leu: *sg. nom./ac.* 33,20; 33,22;
Fac. (3 x), Nm. (4 X)

levit: (1561 CORESI): s.m.: „Levit": „lévite"
(21 X):
levit: *sg. nom./ac.* 12,19;
levitul: *sg. nom./ac.* 12,12; 12,18; 14,27; 14,29; 16,11; 16,14; 18,06; 26,11;
levitului: *sg. gen./dat.* 26,12; 26,13;
leviții: *sg. gen./dat.* 17,09; 17,18; 18,07; 21,05; 24,08; 27,09;27,14;
leviților: *pl. gen./dat.* 10,09; 18,01; 31,25;
Ieș. (3 x), Lv. (4 x), Nm. (51 x)

li → el

liliac: (1645 HERODOT): s.m.: „Fledermaus": „chauve-souri"
(1 X):
liliacul: *sg. nom./ac.* 14,18;
Lv (1 x)

limbă: (1433 DERS): s.f.: „1. Zunge, 2. Sprache, 3. Volk": „1./2. langue, 3. peuple"
(78 X):
limbă: *sg. nom./ac.* 1,28; 2,10; 2,21; 4,07; 4,08; 4,33; 4,34; 9,14; 26,05; 28,32; 28,33; 28,36; 28,49; 28,49; 28,50; 32,21; 32,21; 32,28;
limbii: *sg. gen./dat.* 4,34;
limbi: *pl. nom./ac.* 4.27; 4,37; 7,01; 8,20; 9,01; 11,23; 15,06; 15,06; 17,14; 28,12; 29,12; 32,44; 33,17; 33,19; 33,19;
limbilor: *pl. gen./dat.* 6,14; 7,16; 7,19; 9,04; 9,05; 13,07; 18,09; 20,15; 29,16; 29,18; 32,08; 32,42;
limbile: *pl. nom./ac.* (29 x);
limba: *sg. nom/ac.* 4,06; 7,17;
Fac. (41 x), Ieș. (18 x), Lv. (13 x), nm. (10 x)

lipi: (XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „1. kleben, heften, 2. sich anschliessen": „1. coller, 2. (s')attacher"
(6 X):
să vor lipi. *ind. viit. I. 3. pl. refl.* 28,60; 29,20;
te lipești: *subj. pr. 2. sg. refl.* 6,13; 10,20;
să vă lipiț: *subj. pr. 2. pl. refl.* 11,22;
să va lipi: *ind. viit. i. 3. sg. refl.* 13,17;
Fac. (2 X), Lv. (1 x)

lipitoare: (1637 PUMNUL LEPT.): s.f.: „Blutegel": „sangsue"
(1 X):
lipitoarea: *sg. nom./ac.* 14,17;

lipsă: (XVI sec. PS: SCH.): s.f.: „Mangel": „manque"
(4 X):
lipsa: *sg. nom./ac.* 28,20; 28,57;
lipse: *pl. nom./ac.* 28,22; 28,48;
Lv. (2 x)

lipsi: (1481 LDSR): v. IV: „fehlen, mangeln": „manquer, faire défaut"
(8 X):
lipsești: *subj. pr. 2. sg.* 24,14;
lipsească: *subj. pr. 3. sg.* 28,21;
lipsască: *aubj. pr. 3. pl. refl.* 4,09;
lipsind: *ger.* 28,65;
te-ai lispit: *ind. pf. c. 2. sg. refl.* 2,07;
te vei lipsi: *ind. viit. I. 2. sg. refl.* 8,09;
va lipsi: *ind. viit. I. 3. sg* 15,11;
se va lipsi: *ind. viit. I. 3. sg. refl.* 15,08;
Fac. (10 x), Ieș. (3 x), Lv. (1 x), Nm. (3 x)

lînă: (XVI sec. PS. SCH.): s.f.: „Wolle": „laine"
(1 X):
lînă: *sg. nom./ac.* 22,11;

lîngă: (XVI sec. PS. SCH.): prep.: „neben, bei": „près de, à côté de"
(12 X):
lîngă: 1,07; 1,38; 2,08; 15,16; 16,21; 20,10; 29,17; 31,15; 31,15; 32,34; 32,52; 33,19;
Fac. (25 x), Ieș. (28 x), Lv. (20 x), Nm. (26 x)

loc: (XVI sec. PS. SCH.): s.n.: „Ort, Stelle, Platz, Stätte": „lieu, endroit, place"
(39 X):
loc: *sg. nom./ac.* 1,33; 12,15; 22,10; 23,12; 25,05; 25,11;
locului: *sg. gen./dat.* 21,19;
locurile: *pl. nom./ac.* 12,02;
locurilor: *pl. gen./dat.* 34,03;
locul: *sg. nom./ac.* (30 x);
Fac. (65 x(, Ieș. (20 x), Lv. (36 x), Nm. (22 x)

locui: (XVI sec. CV): v. IV: „1. (be) wohnen, 2. ansiedeln": „1. habiter, 2. établir"
(44 X):
veți lăcui: *ind. viit. I. 2. pl.* 11,31; 12,10; 12,10;
vor lăcui: *ind. viit. I. 3. pl.* 25,05;
lăcuiești: *subj. pr. 2. sg.* 13,12; 26,01; 30,20;
lăcuiască: *subj. pr. 3. pl.* 3,19;
lăcuiesc: *ind. pr. 3. pl.* 9,28;
lăcuiescu: *ind. pr. 3. pl.* 2,04; 2,22; 2,29; 2,29; 13,13; 13,15; 33,19;
lăcuind: *ger.* 8,12;
lăcui: *inf.* (< a) 1,06;
lăcuia: *ind. impf. 3. sg.* 3,02; 4,46; *ind. impf. 3. pl.* 2,08; 2,20; 2,23;
să lăcuiră: *ind. pf. s. 3. pl. refl.* 2,12; 2,21;

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

am lăcuit: *ind. pf. c. 1. sg.* 29,16;
au lăcuit: *ind. pf. c. 3. sg.* 22,22;
au lăcuitu: *ind. pf. c. 2. sg.* 1,04; 1,04;
s-au lăcuit: *ind. pf. c. 3. pl. refl.* 2,22; 2,23
lăcuiaște: *ind. pr. 3. sg.* 1,44;
lăcuiêște: *ind. pr. 3. sg.* 11,30;
vei lăcui: *ind. viit. I. 2. sg.* 12,29; 17,04; 19,01; 21,13; 28,30;
vei lăcui: *ind. viit. I. 3. sg.* 22,13; 23,16; 24,01; 25,05; 33,12; 33,28;
Fac. (63 x), Ieș. (8 x), Lv. (10 x), Nm. (24 x)

locuință: (1673 DOS.): s.f.: „Wohnstätte, Wohnung“: „domicile, demeure“
(1 X):
lăcuințele: *pl. nom./ac.* 33,18;
Fac. (1 x), Lv. (3 x)

locuit: (XVI sec. COD. STU.): adj.: „bewohnt“; „habité“
(1 X):
nelăcuită: *f. sg. nom./ac.* 13,16;
Ieș. (1 x), Lv. (1 x)

logodit: (1561 CORESI): adj. „verlobt“: „fiancé“
(4 X):
logodită: *f. sg. nom./ac.* 22,23; 22,28; *s. sg. nom/ac. (< cea)* 22,25; 22,27;
Ieș. (1 x)

lor → el

lovi: (1551/3 ES): v. IV: „1. angreifen, überfallen, 2. schlagen“: „1. attaquer, essaillir, envahir, 2. battre, frapper“
(6 X):
loviți: *subj. pr. 2. pl.* 2,09;
vă loviți: *subj. pr. 2. pl. refl.* 2,19;
am lovit: *ind. pf. c. 1. sg.* 2,33;
lovi-voiu: *ind. viit. I. 1. sg.* 32,39;
vei lovi: *ind. viit. I. 2. sg.* 7,02;
să va lovi: *ind. viit. I. 3. sg. refl.* 19,05;
Fac. (2 x), Ieș. (23 x), Lv. (4 x), Nm. (6 x)

lua: (XVI sec. PS. SCH.): v. I: „nehmen“: „prendre“
(65 X):
veți lua: *ind. viit. I. 2. pl.* 2,06;
vor lua: *ind. viit. I. 3. pl.* 16,19; 19,12;
iau: *sub. pr. 1 sg.* 9,09; 25,08;
iai: *subj. pr. 2. sg.* 5,11; 7,03; 7,25; 12,32; 22,06; 22,07; 24,19;
ia: *subj. pr. 3. sg.* 4,34; 24,04; 25.07;
luați: *subj. pr. 2. pl.* 4,02;
ia: *imperat. sg.* (+ aminte) 32,01;
ia-te: *imperat. sg. refl.* (aminte) 6,12; 8,11; 11,15; 12,19; 12,23; 15,09; 24,08;
luați-vă: *imperat. pl. refl.* (+ aminte) 32,48;
luînd: *ger.* 1,41; 12,26; 22,15; 31,26;
luaiu: *ind. pf. s. 1. sg.* 1,23;
luară: *ind. pf. s. pl.* 1,25;
am luat: *ind. pf. c. 1. sg.* 1,15; 2,35; 3,04; 3,08; 9,21; 22,14; 29,08;
au luat: *ind. pf. c. 3. sg.* 1,45; 3,14; 4,20; 20,07; 24,03; 24,05; 28,56; 32,11;
ia: *ind. pr. 3. sg.* 5,11;
vei lua: *ind. viit. I. 2. sg.* 14,25; 1,17; 21,11; 21,13; 26,02; 28,30;
va lua: *ind. viit. I. 3. sg.* 10,17; 20,07; 21,03; 22,13; 22,18; 22,30; 24,01; 24,05; 25,05; 26,04; 27,25; 30,04;
Fac. (161 x), Ieș (103 x), Lv. (90 x), Nm. (104 x)

luare: (1688 BIBLIA): s.f.: „Erfassen, Nehmen“: „prise“
(1 X):
luare: *sg. nom./ac.* 20,19;
Ieș. (11 x), Lv. (20 x), Nm. (14 x)

lucra: (XVI sec. PS. SCH.): v. I: „arbeiten, bebauen“: „travailler“
(5 X):
lucrezi: *subj. pr. 2. sg.* 15,19;
au lucrat: *ind. pf. c. 3. sg.* 21,03;
s-au lucrat: *ind. pf. c. 3. sg. refl.* 21,04;
vei lucra: *ind. viit. I. 2. sg.* 5,13; 28,39;
Fac. (5 X), Ieș. (11 x), Lv. (7 x), Nm. (5 x)

lucru: (XVI sec. PS. SCH.): s.n.: „1. Arbeit, 2. Tat, werk, 3. Ding“: „1. travail, 2. oeuvre, acte, 3. chose“
(12 X):
lucru: *sg. nom./ac.* 17,05; 23,14; 24,01; 24,05; 24,15;
lucrul: *sg. nom./ac.* 5,14; 16,08; 22,26; 23,20;
lucruri: *pl. nom./ac.* 26,06;
lucrurile: *pl. nom./ac.* 5,13; 23,21;
Fac. (12 x), Ieș. (79 x), Lv. (20 x), Nm. (17 x)

lui: (1502 DERS): art. hot. m. gen./dat.: „des, dem“: „de, à“
(157 X);
Fac. (613 x), Ieș. (389 x), Lv. (127 x), Nm. (823 x)

lumină: (XVI sec. CV): *s.f.*: „Licht“: „lumière“
(1 X):
lumina: *sg. nom./ac.* 32,10;
Fac. (6 x), Ieș. (13 x), Lv. (1 x), Nm. (1 x)

lună: (1467 DERS): s.f.: „1. Mond, 2. Monat“: „1. lune, 2. mois“
(8 X):

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

luna: *sg. nom./ac.* 4,19; 16,01;
lună: *sg. nom./ac.* 16,01; 21,13;
lunii: *sg. gen./dat.* 1,03; 17,03;
luni: *pl. nom./ac.* 1,03;
lunilor: *pl. gen/dat.* 33,14;
Fac. (14 x), Ieș. (19 x), Lv. (6 x), Nm. (26 x)

lungi: (XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „verlängern": „allonger"
(1 X):
lungească: *subj. pr. 3. pl. refl.* 32,27;
lungime: (1620 AA): s.f.: „Länge": „longueur"
(1 X):
lungimea: *sg. nom./ac.* 3,11;
Fac. (1 x), ieș. (3 x)

M

m → eu

m- → eu

mai: (1400 BGL): *adv:* „noch, schon, mehr": „plus, encore, déjà"
(17 X):
mai: 5,22; 10,16; 13,09; 13,11; 13,16; 17,13; 17,16; 17,16; 18,16; 19,20; 19,20; 25,03; 25,03; 28,68; 31,02; 34,10;
Fac. (17 x), Ieș. (16 x), Lv. (4 x), Nm. (8 x)

maică: (XVI sec. PS. V.): *s.f.*: „Mutter": „mère"
(5 X):
maica: *sg. nom./ac.* 5,16; 21,19;
maică: *sg. nom./ac.* 13,06;
maicii: *sg. gen./dat.* 14,21; 21,18;

mamă: 1551/3 ES): s.f.: „Mutter": „mère"
(8 X):
muma: *sg. nom./ac.* 22,06; 22,06; 22,07; 22,15;
mumă: *sg. nom./ac.* 21,13; 27,16; 27,22;
mîni-: *sg. gen./dat.* 33,09;

mare/1: (XVI sec. cv): s.f.: „1. Meer, 2. Westen": „1. mer, 2. ouest"
(10 X):
mare: *sg. nom./ac.* 1,07; 3,27; 30,13; 30,13; 33,19;
marea: *sg. nom./ac.* 11,24; 33,23; 34,02;
mării: *sg. gen./dat.* 12,02; 33,19;
Fac. (13 x), Ieș. (39 x), Lv. (3 x), Nm. (19 x)

mare/2: (1442 DOR): adj.: „gross": „grand"
(58 X):
mare: *sg. nom./ac.* (< cel) 1,17;
mari: *f. pl. nom./ac.* 1,28; 4,34; 4,37; 6,10; 6,2; 7,01; 9,01; 9,01; 11,23; 26,08; 27,02; 28,59; *f. pl. nom./ac.* (< cêle) 7,19; 7,19; 10,21; 11,07; 29,03; 29,03; 34,12;
mare: *f. sg. nom/ac.* 1,28; 2,10; 2,21; 4,07, 4,08; 7,23; 9,14; 15,09; 25,14; 26,05; 26,08; 29,24; 29,28; *s.sg. nom/ac.* (< cea) 4,06; 4,37; 8,17; 9,26; 9,26; 9,29;
marii: *m. pl. nom./ac.* comp. (< mai) 3 31,28;
mare: *m. sg. nom./ac.* 4,11; 4,32; 5,22; 7,21; 9,02; 14,12; 18,16; 25,13; 27,14; *m.sg. nom./ac.* (< cel) 1,07; 1,19; 2,07; 4,36; 5,25; 8,15; 10,17; 11,24;
Fac. (60 x), Ieș. (31 x), Lv. (1 x), Nm. (9 x)

marfă: (1431 LSDR): s.f.: „1. (Stück) Vieh, 2. Habe, Gerät, 3. Ware": „1. bétail, 2. outillage, 3. marchandise"
(1 X):
marfă: *sg. nom./ac.* 20,14;
Fac. (1 x), ieș. (3 x), Nm. (8 x)

margine: (1365 SUCIU): s.f.: „1. Rand, 2. Grenze": „1. bord, marge, 2. limite"
(14 X):
margenea: *sg. nom./ac.* 28,49;
marginea: *sg. nom./ac.* 2,36; 3,11; 4,32; 4,32; 4,48; 12,02; 13,07; 13,07; 28,64; 28,64; 30,04; 30,04;
marginile: *pl. nom./ac.* 33,17;
Fac. (11 x), Ieș. (25,x), Lv. (20 x)

mascur: (1507 DERS): s.m.: „Eber": „verrat"
(1 X):
mascurul: *sg. nom./ac.* 14,08;

mă → eu

măcina: (1551/3 ES): v. I: „mahlen": „moudre"
(1 X):
am măcinat: *ind. pf. c. 1. sg.* 9,21;
Ieș. (1 x), Nm. (1 x)

măgar: (1620 MOXA): s.m.: „Esel": „âne"
(4 X):
măgariu: *sg. nom./ac.* 22,10;
măgariul: *sg. nom./ac.* 22,04; 28,31;
măgariului: *sg. gen./dat.* 22,03;
Fac. (17 x), ieș. (3 x), Lv. (1 x), Nm. (19 x)

mărire: (XVI sec. PS. SCH.): s.f.: „Grösse, Ruhm": „grandeur, gloire"
(2 X):
mărire: *sg. nom./ac.* 32,03;
măririle: *pl. nom./ac.* 11,02;

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

mărturie: (1418 BGL): s.f.: „1. Bezeugung, 2. Zeuge“: „1. témoignage, 2. témoin“
(19 X):
mărturie: *sg. nom/ac.* 5,20; 17,06; 19,15; 19,15; 19,15; 19,16; 19,18; 31,19; 31,26;
mărturie: *sg. gen./dat.* 31,14; 31,14; 31,14; 31,15;
mărturii: *pl. nom./ac. 17,06;*
mărturiile: *pl. nom./ac.* 4,45; 6,17; 6,20;
mărturiilor: *pl. gen./dat.* 9,15; 17,07;
Fac. (7 x), Ieș. (57 x), Lv. (48 x), Nm. (74 x)

mărturisi: XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „1. bezeugen, 2. verkünden, 3. beichten“: „1. témoigner, 2. prêcher, 3. confesser“
(10 X):
mărturisescu: *subj. pr. 1. sg.* 31,28;
mărturisești: *subj. pr. 2. sg.* 5,20;
mărturisească: *subj. pr. 3. sg.*19,15;
mărturisescu: *ind. pr. 1. sg.* 4,26; 8,19; 26,03; 32,48;
mărturisăscu: *ind. pr. 1. sg.* 30,19;
mărturisind: *ger.* 31,21;
au mărturisit: *ind. pf. c. 3. sg.* 19,18;
Fac. (5 x), Ieș. (7 x), nm. (1 x)

mărturisire: 1678 CHEIA ÎNȚ.): s.f. „Zeugnis“: „témoignage“
(2 X):
mărturisirile: *pl. nom./ac.* 12,06; 12,17;
Lv (1 x)

mărunt: (1573 DERS): adj.: „klein“: „menu“
(1 X):
mărunt: *m.sg. nom./ac.* 9,21;
Ieș. (4 X), Lv. (1 x)

măslin: XVI sec. PS. SCH.).: s.m.: „Ölbaum“: „olivier“
(3 X):
maslinului: *sg. gen./dat.* 8,08;
maslini: *pl. nom./ac.* 6,11; 28,40;
Fac. (1 x), Ieș. (1 x), LV. (1 X)

măslină: (XVI sec. PS. SCH.): s.f.: „OLive“: „olive“
(2 X):
maslina: *sg. nom./ac.* 28,40;
maslinile: *pl. nom./ac.* 24,20;
Ieș. (1 x)

măsura: (XVI sec. PS. SCH.): v. I: „ab-, vermessen“: „mesurer“
(1 X):
vor măsura: *ind. viit. I. 3. pl.* 21,02;
Fac. (2 x), Ieș. (1 x), Nm. (3 x)

măsură: (XVI sec. PS. SCH.): s.f.: „Mass“: „mesure“
(3 X):
măsură: *sg. nom./ac.* 2,06; 25,14; 25,14;
Fac. (1 X), Ieș, (4 X), Lv. (3 x)

mea → meu

mele → meu

merge: (XVI sec. PS. SCH.): v. III: „gehen, (los) ziehen“: „aller, marcher“
(61 X):
veți mêrge: *ind. viit. I. 2. pl.* 1,33;
vor mêrge: *ind. viit. I. 3. pl.* 29,19;
mergu: *subj. pr. 1. sg.* 4,21;
mergi: *subj. pr. 2. sg.* 5,33; 6,14; 8,06; 10,12; 11,11; 12,29; 13,05; 19,09; 28,14;
meargă: *subj. pr. 3. sg.* 20,05; 20,06; 20,07; 20,08; 29,18;
mêrgem: *subj. pr. 1. pl.* 13,02; 13,06; 13,13;
mêrgeț: *subj. pr. 2. pl.* 11,22;
mêrgeți: *subj. pr. 2. pl.* 13,04; *ind. pr. 2. pl.* 4,05; 6,01; 11,10; 20,03; 28,63; *imperat pl.* 21,13;
mergînd: *ger.* 11,19; 11,28; 17,03; 24,02; 24,09; 29,26;
mergîndu: *ger.* 6,07;
mêrge: *inf.* (< a) 26,17;
mergea: *ind. impf. 3. sg.* 31,11;
mêrse: *ind. pf. s. 3. sg.*31,14;
merge: *ind. pr. 2. sg.* 2,18;
au mărsu: *ind. pf. c. 3. sg.* 4,03;
am mersu: *ind. pf. c. 1. pl.* 1,19; 2,14;
ați mersu: *ind. pf. c. 2. pl.* 1,31;
mêrge: *ind. pr. 3. sg.* 1,30; 1,33; 20,04; 31,03; 31,03; 31,06; 31,08,
voiu mêrge: *ind. viit. I. 1. sg.* 2,27; 29,19;
vei mêrge: *ind. viit. I. 2. sg.*8,19; 14,25; 16,07; 17,09; 26,02; 26,03; 28,09;
va mêrge: *ind. viit. I. 3. sg.* 1,38; 9,03;
Fac. (75 x), Ieș. (71 x), Lv. (18 x), Nm. (46 x)

meșter: (1404 DR): s.m.: „Meister“: „maître“
(1 X):
meșteri: *pl. nom./ac.* 27,15;
Ieș. (5 x)

meșteșug: (1563 Oresi): s.n.: „Kunst, Gewerbe“: „art, artisanat“
(1 X):
meșteșuguri: *pl. nom./ac.* 28,20;
Ieș. (2 x)

meu: (1521 NEACȘU): adj./pron. pos.: „mein etc.“: „mon etc.“
(1093 X):
noastre: 1. *pl.* 1,30; 2,33; 2,33; 2,36; 3,03; 21,07;

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

noastră: 1. *pl.* 1,22; 2,32; 3,01; 6,22; 26,07; 26,07; 26,07; 29,07; 32,27;
noștri: 1. *pl.* 2,08; 6,23; 21,07; 26,07; 26,15; 29,22; 29,29; 32,31;
nostru: 1. *pl.* (40 x);
mea: 1. *sg.* 1,23; 8,17; 22,16; 26,13; 26,14; 31,16; 31,20; 31,27; 32,20; 32,22; 32,30; 32,40; 32,41; 32,41; 32,42;
mêle: 1. *sg.* 2,28; 4,10; 5,07; 5,10; 5,29; 8,17; 9,04; 9,15; 9,17; 10,03; 22,17; 29,19; 31,29; 32,02; 32,23; 32,34; 32,39; 32,42;
mieu: 1. *sg.* 4,05; 17,14; 18,18; 18,19; 18,20; 25,07; 25,07; 26,05; 26,14; 31,17; 31,18; 32,01; 32,02; 32,53;
voastră: 2. *pl.* (28 x);
voștri: 2. *pl.* (46 x);
voastre: 2. *pl.* (55 x);
vostru: 2. *pl.* (68 x);
ta: 2. *sg.* (134 x);
tale: 2. *sg.* (134 x);
tale: 2. *sg.* (141 x);
tău: 2. *sg.* (401 x);
tăi: 2. *sg.* (72 x);
sa: 3. *sg.* 7,09;
-sa: 3. *sg.* 21,13; 27,16; 27,22; 27,23; 33,09;
-său: 3 *sg.* 21,13; 22,21; 22,21; 27,16; 27,20; 27,22; 33,09;
său: 3. *sg.* (25 x)
Fac. (916 x), Ieș. (393 x), Lv. (309 x), Nm. (223 x)

mi → eu

mi → eu

-mi → eu

miazănoapte: (XVI sec. CV): s.f.: „1. Mitternacht, 2. Norden“: „1. minuit, 2. nord“
(2 X):
miazănoapte: *sg. nom./ac.* 2,03; 3,27;
Fac. (2 x), Ieș. (8 x), Nm. (5 x)

mic: (1222 DLRV): adj.: „klein“: „petit“
(3 X):
micu: *sg. nom./ac.* (< cel) 1,17;
mică: *f. sg. nom./ac.* 25,14;
mic: *m. sg. nom./ac.* 25,13;
Fac. (9 x), Ieș. (3 x), nm. (1 x)

mie/1: (XVI sec. PS. SCH.): s.f./num.: „Tausend, tausend“: „mille“

mie/2 → eu

miel: (1532 DERS): s.m.: „Lamm“: „agneau“
(3 X):
miel: *sg. nom./ac.* 14,04; 14,21;
meilor: *pl. gen./dat.* 32,14;
Fac. (7 x), Ieș. (8 x), Lv. (15 x), Nm. (62 x)

miere: (XVI sec. PS. SCH.): s.f.: „Honig“: „miel“
(9 X):
miêre: *sg. nom./ac.* 6,03; 11,09; 26,09; 26,10; 26,15; 27,03; 31,20; 32,13;
mieri: *sg. gen./dat.* 8,08;
Fac. (1 x), Ieș. (5 x). Lv. (2 x), Nm. (4 x)

mijloc: (1504 DERS): s.n.: „Mitte“: „milieu“
(1 X):
mijlocul: *sg. nom./ac.* (34 x)
Fac. (66 x), Ieș. (38 x), Lv. (15 x), Nm. (45 x)

milă: (XVI sec. PS. SCH.): s.f.: „Gnade, Mitleid“: „grâce, pitié“
(4 X):
mila: *sg. nom./ac.* 7,09; 7,12;
milă: *sg. nom./ac.* 5,10; 13,17;
Fac. (8 x), Ieș. (2 x), Nm. (1 x)

milosîrd: (1561 CORESI): adj.: „barmherzig“: „charitable“
(1 X):
milosîrd: *m. sg. nom./ac.* 21,08;

milostenie: (XVI sec. PS. SCH.): s.f.: „Almosen“: „aumône“
(2 X):
milostenie: *sg. nom./ac.* 6,25; 24,13;

milostiv: (XVI sec. PS. SCH.): adj.: „barmherzig“: „miséricordieux“
(1 X):
milostiv: *m. sg. nom./ac.* 4,31;
Ieș. (3 X), Nm. (1 x)

milostivi: (XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „sich jds. erbarmen“: „avoir pitié de“
(1 X):
se milostivească: *subj. pr. 3. sg. refl.* 13,08;

milui: XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „sich erbarmen“: „avoir pitié“
(4 X):
miluiești: *subj. pr. 2. sg.* 7,02;
va milui: *ind. viit. I. 3. sg.* 13,17; 28,50; 30,03;
Fac. (3 X), Ieș.)3 x), Nm. (1 x)

mincinos: (XVI sec. PS. SCH.): adj.: „lügnerisch“: „trompeur“
(1 X):

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

mincinoasă: *f. sg. nom./ac.* 5,20;
Ieș. (1 X)

minciună: (XVI sec. PS. SCH.): s.f.: „Lüge“: „mensonge“
(1 X):
minciuni: *pl. nom./ac.* 5,20;
Ieș. (1 x)

mine → **eu**

minte: (XVI sec. PS. SCH.): s.f.: „Verstand, Geist“: „esprit, raison“.
(6 X):
minte: *sg. nom./ac.* 1,13; 1,15; 28,28; 32,21; 32,31;
mintea: *sg. nom./ac.* 4,06;
Ieș. (1 X9

minți: (XVI PS. SCH.): v. IV: „lügen“: „mentir“
(1 X):
vor minți: *ind. viit. I. 3. pl.* 33,29;
Lv. (3 x)

minunat: (XVI sec. PS. SCH.): adj.: „wunderbar“: „merveilleux“
(2 X):
minunate: *f. pl. nom./ac.* 28,59;
minunatul: *m. sg. nom./ac.* 28,58;
Fac. (1 x), Ieș. (2 x)

mirosi: (1581/2 PO): v. IV: „riechen“: „sentir“
(1 X):
vor mirosi: *ind. viit. I. 3. pl.* 4,28;
Fac. (2 x), Ieș. (1 x), Lv. (1 x)

mîhni: (XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „bekümmerb“: „affliger, chagriner“
(1 X):
te mîhnești: *subj. pr. 2. sg. refl.* 15,10;
Fac. (1 x), Ieș. (1 x), Nm. (1 x)

mîhnit: (XVI sec. PS. H.): adj.: „betrübt“: „attristé“
(1 X):
mîhnită: *f. sg. nom./ac.* 28,65;

mîine: (XVI sec. CV): adv.: „morgen“: „demain“
(1 X):
mîine: 6,20;
Fac. (1 x), Ieș. (10 x9, Nm. (4 X)

mînă: (XVI sec. PS. SCH.): s.f._ „Hand“: „main“
(83 X)
mînă: *sg. nom./ac.* 4,34; 6,21; 7,08; 19,21; 19,21; 26,08;
mîini: *sg. gen./dat.* 8,17;
mîinile: *pl. nom./ac.* 32,39;
mîini: *pl. nom./ac.* 4,28; 27,15;
mîinile: *pl. nom./ac.* 7,23; 7,24; 13,09; 19,12; 21,06; 21,07; 21,10; 23,14; 23,25; 24,01; 24,03; 26,04; 34,09;
mînile: pl. nom./ac. 1,26; 2,30; 2,33; 2,36; 2,36; 3,02; 3,03; 3,08, 7,02; 9,15; 9,17; 10,03; 12,07; 14,25; 15,08, 20,13; 30,14; 33,03; 33,07;
mînule: *pl. nom./ac.* 1,25;
mîinilor: *pl. gen./dat.* 2,07; 12,11; 12,17; 16,15; 16,17; 24,19; 31,29;
mînilor: *pl. gen./dat.* 28,12; 30,09; 33,11;
mîna: *sg. nom./ac.* (31 x);
Fac. (83 x9, ieș. (102 x), Lv. (66 x), Nm. (36 x)

mînca: (XVI sec. PS. SCH.): v. I: „essen, fressen“: „manger, dévorer“
(76 X):
să mănîncă: *ind. pr. 3. sg. pas.* 12,22;
veț mînca: *ind. viit. I. 2. pl.* 12,07; 14,09; 14,09;
veți mînca: *ind. viit. I. 2. pl.* 2,06; 14,11;
vor mînca: *ind. viit. I. 3. pl.* 4,28; 14,29; 18,01; 26,12; 31,20;
mănînci: *subj. pr. 2. sg.* 12,17; 12,23; 15,23; 16,03; 16,03; 20,19; 23,26;
mănînce: *subj. pr. 3. sg.* 12,20; 12,25;
mîncați: *subj. pr. 2. pl.* 12,16; 14,03; 14,04; 14,06; 14,07; 14,10; 14,12;
mîncați: *subj. pr. 2. pl.* 12,23; 14,08, 14,19; 14,20; 14,21, *ind. pr. 2. pl.* 32,28;
mănîncă: *ind. pr. 3. pl.* 28,38;
mîncînd: *ger.* 8,12;
mîncîndu: *ger.* 6,11; 11,15;
mîncă: *ind. pf. s. 3. sg.* 32,15;
am mîncat: *ind. pf. c. 2. sg.* 9,09; 9,18; 26,14;
ați mîncat: *ind. pf. c. 2. pl.* 29,06;
mănca-voiu: *ind. viit. I. 1. sg.* 12,20;
voiu mînca: *ind. viit. i. 1. sg.* 2,28;
vei mînca: *ind. viit. I. 2. sg.* 7,16; 8,09; 8,10; 12,15; 12,18; 12,20; 12,21; 12,22; 12,27; 14,23; 14,26; 15,20; 15,22; 16,07; 16,08, 20,14; 27,07; 28,31; 28,53;
va mînca: *ind. viit. I. 3. sg.* 12,15; 12,22; 14,21; 15,22; 18,08; 28,33; 28,39; 28,51; 28,55; 28,57; 32,22; 32,42;
să va mînca: *ind. viit. i. 3. sg. refl.* 12,23;
Fac. (67 X), Ieș. (47 X), Lv. (103 x), Nm. (25 x)

mîncare: (XVI sec. PS. SCH.): s.f.: „Essen, Speise“: „mets, nourriture“
(4 X):
mîncare: *sg. nom./ac.* 20,20; 28,26; 31,17; 32,24;
Fac. (10 x), Ieș. (1 x), Lv. (2 x), Nm. (1 x)

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

mîncărime: (1688 BIBLIA): s.f.: „Jucken“: „démangeaison“
(1 X):
mîncărime: *sg. nom./ac.* 28,27;

mînia: XVI sec. PS. SCH.): v. I: „in Zorn geraten“: „(s')enrager“
(11 X):
mîniați: *subj. pr. 2. pl.* 4,25; 9,18; 31,29;
ai mîniat: *ind. pf. c. 2. sg.* 9,07;
s-au mîniat: *ind. pf. c. 3. sg. refl.* 4,21; 9,08; 9,19; 9,20;
ați mîniat: *ind. pf. c. 2. pl.* 9,08; 9,22;
mîniindu-se: *ger. refl.* 11,17;
Fac. (2 x), Ieș. (4 x), Lv. (1 X9, Nm. (4 x)

mînie: (XVI sec. PS. SCH.): s.f.: „Zorn“: „colère“
(14 X):
mînie: *sg. nom./ac.* 6,15; 7,04; 9,19; 29,23; 29,27; 29,28; 31,17; 32,24;
mîniia: *sg. nom./ac.* 13,17; 29,24: 31,20; 32,22; 32,33; 32,33;
Fac. (2 X), Ieș. (4 X), Lv. (4 x), Nm. (11 x)

mîntui: (XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „erlösen, erretten, befreien“: „délivrer, sauver“
(7 X):
mîntuiască: *subj. pr. 3. sg.* 7,16;
ai mîntuit: *ind. pf. c. 2. sg.* 9,26; 21,08;
au mîntuit: *ind. pf. c. 3. sg.* 7,08; 15,15; 24,18;
va mîntui: *ind. viit. I. 3. sg.* 20,04;
Fac. (11 x), Ieș. (6 x), Lv. (6 X), Nm. (6 x)

mîntuire: (XVI sec. CV): s.f.: „Erlösung, Errettung, Heil“: „délivrance, salut“
(1 X):
mîntuire: *sg. nom./ac.* 27,07;
Fac. (5 x), Ieș. (7 x), Lv. (32 x), Nm. (15 x)

moale: (1483 DERS): „weich“: „mou, tendre“
(2 X):
moale: *s.f.sg. nom./ac.* (< cea) 28.56; *s.m.sg. nom./ac.* (< cel) 28,54;
Fac. (3 x)

moară: (1551/3 ES): s.f.: „Mühle“: „moulin“
(2 X):
moara: *sg. nom./ac.* 24,06;
morii: *sg. gen./dat.* 24,06;
Ieș. (1 x), Nm. (1 x)

moarte: (XVI sec. PS. SCH.): s.f.: „Tod“: „mort“
(10 X):
moarte: *sg. nom./ac.* 19,06; 21,22; 22,26; 30,19;
moartea: *sg. nom./ac.* 28,21; 30,15; 31,27; 33,01;
morții: *sg. gen./dat.* 31,14; *sg. gen.dat.* (< a) 31,29;
Fac. (8 x), Ieș. (12 x), Lv. (14 x), Nm. (10 x)

moliciune: (1688 BIBLIA): s.f.: „Weichheit“: „mollesse“
(1 X):
moliciune: *sg. nom./ac.* 28,56;

mormînt: (1512 DRHB): s.n.: „Grab, Gruft“: „tombeau, tombe“
(1 X):
mormînturile: *pl. nom./ac.* 9,22;
Fac. (11 x), Ieș. (1 x), Nm. (6 x)

mort: (XVI sec. PS. SCH.): adj./s.: „tot, Toter“: „mort“
(4 X):
morții: *pl. nom.(ac.* 18,11; 28,26;
mort: *m. sg. gen./dat.* (< celui) 26,14; *m.sg.nom./ac.* 14,01;
Fac. (8 x), Ieș. (3 x), Lv. (2 x), Nm. (7 x)

mortăciune: (1551/3 ES): s.f.: „Aas“: „charogne“
(2 X):
mortăciunea: *sg. nom./ac.* 14,21;
mortăciunile: *pl. nom./ac.* 14,08;
Lv. (21 x)

moșie: (1548 DERS): s.f.: „Erbgut“: „1. patrimoine, 2. terre, propriété“
(1 X):
moșie: *sg. nom./ac.* 18,08;
Fac. (1 x), Ieș. (1 x), Lv. (15 x), Nm. (50 x)

moșteni: (1561 CORESI): v. Iv: „(be)erben“: „hériter“
(58 X):
veț moșteni: *ind. viit. I. 2. Pl.* 11,31;
veți moșteni: *ind. viit. I. 2. pl.* 4,22; 5,33; 11,23;
vor moșteni: *ind. viit. I. 3. pl.* 1,39; 3,20;
moștenescu: *subj. pr. 1. sg.* 9,04;
moștenești: *subj. pr. 2. sg.* 7,01; 9,01; 9,05; 9,06; 11,29; 12,29; 15,04; 20,16; 21,01; 23,21; 25,19; 26,01; 28,21; 30,16;
moștinești: *subj. pr. 2. sg.* 11,11;
moștenească: *subj. pr. 3. sg.* 10,11;
moșteniți: *subj. pr. 2. pl.* 4,01; 4,05; 4,14; 4,26; 6,01; 8,01; 11,08; 1,10; 28,63; 30,18; 31,13; 32,49; *imperat. pl.* 1,08; 1,21; 9,23;
moșteni: *inf.* (< a) 2,09; 2,24, 2,31;
moștenești: *ind. pr. 2. sg.* 18,14;
am moștenit: *ind. pf. c. 1. sg.* 3,12;
te-ai moștenit: *ind. pf. c. 2. sg. refl.* 19,14;
au moștenit: *ind. pf. c. 3. sg.* 2,21; 2,2; 4,47; *ind. pf. c. 3. pl.* 30,05;

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza“
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

vei moșteni: *ind. viit. i. 2. sg.* 6,18; 12,29; 17,14; 19,01; 30,05; 31,03; 31,07;
va moșteni: *ind. viit. i. 3. sg.* 3,28; 12,10; 33,23;
Fac. (10 x), Ieș. (1 x), Lv. (1 x), nm. (17 x)

moștenire: (1652 ÎNDR.): s.f.: „Erbschaft, Erbe": „héritage"
(8 X):
moștenire: *sg. nom.(ac.* 4,37;
moștenirea: *sg. nom./ac.* 3,20; 9,26; 12,09; 19,14; 33,04;
moștenirei: *sg. gen./dat.* 32,09;
moștenirii: *sg. gen./dat.* 2,12;
Fac. (1 x), Ieș. (1 X), Lv. (3 x), Nm. (13 x)

muiere: (XVI sec. Ps. SCh:): s.f.: „Frau": „femme"
(34 X):
muiêre: *sg. nom./ac.* 20,07; 21,11; 21,11; 21.13; 2,05; 22,13; 22,2; 22,22; 22,29; 24,01; 24,03; 24,04; 24,05; 24,05; 28,30;
muiêrea: *sg. nom./ac.* 5,21; 17,05; 22,14; 22,22; 22,24; 22,30; 24,05; 25,05; 25,07; 25,09; 25,11; 27,20; 28,54;
muieri: *pl. nom./ac.* 20,14; 21,15;
muierile: *pl. nom./ac.* 2,34; 3,06; 29,11;
Fac. (63 x), Ieș. (18 x), lv. (25 x), nm. (23 x)

mult: (1521 NEACȘU): adj./adv.: „viel": „maint, nombreux, beaucoup"
(31 X):
mult: *adv.* 9,14; *adv. comp.*(< mai) 25,03;
multe: *f. pl. nom./ac.* 1,46; 2,01; 3,19; 7,01; 7,01; 15,06; 15,06; 22,07; 28,12; 28,12; 30,18; 31,17; 31,21; *f. pl. nom./ac. comp.* (< mai) 20,19; *f. pl. nom./ac.* (< cêle) 3,05;
multă: *f. sg. nom./ac.* 1,28; 2,10; 2,21; 7,17; 26,05; 28,38;
mulți: *m. pl. nom./ac.* 1,10; 30,16; *m. pl. nom./ac. comp.* (< mai) 7,07;
mult: *m. sg. nom./ac.* 8,08; 9,02; 33,06; *m.sg.nom./ac. comp.*(< mai) 1,11; 20,01;
Fac. (23 x), Ieș. (20 x), Lv. (3 X9, Nm. (17 x)

mulți → înmulți

mulțime: (XVI sec. CV): s.f.: „Menge": „foule, multitude"
(4 X):
mulțime: *sg. nom./ac.* 10,22; 26,05; 28,62;
mulțimea: *sg. nom./ac.* 28,47;
Fac. (8 x), Ieș. (2 x), Lv. (2 X9, Nm. (2 x)

munte: (1443 DERS): s.m.: „Berg": „mont (agne)"
(8 X):
muntelui: *sg. gen./dat.* 1,19;
munți: *pl. nom./ac.* 8,07;
munții: *pl. nom./ac.* 8,09; 12,02;
munților: *pl. gen./dat.* 32,22; 33,15;
munte: *sg. nom./ac.* (21 x);
muntele: *sg. nom./ac.* /27 x);
Fac. (23 x), Ieș. (51 x), Lv. (5 x) Nm (37 x)

muri: (XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „sterben": „mourir"
(37 X):
vom muri *ind. viit. I. 1. pl.* 5,25; 18,16;
vor muri: *ind. viit. I. 3. pl.* 17,05; 24,16; 24,16;
moară: *subj. pr. 3. sg.* 20,05; 20,06; 20,07; 33,06;
murim: *subj. pr. 1. pl.* 5,25;
moriu: *ind. pr. 1. sg.* 4,22;
murind: *ger.* 2,16;
mori: *ind. pr. 2. sg.* 32,52;
au murit: *ind. pf. c. 3. sg.* 10,06; 25,05; 25,06; 32,52; 34,05; 34,07;
moare: *ind. pr. 3. sg.* 17,06;
muri-va: *ind. viit. I. 3. sg.* 24,07;
va muri: *ind. viit. I. 3. sg.* 13,05; 13,10; 17,06; 17,06; 17,12; 18,20; 19,05; 19,06; 19,11; 19,12; 21,21; 21,22; 22,21; 24,03; 24,16; 25,05;
Fac. (75 x), Ieș. (34 x), Lv. (20 x), Nm. (39 x)

mușca: (XVI sec. Cv): v. I: „beissen": „mordre"
(1 X):
mușcînd: *ger.* 8,15;
Fac. (1 x), Nm. (1 x)

mușchi: (1670 ANON. CAR): s.m.: „Muskel": „muscle" (1 X):
mușchilor: *pl. gen./dat.* 32,14;

muta: (XVI sec. PS. SCH.): v. I: „umziehen, umsiedeln, versetzen, verrücken": „déménager, émigrer, transférer, changer de lieu"
(3 X):
vor muta: *ind. viit. I. 3. pl.* 32,30;
muți: *subj. pr. 2. sg.* 19,14;
mută: *ind. pr. 3. sg.* 27,17;
Fac. (3 x), Lv. (1 x)

N

n → nu

nainte(a) → înainte

nalt → înalt

naște: (XVI sec. CV): v. III: „1. zeugen, gebären, 2. geboren, erzeugt werden": „1. enfanter, procréer, engendrer, 2. naître, être procrée"
(7 X):

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

vor naște: *ind. viit. I. 3. pl.* 21,15;
au născut: *ind. pf. c. sg.* 32,18;
vei naște: *ind. viit. I. 2. sg.* 4,25; 28,41;
va naște: *ind. viit. I. 3. sg.* 25,06; 28,57;
să va naște: *ind. viit. I. 3. sg. refl.* 15,19;
Fac. (166 x), Ieș. (10 x), Lv. (7 x)

naștere: (1551/3 ES): s.f.: „Geburt": „naissance"
(8 X):
nașterile: *pl. nom./ac.* 28,04; 28,11; 28,11; 28,18; 28,51; 28,53; 30,09; 30,09;
Fac. (19 x), Ieș. (5 x), Lv. (1 x), Nm. (1 x)

nădăjdui: (XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „hoffen, vertrauen": „espérer, avoir confiance"
(5 X):
nădăjduiască: *subj. pr. 3. sg.* 32,02;
nădejduind: *ger.* 33,12; 33,28;
nădejduia: *ind. impf. 3. pl.* 32,37;
ai nădejduit: *ind. pf. c. 2. sg.* 28,52;
Fac. (1 x), Lv. (1 x)

nădejde: (XVI sec. PS. SCH.): s.f.: „Hoffnung": „espérance, espoir"
(1 X):
nădêjde: *sg. nom./ac.* 24,15;
Fac. (1 x), Lv. (1 x)

năimi: (1561 CORESI): v. IV.: „dingen, heuern, mieten": „engager, louer"
(2 X):
năimit: *sup.* (< de) 15,18;
au năimit: *ind. pf. c. 3. pl.* 23,04;
Fac. (1 x), Ieș. (1 x), Lv. (2 x)

nărod → norod

născut: (XVI sec. CV): adj.: „geboren": „né"
(12 X):
născute: *s.f. pl. nom./ac.* (< cêle) 12,06; 12,17; 14,23; 21,187;
născut: *s.m.sg.nom./ac.* 21,15; 21,16; 33,17;
născutul: *s.m.sg. nom./ac.* 15,19;
născut: *s.m.sg. nom./ac.* (< cel) 15,19; 15,19; 21,16; 21,17;
Fac. (21 x), Ieș. (23 x), Lv. (5 x); Nm. (26 x)

năsilnic: (1620 MOXA): adj.: „gewalttätig": „violent"
(6 X):
nesîlnică: *f. sg. nom./ac.* 21,04;
năsilnică: *f. sg. nom./ac.* (< cea) 31,27;
nesilnic: *m. sg. nom./ac.* 1,17;
nesîlnic: *m. sg. nom./ac.* 15,18;
năsilnic: *m. sg. nom./ac.* 9,06; 9,13;
Lv. (1 x), Nm. (2 x)

năsilnici: (1683 DOS.): v. IV: „hart, starr machen": „rendre raide"
(2 X):
nesilniciț: *subj. pr. 2. pl.* 10,16;
au nesilnicit: *ind. pf. c. 3. sg.* 2,30;

năsilnicie: (MS. 1618): s.f.: „1. Heftigkeit. Wildheit, 2. Härte, Starrheit": „1. sauvagerie, 2. rigidité"
(2 X):
nesilniciia: *sg. nom./ac.* 10,16;
nesilniciei: *sg. gen./dat.* 9,27;

ne → eu

ne → eu

neafla → afla

neam: (XVI sec. CV): s.n.: „Geschlecht, Volk": „famille, descendance, peuple"
(11 X):
neam: *sg. nopm./ac.* 29,08; 29,18; 32,05; 32,20;
neamul: *sg. nom./ac.* 3,13;
neamurile: *pl. nom./ac.* 1,13; 29,10; 32,07; 33,05;
neamurilor: *pl. gen./dat.* 5,23; 32,07;
Fac. (18 x), Ieș. (21 x), Lv. (2 x), Nm. 841 x)

neasculta → asculta

neascultător: 1654 NEAGOE): adj.: „ungehorsam, unfolgsam": „désobéissant, insoumis"
(1 X):
neascultătoriu: *m. sg. nom./ac.* 21,18;
Ieș. (1 x), Nm. (2 x)

nebăgat(în seamă) → **băgat** (în seamă)

nebun: (XVI sec. CV): *adj.*: „verrückt, töricht": „fou"
(1 X):
nebun: *m. sg. nom./ac.* 32,06;

necălit: (1577 DIR): *adj./adv.*: „unverrückbar, unersetzbar": „immobile"
(1 X):
neclătite: *f. pl. nom./ac.* 11,18;
Ieș. (1 x)

neclintit: (1640 URECHE): adj.: „1. unbewegt, 2. beständing": „1. immobile, 2. ferme"
(1 X):
neclintite: *f. pl. nom./ac.* 6,08;

necunoștință → cunoștință

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

necurat: (XVI sec. CV): adj./s.: „unrein, Teufel": „impur, diable"
(9 X):
necurat: *adj. m. sg. nom./ac.* 14,08;
necurate: *adj. f. pl. nom./ac.* 14,07; 14,10; 14,19;
necurat: *s. m. sg. nom./ac.* 26,14; *s. m. sg. nom/ac.* (< cel) 12,15; 12,22; 15,22; 25,01;
Fac. (7 x), Ieș. (1 x), Lv. (90 x), Nm. (21 x)

nedrept: (XVI sec. CV): adj.: „ungerecht": „injuste"
(1 X):
nedireaptă: *f. sg. nom./ac.* 19,16;

nefiind → fi

negură: (XVI sec. PS. SCH.): *s.f.*: Nebel": „brume, brouillard"
(1 X):
negură: *sg. nom./ac.* 4,11;
Ieș. (3 x)

neguțătorie: (1643 VARL.): s. f.: „Handel, Geschäft": „négoce"
(1 X):
neguțătorie: *sg. nom.(ac.* 33,19;

neînsemnat → însemnat

nelocuit → locuit

nemeri → nimeri
nemernic: (1551/3 ES): adj.: „fremd": „étranger"
(24 X):
nemêrnic: *adj. m. sg. nom./ac.* 23,07;
nemêrnici: *s. m. pl. nom./ac.* 10,19; 24,14;
nemêrnecului: *s. m. sg. gen./dat.* 1,16; 10,18;
nemêrnicului: *s. m. sg. gen./dat.* 24,17; 24,19; 26,12; 26,13; 27,19;
nemêrnic: *s. m. sg. gen./dat.* (< celui) 1 14,21; 24,20, 24,21;
nemêrnicul: *s. m. sg. nom./ac.* 12,18; 16,14; 26,11;
nemêrnec: *s. m. sg. nom:/ac.* (< cel) 28,11;
nemêrnic: *s. m. sg. nom./ac.* (< cel) 5,14; 10,18; 10,19; 14,29; 16,11; 28,43; 31,12;
Fac. (1 x), Ieș. (11 x), Lv. (25 x), Nm. (9 x)

nemernici: (1688 BIBLIA): v. IV: „einwandern, unstet umherwandern": „immigrer, errer"
(1 X):
s-au nemernicit: *ind. pf. c. 3. sg. refl.* 26,05;
Fac. (2 x), Lv. (1 x), Nm. (1 X)

nemic → nimic

neobrezuit → obrezuit

neputred: (XVI sec. CV): adj.: „unverderblich": „impérissable"
(1 X):
neputred: *m. sg. nom./ac.* 10,03;
Ieș. (26 x)

neprieten: (1640 URECHE): s. m.: „Feind": „ennemi"
(2 X):
nepriatinilor: *pl. gen./dat.* 28,31;
nepriêtenilor: *pl. gen./dat.* 23,09;
Fac. (2 X), Ieș. (4 x), Lv. (2 x)

nesocoti → socoti

nești → ști

neștine: (XVI sec. CV): pron. nehot.: „einer, jemand": „un, quelqu'un"
7 X):
neștine: 19,21; 22,13; 22,26; 22,28; 24,01; 24,05;
nișine: 21,22;
Fac. (2 x), Ieș. (12 x), Lv. (6 x), Nm. (1 x)

netăiat → tăiat

netocmit → tocmit

nevăzut → văzut

nevedere: (1683 DOS.): s. f. : „Blindheit": „aveuglement"
nevedêre: *sg. nom./ac.* 28,28;

neviclean → viclean

nevindecat: (XVI sec. PS. SCH.): adj.: „1. ungeheilt", 2. unheilbar": „1. non guéri, 2. incurable"
(2 X):
nevindecată: *f. sg. nom./ac.* 32,24; 32,33;

nevinovat: (XVI sec. CV): unschuldig": „innocent"
(6 X):
nevinovat: *m. sg. nom./ac.* 19,10; 19,13; 21,08; 21,09; 24,05; 27,25;
Ieș. (3 x), Nm. (2 x)

nevoie: (1499 DERS): s.f.: „Not": „nécessité"
(2 X):
nevoia: *sg. nom./ac.* 28,57;
nevoie: *sg. nom./ac.* 28,55;
Lv. (1 x)

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

nici: (... *nici*): (XVI sec. CV): adv./conj.: „kein, auch nicht, nicht einmal, weder ... noch“: „aucun, même pas, ni ... ni“
(8 X):
nice: *adv.* 1,37; 2,05; 20,16; 24,05; 30,13;
nici: *adv.* 7m03; *conj.* (23 x);
nice: *conj.* (36 x);
Fac. (16 x), Ieș. (34 x), Lv. (22 x), Nm. (28 x)

nimeni: XVI sec. CV): pron. nehot.: „niemand“: „personne“
(4 X):
nimenea: 34,06;
nimeni: 7,24; 11,25; 22,27;
Fac. (7 x), Ieș. (10 x), Lv. (4 x), Nm. (1 x)

nimeri: (XVI sec. CV): v. IV: „treffen, erreichen“: „atteindre, tomber juste, parvenir à“
(1 X):
să va nemeri: *ind. viit. I. 3. sg.* 19,05;
Fac. (1 x)

nimic: (XVI sec. CV): pron. nehot.: „nichts“: „rien“
(4 X):
nemica: 13,17; 22,26;
nemică: 28,55;
nimica: 8,09;
Fac. (9 x), ieș. (3 X), Nm. (2 x)

ninsoare: (1675 MIR. COSTIN): s. f.: „Schneefall, -gestöber“: „chute de neige“
(1 X):
ninsoarea: *sg. nom./ac.* 32,02;

noao → eu

noapte: (XVI sec. CV): s.f./adv.: „Nacht, nachts“: „nuit, la nuit“
(10 X):
noaptea: *sg. nom./ac.* 1,33; 16,01; 16,03; 23,10; 28,66;
nopți: *pl. nom. /ac.* 9,09; 9,11; 9,18; 9,25; 10,10;
Fac. (28 x), Ieș. (16 x), Lv. (3 x), Nm. (9 x)

noastră → meu

noastre → meu

noi → eu

nor: (1454 DERS): s. m.: „Wolke“: „nuage“
(3 X):
nor: *sg. nom./ac.* 1,33;
noru: *sg. nom./ac.* 31,15;
norului: *sg. gen./dat.* 31,15;
Fac. (4 x), Ieș. 821 x), Lv. (1 x), Nm. (22 x)

norod: (1551/3 ES): s.n.: „Volk“: „peuple“
(56 X):
norod: *sg. nom./ac.* 4,20; 9,02; 14,21; 20,01; 20,09; 28,09; 31,16; 33,29;
norodu: *sg. nom./ac.* 7,06; 17,16; 18,03; 32,46;
nărod: *sg. nom./ac.* 9,06; 9,13; 14,02; 20,05; 20,08; 26,18; 26,19, 27,10; 29,13; 32,06;
nărodu: *sg. nom./ac.* 4,06; 7,06; 14,02;
nărodul: *sg. nom./ac.* 3,01; 3,02; 13,09; 16,18; 20,11; 21,08; 26,15; 27,12; 27,15; 27,16; 27,17; 27,18; 27,19; 27,20;
norodului: *sg. gen./dat.* 2,04; 2,16; 5,28; 9,27; 10,11; 20,02; 20,09; 21,08; 31,07, 32,44; 32,46; 33,21;
nărodului: *sg. gen./dat.* 3,28; 17,07; 27,11;
noroadelor: *pl. gen./dat.* 33,05;
norodul: *sg. nom./ac.* (23 x);
Fac. (22 x), Ieș. (5 X), Lv. (32 x), Nm. (239 x)

noros: (1648 NT): adj.: „wolkig, bewölkt“: „nuaguex“
(1 X):
noros: *m. sg. nom./ac.* 33,28;

nostru → meu

noștri → meu

nu: (1521 NEACȘU): adv.: „nein, nicht“: „non, ne ... pas“
(478 X):
n-: adv. (55 x);
nu: (423 x);
Fac. (319 x), Ieș. (200 x), Lv. (317 x), Nm. (105 x)

numai: (XVI sec. CV): adv.: „nur“: „seulement“
(22 X):
numai: (22 x);
Fac. (16 x), Ieș. (7 x), Lv. (4 x). Nm. (11 x)

număr: (XVI sec. PS. H.): s.n.: „Zahl, Anzahl“: „nombre“
(6 X):
număr: *sg. nom./ac.* 4,27; 25,03; 26,05; 28,62; 33,06;
numărul: *sg. nom./ac.* 32,08;
Fac. (16 x), Ieș. (7 x), Lv. (3 x), Nm. (32 x)

număra: (XVI sec. CV): v. I: „zählen“: „compter“
(2 X):
numeri: *subj. pr. 2. sg.* 16,09;
număra: *inf.* (< a) 16,09;
Fac. (9 x), Ieș. (1 X), Lv. (6 x), Nm. (2 x)

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

nume: (XVI sec. CV): s.n.: „Name“: „nom“
(3 X):
nume: *sg. nom./ac.* 22,14; 22,19;
numele: *sg. nom./ac.* (40 x);
Fac. (12 x), Ieș. (38 x), Lv. (14 x), Nm. (51 x)

numi: (XVI sec. CV): v. IV: „(be) nennen“: „nommer“
(7 X):
numească: *subj. pr. 3. sg.* 12,05;
numescu: *ind. pr. 3. pl.* 2,11; 2,20; 3,09;
au numit: *ind. pf. c. 3. sg.* 3,09; 3,14; 28,10;
Fac. (63 x), Ieș. (8 x), Lv. (3 x), nm. (7 x)

numit: (1688 BIBLIA): adj.: „1. genannt, 2. berühmt“: „1. appelé, 2. fameux“
(1 X):
numit: *m. sg. nom./ac.* 26,19;
Fac. (1 x), Ieș. (81 x)

O

o/1 → el

o/2 → un

oaie: (1341 SUCIU): s.f.: „Schaft“: „mouton“
(19 X):
oaia: *sg. nom./ac.* 22,01;
oi: *pl. nom./ac.* 14,04; 14,26; 16,02; 32,14;
oile: *pl. nom./ac.* 8,13; 12,21; 15,13; 15,19; 28,31;
oilor: *pl. gen./dat.* 7,13; 12,06; 12,17; 14,19; 14,23; 18,04; 28,04; 28,18; 28,51;
Fac. (61 x), Ieș. (29 x), Lv. (21 x), Nm. (12 x)

oară: (XVI sec. CV): s.f.: „Mal“: „fois“
(1 X):
ori: *pl. nom./ac.* 9,13;
Fac. (6 x), Lv. (14 x), Nm. (5 x)

oare: (1404 DERS): adv.: „wohl“: „peut-être“
(2 X):
oare: 28,67; 28,67;
Fac. (2 x), Lv. (1 x), Nm. (4 x)

oarecare: (XVI sec. CV): adj. nehot.: „irgendein“: „quiconque“
(1 X):
oarecăruia: *pron. nehot. sg. gen./dat.* 29,18;
Fac. (2 x), Ieș. (3 x), Lv. (3 x)

oaste: (XVI sec. Cv): s.f.: „Heer“: „troupe“
(1 X):
oștii: *sg. gen./dat.* 20,09;
Ieș. (3 x), Nm. (3 x)

obraz: (1424 DRHB): s.m./n.: „1. Wange, Gesicht, 2. Bild, 3. Person“: „1. joue, face, 2. image, 3. personne“
(5 X):
obraz: *sg. nom./ac.* 28,50;
obrazul: *sg. nom./ac.* 1,17; 25,09; 31,18;
obrazului: *sg. gen./dat.* 22,06;
Fac. (5 x), Ieș. (10 x), Lv. (6 x)

ochi: (XVI sec. CV): s.m.: „Auge“: „oeil“
(34 X):
ochiu: *sg. nom./ac.* 19,21; 19,21;
ochiul: *sg. nom./ac.* 7,16; 13,08; 15,09; 19,13; 19,21; 25,12; 28,54; 28,56;
ochiului: *sg. gen./dat.* 32,10;
ochi: *pl. nom./ac.* 28,65; 29,04;
ochii: *pl. nom./ac.* 3,21; 3,27; 3,27; 4,03; 4,09; 7,19; 10,21; 11,07; 11,12; 16,19; 21,07; 28,32; 29,03; 34,07;
ochilor: *pl. gen./dat.* 6,08; 11,18; 14,01; 28,34; 28,66; 28,67; 34,04;
Fac. (25 x), Ieș. (11 x), Lv. (8 x), Nm. (12 x)

odihnă: 1564 CORESI): s.f.: „Ruhe, Rast“: „repos“
(1 X):
odihnă: *sg. nom./ac.* 12,09;
Fac. (2 x), Ieș. ((x), Lv. (8 x), Nm. (1 x)

odihni: (1561 CORESI): v. IV: „(sich) ausruhen“: (se) reposer“
(7 X):
odihnească: *subj. pr. 3. sg.* 5,33;
să odihnească: *subj. pr. 3. sg. refl.* 5,14;
au odihnit: *ind. pf. c. 3. sg.* 33,12;
s-au odihnit: *ind. pf. c. 3. sg. refl.* 33,20;
odihni: *ind. viit. I. 3. sg.* 12,10; 25,19; 28,65;
Fac. (9 x), Ieș. (8 x), Lv. (1 x), Nm. (2 x)

om: (1521 NEACȘU): s.m.: „Mensch, Mann“: „homme“
(25 X):
omului: *sg. gen./dat.* 1,16; 1,17; 3,11; 19,15; 19,16; 22,16; 25,09;
oameni: *pl. nom./ac.* 1,13; 1,15; 1,22; 1,23; 2,11; 13,13; 19,17; 25,11; 32,26;
oamenii: *pl. nom./ac.* 1,35; 2,10; 21,21; 22,21;
om: *sg. nom./ac.* (21 x);
oamenilo: *pl. gen./dat.* 2,14; 21,20; 25,01;
omul: *sg. nom./ac.* (26 x);
Fac. (128 x), Ieș, (36 x), Lv. (70 x), Nm. (94 x)

omenesc: (XVI sec. CV): adj.: „menschlich“: „humain“
(1 X):
omenești: *f. pl. nom./ac.* 4,28;
Ieș. (1 x), Nm. (9 x)

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

omorî: (XVI sec. CV): v. IV: „töten“: „tuer“
(7 X):
vor omorî: *ind. viit. I. 3. pl.* 20,24;
omori: *subj. pr. 2. sg.* 13,09;
omoare: *subj. pr. 3. sg.* 17,07;
am omorît: *ind. pf. c. 1. sg.* 3,03;
au omorît: *ind. pf. c. 3. pl.* 19,06; 21,01;
va omorî: *ind. viit. I. 3. sg.* 19,06;
Fac. (16 x), Ieș. (21 x), Lv. (17 x), Nm. (14 x)

opri: (XVI sec. CV): v. IV: „1. (auf-, an) halten, 2. verbieten“: „1. arrêter, retarder, entraver, 2. interdire“
(1 X):
va opri: *ind. viit. I. 3. sg.* 11,17;
Fac. (4 x), Ieș. (1 x), Nm. (1 x)

orb: (1491 DERS): adj.: „blind“: „aveugle“
(3 X):
orb: *s. m. sg. nom./ac.* 15,21;
orbu: *s .m. sg. nom./ac.* 27,18;
orbul: *s. m. sg. nom./ac.* 28,29;
Ieș. (1 x), Lv. (3 x)

orbi: (1561 CORESI): v. IV: „1. blind werden, 2. blenden“: „1. perdre la vue, 2. aveugler“
(2 X):
orbescu: *ind. pr. 3. pl.* 16,19;
orbindu-se: *ger. refl.* 28,32;
Ieș. (2 x)

ori: (1559 CORESI): *conj./pron. nehot.:* „1. oder, entweder ... oder, 2. was (wer, wo, wann etc.) auch immer“: „1. ou, ou ... ou, 2. n'importe quoi (qui, ou, quand etc.)“
(10 X):
oricît: *adv.* 15,08;
oriunde: *adv.* 12,13; 15,10;
ori: *conj.* 18,03; 18,03; 24,10;
oricîte: *pron. nehot. f. pl.* 12,17;
oaricîte: *pron. nehot. f. pl. nom./ac* 5,27;
oricîtu: *pron. nehot. m. sg.* 15,10;
oricarele: *pron. nehot. sg. nom./ac.* 8,05;
Fac. (1 x), Ieș. (3 x)

oricare → ori

oricît → ori

oriunde → ori

orz: (1497 DERS): s.m.: „Gerte“: „orge“
(1 X):
orzului: *sg. gen./dat.* 8,08;
Fac. (1 x), Ieș. (2 x)

osteneală: (1561 CORESI): s.f.: „Mühe“: „peine“
(3 X):
osteneala: *sg. nom./ac.* 1,12; 26,07;
ostenêlele: *pl. nom./ac.* 28,33;
Ieș. (2 x), Nm. (1 x)

osteni: (XVI sec. CV): v. IV: „1. bemühen, 2. ermüden“: „1. (s')efforcer, 2. fatiguer“
(2 X):
osteniiai: *ind. impf. 2. sg.* 25,18;
osteniia: *ind. impf. 3. pl.* 25,18;
Fac. (1 x), Ieș. (1 x)

ou: (1560 CORESI): s.n.: „Ei “: „oeuf“
(2 X):
oao: *pl. nom./ac.* 22,06; 22,06;

P

pace: (XVI sec. CV): s.f.: „Frieden“: „paix“
(4 X):
pace: *sg. nom./ac.* 2,26; 20,10; 20,11; 23,06;
Fac. (9 x), Ieș. (1 x), Lv. (1 x), Nm. (3 x)

par: (1533 DERS): s.m.: „Pfahl“: „pieu“
(1 X):
păruș: *sg. nom./ac.* 23,13;

parte: XVI sec. CV): s.f.: „Teil, Anteil“: „part, partie“
(13 X):
parte: *sg. nom./ac.* 4,16; 10,09; 12,12; 14,27; 14,29; 15,19; 18,01; 18,8;
partea: *sg. nom./ac.* 16,16; 20,13; 32,09;
părți: *sg. nom./ac.* 16,16; 20,13; 32,09;
părți: *pl. nom./ac.* 1,11; 19,03;
Fac. (30 x), Ieș. (72 x), Lv. (24 x), Nm. (21 x)

pasăre: (XVI sec. Cv): s.f.: „Vogel“: „oiseau“
(7 X):
pasăre: *sg. nom./ac.* 22,06;
pasărea: *sg. nom./ac.* 4,17; 14,11;
pasări: *pl. nom./ac.* 32,24;
păsări: *pl. nom./ac.* 22,06;
pasărilor: *pl. gen.7dat.* 14,12; 28,26;
Fac. /23 x), Lv. (11 x)

pască → Paști

pasha → Paști

paște: (XVI sec. CV): v. III: „weiden, grasen“: „paître, pâturer“
(1 X):
pași: *subj. pr. 2. sg.* 19,14;
Fac. (10 x), Ieș. (6 x), Nm. (1 x)

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

Paşti: (1551/3 Es): s.f.pl.: „1. Passahfest, Ostern, 2. Osterbrot": „1. Pâques, 2. pain de Pâques"
(4 X):
Paşte: *sg. nom./ac.* 16,01;
pasca: *sg. nom./ac* 16,05;
paştile: *pl. nom./ac.* 16,02; 16,06;
Ieş. (4 x), Nm. (10 x)

pat: (XVI sec. PS. SCH.): s.n.: „1. Bett, 2. Tragsessel": „1. lit, 2. palanquin"
(2 X):
pat: *sg. nom/ac.* 3,11;
patul: *sg. nom./ac.* 3,11;
Fac. (3 x), Ieş, (3 x), Lv. (15 x), Nm. (3 x)

patru: (XVI sec. CV): num: „vier": „quatre"
(2 X):
patru: *card.* 22,12;
patra: *ord.* (> a) 5,09;
Fac. (7 x), Ieş. (32 x), Lv. (11 x), Nm. (11 x)

patruzeci: (XVI sec. CV): num.: „vierzig": „quarante"
(4 X):
patruzeci: *card.* 2,07; 10,10; 10,10;
patruzecilea: *ord. m.* (> a1) 1,03;
Fac. (2 x), Ieş. (2 x9, Nm. (2 x)

pază: (1561 CORESI): s.f.: „Aufsicht, Wache": „surveillance, garde"
(1 X):
pazele: *pl. nom./ac.* 11,01;
Fac. (4 X), Ieş. (2 x), Lv. (2 x), nm. (26 x)

păcat: (XVI sec. CV): s.n.: „Sünde": „péché"
(8 X):
păcat: *sg. nom./ac.* 23,22; 23,23; 24,15;
păcatul: *sg. nom./ac.* 5,09; 9,21; 19,15; 24,16;
păcatele: *pl. nom./ac.* 30,03;
Fac. (5 X), Ieş. (62 x), Lv. (62 x), Nm. (19 x)

păcătos: (XVI sec. CV): adj.: „sündig, sündhaft": „pécheur"
(1 X):
păcătos: *s.m.sg.nom./ac.* (< cel) 29,19;
Fac. (1 x), Nm. (2 x)

păcatul: (1688 BIBLIA): v. IV: „sündigen": „pécher"
(1 X):
va păcătui: *ind. viit. I. 3. sg.* 19,15;
Ieş. (1 x), Lv. (1 x)

pădure: (1515 DERS): s.f.: „Wald": „forêt"
(1 X):
pădurile: *pl. nom./ac.* 7,05;

păgînătate: (1625 SLLf): s.f.: „Gottlosigkeit": „pratique immorale"
(6 X):
păgînătate: *sg. nom./ac.* 18,22; 19,16;
păgînătatea: *sg. nom./ac.* 9,04; 9,05; 25,03;
păgînătăţile: *pl. nom./ac.* 9,27;
Lv. (1 x)

păgubi: (1564 CORESI): v. IV: „Schaden zufügen, erleiden": „éprouver des dommages, ensommager"
(1 X):
vor păgubi: *ind. viit. I. 3. pl.* 22,19;
Ieş. (1 X)

pălitură: (1688 BIBLIA): s.f.: „Mehltau, Rost": „blanc"
(1 X):
pălitura: *sg. nom./ac.* 28,42;

pămînt: 1517 DERS): *s.n.*: „Erde, Land": „terre, pays"
(6 X):
pămîntu: *sg. nom./ac.* 3,24; 5,08;
pămînturilor: *pl. gen./dat.* 9,05;
pămîntului: *sg. gen./dat.* (38 x9;
pămîntul: *sg. nom.(ac.* (174 x);
pămînt: *sg. nom./ac.* (55 x);
Fac. (360 x), Ieş. (165 x), Lv. (91 x), Nm. (125 x)

părăsi: (XVI sec. CV): v. IV: „1. verlassen, 2. von etw. ablassen, absehen": „1. quitter, 2. renoncer"
(8 X):
părăsi: *ind. pf. s. 3. sg.* 32,15;
ai părăsit: *ind. pf. c. 2. sg.* 28,20; 32,18;
au părăsit: *ind. pf. c. 3. sg.* 26,05;
voiu părăsi: *ind. viit. I. 1. sg.* 31,17;
va părăsi: *ind. viit. I. 3. sg.* 4,31; 31,06; 31,08;
Fac. (4 x), Ieş. (2 x), Lv. (1 x)

părăsit: 1495 LDSR): adj.: „verlassen": „abandonné"
(1 X):
părăsiţi: *adj. m. pl. nom./ac.* 32,36;
Nm. (1 x)

părinte: (XVI sec. PS. SCH.): s.m.: „Vater, 2. pl. Eltern": „1. père, 2. pl. parents"
(20 X):
părintele: *sg. nom./ac.* 21,19;
părintelui: *sg. gen./dat.* 21,18;
părinţi: *pl, nom./ac.* 24,16;
părinţii: *pl. nom./ac.* 4,37; 5,03; 6,10; 8,03; 8,16; 10,15; 10,22; 13,06; 19,14; 24,16; 28,36; 28,64; 30,05; 30,05; 30,09; 31,16; 32,17;
Fac. (18 x), Ieş. (10 x), Lv. (2 x), Nm. (14 x)

păruş → par

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

păsa: (XVI sec. PS. SCH.): v. I: „gehen“: „aller“
(4 X):
păsați: *imperat. pl.* 1,07; 3,18;
pasă: *imperat. 2. sg.* 5,30; 10,11;
Fac. (9 x), Ieș. (13 x), nm. (1 x)

păun: (1483 DERS): s.f.: Pfau“: „paon“
(1 X):
păun: *sg. nom./ac.* 14,17;

păzi: (1551/3 ES): v. IV: „1. bewahren, 2. achtgeben“: „1. garder, protéger, 2. veiller“
(57 X):
vom păzi: *ind. viit. I. 1. pl. refl.* 6,25;
veț păzi: *ind. viit. I. 2. pl.* 4,05; 12,01;
veți păzi: *ind. viit. I. 2. pl.* 5,01; 7,12; 11,08; 26,16;
păzești: *subj. pr. 2. sg.* 5,15; 6,17; 8,11; 10,13; 11,01; 12,32; 13,18; 17,10; 26,18; 28,15; 28,45; 30,10; 30,16;
te păzești: *subj. pr. 2. sg. refl.* 23,09; 24,08;
să păzească: *subj. pr. 3. sg.* 17,19;
păziț: *subj. pr. 2. pl.* 11,32; 29,09;
păziți: *subj. pr. 2. pl.* 6,02; 8,01; 13,04; 15,05; 28,01;
vă păziți: *sub. pr. 2. pl. refl.* 5,32; 24,08;
sa păzească: *subj. pr. 3. pl.* 5,29; 32,48;
păzescu: *ind. pr. 3. pl.* 5,10; 7,09;
păzește: *imperat. sg.* 4,09; 5,12; 6,03; 16,01;
păzește-te: *imperat. sg. refl.* 12,28; 12,30;

păziț: *imperat. pl.* 4,02;
păziți: *imperat. pl.* 4,15; 27,01;
păzindu: *ger.* 6,17; 7,08;
păzi: *inf.* (< a) 26,17; 28,30;
au păzit: *ind. pf. c. 3. sg.* 32,10; 33,09;
păzește: *ind. pr. 3. sg.* 7,09;
vei păzi: *ind. viit. I. 2. sg.* 7,11; 8,02; 8,06; 16,12;
va păzi: *ind. viit. I. 3. sg.* 7,12;
Fac. (15 x), Ieș. (20 x), lv. (16 x), nm. (18 x)

pe: (1514 DERS): prep.: „1. auf, 2, über, 3. durch, 4. um, gegen, für“: „1./2. sur, 3. par. 4. pour, contre“
(574 X):
pe: 1,07; 2,04; 4,42; 5,28; 13,07; 14,25; 16,14; 21,02; 23,14; 27,22; 27,22;
pre: (743 x);
Fac. (943 x), Ieș. (759 x), Lv. (585 x), nm. (274 x)

pecetlui: (XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „versiegeln“: „sceller“
(1 X):
s-au pecetluit: *ind. pf. c. 3. pl. refl.* 32,34;

pedeapsă: (1507 DERS): s.f.: „1. Erziehung, 2. Strafe“: „1. discipline, 2. peine“
(1 X):
pedeapsa: *sg. nom./ac.* 28,53;

pentru: (XVI sec. CV): prep.: „1. für, 2. wegen, ... halber“: „1. pour, 2. à cause de“
(46 X):
pentru: (46 x);
Fac. (300 x), Ieș. (194 X9, Lv. (230 x), Nm. (185 x)

peste: (XVI sec. PS. SCH.): prep.: „1. über, 2. während“: „1. sur, au dessus de, 2. durant, pendant“
(75 X):
preste: (75 x);
Fac. (56 x), Ieș. (80 x), Lv. (91 x), Nm. (134 x)

petrece: (XVI sec. Cv): v. III: „(ver) bringen“: „passer“
(2 X):
petreci: *subj. pr. 2. sg.* 29,12;
ai petrecut: *ind. pf. c. 2. sg.* 2,07;
Fac. (2 x), Ieș. (2 x), Lv. (1 x)

pește: (XVI sec. Cv): s.m.: „Fisch“: „poisson“
(1 X):
pêștele: *sg. nom./ac.* 4,18;
Fac. (3 x), Ieș. (2 x), Nm. (1 x)

petrece: (XVI sec. CV): v. III: „1. durchführen, durchziehen, 2. begleiten, 3. sich belustigen“: „1. traverser, 2. accompagner, 3. se divertir“
(2 X):
petreci: *subj. pr. 2. sg.* 29,12;
ai petrecut: *ind. pf. c. 2. sg.* 2,07;
Fac. /2 x), Ieș. (2 x), Lv. (1 x), Nm. (1 x)

piatră: (1408 BGL): s.f.: „Stein“: „pierre“
(26 X):
piatră: *sg. nom./ac.* 4,13; 5,22; 8,15; 9,09; 9,10; 9,11; 10,01; 10,03; 29,17; 32,13; 32,13;
pietri: *pl. nom./ac.* 4,28; 13,10; 17,05; 21,21; 22,21; 22,24; 27,02; 27,03; 27,05; 27,06; 28,36; 28,64;
pietrile: *pl. nom./ac.* 8,09; 27,04; 27,08;
Fac. (14 x), Ieș. (67 x), Lv. (11 x), nm. (9 x)

picior: (1410 DLRV): s.n.: „Fuss“: „pied“
(14 X):
piciorul: *sg. nom./ac.* 25,09; 28,56; 32,35; 33,24;
piciorului: *sg. gen./dat.* 11,24; 28,65;
picioarele: *pl. nom./ac.*2,28; 8,04; 11,10; 29,05;
picioarelor: *pl. gen./dat.* 28,35;
picior: *sg. nom./gen.* 2,05; 19,21; 19,21;
Fac. (10 x), Ieș. (14 x9, Lv. (19 x), Nm. (2 x)

piedică: (XVI sec. PS. H.): s.f.: „Hindernis“: „obstacle“
(1 X):
piadecă: *sg. nom./ac.* 7,16;
Ieș. (2 x9, lv. (1 x)

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

piere → pieri

pierire: (XVI sec. PS. SCH.): s. f.: „Verderben, Untergang“: „mort, ruine“
(3 X):
peire: *sg. nom./ac.* 30,18;
perire: *sg. nom./ac.* 4,26;
peririi: *sg. gen./dat.* 32,35;
Nm. (1 x)

pierde: (XVI sec. PS. SCH.): v. III: „verlieren“: „perdre“
(22 X):
vor pîrde: *ind. viit. I. 3. pl.* 28,22;
piarză: *subj. pr. 3. sg.* 29,19;
piardeți: *subj. pr. 2. pl.* 13,05;
pîrdeț: *subj. pr. 2. pl.* 12,02; 12,03;
piarză: *subj. pr. 3. pl.* 1,26;

au pierdut: *ind. pf. c. 3. sg.* 2,21; 11,04; 32,28; *ind. pf. c. 3. pl.* 2,12;
piarde: *ind. pr. 3. sg.* 8,20;
vei piarde: *ind. viit. I. 2. sg.* 7,02; 7,23;
va piarde: *ind. viit. I. 3. sg.* 9,03; 9,04;
va pîrde: *ind. viit. I. 3. sg.* 19,01; 28,20; 28,24; 28,45; 28,51; 28,61;
se vor pîrde: *viit. I. 3. pl. refl.* 22,03
Fac. (11 x), Ieș. (4 x), Lv. (7 x), Nm. (9 x)

pieri: (XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „zugrunde gehen, umkommen“: „périr, mourir“
(7 X):
veți peri: *ind. viit. I. 2. pl.* 4,26; 8,19; 8,20; 11,17; 30,18;
pieri: *imperat. sg.* 33,27;
va peri: *ind. viit. I. 2. sg.* 7,24;
Fac. (2 x), Ieș. (5 X9, Lv. (15 x), Nm. (10 x)

pierzare: (1688 BIBLIA): s.f.: „Verlust“: „perte“
(5 X):
pierzare: *sg. nom./ac.* 7,02; 7,23; 8,19; 12,02;
pierzarea: *sg. nom./ac.* 22,03;
Lv. (2 x)

pildă: (XVI sec. PS. H.): „s.f.: „Gleichnis, Beispiel“: „sentence, modèle“
(1 X):
pildă: *sg. nom./ac.* 28,37;
Ieș. (3 x), Nm. (7 x)

pipăi: (XVI sec. PS. H.): v. IV: „betasten, befühlen, berühren“: „palper, tâtonner, toucher“
(2 X):
ar pipăi: *cond. pr. 3. sg.* 28,29;
vei pipăi: *ind. viit. I. 2. sg.* 28,29;

pipăire: (1560 BRATU): s.f.: „Berühren, Betasten“: „tâtonnement“
(4 X):
pipăirea: *sg. nom./ac.* 17,08; 21,05; 24,08;
pipăirii: *sg. gen./dat.* 17,08;

pîine: XVI sec. PS. SCH.): s.f.: „1. Brot, 2. Feldfrucht“: „1. pain, 2. céréales“
(8 X):
pîine: *sg. nom./ac.* 8,03; 9,09; 9,18; 10,18; 16,03; 23,04; 29,06;
pînea: *sg. nom./ac.*8,09;
Fac. (32 x), Ieș. (19 x), Lv. (26 x), Nm. (8 x)

pînă: (XVI sec. PS. SCH.): conj./prep./adv.: „bis, auch, noch“: „jusque, encore“
(28 X):
pînă: *conj.* 1,31; 2,14; 2,14; 2,15; 2,29; 3,03; 3,20; 7,20; 7,23;
pănă: *conj.* (29 x);
pînă: *prep.* 1,02; 1,07; 1,19; 1,20; 1,24; 1,28; 1,44; 2,21; 2,22; 2,23; 2,36; 3,08; 3,10; 3,14; 3,17; 4,11;
păn: *prep.* 9,01;
pănă: *prep.* (30 x);
Fac. (69 x), Ieș. (59 x), Lv. (60 x), Nm. (54 x)

pîndi: (1651 PSALT.): v. IV: „(auf) lauern“: „guetter“
(1 X):
va pîndi: *ind. viit. I. 3. sg.* 19,11;

pîngări: (1632 EUSTR.): v. IV: „besudeln, beflecken“: „tacher, profaner“
(3 X):
pîngărești: *subj. pr. 2. sg.* 24,04;
pîngăriți: *subj. pr. 2. pl.* 21,23;
s-au păngărit: *ind. pf. c. 3. sg. refl.* 24,04;
Fac. (4 x), Ieș. (2 x), Lv. (49 x), Nm. (9 x)

pîntece: (1448 DERS): s.n.: „Bauch, Leib“: „ventre“
(6 X):
pîntice: *sg. nom./ac.* 18,11;
pîntecelui: *sg. gen/dat.* 7,13; 28,04; 28,11; 28,53; 30,09;
Fac. (13 x), Ieș. (5 x), Lv. (20 x), Nm. (5 x)

pîrîu: (1337 DRĂGANU): s.n.: „Bach“: „ruisseau“
(11 X):
pîrîul: *sg. nom./ac.* 2,37; 3,08; 3,16; 3,16; 9,21;
pîrîului: *sg. gen./dat.* 2,36; 3,12; 3,16; 4,48; 10,07;
pîrîie: *pl. nom./ac.* 8,07;
Fac. (1 x), Lv. (3 x), Nm. (3 x)

plată: (XVI sec. PS. SCH.): s.f.: „Zahlung, Bezahlung, Lohn, Belohnung“: „paiement, salaire, récompense“
(2 X):

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

plata: *sg. nom./ac.* 23,19; 24,15;
Fac. (3 X), Ieș. (1 x), Nm. (1 x)

plăcea: (1551/3 Es): v. II: „gefallen“: „plaire“
(3 X):
plăcu: *ind. pf. s. 3. sg.* 1,23;
place: *ind. pr. 3. sg.* 12,08;
va plăcea: *ind. viit. I. 3. sg.* 23,16;
Fac. (11 x), Ieș. (1 x), Lv. (1 x), Nm. (2 x)

plăcere: (1563 CORESI): s.f.: „Gefallen, Vergnügen“: „plaisir“
(1 X):
plăcêrea: *sg. nom./ac.* 21,09;

plăcut: (1654 NEAGOE): adj.: „gefällig, angenehm“: „complaisant, agréable“
(4 X):
plăcut: *s. .m. sg. nom./ac.* 12,25; 12,28;
plăcut: *s. m. sg. nom./ac.* (< cel) 6,18; 13,18;
Fac. (1 x), Ieș. (1 x), Lv. (1 x)

pleșuvitură: /1688 BIBLIA): s.f.: „kahle Stelle“: „calvitie“
(1 X):
pleșuvitură: *sg. nom./ac.* 14,01;

plin: (XVI sec. PS. SCH.): adj.: „1. voll, gefüllt, 2. reich an“: „1. plein, rempli, 2. riche en“
(1 X):
pline: *pl. nom./ac.* 6,11;
Fac. (6 x), Ieș. (3 x), Lv. (3 X), Nm. (27 x)

plini → împlini

plinire → împlinire

plînge: (XVI sec. PS. SCH.): v. III: „(be) weinen, klagen“: „déplorer, plaindre, regretter“
(3 X):
plîngeați: *ind. impf. 2. pl.* 1,45;
au plîns: *ind. pf. c. 3. pl.* 34,08;
va plînge: *ind. viit. I. 3. sg.* 21,13;
Fac. (10 x), Ieș. (2 x), Lv. (1 x), Nm. (9 x)

plîngere: XVI sec. PS. SCH.): s.f.: „Beweinen, Klage“: „action de pleurer, de déplorer, plainte“
(1 X):
plîngerii: *sg. gen./dat.* 34,08;

ploaie: (XVI sec. PS. SCH.): s.f.: „Regen“: „pluie“
(7 X):
ploaia: *sg. nom./ac.* 11,11; 28,24; 32,02; 32,02;
ploaie: *sg. nom./ac.* 11,14; 11,17; 28,12;
Fac. (3 x), Ieș. (3 x), Lv. (1 x)

poamă: (XVI sec. PS. SCH.): s.f.: „1. Frucht, Obst, 2. Traube“: „1. fruit, 2. raisin“
(1 X):
poamă: *sg. nom./ac.* 32,32;
Nm. (1 x)

poartă: (1470 DERS): s.f.: „Tor, Pforte“: „porte“
(8 X):
poarta: *sg. nom./ac.* 21,19;
poartă: *sg. nom./ac.* 17,05; 22,15; 25,07;
porți: *pl. nom./ac.* 3,05;
porțile: *pl. nom./ac.* 12,12;
porților: *pl. gen./dat.* 6,09; 11,20;
Fac. (4 x), Ieș. (5 x), Nm. (2 x)

podoabă: (XVI sec. PS. SCH.): s.f.: „Zierde, Schmuck“: „ornement, bijoux“
(2 X):
podoaba: *sg. nom./ac.* 17,03;
podoabele: *pl. nom./ac.* 4,19;
Fac. (2 x), Ieș. (3 x)

pofală → pohfală

poftă: (XVI sec. CV): s.f.: „Begierde, Lust, Verlangen, Wunsch“: „envie, désir“
(4 X):
pohta: *sg. nom./ac.* 12,15; 12,15; 12,20; 12,21;
Fac. (2 x), Nm. (6 x)

pofti: (XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „1. begehren, verlangen, wünschen, 2. (er)bitten, 3. auffordern“: „1. demander, désirer, 2. solliciter, prier, 3. inviter“
(9 X):
pohtești: *subj. pr. 2. sg.* 5,21; 5,21; 7,25; 13,08;
U pohtit: *ind. pf. c. 3. sg.* 32,11;
pohtește: *ind. pr. 3. sg.* 18,06;
va pohti: *ind. viit. I. 3. sg.* 12,20; 14,26; 14,26;
Fac. (2 x), Ieș. (4 x), nm. (1 x)

pogorî → coborî

pohfală: (1619 DIRA): s.f.: „1. Lob, Ruhm, 2. Gepränge, Pracht“: „1. louange, 2. magnificence“
(1 X):
pofală: *sg. nom./ac.* 26,19;

pomeni: XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „gedenken, erinnern“: „commémorer, rappeler“
(1 X):
vei pomeni: *ind. viit. I. 2. sg.* 8,18;
Fac. (1 x), Ieș. (1 x), Nm. (1 x)

pomenire: (XVI sec. CV): s.f.: „An-, Gedenken“: „commémoration“
(1 X):

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

pomenirea: *sg. nom./ac.* 32,26;
Ieș. (10 x), Lv. (7 x), Nm. (2 x)

porni: (XVI sec. CV): v. IV: „aufbrechen": „(se) mettre en route"
(1 X):
ne-am pornit: *ind. pf. c. 1. pl. refl.* 2,01;
Fac. (1 x), Nm. (1 x)

pornire: (1563 CORESI): s.f.: „Impuls, Drang, Ausbruch": „impulsion, désir, éruption"
(1 X):
pornire: *sg. nom./ac.* 28,49;
Fac. (Ieș. (1 x), Nm. (1 x)

poruncă: (1564 CORESI): s.f.: „Befehl, Gebot": „ordre, commandement"
(6 X):
porunca: *sg. nom./ac.* 15,01; 19,04; 26,13; 30,11;
porunci: *pl. nom./ac.* 17,28;
poruncile: pl. nom./ac. (43 x);
Fac. (2 x), Ieș. (8 x), Lv. (21 x), Nm. (7 x)

porunci: (XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „befehlen, gebieten": „ordonner, commander"
(23 X):
veți porunci: *ind. viit. I. 2. pl.* 32,48;
poruncește: *imperat. sg.* 2,04; 3,28;
porunci: *ind. pf. s. 3. sg.* 6,24; 27,01;
am poruncit: *ind. pf. c. 1. sg.* 1,16; 1,18; 3,18; 3,21; 9,12; 11,28; 12,21; 17,03; 18,20; 24,08; 31,05; 31,29;
ai poruncit: *ind. pf. c. 2. sg.* 26,13; 26,14;
voiu porunci: *ind. viit. I. 1. sg.* 18,18; 31,14;
au poruncit: *ind. pf. c. 3. sg.* (31 x)
poruncescu: *ind. pr. 1. sg.* (37 x);
Fac. (24 x), Ieș. (60 x), Lv. (33 x), Nm. (41 x)

potoli: (XVI sec. Ps. H.): v. IV: „1. beschwichtigen, 2. nachlassen": „1. calmer, 2. relâcher"
(2 X):
voiu potoli: *ind. viit. I. 1. sg.* 32,26;
va potoli: *ind. viit. I. 3. sg.* 3,20;
Fac. (1 x), Ieș. (7 x), Nm. (7 x)

potopi: (XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „1. überschwemmen, 2. verheeren, 3. untergehen": „1. inonder, 2. anéantir, 3 périr"
(1 X):
va potopi: *ind. viit. I. 3. sg.* 7,22;
Nm. (1 x)

povățui: (1644 CAZ.): v. IV: „anleiten, unterweisen": „conseiller, conduire"
(2 X):
povățească: *subj. pr. 3. sg.* 1,15;
povățuind: *ger.* 1,33;
Fac. (1 x), Ieș. (85 x), Nm. (1 x)

povățuitor: (1642 ÎNV.): s.m.: „(An) Leiter, Unterweiser, Ratgeber": „guide, chef, conseiller"
(1 X):
povățuitorii: *pl. nom./ac* 5,23;
Fac. (1 x), Ieș. (1 x)

poveste: (1561 TE): s.f.: Erzählung, Geschichte": „conte"
(1 X):
povêste: *sg. nom./ac.* 28,37;

povesti: (1563 CORESI): v. IV: „erzählen": „raconter"
(3 X):
povestescu: *ind. pr. 1. sg.* 30,18;
va povesti: *ind. viit. I. 3. sg.* 29,19; 32,07;
Fac. (10 x), Ieș. (5 x), lv. (1 x), Nm. (1 x)

praf: (XVI sec. PS. H.): s.n.: „Staub": „poussière"
(3 X):
praful: *sg. nom./ac.* 9,21; 9,21;
prah: *sg. nom./ac.* 28,24;
Ieș. (1 x)

pradă: (XVI sec. PS. SCH.): s.f.: „Beute, Raub": „pillage"
(8 X):
prada: *sg. nom./ac.* 20,14; 21,10;
pradă: *sg. nom./ac.* 21,11;
prăzile: *pl. nom./ac.* 2,35; 3,07; 7,16; 13,16; 13,16;
Fac. (1 x), Ieș. (1 x), Nm. (4 x)

praznic: (XVI sec. CV): s.n.: „1. Fest, 2. Mahl": „1. festin, 2. repas"
(7 X):
praznecul: *sg. nom./ac.* 16,14; 16,16; 16,16;
praznic: *sg. nom./ac.* 16,08; 16,10; 16,13;
praznicul: *sg. nom./ac.* 31,10;
Ieș. (12 x), Lv. (8 x), Nm. (6 x)

prăda: (XVI sec. PS. SCh.): v. I.: „plündern": „ravir, piller"
(4 X):
am prădat: *ind. pf. c. 1. sg.* 2,35; 3,07;
vei prăda: *ind. viit. I. 2. sg.* 20,14; 21,10;
Fac. (1 x), Ieș. (1 x), Nm. (2 x)

prăznui: (1560 BRATU): v. IV: „feiern": „fêter"
(1 X):
prăznuiești: *subj. pr. 2. sg.* 16,15;
Ieș. (4 x), Lv. (2 x), nm. (1 x)

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

pre → pe

prea: (XVI sec. Ps. SCH.): adv.: „zu, sehr, überaus“: „très, beaucoup, extrêmement“
(1 X):
prea: 30,11;

preacurvi: (1581 CORESI): v. IV: „ehebrechen“: „commettre un adultère“
(1 X):
preacurvești: *subj. pr. 2. sg.* 5,18;
Ieș. (1 x), Lv. (2 x)

preacuvios → cuvios

preaînmulți → înmulți

preajmă: (1645 HERODOT): s.f.: „Nähe“: „entourage“
(1 X):
preajma: *sg. nom./ac.* 1,07;
Fac. (6 x), Ieș. (3 x), Lv. (1 x), Nm. (4 x)

preaslăvit → slăvit

precum: (1592 DIR): adv./conj.: „wie, daß“: „comme, que“
(1 X):
precum: 16,10,
Ieș. (1 x), Lv. (1 x), Nm. (1 x)

prejur → împrejur

preot: (XVI sec. CV): s.m.: „Priester“: „prêtre“
(16 X):
preot: *sg. nom./ac.* 26,03;
preotul: *sg. nom./ac.* 17,12; 20,02; 26,04;
preotului: *sg. gen./dat.* 18,03;
preoți: *pl. nom./ac.* 17,09;
preoții: *pl. nom./ac.* 17,18; 17,18; 21,05; 24,08; 24,08, 27,09;
preoților: *pl. gen./dat.* 18,01; 18,03; 19,17; 31,09;
Fac. (4 x), Ieș. (5 x), Lv. (208 x), Nm. (58 x)

preoți: (1560 CORESI): v. IV: „zum Priester weihen“: „ordonner prêtre“
(1 X):
au preoțit: *ind. pf. c. 3. sg.* 10,06;
Ieș. (8 x), Lv. (2 x), Nm. (3 x)

price: (XVI sec. PS. SCH.): s.f.: „Streit“: „querelle“
(8 X):
price: *sg. nom./ac.* 25,01; 28,22;
pricea: *sg. nom./ac.* 17,08; 19,17; 21,05; 31,27;
pricii: *sg. gen./dat.* 17,08;
pricile: *pl. nom./ac.* 1,12;
Ieș. (1 x), nm. 83 x)

pricepe: (XVI sec. CV): v. III: „wahrnehmen, erkennen“: „percevoir, connaître“
(4 X):
să vor pricêpe: *ind. viit. i. 3. pl. refl.* 8,02;
pricêpeți: *subj. pr. 2. pl.* 29,09;
să priceapă: *subj. pr. 3. pl. refl.* 32,28;
pricêpeți: *imperat. pl.* 32,07;
Fac. (4 x), Ieș. (2 x)

pricepere: (XVI sec. PS. H.): s.f.: „Vertändnis, Sachkunde“: „compréhen-sion, connaissance des choses“
(1 X):
pricêpere: *sg. nom./ac.* 34,09;
Ieș. (4 x)

prici: (1618 GCR): v. IV: „streiten, hadern“: „quereller, disputer“
(1 X):
pricêște: *ind. pr. 3. sg.* 21,20;

prieten: (1551/2 ES): s.m.: „Freund“: „ami“
(1 X):
priêtenul: *sg. nom./ac.* 13,06;
Ieș. (1 x)

prihană: (1645 HERODOT): s.f.: „Tadel, Verbrechen“: „souillure“
(1 X):
prihană: *sg. nom./ac.* 15,21;
Ieș. (1 x), Lv. (1 x), Nm. (1 x)

primejdie: (1640 URECHE): s.f.: „Gefahr“: „danger, péril“
(5 X):
primejdiia: *sg. nom./ac.* 4,29; 28,55; 28,57;
primejdii: *nom./ac.* 31,17; 31,21;

primeni: (1563 CORESI): v. IV: „wechseln, verändern“: „changer“
(2 X):
să premenească: *subj. pr. 3. sg. refl.* 17,17;
să va premeni: *ind. viit. I. 3. sg. refl.* 30,17;
Fac. (2 x), Ieș. (3 x), Lv. (9 x)

primi: (XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „bekommen, empfangen“: „recevoir“
(5 X):
priimească: *subj. pr. 3. sg.* 32,29;
primêște: *imperat. sg.* 33,11;
au priimit: *ind. pf. c. 3. sg.* 32,11; 33,03;

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

vei priimi: *ind. viit. I. 2. sg.* 30,01;
Fac. (6 x), Ieș. (7 x), Lv. (6 x)

primit: (1581 CORESI): adj.: „1. empfangen, 2. versprochen": „1. reçu"
(3 X):
priimite: *pl. nom./ac.* (< cêle) 33,16;
priimită. *f. sg. nom./ac.* 33,23;
priimit: *m. sg. nom./ac.* 33,24;
Ieș. (1 x), Lv. (5 x)

prin: (XVI sec. PS. SCH.): prep.: „1. in, 2. durch": „1. en, 2. à travers"
(18 X):
pren: 2,04; 2,27; 5,29; 8,03; 8,07; 8,08; 8,15; 9,11; 9,11; 15,01; 19,15; 19,15; 23,24; 29,07; 28,57; 29,16; 34,05;
prentr-: 2,30;
Fac. (18 x), Ieș. (18 x), Lv. (6 x), Nm. (38 x)

prinde: (XVI sec. PS. SCH.): v. III: „ergreifen, erfassen": „prendre, saisir, attraper"
(4 X):
vor prinde: *ind. viit. I. 3. pl.* 28,45;
prindeț: *subj. pr. 2. pl.* 20,16;
prinzîndu-: *ger.* 21,19;
să va prinde: *ind. viit. I. 3. sg. refl.* 24,07;
Fac. (1 x), Ieș. (4 x), Nm. (1 x)

prins: (XVI sec. CV): adj.: „gefangen": „pris, saisi"
(1 X):
prinsu: *m. sg. nom./ac.* 2,34;
Fac. (2 x), Ieș. (1 x), Lv. (3 x), Nm. (1 x)

pripă: (1561 CORESI): s.f.: „Hast": „hâte"
(2 X):
pripă: *sg. nom./ac.* 9,12; 28,20;

prisosi: 1626 DRHA): v. IV: „1. überschüssig sein, 2. im Überfluß vorhanden sein": „1. être de trop, 2. surabonder"
(1 X):
de prisosit: *sup.* 30,05;
Ieș. (3 x), Lv. (1 x), Nm. (6 x)

privi: (XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „ansehen, betrachten": „regarder, contempler"
(2 X):
privêște: *imperat. sg.* 3,27; 26,15;
Fac. (4 x), Ieș. (3 x)

proaspăt: (1640 URECHE): adj.: „frisch": „frais"
(1 X):
proaspeți: *m. pl. nom./ac.* 32,17;
Nm. (1 x)

proroc: (XVI sec. PS. SCH.): s.m.: „Prophet": „prophète"
(11 X):
proroc: *sg. nom./ac.* 13,01; 18,18; 34,10;
prorocu: *sg. nom./ac.* 18,15;
prorocului: *sg. gen./dat.* 13,03;
prorocul: *sg. nom./ac.* 13,05; 18,19; 18,20; 18,20; 18,22; 18,22,
Fac. (1 x), Ieș. (2 x), Nm. (2 x)

pui: (1453 DERS): s.m.: „Junges": „petit (d'un animal)"
(2 X):
puiu: *sg. nom./ac.* 33,22;
puii: *pl. nom./ac.* 32,11;
Nm. (3 x)

pulpă: (1495 BGL): s.f.: „Wade": „mollet"
(1 X):
pulpi: *pl. nom./ac.* 28,35;

pune: (XVI sec. PS. SCH.): v. III: „(sich) setzen, stellen, legen": „(se) mettre"
(53 X):
veț pune: *ind. viit. I. 2. pl.* 12,07; 31,26;
veți pune: *ind. viit. I. 2. pl.* 11,18; 27,04;
vor pune: *ind. viit. I. 3. pl.* 20,09; 33,10;
puiu: *subj. pr. 1. sg.* 17,15;
pui: *subj. pr. 2. sg.* 7,02; 15,21; 17,15; 20,19; 23,25; 23,26; 27,05;
puie: *subj. pr. 3. sg.* 28,13;
să puie: *subj. pr. 3,. sg. refl.* 24,05;
puneți: *subj. pr. 2. pl.* 14,01;
să puie: *subj. pr. 3. pl. refl.* 32,27;
puneți. *imperat. pl.* 31,19;
puiu: *ind. pr. 1. sg.* 29,14;
puind: *ger.* 17,15;
am pus: *ind. pf. c. 1. sg.* 1,15; 10,05; 31,20;
am pusu-: *ind. pf. c. 1. sg.* 31,16;
au pus: *ind. pf. c. 3. sg.* 4,44; 5,02; 5,03; 29,25; 32,08, 34,09; *ind. pf. c. 3. pl.* 19,14; 26,06;
pune-voiu: *ind. viit. i. 1. sg.* 17,14;
voiu pune: *ind. viit. I. 1. sg.* 1,13;
vei pune: *ind. viit. I. 2. sg.* 10,02; 12,18, 14,28; 15,10; 16,18; 17,15; 26,02; 27,02; 28,08; 28,20; 28,36;
va pune: *ind. viit. i. 3. sg.* 7,15; 7,15; 11,25; 22,14; 26,04; 27,15; 28,48;
Fac. (90 x), Ieș. (101 x), Lv. (30 x), Nm. (54 x)

pupăză: 1633 DRHB): s.f.: „Wiedehopf": „huppe"
(1 X):
pupăza: *sg. nom./ac.* 14,18;

purta: (XVI PS. SCH.): v. I: „tragen": „porter"
(3 X):

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

portu: *subj. pr. 1. sg.* 1,09;
ar fi purtat: *cond. pf. 3. sg.* 1,31;
purta: *inf.*(< a) 1,12;
Fac. (4 x), Ieș. (1 x), Lv. (1 x), Nm. (3 x)

purtător: (XVI sec. PS. SCH.): adj.: „tragend, bringend": „portant"
(1 X):
purtătoriu: *s. m. sg. nom./ac.* 29,11;
Nm. (1 x)

pururea: (XVI sec. PS. SCH.): adv.: „immer, stets": „toujopurs, éternellement"
(4 X):
pururea: 11,12; 33,10; 33,15; 33,27;
Ieș. (5 x), Lv. (8 x), Nm. (18 x)

pustiu: XVI sec. PS. SCH.): adj./s: „öde, verlassen, Wüste": „désert"
(23 X):
pustiiul: *sg. nom./ac.* 1,19; 1,31; 2,07; 2,26; 8,15; 24,03; 32,53;
pustiiului: *sg. gen./dat.* 2,08;
pustiiu: *adj. m. sg. nom./ac.* 7,22; *s. n. sg. nom./ac.* 1,01; 1,40; 2,01; 4,43; 4,45; 6,03; 8,02; 8,16; 11,05; 11,24; 29,05;

pustie: *sg. nom./ac.* 9,07; 9,28; 32,10;
Fac. (13 x), Ieș. (27 x), Lv. (8 x), Nm. (60 x)

putea: (XVI sec. PS. SCH.): v. II: „können, dürfen, vermögen": „pouvoir"
(19 X):
poți: *subj. pr. 2. sg.* 28,35;
te poți: *subj. pr. 2. sg. refl.* 28,27;
au putut: *ind. pf. c. 3. sg* 9,28;
poate: *ind. pr. 3. sg.* 16,10;
voiu putea: *ind. viit. I. 1. sg.* 1,09, 1,12; 7,17; 31,02;
vei putea: *ind. viit. I. 2. sg.* 7,22; 12,17; 14,24, 16,05, 17,15, 22,03;
va putea: *ind. viit. i. 3. sg.* 21,16; 22,19; 22,29; 24,04; 28,32;
Fac. (23 x), Ieș. (16 x), Lv. (3 x), Nm. (10 x)

putere: (XVI sec. PS. SCH.): s.f.: „Macht, gewalt, Stärke, Kraft": „pouvoir, puissance"
(9 X):
putêre: *sg. nom./ac.* 8,18;
puterea: *sg. nom./ac.* 33,25;
putêrea: *sg. nom./ac.* 3,24; 3,24; 6,05; 6,22; 8,17; 16,17;
puterii: *sg. gen.7dat.* 11,04;
Fac. (4 X), Ieș. (16 x), Nm. (63 x)

puțin: (XVI sec. CV): adj./adv.: „wenig": „peu"
(7 X):
puțin: *adj. m. s. nom./ac.* 26,05; *adv.* 7,22; 7,22;
puțină: *f. sg. nom./ac.* 28,38;
puțini: *m. pl. nom./ac.* 4,27; *m. pl. nom./ac. comp.* (< mai) 7,07;
puținu: *m. sg. nom./ac.* 28,62;
Fac. (9 x), Ieș. (4 X), Lv. (3 x), Nm. (7 X)

R

rade: (1581/2 PO): v. III: „1. abschaben, -kratzen, 2. scheren, rasieren": „1. raper, gratter, 2. tondre, raser"
(1 X):
vei rade: *ind. viit. I. 2. sg.* 21,12;
Nm. (4 x)

rachiu: (1654 NEAGOE): s.n.: „Branntwein": „eau de vie"
(2 X):
rachiu: *sg. nom./ac* 14,26; 29,06;
Nm. (2 x)

rană: (XVI sec. PS: SCH.): s.f.: „Wunde": „plaie"
(7 X):
rana: *sg. nom./ac.* 28,27; 28,61;
rană: *sg. nom./ac.*28,35;
rane: *pl. nom./ac.* 28,59;
ranele: *pl. nom./ac.* 28,59; 28,59; 29,22;
Fac. (1 x), Ieș, (9 x), Nm. (7 x)

rădăcină: (XVI sec. PS. SCH.): s.f.: „Wurzel": „racine"
(1 X):
rădăcină: *sg. nom./ac.* 29,18;

rămas: (XVI sec. PS. SCH.): adj.: „verlassen, zurückgeblieben": „resté, demeuré"
(3 X):
rămași: *adj. m. pl. nom./ac.* (< cei) 28,54;
rămaș: *s.m.pl. nom./ac.* (< cei) 7,20; 19,20;
Lv. (4 X)

rămășiță: (XVI sec. PS. SCH.): s.f.: „Rückstand, Nachlass": „reste, héritage"
(2 X):
rămățițele: *pl. nom./ac.* 28,17;
rămășițile: *pl. nom./ac.* 28,05;
Fac. (2 x), Ieș. (2 x), Lv. (3 x), Nm. (1 x)

rămîne: (1551/3 ES): v. III: „bleiben": „rester"
(8 X):
veți rămînea: *ind. viit. i. 2. pl.* 4,27; 28,62;

vor rămînea: *ind. viit. I. 3. pl. 28,54*
rămâie: *subj. pr. 3. sg* 9,15; 28,55
au rămas: *ind. pf. c. 3. sg.* 3,03; 3,11; 3,13;
Fac. (13 x), Ieș. (14 x), Lv. (15 x), Nm. (9 x)

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

răni: (XVI sec. PS. SCH): v. IV: „werwunden": „blesser" (2 x):
răniia: *ind. impf. 3. sg.* 1,44
te vei răni: *ind. viitor I. 2. sg. refl.* 7,21;

răsădi: (XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „pflanzen": „planter" (1 x):
vei răsădi: *ind. viit. I. 2. sg.* 28,39;
Fac. (4 x), Ieș. (1 x)

răsări: (XVI sec. CV): v. IV: „aufgehen (lassen)": „jaillir, pousser" (2 x):
răsărindu: *ger.* 29, 18;
va răsări: *ind. viit. I. 3. sg.* 29,23;
Fac. (6 x), Ieș. (1 x), Lv. (2 x), Nm. (2 x)

răsărit: (XVI sec. PS. SCH.): s.n.: „1. Sonnenaufgang, 2. Osten": „1. lever, 2. est, levant" (5 x):
răsărit: *sg. nom./ac.* 3,17; 3,27;

răsărita: *sg. nom./ac.* 4,41; 4,47; 4,49;
Fac. (11 x), Ieș. (2 x), Lv. (2 x), Nm. (11 x)

răsfira: (XVI sec. PS. H.): v.I: „1. (sich) ausbreiten, 2. zerstreunen"; „1. (s.') étendre, 2. éparpiller" (4 x):

vor răşchira: *ind. viitor. I. 3. pl.* 31,16; 31,20;

au răşchirat: *ind. pf. c. 3 sg.* 30,03;

va răşchira: *ind. viit. I. 3. sg.* 30,01;

răsfirare: (1651 PSALT): s.f.: „Zerstreunen": „éparpillement" (2 x):

răşchirare: *sg. nom./ac.* 28,25;

răşchirarea: *sg. nom./ac.* 30,04;

răsplăti: (1640 URECHE): v. IV: „1. belohnen, 2. vergelten": „1. récompenser, 2. rénumérer" (7 x):
va răsplăti: *ind. viit. I. 3. pl.* 32,44; 32,44;
răsplătiț: *ind.pr. 2. pl.* 32,06;
răsplătind: *ger.* 5,09;
voiu răsplăti: *ind. viit. I. l. sg.* 32,35; 32,41; 32,41; Nm. (1 x)

răspunde: (XVI sec. CV): v. III: „antworten, erwidern": répondre" (8 x):
vor răspunde: *ind. viit. I. 3. pl.* 20,11;
răspunzându: *ger.* 27,14; 27,15;
aț răspunsu: *ind. pf. c. 2. pl.* 1,41;
vei răspunde: *ind. viit. I. 2. sg.* 26,05;
Fac. (19 x), Ieș. (5 x), Nm. (15 x)

răspuns: (XVI sec. CV): s.n.: „Antwort, Erwiderung, 2. Mitteilung": 1. réponse, 2. communication" (1 x)
răspunsul: *sg. nom./ac.* 32,02;
Nm. (11 x)

răsufla: (1640 URECHE): v. I: „atmen": „respirer" (1 x):
răsuflă: *ind. pr. 3. sg.* 20,16;
Ieș. (1 x)

răşchira → **răsfira**

răşchirare → **răsfirare**

rătăci: (XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „1. irreführen, 2. irregehen": „1. „égarer, 2. errer" (4 x):
vă veț rătăci: *ind. viit. I. 2. pl. refl.* 11,28;
rătăcind: ger. 22,01;
rătăci: *inf. (<a)* 13,05;
rătăcește: *ind. pr. 3. sg.* 27,18:
Fac. (2 x), Ieș. (2 x)

răsplăti: (1640 URECHE): v. IV: „1. belohnen, 2. vergelten": „1. récompenser, 2. rénumérer" (7 x):
va răsplăti: *ind. viit. I. 3. pl.* 32,44; 32,44;
răsplătiț: *ind. pr. 2 pl.* 32,06;
răsplătind: *ger.* 5,09;
voiu răsplăti: *ind. viit. I. 1. sg.* 32,35; 32,41; 32,41; Nm. (1 x)

răspunde: (XVI sec. CV): v. III: „antworten, erwidern": „répondre" (8 x):
vor răspunde: *ind. viit. I. 3. pl.* 20,11;
răspunzînd: *ger.* 21,06; 25,09;
răspunzîndu: *ger.* 27,14; 27,15;
aț răspunsu: *ind. pf. c.* 2 *pl.* 1,41;
ați răspunsu: *ind. pf. c. 2. pl.* 1,41;
vei răspunde: *ind. viit. I. 2. sg.* 26,05;
Fac. (19 x), Ieș. (5 x), Nm. (15 x)

răspuns: (XVI sec. CV): s.n.: „1. Antwort, Erwiderung, 2. Mitteilung": „1. réponse, 2. communication" (1 x):
răspunsul: *sg. nom./ac.* 32,02
Nm. (11 x)

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

răsufla: (1640 URECHE): v. I: „atmen": „respirer" (1 x):
răsuflă: *ind. pr. 3. sg.* 20,16;
Ieș. (1 x)

rășchira – – răsfira

rătăci: (XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „irreführen, 2. irregehen": „1. égarer, 2. errer" (4 x)
vă veț rătăci: *ind. viit. I. 2. refl.* 11,28;
rătăcind: ger. 22,01;
rătăci: *inf. (<a)* 13,05;
rătăcește: *ind. pr. 3. sg.* 27,18:
Fac. (2 x), Ieș. (2 x)

rătăcire: (XVI sec. CV): s.f.: „1. (Umher-, Ver) Irren, 2. Abweichung": „1. égarement, 2. écart" (1 x)
rătăcirea: *sg. nom./ac.* 29,19;

rău: (1490 DRHA): adj./adv./s.: „schlecht, böse, schlimm, Böses, Übles: „mauvais, mal" (32 x):

rău: *adj. m. sg. nom./ac.* 17,01; 17,05; 22,14; 22,19; 23,09;

rea: *adj. f. sg. nom./ac.* 15,21; 28,35; 28,60;

rêle: *adj. f. pl. nom./ac.* 6,22; 28,59; *adj. f. pl. nom./ac.* (< cêle) 7,15; 28,20; *s.f. pl. nom./ac.* 29,21; 31,21; 32,23;
răul: *s.m. sg. nom./ac.* 4,25; 9,18; 13,05; 19,19; 24,07; 30,15; 31,29;

rău: *s.n. sg. nom./ac.* 1,39; 17,02; 19,20; *s.n. sg. nom./ac.* (< cel) 13,11; 17,07; 17,12; 21,21; 22,21; 22,22; 22,24;
Fac. (36 x), Ieș. (9 x), Lv. (11 x), Nm. (14 x)

răutate: (XVI sec. PS. H.): s.f.: „1. Schlechtigkeit, 2. Bosheit, 3. Übel: „méchanceté" (5 x):
răutate: *sg. nom.(ac.* 31,21
răutăți: *pl. nom./ac.* 31,17;
răutățile: *pl. nom./ac.* 31,17; 31,18; 31,29
Fac. (3 x), Ieș. (2 x)

război: (XVI sec. PS. SCH.): s.n.: „Krieg, Schlacht": „guerre" (19 x):
războiu: *sg. nom.(ac.* 1,41; 2,05; 2,09; 2,19; 2,24; 2,32; 4,34; 20,01; 20,02; 20,03; 20,05; 20,06; 20,07; 20,12; 21,10; 24,05; 29,07; 29,08;
războiul: *sg. nom./ac.* 20,20;
Fac. (2 x), Ieș. (4 x), Lv. (4 x), Nm. (22 x)

războinic: (1581 CORESI): s.m./adj.: „Krieger, kriegerisch": „guerrier, combatif" (2 x):
războinici: *m. pl. nom./ac.* 2,14; 2,16;
Nm. (5 x)

ridica: (XVI sec. CV): v. I: „1. heben, 2. tragen": „1. lever, soulever, 2. porter" (27 x):
veț ridica: *ind. viit. I. 2. pl.* 17,07; 19,19
veți rădica: *ind. viit. I. 2. pl.* 24,07; 28,63;
va ridica: *ind. viit. I. 3. pl.* 18,15;
se vor rădica: *ind. viit. I. 3. pl. refl.* 29,22;
rădici: *subj. pr. 2. sg.* 22,04;
rădice: *subj. pr. 3 sg.* 25,07; 28,09;
ridică: *ind. pr. 3. pl.* 16,19; 31,25;
rădică: *ind. pr. 3. pl.* 31,09;
rădică-te: *imperat. sg. refl.* 10,11;
vă rădicați: *imperat. pl. refl.* 2,13;
rădicînd: *ger.* 22,04;
rădica: *inf. (<a)* 10,08;
rădică: *ind. pf. s. 3. sg.* 29,28;
s-au rădicat: *ind. pf. c. 3. pl. refl.* 10,06; 10,07;
să rădică: *ind. pr. 3. sg. refl.* 22,26;
voiu rădica: *ind. viit. I. 1. sg.* 32,40;
vei rădica: *ind. viit. I. 3. sg.* 7,01; 7,15;
să va rădica: *ind. viit. I. 3. sg. refl.* 19, 11;
Fac. (29 x), Ieș. (32 x), Lv. (11 x), Nm. (73 x)

risipi: (XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „zerstreuen, verstreuen": „disperser" (1 x):
să vor răsipi: *ind. viit. I. 3. pl. pas.* 28,52;
Fac. (3 x), Ieș. (4 x), Lv. (2 x), Nm. (1 x)

rîie: (1637 PUMNUL): s. f.: „Krätze": „rogne" (1 x)
rîie: *sg. nom./ac.:* 28,27;
Lv. (2 x)

rînd: (XVI sec. CV): s.n.: „1. Reihe, Rang, 2. Mal": „1. rangée, rang, 2. fois" (3 x):
rînd: *sg. nom./ac.* 3,06; 9,18;
rîndu: *sg. nom./ac.* 2,34;
Fac. (4 x), Ieș. (14 x), Lv. (6 x), Nm. (1 x)

rîu (1516 DRLV): s.n.: „Fluss, Strom": „fleuve, torrent" (3 x):
rîul: *sg. nom./ac.* 1,07; 11,24
rîulor: *pl. gen./dat.* 23,04;
Fac. (20 x), Ieș. (21 x)

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

rîvni: (XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „1. verlangen, begehren, 2. beneiden“: „1. désirer, aspirer à, 2. être jaloux“
(3 x):
rîvni: *ind. pf. s. 3. sg.* 32,19;
au rîvnit: *ind. pf. c. 3. pl.* 32,21;
voiu rîvni: *ind. viit. I. sg.* 32,21;
Nm. (4 x)

rîvnire: (XVI sec. PS. SCH.): s. f.: „1. Zorn, 2. Neid, 3. Eifersucht, 4. Streben“: „1. colère, 2. envie, 3. jalousie, 4. aspiration“
(1 x):
rîvnirea: *sg. nom./ac.* 29,20;
Nm. (5 x)

rîvnitor: (XVI sec. PS. SCH.): adj.: „begiering“: „convoiteur“
(3 x):
rîvnitoriu: *m. sg. nom./ac.* 4,24; 5,09; 6,15;
Ieș. (2 x), Lv. (1 x)

roade: (XVI sec. PS. H.): v. III: „an etw. nagen“: „ronger“
(2 x):
s-au ros: *ind. pf. c. 3. pl. refl.* 8,04; 29,05

rob: (1560 HC): s.m.: „Sklave“: „esclave“
(8 x):
rob: *sg. nom./ac.* 15,15; 15,17; 16,12; 24,18; 24,22;
robul: *sg. nom./ac.* 34,05;
robi: *pl. nom./ac.* 6,21;
robii: *pl. nom./ac.* 32,36;
Fac. (11 x), Ieș. (17 x), Lv. (8 x), Nm. (4 x)

robie: (1564 CORESI): s.f.: „Sklaverei, 2. Gefangenschaft“: „1. esclevage, 2. captivité“
(7 x):
robie: *sg. nom./ac.* 13,05;
robiei: *sc. gen./dat.* 5,06; 6,12; 7,08; 8,14; 13,10;
robiii: *sc. gen./dat.* 21,13;
Ieș. (6 x)

robime: (1688 BIBLIA): s.f.: „Gefangenschaft“: „captivité“
(2 x):
robime: *sg. nom./ac.* 28,41;
robimei: *sc. gen./dat.* 32,42;
Lv. (1 x), Nm. (5 x)

rod: (XVI sec. PS. SCH.): s.n.: „1. Frucht, 2. Geschlecht“; „1. fruit, 2. genre, gent“
(20 x):
roada: *sg. nom./ac.* 1,25; 7,13; 11,17; 14,22; 22,09; 22,09;
rodu: *sg. nom./ac.* 7,14;
roadele: *pl. nom./ac.* 28,11; 28,18; 28,4; 28,51; 30,09; 32,13;
rodurile: *pl. nom./ac.* 28,42; 32,22;
roadelor: *pl. gen./dat.* 14,28; 26,02; 26,10; 26,12; 33,14;
Fac. (10 x), Ieș. (5 x), Lv. (35 x), Nm. (4 x)

rodie: (1581/2 PO): s.f.: „Granatapfel“: „grenade“
(1 x):
rodii: *pl. nom./ac.* 8,08;
Ieș. (8 x), Nm. (2 x)

rost: (XVI sec. PS. SCH.): s.n.: „Mund, Sprachorgan, Sprache“: „bouche, langue“
(8 x):
rostul: *sg. nom./ac.* 8,03; 18,18; 19,15; 19,15; 21,05; 23,24; 31,19; 32,01;
Fac. (4 x), Ieș. (1 x), Nm. (2 x)

rouă (XVI sec. PS. SCH.): s.f.: „Tau“: „rosée“
(3 x):
rooa: *sg. nom./ac.* 32,02; 33,28;
roaoi: *sg. gen./dat.* 33,13;
Fac. (2 x), Ieș. (1 x), Nm. (1 x)

rudă: (1551/3 ES): s.f.: „1. Geschlecht, Familie, Stamm, 2. Verwandter“: „1. famille, race, peuple, 2. parent“
(4 x):
ruda: *sg. nom./ac.* 23,08;
rudă: *sg. nom./ac.* 5,09; 19,06;
rude: *pl. nom./ac.* 7,09;
Fac. (4 x), Ieș. (7 x), Lv. (25 x), Nm. (25 x)

rudi: (1631 EUSTR.): v. IV: „verwandt, werdwn, sein“: „s'apparenter“
(1 x):
să rudescu: *ind. pr. 3. pl. refl.* 19,12;
Lv. (1 x)

rug: (1561 CORESI): s.m.: „Dornbusch“: „ronce“
(1 x):
rug: *sg. nom./ac.* 33,16;
Ieș. (5 x)

ruga: (XVI sec. CV): v. I: „1. bitten, 2. (an) flehen, beten“: „1. prier, 2. supplier, implorer“
(9 x):
veț ruga: *ind. viit. I. 2. pl.* 12, 17;
m-am rugat: *ind. pf. c. I. sg. refl.* 3,23; 9,18; 9,20; 9,25; 9,25; 9,26;
va ruga: *ind. viit. I. 3. sg.* 13,06;
să ruga: *inf. refl.* (<a) 10,08;
Fac. (9 x), Ieș. (16 x), Lv. (48 x), Nm. (32 x)

rugă: (XVI sec. CV): s.f.: „Gebet“: „prière“
(6 x):

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

ruga: *sg. nom./ac.* 23,18; 23,19;
rugă: *sg. nom./ac.* 23,22;
rugile: *pl. nom./ac.* 12,06; 12,17; 12,26;
Fac. (2 x), Lv. (9 x), Nm. (38 x)

rumega: (1649 MARD): v. I: „wiederkäuen": „ruminer"
(1 x):
rumăgă: *ind. pr. 3. sg.* 14,08;
Lv. (1 x)

rumegătură: (1581/2 PO): s.f.: „wiedergekäute Speisen": „nourriture ruminée" (3 x):
rumăgătură: *sg. nom./ac.* 14,06; 14,07; 14,08;
Lv. (5 x)

rușina: (XVI sec. PS SCH.): v. I: „1. beschämen, 2. schänden, 3. sich schämen": „1. faire honte, 2. déshonorer, 3. avoir honte"
(1 x):
să va rușina: *ind. viit. I. sg. refl.* 25,03;
Fac. (1 x), Ieș. (1 x), Lv. (1 x), Nm. (1 x)

rușinare: (1623 DIRB): s.f.: „Beschämung": „honte"
(1 x):
rușinare: *sg. nom./ac.* 23,14;

rușine: (XVI sec. PS. SCH.): s.f.: „Schande, Scham": „honte, pudeur"
(2 x):
rușine: *sg. nom./ac.* 28,50;
rușinea: *sg. nom./ac.* 23,13;
Ieș. (1 x), Lv. (32 x)

-s – – fi

sa – – meu

sabie: (1643 DERS): s.f.: „Schwert": „épée"
(6 x):
sabie: *sg. nom./ac.*: 13,15; 20,13; 32, 25;
sabiia: *sg. nom./ac.* 32,41; 32,42; 33,29;
Fac. (6 x), Ieș. (5 x), Lv. (3 x), Nm. (5 x)

sac (1492 DERS): s.m.: „Sack": „sac"
(1 x):
sacul: *sg. nom./ac.* 25,13;
Fac. (21 x), Lv. (3 x), Nm. (5 x)

sac: (1492 DERS): s.m.: „Sack": „sac"
(1 x):
sacul: *sg. nom./ac.* 25,13
Fac. (21 x), Lv. (1 x)

sale – – meu

sau: (XVI sec. PS. SCH.): conj.: „order": „ou"
(19 x):
sau: *conj:* 5,26; 12,15; 13,06; 14,21; 14,26; 14,26; 17,03; 17,05; 17,12; 18,10; 22,04; 22,04; 22,06; 22,06; 22,06; 22,06; 24,03; 27,22;
Fac. (5 x), Ieș. (17 x), Lv. (25 x), Nm. (7 x)

să: (1521 NEACȘU): semn subj.: „1. dass, 2. wenn, ob": „1. que, 2. si"
(839 x):
se: *semn. subj.* 20,16;
să: *semn, subj.* (838 x);
Fac. (346 x), Ieș. (440 x), Lv. (329 x), Nm. (204 x)

săblazna: (XVI sec. CV): s.f.: „Anstob, Ärgernis": „offense, scandale" (1 x):
săblăzna: *sg. nom./ac.* 23,10;

sădi: (1551/3 ES): v. IV: „pflanzen": „planter"
(4 x):
săîdești: *subj. pr. 2. sg.* 16,21;
ai sădit: *ind. pf. c. 2. sg.* 6, 11;
au sădit: *ind. pf. c. 3. sg.* 20,06;
vei sădi: *ind. viit. I. 2. sg.* 28,30;
Lv. (1 x)

săgeată: (XVI sec. PS. SCH.): s.f.: „pfeil": „flèche"
(2 x):
săgețile: *pl. nom./ac.* 32,32; 32,42;

săi – – meu

sălbatic: (XVI sec. PS. SCH.): adj.: „wild, roh": „sauvage"
(3 x):
sălbatece: *f. pl. nom./ac.* (< cêle) 7,22;
sălbatecă: *f. sg. nom./ac.* 28,27;
sălbatic: *m. sg. nom./ac.* 14,05;
Lv. (2 x)

sămănare – – asemănare

sămînță: (XVI sec. PS. SCH.): s.f.: „1. Samen, Saat, 2. Geschlecht, Stamm": „1. semence, graine, 2. souche, descendance"
(7 x):
semință: *sg. nom./ac.* 3,03;
sămînța: *sg. nom./ac.* 11,10; 14,22; 22,09; 25,05; 28,38;
sămințiì: *sg. gen./dat.* 14,22;
Fac. (22 x), Ieș. (2 x), Lv. (31 x), Nm. (5 x)

săpa: (XVI sec. PS. SCH.): v. I: „graben": „creuser, bêcher"
(3 x):
săpați: *subj. pr. 2. pl.* 12,03;
vei săpa: *ind. viit. I. 2. sg.* 8,09; 23,13;
Fac. (10 x), Ieș. (4 x), Nm. (2 x)

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

săptămînă: (XVI sec. CV): s.f.: „Woche": „semaine"
(4 x):
săptămîni: *pl. nom./ac.* 16,06; 16,09; 16,09;
săptămînilor: *pl. gen./dat.* 16,16;
Ieș. (1 x), Nm. (1 x)

sărac: (1525 DERS): adj.: „arm": „pauvre"
(10 x):
sărac: *adj. m. sg. nom./ac.* 24,12; 24,15;
săracului: *s. m. sg. gen./dat.* 10,18; 24,14; 24,19;
săracul: *s. m. sg. nom./ac.* 16,14;
sărac: *s. m. nom./ac. (<celui)* 15,11; 24,21; *s.- m. sg. nom./ac. (<cel)* 14,29; 16,11;
Ieș. (7 x), Lv. (3 x)

sărăcie: (1561 CORESI): s.f.: „Armut": „pauvret"
(1 x)
sărăcie: *sg. nom./ac.* 8,09;

sări: (XVI sec. CV): v. IV: „springen": „sauter"
(1 x):
va sări: *ind. viit. I. 3. sg.* 33,22
Fac. (1 x), Lv. (1 x)

sărman: (1581/2 PO): adj.: „arm": „pauvre"
(7 x):
surumanului: *s. m. sg. gen./dat.* 24,17; 24,19; 24,20; 24,21; 26,12; 26,13; 27,19;

sătura: (XVI sec. PS. SCH.): v. I: „satt werden": „être rassasié"
(11 x):
se vor sătura: *ind. viit. I. 3. pl. refl.* 26,12
să vor sătura: *ind. viit. I. 3. pl. refl.* 14,29;
să sature: *subj. pr. 3. sg. refl.* 33,23;
săturîndu-: *ger.* 6,11; 8,12; 11,15;
să sătură: *ind. pf. s. 3. sg. refl.* 32,15;
vei sătura: *ind. viit. I. 2. sg. refl.* 8,10; 27,07;
săturîndu-se: *ger. refl.* 31,20;
Ieș. (2 x)

săturare: (1642 ÎNV): s.f.: „1. Sattheit, 2. (Vieh-) Futter": „1. satiété, 2. fourrage"
(2 x)
săturare: *sg. nom./ac.* 33,23;
săturări: *pl. nom./ac.* 11,15;
Fac. (2 x)

săvîrși: (1551/3 ES): v. IV: „1. vollenden, 2. verbrauchen, 3. verscheiden"; „1. accomplir, 2. consommer, 3. mourir"
(6 x):
sevîrși: *ind. pf. s. 3. sg.* 31,24;
săvîrși: *ind. pf. s. 3. sg.* 31,01;
au săvîrșit: *ind. pf. c. 3. sg.* 32,47;
s-au săvîrșit: *ind. pf. c. 3. pl. refl.* 34,08;
voiu săvîrși: *ind. viit. I. 1. sg.* 32,23;
vei săvîrși: *ind. viit. I. 2. sg.* 26,12;
Fac. (9 x), Ieș. (7 x), Lv. (6 x), Nm. (2 x)

scaun: (XVI sec. PS. SCH.): s.n.: „1. Stuhl, Sitz, 2. Thron, 3. Gericht": „1. chaise, siége, 2. trône, 3. tribunal"
(1 x):
scaunul: *sg. nom./ac.* 17,18;
Fac. (1 x), Ieș. (2 x)

scăpa: (XVI sec. PS. SCH.): v. I: „entkommen, 2. fallen lassen, 3. retten": „1. fuir, 2. laisser tomber, 3. sauver"
(1 x)
fie scăpat: *subj. pf. 3. sg.* 2,36;

scăpare: (XVI sec. PS. SCH.): s.f.: „Rettung": „salut, délivrance"
(1 x):
scăpare: *sg. nom./ac.* 19,03;
Ieș. (1 x)

schimbare: (XVI sec. PS. SCH.): s.f.: „Wechsel, Wandel": „changement, tranformation"
(1 x):
schimbare: *sg. nom./ac.* 23,19;
Lv. (2 x)

scîrbă: (XVI sec. PS. SCH.): s.f.: „1. Abscheu, 2. Trauer, 3. Ärger": „1. répugnace, 2. affliction, 3. colère"
(13 x):
scîrba: *sg. nom./ac.* 13,14; 14,03; 17,04;
scîrbă: *sg. nom./ac.* 7,26; 17,01; 18,12; 22,05; 23,19; 29,04; 25,16; 27,15; 29,28;
scîrbele: *pl. nom./ac.* 18,12;
Fac. (8 x), Lv. (1 x)

scîrbi: (XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „verabscheuen, 2. kränken": „1. répugner, 2. offenser, nuire"
(8 x):
scîrbești: *subj. pr. 2. sg.* 7,26;
să scîrbi: *ind. pf. c. s. 3. sg. refl.* 32,19;
scîrbiră: *ind. pf. s. 3. pl.* 32,16;
s-au scîrbit: *ind. pf. c. 3. sg. refl.* 1,37;
au scîrbit: *ind. pf. c. 3. pl.* 32,21;
să va scîrbi: *ind. viit. I. 3. sg. refl.* 7,04;
scîrbindu-să: *ger. refl.* 1,34;
mă voiu scîrbi: *ind. viit. I. 1. sg. refl.* 31,17;
Fac. (6 x), Ieș. (4 x), Lv. (1 x), Nm. (3 x)

scîrbire: (XVI sec. PS. SCH.): s.f.: „1. Ekel, 2. Trübsal": „1. dégoût, 2. affliction"
(1 x):

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

scîrbuire: *sg. nom./ac.* 7,26;

scîrbuire – – scîrbire

scîrnav: (XVI sec. CV): adj.: „dreckig, scheußlich": „malpropre"
(1 x):
scîrnavă: *f. sg. nom./ac.* 22,11;

scoate: (XVI sec. PS. SCH.): v. III: „1. herausnehmen, -ziehen, 2. hervorbringen": „1. sortir, tirer, 2. faire sortir"
(43 x):
vor scoate: *ind. viit. I. 3. pl.* 22,15; 22,21;
scoți: *subj. pr. 2. sg.* 14,28;
scoață: *subj. pr. 3. sg.* 13,05; 23,14; 25,11;
am scos: *ind. pf. c. I. sg.* 5,06;
ai scos: *ind. pf. c. 2. sg.* 9,12; 9,26; 9,28; 9,29;
au scos: *ind. pf. c. 3.* 1,26; 4,20; 4,27; 5,15; 6,12; 6,21; 6,23; 7,08; 7,19; 8,14; 8,15; 9,28; 13,05; 13,10; 22,19; 24,04; 26,08; 29,25; 29,28;
scoate: *ind. pr. 3. sg.* 14,06;
scot: *ind. pr. 3. sg.* 14,07; 14,07;
vei scoate: *ind. viit. I. 2. sg.* 17,05; 17,12; 22,21; 22,22; 27,06; 28,38;
va scoate: *ind. viit. I. 3. sg.* 11,23; 24,03; 24,11; 32,39;
Fac. (45 x), Ieș. (68 x), Lv. (27 x), Nm. (18 x)

scopit: (1560 BRATU) adj.: „kastriert, beschnitten": „châtré"
(1 x):
scopit: *m. sg. nom./ac.* 23,01;

scorpie: (1561 CORESI): s.f.: „1. Skorpion, 2. Drachen, 3. Stachelpeitsche": „1. scorpion, 2. dragon, 3. lanière clontée"
(1 x):
scorpii: *pl. nom./ac.* 8,15;

scrie: (XVI sec. PS. SCH.): v. III: „schreiben": „écrire"
(17 x):
veț scrie: *ind. viit. I. 2. pl.* 6,09;
veți scrie: *ind. viit. I. 2. pl.* 11,20;
scrieți: *imperat. pl.* 31,19;
scriind: *ger.* 31,24;
au scris: *ind. pf. c. 3. sg.* 4,13; 5,22; 10,04; 31,09; 31,22; 32,45;
scrie-voiu: *ind. viit. I. 1. sg.* 10,02;
vei scrie: *ind. viit. I. 2.* 27,03; 27,08;
va scrie: *ind. viit. I. 3. sg.* 17,18, 24,01; 24,03;
să scrisease: *ind. m. m. pf. 3. pl. refl.* 9,10;
Ieș. (9 x), Nm. (4 x)
scris (XVI sec. PS. SCH.): adj./s. n.: „(ein-)geschrieben, Schrift": „écrit, inscrit, écriture"
(7 x):
scrise: *f. pl. nom./ac. (< cêle)* 28,58; 29,20; 29,27; 30,10;
scrisă: *f. sg. nom./ac.* 28,61; 28,61;
Nm. (1 x)

scrisoare: (1576 DIR): s.f.: „Brief, Schrift": „lettre, écriture"
(1 x):
scrisoarea: *sg. nom./ac.* 10,04;
Ieș. (2 x)

scuipa: (1551/3 ES): v. I.: „speien, spucken": „cracher"
(1 x):
va scuipa: *ind. viit. I. 3. sg.* 25,09;
Nm. (2 x)

scula (XVI sec. PS. SCH.): v. I.: „aufstehen, sich erheben": „(se) lever"
(15 x):
scoală-să: *subj. pr. 3. pl. refl.* 32,38;
să scoală: *subj. pr. 3. pl. refl.* 33,11;
să scoală: *ind. pr. 3. pl. refl.* 33,11;
scoală-te: *imperat. sg. refl.* 9,12;
sculați-vă: *imperat. pl. refl.* 2,13; 2,24;
vă sculați: *imperat. pl. refl.* 1,07;
sculîndu-: *ger.* 1,19; 6,07; 17,08;
s-au sculat: *ind. pf. c. 3. sg. refl.* 34,10;
voiu scula: *ind. viit. I. 1.* 18,18;
să va scula: *ind. viit. I. 3. sg. refl.* 13,01;
sculîndu-se: *ger, refl.* 31,16;
sculîndu-să: *ger. refl.* 11,19;
Fac. (48 x), Ieș. (9 x), Lv. (1 x), Nm. (60 x)

se/1: *pron. refl.*: (vezi și verbe refl.) „sich": „se"
(6 x):
-ș: *sg. dat.* 17,16; 17,17; 17,18; 32,27;
ș-: *sg. dat.* 25,10; 32,28;
Fac. (61 x), Ieș. (33 x), Lv. (44 x), Nm. (6 x)

se/2 – – să

seară: (XVI sec. PS. SCH.): s. f./adv.: „Abend, abends": „sor, le soir"
(4 x):
sară: *sg. nom./ac.* 28,67;
sara: *adv.* 16,04; 16,06; 28,67;
Fac. (14 x), Ieș. (12 x), Lv. (36 x), Nm. (12 x)

secera: (XVI sec. PS. SCH.): v. I.: „mähen": „moisonner"
(1 x):
vei secera: *ind. viit. I. 2. sg.* 24,19;
Lv. (8 x)

secerătură: (1551/3 S): s.f.: „Schnitt, Mahd": „moisson"
(1 x):

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

secerătura: *sg. nom./ac.* 23,25;
Lv. (1 x)

secere: (1551 HC): s.f.: „Schnitt, Ernte“: „récolte, moisson“
(4 x):
sêcera: *sg. nom./ac.* 24,19;
sêcere: *sg. nom./ac.* 23,25;
sêcerea: *sg. nom./ac.* 16,09; 23,25;
Fac. (3 x), Ieș. (3 x), Lv. (6 x)

semăna: (XVI sec. PS. SCH.): v. I.: „1. aussäen, 2. verstreunen“: „1. semer, 2. disperser“
(9 x):
sameni: *subj. pr. 2. sg.* 22,09;
au sămănat: *ind. pf. c. 3. sg.* 32,08;
s-au semănat: *ind. pf. c. 3. sg. refl.* 21,04;
seamănă: *ind. pr. 3. sg.* 11,10; 14,18;
sămăna-voiu: *ind. viit. I. 1. sg.* 32,26;
va sămăna: *ind. viit. I. 3. sg.* 4,27; 28,64;
să va sămăna: *ind. viit. I. 3. sg. refl.* 29,23;
Fac. (5 x), Ieș. (3 x), Lv. (10 x), Nm. (2 x)

sămănătură: (1551/3 ES): s.f.: „Saat, Aussaat“: „ensemencement“
(1 x):
sămănăturile: *pl. nom./ac.* 16,15;

semințe: (1563 CORESI): s.f.: „Geschlecht, Stamm“: „souche, descendance“
(14 x):
semențe: *sg. nom./ac.* 17,12;
semențiia: *sg. nom./ac.* 4,37; 10,15; 28,46; 29,22;
semența: *sg. nom./ac.* 2,14;
semințiia: *sg. nom./ac.* 30,19;
simențe: *sg. nom./ac.* 23,03;
semenției: *sg. gen./dat* 28,59; 31,21; 34,04;
semențiii: *sg. gen./dat.* 11,09;
seminției: *sg. gen./dat.* 30,06;
simenții: *sg. gen./dat.* 1,08;
Fac. (41 x), Ieș. (1 x), Lv. (8 x), Nm. (2 x)

semn (XVI sec. PS. SCH.): s.n.: „zeichen“: „signe“
(13 x):
semnu: *sg. nom./ac.* 6,08, 11,18; 13,01; 13,02;
sêmne: *pl. nom./ac.* 7,19; 11,03; 29,03; 34,11;
Fac. (6 x), Ieș. (19 x), Lv. (13 x), Nm. (11 x)

sete: (XVI sec. PS. SCH.): s.f.: „Durst“: „soif“
(2 x):
sête: *sg. nom./ac.* 8,15, 28,48;
Ieș. (1 x)

seu: (1581/2 PO): s.n.: „Talg“: „suif“
(2 x):
seul: *sg. nom./ac.* 32,14; 32,38;
Lv. (61 x), Nm. (1 x)

sfat: (1492 DERS): s.n.: „Rat (schlag)“: „conseil“
(1 x):
sfatul: *sg. nom./ac.* 32,28;
Fac. (1 x), Nm. (1 x)

sfădi (XVI sec. CV): V. IV: „streiten“: „disputer“
(1 x):
se vor sfădi: *ind. viit. I. 3. pl. refl.* 25,11;
Ieș. (2 x), Lv. (1 x)

sfărîma – – fărîma

sfii: (XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „sich scheuen“: „être timide, hésiter“
(1 x):
te sfiești: *subj. pr. 2. sg. refl.* 1,17;

sfinți: (XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „heiligen, weihten“: „sanctifier“
(5 x):
sfințești: *subj. pr. 2. sg.* 5,12; 5,15;
să sfințească: *subj. pr. 3. pl. refl.* 22,09;
ați sfințit: *ind. pf. c. 2. pl.* 32,53;
vei sfinți: *ind. viit. I. 2. sg.* 15,19;
Fac. (1 x), Ieș. (28 x), Lv. (30 x), Nm. (14 x)

sfințire: (XVI sec. PS. SCH.): s.f.: „Weihe“: „consécration“
(1 x):
sfințiri: *pl. nom./ac.* 33,02;
Ieș. (6 x)

sfînt: (1512 DERS): *adj.*: „heilig“: „saint“
(12 x):
sfînt: *adj. m. sg. nom./ac.* 7,06; 14,02; 14,21; 26,19; 28,09; 32,04; *adj. m. sg. nom./ac.* (< cel) 33,08;
sfîntă: *adj. f. sg. nom./ac.* 23,14; *adj. f. sg. nom./ac. (<cea)* 26,15;
sfinte: *adj. f. pl. nom./ac. (<cele)* 2 26,13;
sfintele: *s. f. pl. nom./ac.* 12,26;
sfinții: *s. m. pl. nom./ac.* 33,03;
Ieș. (68 x), Lv. (125 x), Nm. (67 x)

sfîrșit: (XVI sec. PS. SCH.): s.n.: „Ende, Schluß“: „fin“
(3 x)
sfîrșit: *sg. nom./ac.* 31,24; 31,30;
sfîrșitul: *sg. nom./ac.* 11,12;
Nm. (1 x)

siclu: (1581/2 PO): s.m.: „Sekel“: „pièce d'argent“
(1 x):
sicle: *pl. nom./ac.* 22,19;
Ieș. (9 x), Lv. (2 x), Nm. (37 x)

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

sicriu: (1473 BGL): *s.m.*: „1. Schrein, Kasten, 2. Sarg, 3. Arche“: „1. caisse, boîte, 2. cercueil, 3. navire“
(2 x):
sicriiul: *sg. nom./ac.* 31,09; 31,25;
Fac. (7 x), Ieș. (3 x)

sili: (1581/2 PO): v. IV: „1. zwingen, 2. drängen“: „1. forcer, 2. pousser, stimuler“
(4 x):
silind: ger. 24,07;
silindu-: ger. 1,43, 22,25; 22,28;
Fac. (3 x), Ieș. (2 x)

simbrie: (1683 CORESI): s.f.: „1. Lohn, Sold, 2. Bund, Gemeinschaft“: „1. salaire, récompense, 2. corps, corporation“
(2 x):
simbrie: *sg. nom./ac.* 15, 18;
simbriia: *sg. nom./ac.* 24,14;
Fac. (85 x), Ieș. (1 x), Lv. (1 x)

singur (1228 DLRV): adj./adv.: „allein, einzig, nur“: „seul (ement)“
(17 x):
singură: *f. sg. nom./ac.* 8,03;
singuri: *m. pl. nom./ac.* 4,23; 9,16; 13,05; 17,07; 19,19; 21,21; 22,21; 22,24; 24,07; 29,14;
singur: *m. sg. nom./ac.* 1,09; 1,12; 6,13; 33,28;
sînguri: *m. sg. nom./ac.* 32,12;
Fac. (9 x), Ieș. (9 x), Lv. (3 x), Nm. (4 x)

sîmbătă: (XVI sec. PS. SCH.): s.f.: „Sabbat, Samstag“: „sabbat, samedi“
(3 x):
simbete: *pl. nom./ac.* 5,14;
simbetelor: *pl. nom./ac.* 5,15;
simbetilor: *pl. gen./dat.* 5,12;
Ieș. (13 x), Lv. (21 x), Nm. (4 x)

sîn: (XVI sec. CV): s.n.: „Bussen, Brust, Schoss“: „sein, poitrine“
(3 x):
sînul: *sg. nom./ac.* 13,06; 28,54; 28,56;
Fac. (1 x), Ieș. (6 x), Nm. (1 x)

sînge: (XVI sec. PS. SCH.): s.n.: „Blut“: „sang“
(21 x):
sînge: *sg. nom./ac.* 12,23; 19,10, 19,10; 21,08; 27,25; 32,14; 32,42; 32,42;
sîngele: *sg. nom./ac.* 12,16; 12,23; 12,27; 15,23; 19,13; 21,07; 21,08; 21,09; 32,44;
sîngile: *sg. nom./ac.* 19,12;
sîngelui: *sg. gen./dat.* 17,08; 17,08; 19,06;
Fac. (11 x), Ieș. (24 x), Lv. (83 x), Nm. (5 x)

sîrgui: (XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „1. eilen, sich beeilen, 2. streben“: „1. (se) dépêcher, (se) hâter, 2. se donner de la peine“
(1 x)
au sîrguit: *ind. pf. c. 3. sg.* 33,02;

sîrguială: (1660 STAICU): s.f.: „Eile“: „hâte“
(1 x):
sîrguială: *sg. nom./ac.* 5,24;

slavă: (XVI sec. PS. SCH.): s.f.: „1. Ruhm, 2. Pracht, 3. Höhe“: „1. gloire, 2. magnifience, 3. grandeur“
(1 x):
slava: *sg. nom./ac.* 5,24;
Fac. (1 x), Nm. (9 x)

slăbănogit: (1681 DOS.): adj.: „kraftlos, gebrechlich“: „faible, caduc“
(1 x):
slăbănogiți: *m. pl. nom./ac.* 32,26;

slăbi: (XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „1. schwächen, 2. schwach werden“: „1. affaiblir, 2. s'afflaiblir“
(2 x):
slăbească: *subj. pr. 3. sg.* 20,03;
se va slăbi: *ind. viit. I. 3. sg. refl.* 17,08;
Fac. (6 x), Lv. (1 x)

slăbiciune: (XVI sec. CV): s.f.: „Schwäche“: „faisable“
(1 x):
slăbiciunea: *sg. nom./ac.* 7,15;
Fac. (2 x), Ieș. (1 x)

slăvi: (XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „lobpreisen“: „louer, glorifier“
(1 x):
slăvindu-să: *ger. refl.* 33,16;
Ieș. (2 x)

slăvit: (XVI sec. PS. SCH.): adj.: „gepriesen, gerühmt“: „loué, glorifié“
(2 x):
slăvite: *f. pl. nom./ac.* (< cêle) 10,21;
slăvit: *m. sg. nom./ac.* 26,19;
Ieș. (1 x)

slobod: (XVI se. PS. SCH.): „frei“: „libre“
(4 x):
slobodă: *f. sg. nom./ac.* 21,14;
slobozi: *m. pl. nom./ac.* 15,18;
slobod: *m. sg. nom./ac* 15,12; 15,13;
Ieș. (5 x), Lv. (1 x)

slobozi: (1561 CORESI): v. Iv: „freigeben, entlassen“: „mettre en liberté, (re) lâcher“
(1 x):

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

slobozind: *ger.* 32,11;
Fac. (3 x), Ieș. (4 x), Lv. (5 x)

slobozire: (1581 CORESI): s. f.: „1. Befreiung, 2. Zulassung“: „1. libération, 2. admission“
(3 x):
slobozire: *sg. nom./ac.* 15,01;
slobozirii: *sg. gen./dat.* 15,01; 31,10;

slugă: (1476 LDSR): s. f.: „Knecht, Magd“: „serviteur, servante“
(14 x)
slugă: *sg. nom/ac.* 5,14; 5,14; 5,21; 12,8; 16,11; 16,14;
slugă: *sg. nom./ac.* 5,15; 23,15;
slugii: *sg. ge./dat.* 3,24;
slugi: *pl. nom./ac.* 28,68;
slugile: *pl. nom./ac.* 9,27; 12,12;
slugilor: *pl. gen./dat.* 29,02; 34,11;
Fac. (82 x), Ieș. (32 x), Lv. (3 x), Nm. (6 x)

sluji: (XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „be) dienen“: „servir“
(32 x)
veți sluji: *ind. viit. I. 2. pl.* 11,16;
vor sluji: *ind. viit. I. 3. pl.* 17,03; 31,20;
slujești: *subj. pr. 2. sg.* 4,19; 6,13; 10,12; 11,13;
slujăști: *subj. pr. 2. sg.* 5,19; 7,16; 10,20; 28,14;
slujască: *subj. pr. 3. sg.* 18,05; 29,18;
slujim: *subj. pr. 1. pl.* 13,02; 13,06; 13,13;
slujiț: *subj. pr. 2. pl.* 11,28;
slujiți: *subj. pr. 2. pl.* 13,04;
sluji: *inf. (< a)* 10,08; 17,12;
ai slujit: *ind. pf. c. 2. sg.* 28,47;
au slujit: *ind. pf. c. 3. sg.* 15,18; *ind. pf. c. 3. pl.* 12,02; 29,26;
au slujit: *ind. pf. c. 3. sg.* 15,18; *ind. pf. c. 3. pl.* 12,02; 29,26;
vei sluji: *ind. viit. I. 2. sg.* 8,19; 28,48; 28,64; 30,17;
sluji-va: *ind. viit. I. 3. sg.* 15,12;
va sluji: *ind. viit. I. 3. sg.* 7,04; 18,07;
Fac. (15 x), Ieș. (32 x), Lv. (3 x), Nm. (22 x)

slujnică: (1482 DERS): s.f.: „Magd“: „servante“
(9 x):
slujnica: *sg. nom./ac.* 5,14; 5,14; 5,21; 12,18; 15,17; 16,11; 16,14;
slujnice: *pl. nom./ac.* 28,68;
slujnicele: *pl.nom./ac.* 12,12;
Fac. (34 x), Ieș. (4 x), Lv. (2 x)

smerenie: (XVI sec. PS. SCH.): s. f.: „1 Niedrigkeit, 2. Demut, 3. Ergebenheit“: „1. humilité, 2. dévotion“
(1 x):
smereniia: *sg. nom./ac.* 26,07;

smeri: (XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „1. erniegrigen, 2. demütig werden“: „1. (s') abaisser, 2. (s') humilier“ abaisser, 3. (s') humilier“
(4 x):
ai smerit: *ind. pf. c. 2. sg.* 21,14;
au smerit: *ind. pf. c. 3. sg.* 22,24; 22,29; *ind. pf. c. 3. pl.* 26,06;
Fac. (4 x), Ieș. (1 x), Lv. (7 x)

smochin: (1551/3 ES): s.m.: „Freigenbaum“: „figuier“
(1 x):
smochini: *pl. nom./ac.* 8,08;
Fac. (1 x), Nm. (2 x)

smult – – smuls

snop: (1551/3 ES): s. m.: „Garbe“: „gerbe“
(1 x):
znop: *sg. nom./ac.* 24,19;
Fac. (5 x), Lv. (4 x)

soacră: (1551/3 ES): s. f.:„Schwiegermutter“: „belle-mère“
(1 x):
soacră: *sg. nom./ac.* 27,23;

soare: (1535 DRHB): s. m.: „Sonne“: „soleil“
(11 x):
soarele: *sg. nom./ac.* 4,19; 23,11; 24,15;
soarelui: *sg. gen./dat.* 4,41; 4,47; 4,49; 11,30; 16,06; 17,03; 24,13; 33,14;
Fac. (6 x), Ieș. (3 x), Lv. (1 x), Nm. (2 x)

socoti: (1481 DERS): v. IV; „1. (be) achten, 2. betreun, 3. veranschlagen, (be) rechnen, 4. bedenken, erwägen, 5. meinen“: „1. observer, 2. soigner, 3. calculer, compter, 4. juger, réfléchir, 5. estimer, opiner“
(5 x):
să vor socoti: *ind. viit. I. 3. pl. refl.* 2,11;
socotește: *imperat. sg.* 19,03; *ind. pr. 3. sg.* 11,12;
se va socoti: *ind. viit. I. 3. sg. refl.* 3,13;
să va socoti: *ind. viit. I. 3. sg. refl.* 2,20;
Fac. (10 x), Ieș. (7 x), Lv. (9 x), Nm. (55 x)

sol: (1581/2 PO): s.m.: „Herold“: „héraut“
(1 x):
soli: *pl. nom./ac.* 2,26;
Fac. (2 x), Nm. (5 x)

solz: (1560 DERS): s. m.: „Schuppe“: „écaille“
(2 x):
solzi: *pl. nom./ac.* 14,09; 14,10;
Lv. (3 x)

soră: (1487 DERS): s. f.: „Schwester“: „soeur“
(1 x):

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

sor: *sg. nom./ac.* 27,2;
Fac. (23 x), Ieș. (5 x), Lv. (10 x), Nm. (3 x)

sort – – soartă

sorț – – soartă

spăimînta: (XVI sec. PS. SCH.): v. I: „erschrecken“: „effrayer, épouvanter“
(9 x):
se vor spăimînta: *ind. viit. I. 3. pl. refl.* 2,04; 19,20;
să vor spăimînta: *ind. viit. I. 3. pl. refl.* 21,21;
vă spăimîntați: *subj. pr. 2. pl. refl.* 1,29;
să spăimîntează: *ind. pr. 3. sg. refl.* 20,08;
te vei spăimînta: *ind. viit. I. 2. sg. refl.* 28,67;
să va spăimînta: *ind. viit. I. 3. sg. refl.* 17,13;
te spăimînta: *imperat. sg. refl. neg.* 31,06; 31,08;
Fac. (5 x), Ieș. (5 x), Lv. (1 x), Nm. (1 x)

spăla: (XVI sec. CV): v. I: „waschen“: „laver“
(2 x):
vor spăla: *ind. viit. I. 3. pl.* 21,06;
va spăla: *ind. viit. I. 3. sg.* 23,11;
Fac. (5 x), Ieș. (9 x), Lv. (16 x), Nm. (9 x)

sperja: (1551/3 ES): v. I: „erschrecken“: „s'effrayer“
(3 x):
se vor spărea: *ind. viit. I. 3. pl. refl.* 2,04;
v-aț spăriat: *ind. pf. c. 2. pl. refl.* 5,05;
vă spărêți: *imperat. pl. refl. neg.* 1,21;
Lv. (1 x)

spic: (1551/3 ES): s. n.: „Ähre“: „épi“
(1 x):
spice: *pl. nom./ac.* 23,25;
Fac. (10 x), Ieș. (1 x), Lv. (3 x)

spintecat: (1620 MOXA): adj.: „aufgeschnitten“: „fendu“
(1 x):
spintecată: *f. sg. nom./ac.* 14,06;
Lv. (1 x)

spînzura: (XVI sec. PS. SCH.): v. I: „(auf-, herab-, ab) hängen“: „(sus-, dé) pendre“
(1 x):
vei spînzura: *ind. viit. I. 2. sg.* 21,22;
Fac. (4 x)

spînzurat: (1560 BRATU): adj.: „an-, auf-) gehängt“: „pendu“
(1 x):
spînzuratul: *s. m. sg. nom./ac.* 21,23;
Ieș. (1 x)

spoi: (1581/2 PO): v. IV: weißeln“: „badigeonner“
(2 x):
veți spoi: *ind. viit. I. 2. pl.* 27,04;
Lv. (2 x):
vei spoi: *ind. viit. I. 2. sg.* 27,02;
Lv. (2 x)

spre: (1519 DERS): prep.: „für, zu, nach, auf“: „pour, vers, sur“
(11 x)
spre: 1,01; 1,17; 2,03; 3,27; 15,11; 28,11; 28,11; 28,11; 28,11; 30,09, 32,51;
Fac. (13 x), Ieș. (39 x), Lv. (2 x), Nm. (6 x)

sprijini: (XVI sec. PS. Sch.): v. IV: „stützen, halten“: „soutenir“
(1 x):
va sprejeni: *ind. viit. I. 3. sg.* 33,29;

spune: (1521 NEACȘU): v. III: „sagen“: „dire“
(13 x):
vor spune: *ind. viit. I. 3. pl.* 17,09; 17,10; 17,11; 24,08; 32,07;
spuiu: *subj. pr. I. sg.* 5,05;
spui: *subj. pr. 2. sg.* 13,09;
spuie: *subj. pr. 3. pl.* 1,22; 8,03;
spuindu: *ger.* 13,09;
au spus: *ind. pf. c. 3. sg.* 4,13;
va spune: *ind. viit. I. 3. sg.* 17,04;
Fac. (34 x), Ieș. (6 x), Lv. (1 x), Nm. (2 x)

sta: (XVI sec. CV): v. I: „sich befinden, sitzen stehen“: „se trouver, rester, demeurer“
(30 x):
vor sta: *ind. viit. I. 3. pl.* 19,7; 27,12; 27,13;
stai: *subj. pr. 2. sg.* 24,11;
stea: *subj. pr. 3. sg.* 10,08; 21,05;
stau: *ind. pr. 3. pl.* 18,07; 28,07;
stăi: *imperat. sg.* 5,31;
stați: *imperat. pl.* 31,14;
stam: *ind. impf. I. sg.* 5,05;
stînd: *ger.* 25,08;
starea: *inf. (< a)* 18,05;
stătu: *ind. pf. s. 3. sg.* 31,15; 31,15;
am stătut: *ind. pf. c. I. sg.* 10,10;
au stătut: *ind. pf. c. 3. sg.* 9,02; 19,18;
aț stătut: *ind. pf. c. 2. pl.* 29,10;
ați stătut: *ind. pf. c. 2. pl.* 4,10; 4,11;
au stătut: *ind. pf. c. 3. pl.* 25,18; 31,14;
stă: *ind. pr. 3. sg.* 5,21; 17,12;
va sta: *ind. viit. I. 3. sg.* 7,24; 11,25; 19,15; 19,16; 27,26;
Fac. (17 x), Ieș. (33 x), Lv. (8 x), Nm. (31 x)

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

stare: (XVI sec. PS. SCH.): s. f.: „Stellung, Lage": „état"
(1 x):
stare: *sg. nom./ac.* 28,65;

stăpîn: (1551/3 ES): s. m.: „Herr, Gebieter": „seigneur"
(1 x):
stăpînului: *sg. gen./dat.* 23,15;
Fac. (41 x), Ieș. (15 x)

stăpîni: (1582 DIR): v, IV: „(be) herrschen": „dominer, maîtriser"
(6 x):
vor stăpîni: *ind. viit. I. 3. pl.* 15,06; 28,12;
am stăpînit: *ind. pf. c. I. pl.* 2,34; 3,04;
vei stăpîni: *ind. viit. I. 2. sg.* 15,06; 28,12;
Fac. (6 x), Ieș. (1 x), Nm. (5 x)

stea: (XVI sec. CV): s.f.: „Stern": „étoile"
(4 X):
stêlele: *pl. nom./ac.* 1,10; 4,19; 10,22; 28,62;
Fac. (5 X), Nm. (1 x)

stejar: (1445 DERS): s.m.: „Eiche": „chêne"
(1 X):
stejarul: *sg. nom./ac.* 11,30;
Fac. (6 X)

sterp: (1548 DERS): adj.: „unfruchtbar": „stérile, infécond"
(1 X):
sterpu: *m. sg. nom./ac.* 7,14;
Fac. (3 x), Ieș. (1 x)

stinge: (1551/3 ES): v. III: „auslöschen, vernichten": „éteindre, anéantir"
(4 X):
stingi: *subj. pr. 2. sg.* 25,19;
voiu stinge: *ind. viit. I. 1. sg.* 9,14;
va stinge: *ind. viit. I. 3. sg.* 29,20;
să va stinge: *ind. viit. I. 3. sg. refl.* 25,06;
Fac. (5 x), Ieș. (3 x), Lv. (3 x), Nm. (1 x)

stîlp: (1480 DERS): s.m.: „Säule, Pfeiler, Pfosten": „pilier"
(8 X):
stîlp: *sg. nom./ac.* 16,22;
stîlpu: *sg. nom./ac.* 31,15;
stîlpul: *sg. nom./ac.* 31,15;
stîlpii: *pl. nom./ac.* 6,09; 7,05; 11,20; 12,03; 15,17;
Fac. (14 x), Ieș. (86 x), Lv. (2 x), Nm. (12 x)

stîng: (1551/3 ES): adj./adv.: „link(s)": „gauche"
(5 X):
stînga: *adv.* (< a) 2,27; *adv.* (< în) 5,32; 17,11; 17,20; 28,14;
Fac. (8 x), Ieș. (2 x), Lv. (4 x), Nm. (2 x)

stîrc: (1688 BIBLIA): s.m.: „Reiher": „héron"
(1 X):
stîrcu: *sg. nom./ac.* 14,16;
Lv. (1 x)

stîrv: (1581 CORESI): s.n.: „Leiche, Aas": „cadavre"
(4 X):
stîrvu: *sg. nom./ac.* 21,03; 21,06;
stîrvului: *sg. gen./dat.* 21,02;
stîrvuri: *pl. nom./ac.* 32,42;

străin: (XVI sec. CV): adj./s.: „fremd, Fremder": „étranger"
(15 X):
strein: *adj. m. sg. nom./ac.* 17,15;
strîin: *adj. m. sg. nom./ac.* 32,12;
streini: *adj. m. pl. nom./ac* 28,36; 31,16; 31,18; 31,20;
striini: *adj. m. pl. nom./ac.* 7,04; 28,14; 29,26; 30,17; *s. m. pl. nom./ac.* 32,16; *s.m. pl. nom./ac.* (< cel) 23,21;
striin: *s. m. sg. nom./ac.* (< celui) 14,21; 15,03;
strein: *s. m. sg. nom./ac.* (< cel) 29,22;
Fac. (5 x), Ieș. (5 x), Lv. (6 x), Nm. (4 x)

strica: (1551/3 ES): v. I: „zerschlagen, zerbrechen": „briser, casser"
(2 X):
strici: *subj. pr. 2. sg.* 20,19;
s-au stricat: *ind. pf. c. 3. pl. refl.* 34,07;
Fac. (8 x), Ieș. (5 x), Lv. (2 x)

stricăciune: (1551/3 ES): s.f.: „Beschädigung": „dégradation"
(2 X):
stricăciune: *sg. nom./ac.* 28,22;
stricăciunii: *sg. gen./dat.* 24,08;
Ieș. (1 x), Lv. (38 x)

striga: /XVI sec. PS. SCH.): v. I: „rufen, schreien": „crier, appeler"
(4 X):
strige: *subj. pr. 3. sg.* 24,15;
am strigat: *ind. pf. c. 1. sg.* 26,07;
ai strigat: *ind. pf. c. 2. sg.* 22,24;
strigat-au: *ind. pf. c. 3. sg.* 22,27;
Fac. (11 x), Ieș. (14 x), Lv. (1 x), Nm. (2 x)

strîmb: (1428 BGL): adj.: „krumm": „déformé"
(2 X):

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

strîmbă: *f. sg. nom./ac.* 19,18;
strîmb: *m. sg. nom./ac.* 32,05;
Ieș (3 x), Lv. (3 x)

strîmbătate: (1480 BGL): s.f.: „Unrecht, Unbill": „tort, injustice"
(4 X):
strîmbătate: *sg. nom./ac.* 19,18; 25,16; 32,04;
strîmbătatea: *sg. nom./ac.* 19,15;
Fac. (12 x), Ieș. (4 x), Lv. (6 x), Nm. (1 x)

strînge: (XVI sec. PS. SCH.): v. III: „1. zusammenführen, sammeln, 2. zusammenziehen, drücken": „1. réunir, 2. presser"
(1 X):
strîngi: *subj. pr. 2. sg.* 15,07;
Fac. (3 x), Ieș. (7 x), Lv. (1 x), Nm. (4 x)

strugure: (XVI sec. PS. SCH.): s.m.: „Traube": „raisin"
(4 X):
strugur: *sg. nom./ac.* 32,14; 32,32;
strugurul: *sg. nom./ac.* 32,32;
struguri: *pl. nom./ac.* 23,26;
Fac. (3 x), Lv. (1 x), Nm. (9 x)

struncinare → zdruncinare

struncinătură → zdruncinătură

struț: (1588 DIR): s.m.: „Strauß": „autruche"
(1 X):
struțul: *sg. nom./ac.* 14,15;
Lv. (1 x)

sub: (1436 DERS): prep.: „unter": „sous, au-dessous de"
(15 X):
supt: 2,25; 4,11; 4,17; 4,19; 4,49; 5,14; 5,14; 5,21; 12,02; 25,19; 29,20; 32,13; 33,03; 33,03; 33,27;
Fac. (17 x), Ieș. (23 x), Lv. (2 x), Nm. (4 x)

sucit: (1581/2 PO): adj. /s.n.: „gedreht, gerolltes" „entortillé, enroulé"
(1 X):
sucite: *f. pl. nom./ac.* 22,12;
Ieș. (7 x), Lv. (1 x)

suflet: (XVI sec. PS. SCH.): s.n.: „1. Seele, Wesen, 2. Atem": „1. âme, être, 2. souffle"
(14 X):
suflet: *sg. nom./ac.* 12,23; 19,21; 19,21; 24,06; 24,07; 27,25; 28,65;
sufletului: *sg. gen./dat.* 12,15; 12,20; 12,21; 16,08;
suflete: *pl. nom./ac.* 10,22;
sufletele: *pl. nom./ac.* 4,15;
sufletul: *sg. nom./ac.* (22 x)
Fac. (41 x), Ieș. (19 x9, Lv. (59 x), Nm. (44 x)

sugător: (XVI sec. PS. SCH.): s.m.: „Säugling": „nourrisson"
(1 X):
sugătoriu: *sg. nom./ac.* 22,25;
Nm. (1 x)

suge: (XVI sec. PS. SCH.): v. III: „(ein-) saugen": téter, sucer"
(1 X):
va suge: *ind. viit. I. 3. sg.* 33,19;
Nm. (1 x)

sui: (XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „hinaufgehen, hinaufsteigen": „monter"
(28 X):
ne vom sui: *ind. viit. I. 1. pl. refl.* 1,22;
ne suim: *ind. pr. 1. pl. refl.* 1,28;
te sui: *subj. pr. 2. sg. refl.* 17,08;
vă suiți: *subj. pr. 2. pl. refl.* 1,26;
suie-te: *imperat. sg. refl.* 3,27;
sui-te: *imperat. sg. refl.* 32,51;
te suie: *imperat. sg. refl.* 10,01;
suiți-vă: *imperat, pl. refl.* 9,23;
suindu-: *ger.* 1,21; 1,41; 9,09;
vă suiați: *ind. ompf. 2. pl. refl.* 1,41;
să sui: *ind. pf. s. 3. sg. refl.* 34,01;
m-am suit: *ind. pf. c. 1. sg. refl.* 10,03;
te sui: *ind. pr. 2. sg. refl.* 32,52;
au suit: *ind. pf. c. 3. sg. refl.* 20,01; 32,13;
s-au suit: *ind. pf. c. 3. sg. refl.* 1,36;
ne-am suit: *ind. pf. c. 1. pl. refl.* 3,01;
v-ați suit: *ind. pf. c. 2. pl. refl.* 5,05;
v-ați suit: *ind. pf. c. 2. pl. refl.* 1,43;
s-au suit: *ind. pf. c. 3. pl. refl.* 1,24;
să suie: *ind. pr. 3. sg. refl.* 33,26;
se va sui: *ind. viit. i. 3. sg. refl.* 28,43;
să va sui: *ind. viit. I. 3. sg. refl.* 25,07; 29,23; 30,12;
vă suiți: *imperat. pl. refl. neg.* 1,42;
Fac. (40 x), Ieș. (45 x), Lv. (1 x), Nm. (31 x)

supțiu → subțire

supus: (1660 STAICU): adj.: „unterwürfig, ergeben": „asservi, soumis"
(1 X):
supuși: *s.pl. nom./ac.* 20,11;

surpa: (1561 CORESI): v. I: „verderben, zugrunde richten": „écrouler"
(44 X):

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

vei surpa: *ind. viit. I. 2. pl.* 7,24;
veț surpa: *ind. viit. I. 2. pl.* 7,23;
vă veți surpa: *ind. viit. I. 2. pl. refl.* 4,26;
vor surpa: *ind. viit. I. 3. pl.* 33,19;
să vor surpa: *ind. viit. I. 3. pl. refl.* 7,20; 12,30;
surp: *subj. pr. 1. sg.* 9,14;
surpu: *subj. pr. 1. sg.* 7,17;
surpi: *subj. pr. 2. sg.* 20,20;
surpe: *subj. pr. 3. sg.* 4,37; 9,08; 9,19; 9,20; 9,25; 10,10; 28,63;
surpați: *subj. pr. 2. pl.* 7,05; 12,03;
vă surpați: *subj. pr. 2. pl. refl.* 1,42;
surpa: *inf.* (< a) 7,10;
am surpat: *ind. pf. c. 1. sg.* 2,34; 3,06; 3,06;
au surpat: *ind. pf. c. 3. sg.* 2,22; 4,03; 29,23; 31,04; *ind. pf. c. 3. pl.* 2,12; 2,22;
s-au surpat: *ind. pf. c. 3. pl. refl.* 29,23;
va surpa: *ind. viit. I. 3. sg.* 4,31; 6,15; 7,04; 9,03; 9,03; 9,04; 9,05; 12,29; 18,12; 28,20; 28,45; 28,48; 31,03;
surpa: *imperat, sg. neg.* 9,26;
Fac. (7 x), Ieș. (6 x), Nm. (5 x)

surpare: (1688 BIBLIA): s.f.: „Zusammensturz, Vernichtung": „écroulement, effondrement"
(1 X):
surpare: *sg. nom./ac.* 4,26;
Fac. (1 x), Ieș. (1 x), Nm. (5 x)

sus: (XVI sec. PS. SCH.): s./adv.: „das obere, Höchste, oben, oberhalb, hinauf, herauf": „haut, sur, au-dessus de, en haut"
(7 X):
sus: *adv.* 4,38; 5,08; 28,43; 28,43; 29,18; *adv. comp.* (< mai) 26,19; 28,01;
Fac. (4 x), Ieș. (4 x), Lv. (2 x), Nm. (35 x)

sută: (XVI sec. PS. SCH.): s.f./num.: „Hundert, Hundert": „centaine, cent"
(2 X):
sută: *card. f. sg.* 22,19;
sute: *s. f. nom./ac.* 1,15;
Fac. (7 x), Ieș. (12 x), Lv. (1 x), Nm. (32 x)

Ș

ș → și

șanț: (1640 URECHE): s.n.: „Schanzgraben": „fortifications"
(2 X):
șanț: *sg. nom./ac.* 20,19; 20,20;
șapte: (XVI sec. CV): num.: „sieben": „sept"
(13 X)
șapte: card. 7,01; 15,01; 16,03; 16,04; 16,09; 16,09; 16,15; 28,07; 31,10;
șaptelea: ord. (< al) 15,09; 15,12;
șaptea: ord. (< a) 5,14; 16,08;
Fac. (20 x), Ieș. (27 x), Lv. (14 x), Nm. (21 x)

șapte(le)a → șapte

șaptezeci: (XVI sec. CV): num.: „siebzig": „soixante-dix"
(1 X):
șaptezeci: card. 10,22;
Fac. (1 x), Nm. (13 x)

șarpe: (1501 DERS): *s. m.: „Sclange": „serpent"*
(1 X):
șărpi: *pl. nom./ac.* 8,15;
Fac. (6 x), Ieș. (3 x), Lv. (1 x), Nm. (7 x)

șase: (1551/3 ES): num.: „sechs": „six"
(4 X):
șase: *card.* 5,13; 15,08; 15,12; 16,08;
Fac. (4 x), Ieș. (22 x), Lv. (4 x), Nm. (7 x)

șchiop: (1551/3 ES): adj.: „hinkend": „boiteux"
(1 X):
șchiop: *s. m. sg. nom./ac.* 15,21;
Lv. (1 x)

ședea: (XVI sec. PS: SCH.): v. II: „1. sitzen, sich setzen, 2. bleiben, wohnen": „1. être assis, s'assoir, 2. rester, vivre"
(15 X):
șădeam: *ind. impf. 1. sg.* 3,29;
șăzînd: *ger.* 1,45; 2,10; 11,19;
șăzîndu: *ger.* 6,07;
șădea: *ind. impf. 3. sg.* 2,12;
ați șăzut: *ind. pf. c. 2. pl.* 1,46; 1,46;
șade: *ind. pr. 3. sg.* 1,38;
vei ședea: *ind. viit. I. 2. sg.* 20,12; 20,19; 23,13;
vei șădea: *ind. viit. I. 2. sg.* 25,02;
va șădea: *ind. viit. I. 3. sg.* 17,18; 21,13;
Fac. (18 x), Ieș. (13 x), Lv. (12 x), Nm. (7 x)

șezut: (1551/3 ES): s. n. : 1. Sitz, 2. Gesäß": „1. siège, 2. derrière"
(1 X):
șezuturi: *pl. nom./ac.* 28,27;

și: (1521 NEACȘU): conj./adv.: 1. „und, 2. sowohl... als auch, 3. auch": „1. et, 2. et...et, 3. aussi"
(2062 X):
și: (2062 x);
Fac. (3795 x), Ieș. (2682 x), Lv. (1777 x), Nm. (2400 x)

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

șoim: (1467 DERS): s. m.: „Falke“: „faucon“
(1 X):
șoimul: *sg, nom./ac.* 14,18;

ști: (1521 NEACȘU): v. IV: „wissen“: „savoir, connaître“
(30 X):
știi: *subj. pr. 2. sg.* 4,35;
știț: *subj. pr. 2. pl.* 29,04;
știe: *subj. pr. 3. pl.* 13,03;
știț: *ind. pr. 2. pl.* 11,28; 29,16;
știți: *ind. pr. 2. pl.* 13,02;
știu *ind. pr. 3. pl.* 11,02; 21,01; 31,13; *ind. pr. 1. sg.* 3,19; 31,21; 31,27; 31,29;
neștiindu: *ger.* 4,42;
știi: *ind. pr. 2. sg.* 9,02; 20,20; 28,33; 28,36;
ai știut: *ind. pf. c. 2. sg.* 8,16; 28,64;
au știut: *ind. pf. c. 3. sg.* 33,09;
aț știut: *ind. pf. c. 2. pl.* 13,13;
au știut: *ind. pf. c. 3. pl.* 1,39; 8,03; 8,16; 29,26; 32,17; 32,17;
știe: *ind. pr. 3. sg.* 34,06;
vei ști: *ind. viit. I. 2. sg.* 22,02;
Fac. (31 x), Ieș. (19 x), Lv. (4 x), Nm. (7 x)

știință: (1581 CORESI): s.f.: „Wissen, Kenntnis“: „savoir, connaissance“
(1 X):
știință: *sg. nom./ac.* 32,28;
Ieș. (3 x), Nm. (1 x)

știut: (XVI sec. CV): adj.: 1. bekannt, 2. gelehrt“: „1. connu, 2. savant“
(1 X):
știuți: *m. pl. nom./ac.* 1,13;

știutor: (XVI sec. PS. SCH.): adj.: kinding, gelehrt“: „savant“
(2 X):
știutori: *m. pl. nom./ac.* 1,15;
știutoriu: *m. sg. nom./ac.* 4,06;

T

ta → meu

tabără: (1581/2 PO): s.f.: „(Feld) Lager“: „camp“
(10 X):
tabăra: *sg. nom./ac.* 23,14; 23,14;
tabără: *sg. nom./ac.* 2,14; 2,15; 23,10; 23,10; 23,11; 23,12;
taberii: *sg. gen./dat.* 25,18; 29,11;
Fac. (10 x), Ieș. (16 x), Lv. (18 x), Nm. (53 x)

tale → meu

tare: (XVI sec. CV): adj./adv.: „stark, gross, sehr“: „fort, grand, très“
(26 X):
tare: *adv.* 12,23;
tari: *f. pl. nom./ac.* 3,05; 7,01; 9,01; *f. pl. nom./ac. comp.* (< mai) 4,37; 11,23; *f. pl. nom./ac.* (< cêle) 28,52;
tare: *f. sg. nom./ac. comp.*(< mai) 1,28; 7,02; *f. sg. nom./ac.* (< cea) 3,24; 7,19; 9,26; 11,02; 29,03; 34,12; *m. sg. nom./ac.* 4,09; 7,21; 10,17;
Fac. (5 x), Ieș. (13 x), Nm. (11 x)

tată: (XVI sec. PS. SCH.): s. m.: „Vater“: „père“
(19 X):
tată: *sg. nom./ac.* 13,06; 21,13; 27,16; 27,22; 32,06; 32,07;
tatăl: *sg. nom./ac.* 5,16; 22,15; 22,16; 26,05;
tatălui: *sg. gen./dat.* 22,19; 22,29; 22,30; 27,20;
tătîne-: *sg. gen./dat.* 27,20;
tătîni-: *sg. gen./dat.* 22,21; 22,21; 33,09;
tatului: *sg. gen./dat.* 22,30;
Fac. (199 x), Ieș. (15 x), Lv. (25 x), Nm. (14 x)

taur: (1475 DERS): s.m.: „Stier“: „taureau“
(2 X):
taurului: *sg. gen./dat.* 33,17;
tauri: *pl. nom./ac.* 32,14;
Fac. (2 x), Ieș. (14 x)

tăbărî: (1630 DRHB): v. IV: „lagern“: „camper“
(2 X):
te tăbărăști: *subj. pr. 2. sg. refl.* 23,09;
v-ați tăbărît: *ind. pf. c. 2. pl. refl.* 1,40;
Fac. (3 x), Ieș. (9 x), Nm. (80 x)

tăcea: (XVI sec. CV): v. II: „schweigen“: „(se) taire“
(1 X):
taci: *imperat. sg.* 27,10;
Fac. (2 X), Ieș. (1 X), Nm. (7 x)

tăia: (XVI sec. CV): v. I: „1. (ab)schneiden, (ab)hauen, 2. niedermetzeln“: „1. couper, 2. massacrer“
(11 X):
veț tăia: *ind. viit. I. 2. pl.* 10,16;
vor tăia: *ind. viit. I. 3. pl.* 21,04;
tai: *subj. pr. 2. sg.* 20,19; 20,20; 25,12;
tăiați: *subj. pr. 2. pl.* 7,05; 12,03;
am tăiat: *ind. pf. c. 1. sg.* 9,21;
au tăiat: *ind. pf. c. 3. sg.* 25,18;
taie: *ind. pr. 3. sg.* 19,05;
vei tăia: *ind. viit. i. 2. sg.* 21,12;
Fac. (6 x), Ieș. (4 x), Lv. (4 x), Nm. (4 x)

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

tăiat: (1581/2 PO): adj.: „1. (ab-, auf-, durch-) geschnitten, 2. beschnitten“: „1. coupé, 2. circoncis“
(1 X):
tăiate: *f. pl. nom./ac.* 21,06;
Lv. (7 x)

tăiere: (XVI sec. PS. SCH.): s.f.: „1. Schneiden, Hauen, 2. Totschlag“: „1. action de couper, 2. massacre, meurtre“
(1 X):
tăiare: *sg. nom./ac.* 28,25;
Fac. (1 x)

tăietor: (XVI sec. CV): s.m.: „(Holz) Hauer“: „coupeur (de bois)“
(1 X):
tăietoriu: *sg. nom./ac.* 29,11;

tămădui: (XVI sec. PS. H.): v. IV: „heilen“: „guérir“
(1 X):
voiu tămădui: *ind. viit. I. 1. sg.* 32,39;

tămîie: (1571 CORESI): s. f.: „Weihrauch“: „encens“
(1 X):
tămîie: *sg. nom./ac.* 33,10;
Fac. (2 x), Ieș. (17 x), Lv. (12 x), Nm. (21 x)

tărie: (XVI sec. CV): s.f.: „1. Feste, 2. Gefängnis, 3. Stärke, 4. Firmament“: „1. forteresse, 2. prison, 3. force, 4. firmament“
(1 X):
tăriia: *sg. nom./ac* 8,17;
Fac. (3 x)

tău → meu

te → tu

teasc: (1551/3 ES): s.n.: „Kelter“: „pressoir“
(2 X):
teascul: *sg. ac.* 15,13; 16,13;
Ieș. (1 x), Nm. (2 x)

teme: (XVI sec. CV): v. III: „Angst haben, sich fürchten“: „craindre“
(27 X):
să vor tême: *ind. viit. I. 3. pl. refl.* 28,10;
te temi: *subj. pr. 2. sg. refl.* 3,02; 6,13; 7,18; 8,06; 10,20; 20,01;
ne têmem: *subj. pr. 1. pl. refl.* 6,24;
vă têmeți: *subj. pr. 2. pl. refl.* 1,29; 3,23; 6,02; 13,04; 28,58;
să temă: *subj. pr. 3. pl. refl.*4,10; 5,29; 31,12;
te tême: *imperat. neg. sg. refl.* 31,06; 31,08;
vă têmeț: *imperat. neg. pl. refl.* 20,03;
vă têmeți: *imperat. neg. pl. refl.* 1,21;
tême: *inf.* (< a) 10,12; 14,23;
se temu: *ind. pf. s. 3. pl. refl.* 25,18;
temi: *ind. pr. 2. sg. refl.* 7,19;
să va tême: *ind. viit. I. 3. sg. refl.* 13,11;
să tême: *inf. refl.* (< a) 17,19; 31,13;
Fac. (16 x), Ieș. (6 x), Lv. (8 x), Nm. (4 x)

temei: (1551/3 ES): s.n.: „1. Grundlage, 2. Grund, 3. Hauptmacht“: „1. base, 2. raison, 3. gros de l'armée“
(1 X):
temeiu: *sg. nom./ac.* 12,10;
Fac. (1 x)

timpina → întîmpina

tinerel → tînăr

tinde → întinde

tine → tu

tîlc: (16â560 CORESI): s.n.: 1. Bedeutung, Sinn, 2. Deutung“: „1. sens, 2. interprétation“
(1 X):
tîlc: *sg. nom./ac.* 28,37;

tîmpina → întîmpina

tînăr: (XVI sec. CV): adj.: „jung“: „jeune“
(2 X):
tînăr: *adj. m. sg. nom./ac.* 1,39; *s. m. sg. nom./ac.* (< cel) 28,50;
Fac. (32 x), Ieș. (3 x), Nm. (2 x)

tîrî: (XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „kriechen“: „ramper, se glisser“
(1 X):
să tîraște: *ind. pr. 3. sg. refl.* 4,18;
Fac. (5 x), Lv. (4 x)

tîrîtor: (1688 BIBLIA): adj./s.: „kriechend, Kriechtier“: „rampant, reptile“
(2 X):
tîrîtoriul: *sg. nom./ac.* 4,18;
tîrîitoarele: *pl. nom./ac.* 14,19;
Fac. (18 x), Lv. (11 x)

tîrziu: (XVI sec. CV): adj./adv.: „spät“: „tard“
(1 X):
tîrziu: *m. sg. nom./ac.* 11,14;
Ieș. (1 x)

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

tocmai: (1551/3 ES): adv.: „gleich, eben, gerade“: „justement“
(1 X):
tocma: *adv.* 13,06;
Ieș. (4 x), Lv. (1 x), Nm. (1 x)

tocmi: (XVI sec. CV): v. IV: „1. vereinbaren, 2. rüsten, 3. ernennen“: „1. convenir, 2. armer, préparer, 3. nommer“

(1 X):
să vor tocmi: *ind. viit. I. 3. pl. refl.* 17,10;
Fac. (4 x), Ieș. (5 X), Lv. (2 x), Nm. (4 x)

toiag: (XVI sec. PS. SCH.): s.n.: „Stab“: „bâton“
(1 X):
toiêge: *pl. nom./ac.* 25,03;
Fac. (12 x), Ieș. (23 x), Lv. (1 x), Nm. (22 x)

topi: (XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „verzehren, schmelzen“: „dissoudre, fondre“
(6 X):
topești: *subj. pr. 2. sg.* 7,22;
topească: *subj. pr. 3. sg.* 2,15;
va topi: *ind. viit. I. 3. sg.* 5,25; 28,21; 28,42;
topindu-să: *ger. refl.* 32,24;
Fac. (1 x), Ieș. (7 x), Lv. (6 X), Nm. (7 x)

topire: 1688 BIBLIA): s. f.: „Schmelzen“: „fonte“
(2 X):
topire: *sg. nom./ac.* 9,12;
topirea: *sg. nom./ac.* 28,20;
Ieș. (1 x)

topitor: (1670 ANON. CAR): adj.: „verzehrend“: „dévorant“
(2 X):
topitoriu: *m. sg. nom./ac.* 4,24; 9,03;

topor: (1493 DERS): s.n.: „Axt, Beil“: „hache“
(1 X):
toporul: *sg. nom./ac.* 19,05;

tot: (1521 NEACȘU): adj./pron./adv.: „ganz, alles“: „tout, entier“
(384 X):
tot: *adj. m. sg. gen.* (< a) 4,17; 4,18; 4,18; 6,15; 11,03; 11,06; 11,25; 13,09; 17,07; 23,20; 31,07; 31,11; 34,12;
toți: *adj. m. pl. nom./ac.* 1,03; 2,16; 5,03; 5,23; 6,19; 12,10; 18,06; 18,07; 25,19; 29,02; 29,21; 31,01; 32,43; 32,44; 33,03;
tuturor: *adj. m. pl. gen./dat.* 7,18; 7,19; 29,02;
toată: *adj. f. sg. gen.* (< a) 4,17; 28,57; 31,30;
toate: *adj. f. pl. gen.* (< a) 2,25; *adj. f. pl. nom./ac.* (135 x);
toată: *adj. f. sg. nom./ac.* (55 x);
tot: *adj. m. sg. nom./ac.* (84 x)
totul: *adv.*(< cu) 13,16;
tot: *adv.* (< de) (31 x);
toate: *pron. d. pl. nom./ac.* (38 x);
toți: *pron. m. pl. nom./ac.* 1,07; 1,22; 4,04; 7,15; 13,13;
tot: *pron. m. sg. nom./ac.* 5,08; 12,01; 14,26; 17,03; 18,12; 20,16; 25,16; 25,16; 26,12;
toț: *pron. nehot. m. pl. nom./ac.* 13,15; 29,10;
Fac. (373 x), Ieș. (334 x), Lv. (321 x), Nm. (391 x)

trage: (XVI sec. PS. SCH.): v. III: „1. ziehen, wegnehmen, 2. gelten“: „1. tirer, enlever, 2. valoir“
(2 X):
trag: *ind. pr. 3. pl.* 32,24;
au tras: *ind. pf. c. 3. pl.* 21,03;
Fac. (6 x), Ieș. (2 x), Nm. (1 x)

trăi: (1581/2 PO): v. IV: „leben“: „vivre“
(21 X):
veți trăi: *ind. viit. I. 2. pl.* 30,16;
vor trăi: *ind. viit. I. 3. pl.* 31,13;
trăiască: *subj. pr. 1. sg.* 32,40;
trăiești: *subj. pr. 2. sg.* 30,06; 30,19;
trăiască: *subj. pr. 3. sg.* 33,06;
trăim: *subj. pr. 1. pl.* 6,24;
trăiț: *subj. pr. 2. pl.* 4,01; 8,01; *ind. pr. 2. pl.* 12,01;
trăiescu: *ind. pr. 3. pl.* 4,10;
a trăi: *inf.* (< a) 32,39;
trăiești: *ind. pr. 2. sg.*12,19;
ai trăit: *ind. pf. c. 2. sg.* 4,33;
va trăi: *ind. viit. I. 3. sg.* 4,42; 5,24; 5,26; 8,03; 8,03; 19,04; 19,05;
Fac. (64 x), Icș. (5 x), Lv. (3 x), Nm. (5 x)

trebui: (XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „1. nötig sein, haben, 2. behandeln“: „1. avoir besoin, falloir, 2. utiliser, se servir de“
(2 X):
va trebui: *ind. viit. I. 3. sg.* 15,08; 15,10;
Fac. (2 x), Ieș. (2 x), Lv. (1 x)

trece: (1521 NEACȘU): v. III: „durchgehen“: „passer“
(40 X):

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

veț trêce: *ind. viit. I. 2. pl.* 12,10;
veți trêce: *ind. viit. I. 2. pl.* 27,02; 27,03; 27,04; 28,01;
treci: *subj. pr. 2. sg.* 22,01; 22,03; 22,04; 22,04;
treacă: *subj. pr. 3. sg.* 17,02;
trêcém: *subj. pr. 1. pl.* 2,30;
trec: *subj. pr. 3. pl.* 4,21;
trêceți: *ind. pr. 2. pl.* 4,26; 11,08; 11,31; 30,18; 31,13; 32,49; *imperat. pl.* 2,04; 2,24; 4,22;
trec: *ind. pr. 1. sg.* 4,22;
trecînd: *ger.* 21,16; 27,12;
trecîndu: *ger.* 3,25;
treci: *ind. pr. 2. sg.* 3,21; 9,01; 11,29;
am trecut: *ind. pf. c. 1. sg.* 2,08; 2,08; 2,14; 29,16;
au trecut: *ind. pf. c. 3. sg.* 3,26;
ați trecut: *ind. pf. c. 2. pl.* 29,17;
trêce-voiu: *ind. viit. I. 1. sg.* 2,27;
voiu trêce: *ind. viit. I. 1. sg.* 2,28; 2,29;
vei trêce: *ind. viit. I. 2. sg.*3,27;
va trêce: *ind. viit. I. sg.* 3,28; 30,13;
Fac. (15 x), Ieș. (11 x), Lv. (8 x), Nm. (26 x)

trei: (XVI sec. CV): num.: „drei“: „trois“
(12 X):
trei: *card.* 14,28; 16,16; 17,06; 19,02; 19,03; 19,07; 19,09; 19,09;
treia: *ord. f.* (< a) 5,09; 19,15; 23,08;
treilea: *ord. m.* (< al) 26,12;
Fac. (29 x), Ieș, Lv. (5 x), Nm. (32 x)

treiera: (1563 CORESI): v. I: „dreschen“: „battre (les céréales)“
(1 X):
trieră: *ind. pr. 3. sg.* 25,04;

trimite: (XVI sec. PS. SCH.): v. III: „schicken“: „envoyer“
(16 X):
vor trimite: *ind. viit. I. 3. pl.* 19,12;
trimiț: *subj. pr. 2. sg.* 15,13; 22,07;
trimiță: *subj. pr. 3. sg.* 28,08; 28,20;
trimitem: *subj. pr. 1. pl.* 1,22;
am trimis: *ind. pf. c. 1. sg.* 2,26;
au trimis: *ind. pf. c. 3. sg.* 9,23; 29,22; 34,11;
vei trimite: *ind. viit. I. 2. sg.* 15,12; 15,13; 21,14;
va trimite: *ind. viit. I. 3. sg.* 7,20; 28,48;
trimițîndu-să: *ger. refl.* 15,18;
Fac. (48 x), Ieș. (64 x), Lv. (7 x9, Nm. (25 x)

trimitere: (XVI sec. CV): s.f.: „Botschaft“: „message“
(1 X):
trimitere: *sg. nom./ac.* 22,07;

trup: (XVI sec. PS. SCH.): s.n.: „Körper“: „corps“
(4 X):
trup: *sg. nom./ac.* 5,26;
trupul: *sg. nom./ac.* 21,23; 23,11;
trupurile: *pl. nom./ac.* 28,55;
Fac. (39 x), Ieș. (4 x), Lv. (48 x), Nm. (8 x)

tu: (1521 NEACȘU): pron. pers.: „du“: „tu, toi“
(896 X):
tini: *sg. ac.* 10,12;
-te: *sg. ac.* 15,04; 28,28; 28,29;
îț: *sg. dat.* 7,18; 12,21; 17,10;
îți: *sg. dat.* 17,11;
-ț: *sg. dat.* 5,07; 5,15; 8,02; 11,14; 15,06; 15,15; 16,12, 19,08; 21,11; 24,22; 25,17; 28,07; 28,29; 28,31; 28,65;
-ți: *sg. dat.* 8,16; 9,07; 9,27; 17,15; 24,09, 24,18, 25,18, 28,07; 30,05, 30,18;
ți: *sg. dat.* 4,40; 5,16; 8,03; 11,15, 12,25; 12,28, 17,10, 22,07; 25,12, 28,31;
ți-: *sg. dat.* 15,02; 17,03; 18,14;
ț-: *sg. dat.* 5,12; 5,15; 8,15; 12,21;
vă: *pl. ac.* 1,09; 1,11; 1,11; 1,44; 4,01; 4,14; 7,08; 9,25; 20,18; 28,63;
voauă: *pl. dat.* 8,01;
vă: pl. dat. 1,06; 3,19; 5,05; 28,63; 32,38;
voao: *pl. dat.* (68 x);
voi: *pl. nom./ac.* (131 x);
tine: *sg. ac.* (156 x);
te: *sg. ac.* (202 x)
te-: *sg. ac.* (38 x);
ție: *sg. dat.* (173 x);
tu: *sg. nom./ac.* (62 x);
Fac. (536 x), Ieș. (356 x), Lv. (222 x), Nm. (273 x)

tulbura: (XVI sec. CV): v. I: „verwirren, in Unordnung bringen“: „troubler, déconcerter“
(1 X):
se vor turbura: *ind. viit. I. 3. pl.* 2,25;
Fac. (7 x)

tunde: (XVI sec. CV): v. III: „scheren“: „tondre“
(1 X):
tunzi: *subj. pr. 2. sg.* 15,19;
Fac. (3 x)

tundere: (1632 EUSTR. PRAV:): s.f.: „Stutzen, Schneiden“: „tonte“
(1 X):

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

tunderii: *sg. gen./dat.* 18,04;

turmă: (XVI sec. CV): s.f.: „Herde“: „troupeau“
(4 X):
turmele: *pl. nom./ac.* 7,13; 28,04; 28,18, 28,51;
Fac. (9 x)

turna: (XVI sec. PS. SCH.): v. I: „(ein-, be) giessen“: „verser“
(1 X):
vei turna: *ind. viit. I. 2. sg.* 12,27;
Fac. (1 x), Ieș. (12 x), Lv. (18 x), Nm. (4 x)

turnare: (1670 ANON. CAR.): s.f.: „Trankopfer“: „libation“
(1 X):
turnărilor: *pl. gen./dat.* 32,38;
Fac. (1 x), Ieș. (3 x), Lv. (3 x), Nm. (35 x)

Ț

ț → tu

-ț → tu

țap: (1520 DERS): s.m.: „Bock“: „bouc“
(3 X):
țap: *sg. nom./ac.* 14,05; 14,05;
țapi: *pl. nom./ac.* 32,14;
Fac. (4 x), Lv. (21 x), Nm. (39 x)

țarină: (1400 DERS): s.f.: „Land, Feld“: „terre“
(10 X):
țarina: *sg. nom./ac.* 5,21; 24,19; 24,19;
țarină: *sg. nom./ac.* 20,19; 22,27; 28,03;
țarenii: *sg. gen./dat.* 14,22;
țarine: *pl. nom./ac.* 11,15; 28,16;
țarenilor: *pl. gen./dat.* 32,13;
Fac. (19 x), Ieș. (9 x), Lv. (19 x), Nm. (4 x)

țărînă: (1550 HC): s.f.: „Erde, Staub“: „terre, poussière“
(1 X):
țarînă: *sg. nom./ac.* 28,24;
Fac. (1 x), Ieș. (4 x)

ți → tu

-ți → tu

ție → tu

ție → tu

ține: (XVI sec. PS. SCH.): v. III/II: „halten“: „tenir“
(6 X):
te ții: *subj. pr. 2. sg. refl.* 30,20;
vă țineț: *subj. pr. 2. pl. refl.* 18,22;
țineți: *imperat. neg. pl.* 2,19;
țiind: *ger.* 9,17;
să va ținea: *ind. viit. I. 3. sg. refl.* 32,41;
țiindu-se: *ger. refl.* 11,30;
Fac. (6 X), Ieș. (11 x), Lv. (1 x), Nm. (2 x)

ținere: (XVI sec. PS. H.): s.f.: „Besitz“: „possession“
(1 X):
ținêre: *sg. nom./ac.* 32,51;
Fac. (3 x), Ieș. (4 x), Nm. (11 x)

U

ucide: (XVI sec. PS. SCH.): v. III: „töten; umbringen“: „tuer“
(20 X):
veț ucide: *ind. viit. I. 2. pl.* 17,05;
vor ucide: *ind. viit. I. 3. pl.* 13,10; 21,21; 22,21;
să vor ucide: *ind. viit. I. 3. pl. refl.* 22,24;
ucizi: *subj. pr. 2. sg.* 5,17; 13,15;
ucideți: *subj. pr. 2. pl.* 22,22; 22,25;
ucigîndu: *ger.* 13,15;
au ucis: *ind. pf. c. 3. sg.* 1,04; 4,46;
vei ucide: *ind. viit. I. 2. sg.* 20,13;
va ucide: *ind. viit. i. 3. sg.* 4,42; 19,04; 19,11; 22,26;
voiu ucide: *ind. viit. I. 1 sg.* 32,39;
Fac. (8 x), Ieș. (15 x), Lv. (4 x), Nm. (9 x)

ucidere: (XVI sec. CV): s.f.: „Mord“: „meurtre“
(4 X):
ucidere: *f. sg. nom./ac.* 13,15; 20,13; 22,08; 28,22,
Ieș. (3 x), Lv. (1 x), Nm. (2 x)

ucigaș: (1620 MOXA): s.m.: „Mörder“: „assassin“
(3 X):
ucigașul: *sg. nom./ac.* 4,42; 19,03;
ucigașului: *sg. gen./dat.* 19,04;
Ieș (1 x)

ucis: (1646 PRAV. MOLD.): adj.: „getötet, umgebracht“: „tué“

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

(1 X):
ucis: *m. sg. nom/ac.* 21,01;

uita: (XVI sec. PS. SCH.): v. I: „vergessen": „oublier"
(13 X):
uiți: *subj. pr. 2. sg.* 4,09; 9,07; 25,19;
uitați: *subj. pr. 2. pl.* 4,23;
uita: *imperat. neg. sg.* 8,11;
am uitat: *ind. pf. c. 1. sg.* 26,13;
ai uitat: *ind. pf. c. 2. sg.* 32,18;
vei uita: *ind. viit. I. 2. sg.* 6,12; 8,14; 8,19; 24,19;
va uita: *ind. viit. I. 3. sg.* 4,31;
se va uita: *ind. viit. I. 3. sg. refl.* 31,21;
Fac. (4 x), Lv. (2 x)

uitare: 1639 AIIN): d.f.: „Vergessen": „oubli"
(1 X):
uitarea: *sg. nom./ac.* 8,19;
Lv. (1 x)

umăr: (XVI sec. PS. SCH.): s.m.: „Schulter, Achsel": „épaule"
(1 X):
umerelor: *pl. gen./dat.* 33,12;
Fac. (6 x), Ieș. (33 x), Lv. (2 x), Nm. (2 x)

umbla: (XVI sec. CV): v. I: „(umher) gehen, laufen, wandern": „aller, marcher, parcourir"
(2 X):
umbli: *subj. pr. 2. sg.* 30,16;
umblă: *ind. pr. 3. sg.* 23,14;
Fac. (5 x), Ieș. (2 x), Lv. (5 x), Nm. (2 x)

umbri: XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „beschatten": „ombrager"
(1 X):
umbrește: *ind. pr. 3. sg.* 33,12;
Ieș. (3 x), Nm. (5 x)

umple: (XVI sec. CV): v. III/II: „füllen, erfüllen": „remplir"
(3 X):
se vor împlea: *ind. viit. I. 3. pl. refl.* 31,20;
ai umplut: *ind. pf. c. 2. sg.* 6,11;
s-au împlut: *ind. pf. c. 3. sg. refl.* 34,09;
Fac. (14 x), Ieș. (10 x), Lv. (4 x), Nm. (3 x)

un: (1521 NEACȘU): num./art./pron.: „ein": „un"
(45 X):
un: *art. nehot.* 33,20;
o: *art. nehot. f. sg. nom./ac.* 11,10; 12,15; 12,24; 15,22; 21,04; 25,09; 28,49;
-o: *art. nehot. f. sg. nom./ac.* 31,09;
o: *card. d. sg.* 1,11; 7,09; 9,13; 17,06; 19,15; 21,13; 2,19; 28,07; 28,25; 31,02; 32,30;
unul: *num. card. m. sg.* 6,04; 32,30;
un: *num. card. m. sg. nom/ac.* 1,23; 21,15; 24,05; 24,05;
-un: *num. card. m. sg. noim./ac.* 12,15; 22,10; 25,05; 25,11;
una: *pron. nehot. f. sg. nom./ac.* 1,03; 4,42; 12,05; 12,14, 13,12, 15,07; 16,05; 17,02; 18,06; 19,05; 19,11; 21,15;
unuia: *pron. nehot. m. sg. gen./dat.* 25,11; 28,55,
unul: *pron. nehot. m. sg. nom./ac.* 25,05;
Fac. (171 x), Ieș. (183 x), Lv. (73 x), Nm. (268 x)

unde: (XVI sec. CV): adv.: „wo, wohin": „où"
(22 X)
Fac. (40 x), Ieș. (10 x9, Lv. (7 x), Nm. (2 x)

unealtă: (1581/2 PO): s.f.: „Gerät, Gerätschaften, Habe": „outil, outillage, avoir"
(3 X):
unêlte: *pl. nom./ac.* 22,05;
unêltele: *pl. nom./ac.* 1,41; 21,16;
Fac. (11 x), Ieș. (4 x), Nm. (1 x)

unge: (XVI sec. PS. SCH.): v. III: „(be-, ein) schmieren, einreiben": „enduire de, huiler, oindre"
(2 X):
să unse: *ind. pf. s. 3. sg. refl.* 32,15;
te vei unge: *ind. viit. I. 2. sg. refl.* 28,40;
Fac. (2 x), Ieș. (13 x), Lv. (6 x), Nm. (4 x)

unghie: (XVI sec. PS. H.): s.f.: „Klaue, Nagel": „sabot, ongle"
(2 X):
unghea: *sg. nom./ac.* 14,07; 14,08;
Ieș. (1 x), Lv. (5 x)

unghii: (1688 BIBLIA): v. IV: „gespaltene Klauen haben": „avoir des sabots fendus"
(3 X):
unghiește: *ind. pr. 3. sg.* 14,06; 14,07; 14,08;
Lv. (4 x)

unt: (1522 DERS): s.n.: „Butter": „beurre"
(1 X):
unt: *sg. nom./ac.* 32,14;
Ieș. (1 x), Lv. (7 x), Nm. (2 x)

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

untdelemn: (1645 HERODOT): s.n.: „(Speise)öl": „huile"
(10 X):
untdelemnu: *sg. nom./ac.* 28,40; 28,51; 32,13; 33,24;
untdelemnul: *sg. nom/ac.* 11,14;
untu-de-lemnul: *sg. nom./dat.* 8,08; 12,17; 14,23; 18,04;
Fac. (2 x), Ieș. (22 x), Lv. (42 x), Nm. (36 x)

ureche: 1407 DERS): s.f.: „Ohr": „oreille"
(7 X):
urêchea: *sg. nom./ac.* 15,17;
urechi: *pl. nom./ac.* 29,04;
urechile: *pl. nom./ac.* 5,01; 31,11; 31,28; 31,30; 32,46;
Fac. (6 x), Ieș. (10 x), Lv. (8 x), Nm. (1 x)

urgie: (1543 DERS): s.f.: „1. Grimm, Zorn, 2. Heimsuchung": „1. fureur, rage, courroux, 2. peine"
(9 X):
urgie: *sg. nom./ac.* 9,19; 29,28;
urgiia: *sg. nom./ac.* 29,20; 29,23; 32,19; 32,27; 33,10;
urgie: *sg. gen./dat.* 29,24;
urgiii: *sg. gen./dat.* 13,17;
Fac. (3 x), Ieș. (6 x), Nm. (9 x)

urgisi: (1581/2 PO): v. IV: „1. ergrimmen, 2. jdm. das Wohlwollen entziehen": „1. se mettre en colère, 2. délaisser, abandonner"
(4 X):
să urgisească: *subj. pr. 3. sg. ref.* 6,15;
s-au urgisit: *ind. pf. c. 3. sg. refl.* 29,27;
voiu urgisi: *ind. viit. i. 1. sg.* 32,21;
să va urgisi: *ind. viit. I. 3. sg. refl.* 11,17;
Fac. (1 x), Lv. (1 x)

uriaș: (XVI sec. PS. SCH.): s.m.: „Riese": „géant"
(1 X):
uriaș: *sg. nom./ac.* 1,28;
Fac. (6 x), Nm. (1 x)

urî: (XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „hassen": „haïr"
(22 X):
urăști: *subj. pr. 2. sg.* 7,26; 23,07; 23,07;
urescu: *ind. pr. 3. pl.* 5,09; 7,10; 7,10; 7,15; 32,41; 32,44; 33,11;
neurînd: *ger.* 19,04;
neurîndu: *ger.* 4,42;
urîndu: *ger.* 1,26; 19,11;
urîndu-: *ger.* 22,16;
urîia: *ind. imp. 3. sg.* 19,06;
au urît: *ind. pf. c. 3. sg.* 9,28; 12,31; 16,22; *ind. pf. c. 3. pl.* 30,07;
va urî: *ind. viit. i. 3. sg.* 22,13; 24,03;
Fac. (4 x), Ieș, (3 x), Lv. (7 x), Nm. (1 x)

urîciune: (XVI sec. PS. SCH.): s.f.: „1. Hass, Gehässigkeit, 2. Abscheu, 3. Scheusal": „1. haine, 2. dégoût, 3. monstre"
(7 X):
urîciune: *sg. nom./ac.* I7,25; 7,26;
urîciunile: *pl. nom./ac.* 12,31; 18,09; 20,18; 29,17; 32,16;
Fac. (1 x), Ieș. (2 x), Lv. (15 x)

urît: (1490 DRHA): adj.: „hässlich, gehässig": „laid, odieux"
(5 X):
urîte: *f. sg. gen./dat.* (< acei) 21,15; *f. sg. gen./dat.*(< ceii) 21,17; *f. sg. gen./dat.* (< cei) 21,16;
urîtă: *f. sg. nom./ac.* 21,15; *f. sg. nom./ac.* (< cea) 21,15;
Fac. (1 x), Lv. (1 x)

urma: (XVI sec. GCR): v. I: „(ver-) folgen": „suivre"
(1 X):
urmezi. *subj. pr. 2. sg.* 12,30;
Lv. (3 x), Nm. (4 x)

urmă: (XVI sec. PS. H.): s.f.: „Spur": „trace"
(6 X):
urmă: *sg. nom./ac.* 8,19; 11,04; 11,24; 13,04; 28,35;
urmei: *sg. gen./dat.* 28,65;
Fac. (6 x), Ieș. (1 x), Lv. (1 x), Nm. (2 x)

uruit → urluit

urzi: (XVI sec. PS. V.): v. IV: „1. anzetteln, anschirren, 2. stiften": „1. ourdir, 2. fonder"
(1 X):
urzești: *subj. pr. 2. sg.*20,20;
Fac. (1 x)

ușă: (1472 BGL): s.f.: „Tür": „porte"
(11 X):
ușa: *sg. nom./ac.* 22,24;
ușă: *sg. nom./ac.* 15,17;
ușii: *sg. gen./dat.* 6,09; 11,20; 15,17;
ușăle: *pl. nom./ac.* 22,21; 31,14; 31,14; 31,15; 31,15;
Fac. (11 x), Ieș. (38 x), Lv. (27 x), Nm. (17 x)

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

V

v → tu

vacă: (1532 BGL): s. f.: „Kuh": „vache"
(3 X):
vaci: *pl. nom./ac.* 32,14;
vacile: *pl. nom./ac.* 15,19;
vacilor: *pl. gen./dat.* 7,13;
Fac. (13 x), LvS. (2 x), Nm. (2 x)

vale: (1428 DERS): s.f.: „Tal": vallée
(9 X):
vale: *sg. nom./ac.* 2,36; 4,46; 21,04; 21,04; 21,06;
valea: *sg. nom./ac.* 1,24; 2,13; 2,14; 2,24;
Fac. (6 x)

vas: (XVI sec. CV): s.n.: „Gefäss, Geschirr": „récipient, vaisseau"
(2 X):
vas: *sg. nom./ac.* 23,26;
vase: *pl. nom./ac.* 28,68;
Fac. (6 x), Ieș. (26 x), Lv. (23 x), Nm. (28 x)

vă → tu

văduvă: (XVI sec. PS. SCH.): s. f.: „Witwe": „veuve"
(12 X):
văduva: *sg. nom./ac.* 14,29; 16,11; 16,14;
văduvei: *sg. gen./dat,* 10,18; 24,17; 24,17; 24,19; 24,20; 24,21; 26,12; 26,13; 27,19;
Fac. (1 x), Ieș. (2 x), Lv. (2 x), Nm. (1 x)

vărsa: (XVI sec. CV): v. I: „aus-, vergiessen, -schütten": „verser"
(5 X):
verși: *subj. pr. 2. sg.* 15,23;
vărsați: *subj. pr. 2. pl.* 12,16; 12,24;
au vărsat: *ind. pf. c. 3. pl.* 21,07;
să va vărsa: *ind. viit. I. 3. sg. refl.* 19,10;
Fac. (7x), Ieș. (2 x), Lv. (17 x)

vărsat: (1564 CORESI): adj.: „gegossen": „en métal fondu"
(1 X):
vărsat: *s. m. nom./ac.* 27,15;
Ieș. (3 x), Lv. (1 x)

veac: (XVI sec. CV): s.n./m.: „1. Zeit, 2. Ewigkeit, 3. Jahrhundert": „1. temps, 2. éternité, 3. siècle"
(11 X):
veac: *sg. nom./ac.* 5,29;
veacu: *sg. nom./ac.* 12,25;
veacului: *sg. gen./dat.* 32,07;
vêci: *pl. nom./ac.* 12,28; 13,16; 15,17; 23,03; 23,06; 28,46; 29,29; 32,40;
Fac. (4 x), Ieș. (9 x), Lv. (2 x)

vechi → învechi

vecin: (1482 DERS): *s.m.*: „Nachbar": „voisin"
(1 X):
vecinul: *sg. nom./ac.* 27,24;
Fac. (1 x), Ieș. (10 x), Lv. (7 x)

vedea: (1521 NEACȘU): v. II: „sehen, wahrnehmen": „voir, apercevoir"
(47 X):
vom vedea: *ind. viit. I. 1. pl.* 18,16;
vor vedea: *ind. viit. I. 3. pl.* 4,28; 28,10; 28,32; 29,22;
vedeț: *subj. pr. 2. pl.* 29,04;
vezi: *imperat.* sg. 3,27; 32,51;
văzînd: *ger.* 4,19; 4,34; 9,16; 22,01;
vedea: *inf.* (< a) 28,68; *ind. impf. 3. pl.* 11,07;
văzu: *ind. pf. s. 3. sg.* 32,19;
am văzut: *ind. pf. c. 1. sg.* 1,28; 5,25; 9,13; 33,09;
ai văzut: *ind. pf. c. 2. sg.* 3,28; 7,15;
au văzut: *ind. pf. c. 3. sg.* 26,07; 32,36; 33,21;
ați văzut: *ind. pf. c. 2. pl.* 1,19; 4,12; 4,15; 29,02; 29,17;
ați văzutu: *ind. pf. pf. c. 2. pl.* 1,31;
au văzut: *ind. pf. c. 3. pl.* 3,21; 4,03; 4,09; 7,19; 10,21; 11,02; 21,07; 29,03;
voiu vedea: *ind. viit. I. 1. sg.* 3,25;
vei vedea: *ind. viit. I. 2. sg.* 12,13; 20,01; 21,11; 28,34; 28,67; 32,54;
va vedea: *ind. viit. i. 3. sg.* 1,35; 1,36;
Fac. (132 x), Ieș. (63 x), Lv. (38 x), Nm. (35 x)

vedenie: (1632 EUSTR.(: s.f.: „Vision, Erscheinung": „vision, apparition"
(2 X):
vedeniile: *pl. nom./ac.* 28,67;
vedeniile: *pl. nom./ac.* 4,34;
Fac. (4 x), Ieș. (1 x)

vedere: (XVI sec. CV): s.f.: „Sehen, Gesicht": „vue, face"
(7 X):
vedeți: *imperat. pl.* 1,08, 1,21; 4,05; 32,39; 32,39;
vederi: *pl. nom./ac.* 26,08;

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

vederile: *pl. nom./ac.* 28,34;
Fac. (5 x), Lv. (15 x), Nm. (3 x)

veghea: (XVI sec. CV): v. II: „1. (be)wahren, (be)hüten, 2. schonen, 3. wachen“: „1. garder, 2. épargner, 3. veiller“
(3 X):
vêghe: *subj. pr. 2. sg.* 19,21;
să vêghe: *subj. pr. 3. sg. refl.* 19,13; 25,12;

veni: (1521 NEACȘU): v. IV: „kommen“: „venir“
(23 X):
vor veni: *ind. viit. I. 3. pl.* 25,01; 28,02; 28,15; 28,45;
vie: *subj. pr. 3. sg.* 33,16;
viind: *ger.* 25,09;
am venit: *ind. pf. c. 1. sg.* 1,19;
au venit: *ind. pf. c. 3. sg.* 33,02;
aț venit: *ind. pf. c. 2. pl.* 5,23; 9,07; 11,05; 29,07;
ați venit: *ind. pf. c. 2. pl.* 1,22; 1,31; 12,09;
venit-ați: *ind. pf. c. 2. pl.* 1,20;
au venit: *ind. pf. c. 3. pl.* 1,24; 32,17;
vei veni: *ind. viit. I. 2. sg.* 12,26;
va veni: *ind. viit. I. 3. sg.* 13,02; 18,06; 25,11; 29,22;
Fac. (100 x), Ieș. (35 x), Lv. (18 x), Nm. (42 x)

venit: (XVI sec. CV): s.n.: „Einkommen“: „revenu“
(1 X):
veniturile: *pl. nom./ac.* 28,33;
Ieș. (4 x)

ventre → vintre

verde: 1513 DERS): adj. „grün“: „vert“
(1 X):
vêrdele: *sg. nom./ac.* 29,23;
Fac. (3 x), Ieș. (1 x), Nm. (1 x)

veseli: (XVI sec. CV): v. IV: „erfreuen“: „réjouir“
(11 X):
să veselească: *subj. pr. 3. sg. refl.* 30,09;
veselêște-te: *imperat. sg. refl.* 33,18;
veseli-i-vă: *imperat. pl. refl.* 32,43; 32,44;
s-au veselit: *ind. pf. c. 3. sg. refl.* 28,63; 30,09;
te vei veseli: *ind. viit. I. 2. sg. refl.* 12,18; 14,26; 28,39;
să va veseli: *ind. viit. I. 3. sg. refl.* 28,63;
veselindu-te: *ger. refl.* 16,15;
Lv. (1 x)

viață : (XVI sec. CV): s.f.: „Leben“: „vie“
(12 X):
viața: *sg. nom./ac.* 28,66; 30,15; 30,19; 30,20; 32,49;
viață: *sg. nom./ac.* 30,19;
vieții: *sg. gen./dat.* 4,09; 6,02; 16,03; 17,19; 23,06; 28,66;
Fac. (23 x), Ieș. (5 x)

vicleni: (XVI sec. PS: SCH.): v. IV: „verraten, hintergehen, überlisten“: „trahir, tromper“
(2 X):
au ficlenit: *ind. pf. c. 3. sg.* 19,19;
va ficlenit: *ind. viit. I. 3. sg.* 15,09;
Fac. (1 x), Ieș. (2 x), Nm. (3 x)

vicleșug: (XVI sec. CV): s.n.: „1. Treulosigkeit, Verrat, 2. List, Heimtücke“: „1. infidélité, 2. perfifie, ruse“
(1 X):
ficleșug: *sg. nom./ac.* 27,24;
Fac. (2 x), Ieș. (3 x), Lv. (1 x), Nm. (2 x)

vie: (XVI sec. CV): s.f.: „Weinberg“: „vigne“
(11 X):
via: *sg. nom./ac.* 22,09;
vie: *sg. nom./ac.* 20,06; 28,30; 28,39;
viia: *sg. nom./ac.* 23,26; 24,21; 32,32; 32,32;
viei: *sg. gen./dat.* 22,09;
vii: *f. pl. nom./ac.* 6,11; 8,08;
Fac. (3 x), Ieș. (3 x), Lv. (5 x), Nm. (7 x)

vierme: XVI sec. PS. SCH.): s. f.: „Wurm, Made, Engerling“: „ver, asticot“
(1 X):
viêrmele: *sg. nom./ac.* 28,39;
Ieș. (2 x)

viespe: (1568 DERS): s.f.: „Wespe“: „guêpe“
(1 X):
viespile: *pl. nom./ac.* 7,20;
Ieș. (1 x)

viitor: (1551/3 ES): adj.: „kommend, zukünftig“: „venant, futur“
(1 X):
viitoriul: *adj. m. sg. nom./ac.* 32,29;

vin: (XVI sec. PS. V.): s.n.: „Wein“: „vin“
(13 X):
vin: *sg. nom./ac.* 14,26; 28,39; 28,51; 29,06; 32,14; 33,28;
vinul: *sg. nom./ac.* 7,13; 11,14; 32,33; 32,38;
vinului: *sg. gen./dat.* 12,17; 14,23; 18,04;

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

Fac. (12 x), Ieș. (3 x), Lv. (2 x), Nm. (8 x)

vinde: (XVI sec. PS. SCH.): v. III: „verkaufen": „vendre"
(6 X):
să veți vinde: *ind. viit. I. 2. pl. refl.* 28,68;
au vîndut: *ind. pf. c. 3. sg.* 32,30;
vei vinde: *ind. viit. I. 2. sg.* 14,25;
va vinde: *ind. viit. I. 3. sg.* 24,07;
să va vinde: *ind. viit. I. 3. sg. refl.* 15,12; 21,14;
Fac. (10 x), Ieș. (6 x), Lv. (12 x)

vindeca: (XVI sec. CV): v. I: „heilen": „guérir"
(3 X):
să te vindeci: *subj. pr. 2. sg. refl.* 28,35;
vindeca: *inf.* 28,27;
va vindeca: *ind. viit. i. 3. sg.* 30,03;
Fac. (1 x), Ieș. (1 x), Lv. (3 x),Nm. (1 x)

vinovat: (1530 BGL): adj.: „schuld(ig)": „coupable, fautif"
(1 X)
vinovat: *m. sg. nom./ac.* 19,10;
Fac. (1 x), Ieș. (2 x), Lv. (6 x), Nm. (1 x)

vintre: (1581/2 PO): s.f.: „Unterleib": „bas-ventre"
(1 X):
ventrele: *pl. nom./ac.* 18,03;

vis: (XVI sec. PS. SCH.): s.n.: „Traum": „rêve"
(3 X):
vis: *sg. nom./ac.* 13,01;
visul: *sg. nom./ac.* 13,03; 13,05;
Fac. (25 x)

visa: (1581/2 PO): v. I: „träumen": „rêver"
(2 X):
au visat: *ind. pf. c. 3. sg.* 13,05;
visuiaște: *ind. pr. 3. sg.* 13,03;
Fac. (5 x)

visui → visa

visuitor: (1688 BIBLIA): s.m.: „1. Träumer, 2. Traumdeuter": „1. rêveur, 2. oniromancien"
(1 X):
visuitoriu: *sg. nom./ac.* 13,01;
Fac. (1 x)

viteji: (1649 MARD.): v. IV: „tapfer sein": „être courageux"
(1 X):
vitejaște-te: *imperat. sg. refl.* 31,23;

viță: /XVI sec. CV): s.f.: „Reben, Weinstock": „cep de vigne"
(1 X):
vița: *sg. nom./ac.* 32,32;
Fac. (2 x), Nm. (1 x)

viței: (1499 DERS): s.m.: „Kalb": „veau"
(10 X):
viței: *sg. nom./ac.* 9,16; 14,04; 17,01; 18,03; 22,10;
vițelul: *sg. nom./ac.* 9,21; 15,19; 22,01; 22,04; 28, 31;
Fac. (6 x), Ieș. (24 x), Lv. (46 x), Nm. (56 x)

viu: (XVI sec. CV): adj.: „lebending": „vivant"
(6 X):
viu: *m. sg. gen./dat.* (< celui) 5,26; *m. sg. nom./ac.* 2,34; 4,33; 20,16; 31,27;
vii: *s. m. pl. nom./ac.* 5,03;
Fac. (12 x), Ieș. (2 x), Lv. (24 x), Nm. (9 x)

vînă: (1561 CORESI): s.f.: „1. Vene, 2. Sehne, Muskel": „1. veine, 2. tendon, muscle"
(2 X):
vinele: *pl. nom./ac.* 21,04; 21,06;
Fac. (3 x)

vînt: (1527 DERS): s.n.: „Wind": „vent"
(1 X):
vînt: *sg. nom./ac.* 28,22;
Fac. (5 x), Ieș. (3 x)

vînzare: (1581 CORESI): s.f.: „Verkauf": „vente"
(2 X):
vînzare: *sg. nom./ac.* 21,14;
vînzarea: *sg. nom./ac.* 18,08;
Fac. (1 x), Lv. (8 x)

vîrf: (1517 DERS): s.n.: „Spitze, Gipfel": „sommet, cime"
(4 X):
vîrfu: *sg. nom./ac.* 33,15;
vîrhul: *sg. nom./ac.* 3,27;
vîrful: *sg. nom.ac.* 33,15; 34,01;
Fac. (2 x), Ieș. (6 x), Nm. (7 x)

vîrtos: (1521 NEACȘU): adj. „fest, stark, kríftig": „solide, fort, vigoureux"
(4 X):

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

vărtoase: *f. sg. nom./ac.* comp. (< mai) 3 32,13;
vîrtos: *m. sg. nom./ac. comp.* (< mai) 7 7,14; 9,01; 9,14;
Ieș. (1 x)

vîrtute: (XVI sec. PS. SCH.): s.f.: „Stärke, Kraft, Festigkeit": „force, viguer"
(11 X):
vîrtute: *sg. nom./ac.* 8,18; 26,08;
vîrtutea: *sg. nom./ac.* 3,24; 4,37; 8,17; 9,26; 9,26; 9,29; 32,13; 33, 11; 33,27;
Fac. (2 x), Ieș. (2 x), Lv. (1 x), Nm. (2 x)

voao → tu

voastră → meu

voastre → meu

voi → tu

voie: (XVI sec. CV): s.f.: „Wille": „volonté"
(2 X):
voia: *sg. nom./ac.* 12,06;
voie: *sg. nom./ac.* 19,04;
Ieș. (1 x), Lv. (3 x), Nm. (9 x)

vostru → meu

voștri → meu

vrajă: (1620 MOXA): s.f.: „Zauber(ei)": „magie"
(3 X):
vrajă: *sg. nom./ac.* 18,10; 18,11;
vrăji: *pl. nom./ac.* 18,14;
Fac. (2 x), Ieș. (4 x), Lv. (1 x), Nm. (3 x)

vrajbă: (XVI sec. CV): s.f.: „Feindschaft, Zwist": „discorde"
(1 X):
vrajbă: *sg. nom./ac.* 2,19;

vrăji: (1581/2 PO): v. IV: „1. deuten, vorhersagen, 2. verzaubern, verhexen": „1. prédire, prévoir, 2. ensorceler"
(3 X):
vrăjind: *ger.* 18,10; 18,10;
vrăjindu-să: *ger. refl.* 23,18;
Fac. (3 x), Lv. (1 x)

vrăjitor: (1563 CORESI): s.m.: „Magier": „magicien"
(1 X):
vrăjîtoare: *s. f. sg. nom./ac.* 23,18;
Ieș. (9 x), Lv. (2 x)

vrăjmaș: (1421 DERS): s.m.: „Feind": „ennemi"
(27 X):
vrăjmaș: *sg. nom./ac.* 33,27;
vrăjmașul: *sg. nom./ac.* 23,14; 28,53; 28,57;
vrăjmașii: *pl. nom./ac.* 6,19; 12,10; 20,04; 25,19; 28,07; 28,55; 28,68; 30,07; 32,27; 32,31; 33,07; 33,29;
vrăjmașilor: *pl. gen./dat.* 1,42; 20,01; 20,03; 20,14; 21,10; 28,25; 28,48; 32,27; 32,41; 32,44; 33,11;
Fac. (2 x), Ieș. (2 x), Lv. (10 x), Nm. (8 x)

vrea: (1521 NEACȘU): v. II. „wollen": „vouloir, désirer"
(12 X):
vei: *ind. pr. 2. sg.* 12,28; 31,07;

au vrut: *ind. p. c. 3. sg.* 2,30; 10,10; 23,05; 25,07;
ați vrut: *ind. pf. c. 2. pl.* 1,26;
va: *ind. pr. 3. sg.* 25,07; 25,07;
vei vrea: *ind. viit. I. 2. sg.* 21,14; 21,23;
va vrea: *ind. viit. I. 3. sg.* 29,20;
Fac. (10 x), Ieș. (20 x9, Lv. (4 x), Nm. (3 x)

vrednic: (1551/3 ES): adj.: „1. tüchtig, 2. würdig": „1. capable, 2. digne"
(1 X):
vrêdnic: *m. sg. bom./ac.* 25,02;
Fac. (1 x), Ieș. (1 x)

vreme: (XVI sec. PS. SCH.): s.f.: „Zeit": „temps"
(5 X):
vrême: *sg. nom./ac.* 10,01; 10,08; 11,14;
vremi: *pl. nom./ac.* 16,16;
vrêmea: *sg. nom./ac.* (23 x);
Fac. (23 x), Ieș. (14 x), Lv. (3 x), Nm. (7 x)

vultur: (1545 DERS): s.m.: „Adler": „aigle"
(4 X):
vultur: *sg. nom./ac.* 28,49;
vulturul: *sg. nom./ac.* 14,12; 14,12; 32,11;
Ieș. (1 x), Lv. (2 x)

zăbovi: (1581/2 PO): IV: „sich aufhalten, verweilen, verzögern": „demeurer, tarder"
(2 X):
veți zăbovi: *ind. viit. I. 2. pl.* 4,25;
va zăbăvi: *ind. viit. I. 3. sg.* 7,10;
Fac. (3 x), Ieș. (1 x), Lv. (1 x)

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

zăcea: (1551/3 ES): v. II/III: „liegen": „gésir"
(1 X):

zăceați: *ind. impf. 2. pl.* 4,04;
Fac. (2 x), Ieș. (1 x)

zălog: (1550 DERS): s.n.: „Pfand": „gage"
(4 X):
zălogul: *sg. nom./ac.* 24,10; 24,11; 24,12;
zăloage: *pl. nom./ac.* 21,20;
Ieș. (1 x), Lv. (1 x)

zălogi: (1598 BGL): v. IV: „verpfänden": „mettre en gage"
(4 X):
zălojești: *subj. pr. 3. sg.* 24,06; 25,10; 24,17;
zălojaște: *ind. pr. 3. sg.* 24,06;

zăvor: (XVI sec. PS. SCH.): s.n.: „Riegel": „verrou"
(1 X):
zăvoară: *pl. nom./ac.* 3,05;
Nm. (2 x)

zbura: (XVI sec. PS. SCH.): v. I: „fliegen": „voler"
(1 X):
zboară: *ind. pr. 3. sg.* 4,17;
Fac. (2 x), Lv. (1 x)

zburător: (1581/2 PO): adj./s.: „fliegend, Vogel": „qui vole, oiseau"
(2 X):
zburătoară: *adj. f. sg. nom./ac.* 4,17;
zburătoarea: *s. f. sg. nom./ac.* 14,20;
Lv. (4 x)

zdrobi: (XVI sec. PS. H.): v. IV: „zerbrechen": „briser"
(2 X):
am zdrobit: *ind. pf. c. 1. sg.* 9,17;
va zdrobi: *ind. viit. i. 3. sg.* 28,24;
Ieș. (6 x), (2 x), Nm. (2 x)

zece: (XVI sec. CV): num.: „zehn": „dix"
(9 X):
zêce: *card.* 1,15; 10,04; 14,28; 26,12; 26,12,
zeci: *card. pl. nom./ac.* 32,30; 33,02;
sêcea: *ord. f.* (< a) 14,22;
zêce: *ord. f.* (< a) 23,03;
Fac. (5 x), Ieș. (11 x), Lv. (13 x), Nm. (52 x)

zeciui: (1561 CORESI): v. IV: „(ver) zehnzen": „prendre la dîme"
(2 X):
zăciuiești: *subj. pr. 2. sg.* 14,22;
zeciui: *inf.* (< a) 26,12;
Fac. (1 x)

zeciuială: /1630 DRHB): s.f.: „Zehnt": „dîme"
(2 X):
zeciuială: *sg. nom./ac.* 12,17;
zeciuale: *pl. nom./ac.* 12,11;
Fac. (1 x), Ieș. (1 x), Lv. (2 x)

zgripțor: (1620 ALEXANDRIA): s.m.: „Königsadler": „aigle impérial"
(1 X):
gripsorul: *sg. nom./ac.* 14,12;
Lv. (1 x)

zi: (XVI sec. CV): s.f.: „Tag": „jour"
(108 X):
zi: *sg. nom./ac.* 21,16; 24,15; 27,02;
ziua: *sg. nom./ac.* 1,33; 2,21; 2,22; 4,04; 9,07; 9,10; 16,03; 16,04; 18,16; 21,23;
zilelor: *pl. gen./dat.* 30,20;
zile: *pl. nom./ac.* (25 x)
zilele: *pl. nom./ac.* (36 x);
zioa: *sg. nom./ac.* (33 x);
Fac. (135 x), Ieș. (106 x), Lv. (107 x), Nm. (122 x)

zice: (XVI sec. CV): v. III: „sagen": „dire"
(35 X):
vor zice: *ind. viit. I. 3. pl.* 20,08; 21,06; 21,20; 27,14; 27,16; 27,17; 27,20; 27,21; 27,23; 27,24; 29,25;
zici: *subj. pr. 2. sg.* 8,17; 9,04;
zică: *subj. pr. 3. pl.* 9,28; 32,27;
zi: *imperat. sg.* 1,42; 5,30;
zicîndu: *ger.* 1,05; 1,06; 1,09, 1,16; 1,28; 1,37; 3,21; 3,23; 5,05; 6,20; 13,12; 19,07; 19,16; 27,11; 29,19;
ziceați: *ind. impf. 2. pl.* 5,23;
zicea: *ind. impf. 3. pl.* 1,25;
zi: *ind. pf. s. 3. sg.* 1,09;
am zis: *ind. pf. c. I. sg.* 1,20; 1,29; 9,26; 28,68;
zis-am: *ind. pf. c. 1. sg.* 1,20; 1,29; 9,26; 28,68;
zis-am: *ind. pf. c. 1. sg.* 32,26;
au zis: *ind. pf. c. 3. sg.* 1,21; 9,03; 9,25; 9,28; 10,09; 18,02; 19,08; 26,18; 27,03; 29,13; 33,02; 33,12; 33,13; 33,18; 33,22;
s-au zis: *ind. pf. c. 3. sg. refl.* 4,21;
ați zis: *ind. pf. c. 2. pl.* 1,14; 1,22; 1,26; 1,39; 1,41;
zice: *ind. pr. 3. sg.* 33,09;
vei zice: *ind. viit. I. 2. sg.* 7,17; 12,20; 17,14; 18,21; 26,05; 28,67; 28,67;

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)

va zice: *ind. viit. I. 3. sg.* 5,27; 15,16; 20,02; 22,14; 22,16; 25,08; 27,15; 27,25;
zicînd:*ger.* (28 x)
zise: *ind. pf. s. 3. sg.* (30 x);
Fac. (621 x), Ieș. (86 x), Lv. (87 x), Nm. (160 x)

zid: (XVI sec. PS. V.): s.n.: „Mauer": „mur"
(3 X)
zidiuri: *pl. nom./ac.* 9,01;
zidiurile: *pl. nom./ac.* 28,52;
ziduri: *pl. nom./ac.* 3,05;
Lv. (2 x)

zidi: (XVI sec. CV): v. IV: „1. bauen, erbauen, 2. schaffen": „1. construire, bâtir, 2. créer"
(11 X):
zidind: *ger.* 8,12;
ai zidit: *ind. pf. c. 2. sg.* 6,12;
au zidit: *ind. pf. c. 3. sg.* 4,32; 20,05; 32,06;
vei zidi: *ind. viit. I. 2. sg.* 22,08; 27,05; 27,06; 28,30;
va zidi: *ind. viit. I. 3. sg.* 25,09;
să va zidi: *ind. viit. I. 3. sg. refl.* 13,16;
Fac. (17 x), Ieș. (6 x), Nm. (6 x)

zidit: (1652 ÎNDR.): adj.: „gebaut, errichtet, erschaffen": „bâti, construit, créé"
(1 X):
zidite: *f. pl. nom./ac.* 1,28;
Fac. (1 x), Lv. (1 x), Nm. (3 x)

zimbru: (1645 HERODOT): s.m.: „Aucrochs": „bison"
(1 X):

zîmbrul: *sg. nom./ac.* 14,05;

zmulge → smulge

zmult → smuls

znop → snop

zvori → dvori

BDD-B792-10 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-28 01:10:44 UTC)